

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 25 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasuti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 702.

Egy öreg emberről.

Budapest, május 27.

... Mikor a koranyári hajnal hasadni kezd, egy öreg ember áll meg a gödöllői kastély egyik ablakában és aggodva néz keletre. Kisüt-e mára a nap? Lesz-e valahára szép idő? Ha a hajnali szürkületben téveteg felhőket lát az égen és szélől hajlongó fákat a kastély parkjában: az ő homlokán is téveteg felhők gyűlnek és az ő vállain is átfut valami borzongás. Megint a szobában kell maradnia. Ő, aki ura mindennek, most foglya az időnek. Milliók lesik az ő parancsait és neki engedelmességre kell, ha a legkisebb szél rezdül s a legöregebb doktor egy szót suttog. Miket gondolhat ez a nyolczvanegyesztendős öreg ember azokban a hajnali órákban, abban a csendes kastélyablakban? Átfuthat lelkén az emlékezés hosszú emberöltőkre. Gondolhat arra, hogy verőfényben és viharokban volt valami, ami erősebbé tette mindeneknél: az, hogy mindig katona volt, frissen kelő, korán fekvő, mértékletes és daczos, kemény önmagával, kemény másokkal szemben. Minden urak ura létére, olyankor ébredt, mikor más urak még talán le sem feküdtek s olyankor tért pihenőre, mikor az uri élet még csak kezdődni szokott. Az igazi nap költötte fel, az igazi nap tüzelte az erejét, az igazi nap látta munkában s azok az egészségrontó pótnapok, melyeket az urak esti és éjjeli multságaihoz kellett kitalálni, melyeknek világánál játszani és mulatni szoktak, az ő erejét sohasem szivhatták ki. Oh ez a nyolczvanegyesztendős öreg ember napimádó volt egész életében s neki a nap egészséget, kedvet, erőt, örök frissiséget jelentett. Azért lesi most is a kastély ablakából, hogy kisüt-e mára az egészséges nap, az ő egészsége, az ő kedve, az ő fiatalsága. Hívja, idézi, követeli a napot, mintha külön jussa volna hozzá. Hiszen évtizedek óta a dolgos paraszt se köthette össze jobban egész sorsát a nappal, mint ő. Hívja, idézi, követeli a napot, mert sohasem volt reá nagyobb szüksége, mint most, amikor már nyolczvanegyesztendős s amikor egy nátha jobban leveri, mint azelőtt országok gondja, a sorsnak válogatott csapásai. Ott áll minden hajnali órában a kastély ablakában és lesi a szép napos időt, hogy kísérelhesse végre a parkba, vagy megint őriznie kell a szobákat. És a májusvégi nap szeszélyeskedik, mint egy asszony, daczos és hajthatatlan, mint egy király. Az öreg ember a kastély ablakában látja a felhőket az égen, látja borzongani a fákat a szélben s az

ő öreg vállain is átfut valami borzongás.

... Ennek az öreg embernek vállain pedig a nyolczvanegy esztendő terhén kívül országok gondja sulyosodik. Mint ő a kastély ablakából az időt, úgy lesik milliók és milliók a legkisebb hint az ő egészségéről, kedvéről, erejéről. Mindenki másnak szabad egy órával tovább jó puha párnák között lustálkodnia; mindenki másnak szabad borus időben kedvetlennek, szikrázó napfényben derüsnek lennie; mindenki másnak szabad egyszer fáradhatatlan munkásnak, máskor kedve szerint pihenőnek lennie: csak ennek az öreg embernek nem. Több mint hatvan esztendeje megszokták óraembernek ismerni, aki mindig pontos, mindig korán kel, mindig dolgozik, mindig egyforma s ha most egyszer nem mutatkozik megszokott helyén, azt hiszik, hogy az óra megromlott, az ember szervezete felmondta a szolgálatot. S két nagy ország minden órája, mely bozzá szokott igazodni, egyszerre megbomlik. Két nagy ország minden vezető embere, aki az ő akarata szerint szokott vezetni, zavarban van. Két nagy ország minden lakosa, aki az ő rendíthetetlen nyugalmaiból szokta nyugalmaát meríteni, nyugtalanodni kezd. Mi lesz, ha ez az óra, ez a magasságos óra megáll? A pénzek, melyeken az ő képe van, reszketni kezdenek. A pénz nyugtalanodik. A politikusok, akik hat évtized tradícióiból egy határozott, erős, változatlannak alá nem vetett akaratot ismertek meg, amelyhez már könnyű volt igazodniok, nyugtalanul gondolnak egy új és ismeretlen akaratra, amely a tradíciókat megdönti, az értékeket átértékeli. új szükségletekhez új embereket vár. S a népek? A népekben a tömegöszton nyugtalanodik. Mert minden helyzethez hozzá lehet békésen simulni, de az ismeretlen helyzet, még ha jobb lesz is, nyugtalanít. Ez a nyolczvanegyesztendős öreg ember talán a legerősebb akarat volt. Egy közmondás szerint a korona nem szünteti meg a fejfájást, de ez az öreg ember még a közmondáson is uralkodott: az ő feje sohasem fájt, még ha milliók feje fött is. Ő tudta, hogy mit akar és tudta, hogy amit akar, teljesülni fog. S mert ilyen erős akarat volt, hatvan esztendő alatt lassan hozzáigazodtak, a vezetők és a vezetettek megtanulták, hogy vele akarni jó, ellene akarni lehetetlenség. S két nagy ország népei formálódtak őhozzá, aki senkihez sem formálódott. E hatvan esztendő alatt generációk cserélődtek ki, az öregek elköltöztek, a fiatalok haját fehérre

mosta az idő, új fiatalok új akaratokkal sorakoztak a piaczon: csak ő és az ő akarata volt egy és változatlan. Így aztán generációk szokták meg, generációknak ment vérébe, hogy ez az öreg ember az erő, a hatalom, az állandóság, a legfőbb változatlan akarat. Hozzá igazították gondolkozásukat, cselekvéseiket, terveiket és reményeiket. S ha most ez az öreg ember, vállain átfutó borzongással, azt figyeli, hogy milyen időre virradunk, az két nagy ország népeinek figyelmeztetés, hogy ők is azt lessék: milyen időre virradunk?

... Uralkodók uralkodása akkor szűnik meg, mikor föléjük kerül valami, ami rajtuk uralkodik. Az idő is tesz, ha nem pontot, de legalább egy gondolatjelet egy uralkodó uralkodása mögé. S ezekre a gondolatjelekre aggodva figyelnek milliók. Az öreg ember felhagy mindennapos sétáival: gondolatjelei. Az öreg ember lassankint lerakja a legfőbb haduri teendőket s miníg többször helyettesített magát ott, ahol helyettesítet sohasem tört: ez is egy gondolatjelet. Az öreg emberrel ellentmondást nem tűrve rendelkeznek a doktorok: szintén egy gondolatjelet. S az öreg ember az ő legkedvesebb unokájának ünnepére se fog elmenni: ez már dupla gondolatjelet. Ezekből a gondolatjelekből szövődik valami hosszú, hosszú hallgatás. De akkor jönnek még újabb figyelmeztetések. Az a jövő akarat, mely ma még rejtély, egyszerre megmozdul. Egy szép napon váratlanul megjelenik a gödöllői kastélyban: gondolatjelet. Egy másik szép napon hire kel, hogy annak a jövő akaratnak tervezett utazásai elmaradnak. Itthon marad. Helyben akar lenni. Ez a legsúlyosabb, a legtöbb gondolatot keltő gondolatjelet. A milliók tehát nyugtalanul fészkelődnek. És valami halk *alkonyati* érzés uralkodik el a lelkeken, mint amikor naplemente előtt oldódnak meg a nyelvek. A holnapra kell gondolni, de még a ma is foglalkoztat. Az öreg ember, aki a mát jelenti, sok munkást fogyasztott el. A magyar Pantheon megtelt hazafiakkal, akik a legfőbb méltóságokba ülhettek, míg úgy szolgálhatták hazájukat, hogy az öreg embert is szolgálták, de nyomban a Pantheonba vándoroltak, ha az öreg ember akarata valamiben kényelmetleneknek találta őket. A hazafiság gárdájában nem tört meg magasabb embereket, mint az ő személyes gárdájában. A kifacsart citromok szállóigéjére ő inspirálta az elméket. De ha katonamérték alá állította is a hazafiakat: az ő katonamértékét már ismerhették. De mi lesz holnap? Milyen

lesz a jövő akarat katonamértéke? Szébb és jobb lesz-e a holnap, mint volt a ma? Ilyen kérdések reszketnek ebben az alkonyati időben, mikor a nap talán lemenőben s a holnap még ismeretlenül uszik a jövő vizein. Mi lesz? Jobb lesz? Két nap között nyugtalanul szütkölnek milliók és milliók.

*
... A gödöllői kastély ablakában egy nyolczvanegyesztendő öreg ember lesi, hogy milyen időre virradunk. Két nagy ország minden ablakában ugyanez a jelenet ismétlődik. De ezekben a millió és millió ablakokban öregek és fiatalok, nagyok és kicsinyek, vezetők és vezetettek lesik lélekzetvisszafojtva, hogy: — milyen időre virradunk?

Budapest, május 27.

A képviselőház ülése. A képviselőház legközelebbi ülését hétfőn tartja s ezen folytatja a kultusz-tárca költségvetésének tárgyalását.

Ujabb indemnitás? Miután a kultusz-tárcaán kívül, amelyhez még mindig huszonegyen vannak föliratkozva, még két fontos reszort, az igazságügyi és pénzügyi költségvetés, valamint az appropriáció is hátra van, nagyon valószínű, hogy június végére a képviselőház sem végez az állami előirányzattal, nemhogy a főrendiház hozzájárulása és a királyi szentesítés is meg volna szerezhető. Annál kevésbé, mert az ellenzék az appropriációs vitát ki akarja nyújtani s már e ponton megkezdí a harcot a katonai javaslatok ellen. Valószínű, hogy a kormány ismét indemnitást fog kérni, de ezuttal csak egy hónapra. A kisebbség ez esetben az indemnitást támadná meg.

A bankszabadság meghosszabbítása. Félhivatalosan jelentik: Mivel Ausztriában az új banktörvényt a Reichsrath feloszlatása miatt a parlament nem intézhette el, a bankszabadság meghosszabbítása tekintetében intézkedések váltak szükségessé. Mint illetékes helyen közlik, a két kormány között megállapodás jött létre a bankszabadságnak ez év

november 15-éig való változatlan meghosszabbítására nézve. Az erre vonatkozó előterjesztés már legközelebb a képviselőház elé kerül.

Barta Ödön indítványa. Barta Ödön pártönkivüli függetlenségi képviselő kiindulva abból, hogy miután katonai perrendtartás az annektált tartományokról külön nem intézkedik s így közelfekvő, hogy ott az osztrák törvény lesz mérvadó, már a legközelebbi indítványt jegyez be a képviselőház indítványkönyvébe, amelyben utasítani kéri a kormányt, hogy Boszniának és Hercegovinának Magyarországhoz csatolása iránt terjeszzen elő törvényjavaslatot.

A külügyminiszter Budapesten. Ismételt jelenték Bécsből, hogy a hivatalába visszatért külügyminiszter a jövő héten Budapestre jön és a király elé járul. Hir szerint gróf Aehrenthal a gödöllői audiencia után nem utazik egyenesen vissza Bécsbe, hanem Budapesten is fog rövid időt tölteni, hogy gróf Khuen-Héderváry miniszterelnökkel egyes ügyeket megbeszéljen. Ideiglenes helyettese, örgróf Palavicini egyelőre magyarországi birtokára utazik és csak június első felében fogja ismét elfoglalni a konstantinápolyi nagykövetséget.

A „Kath. Tud.” szerint Aehrenthal legközelebbi audienciája már nem Gödöllőn lesz; a külügyminiszter megvárja, míg ő felsége visszatér Bécsbe.

Bánffy politikai végrendelete. A „Reichspost” mai száma, mint eleve jeleztük, mai számában báró Bánffy Dezső állítólagos politikai végrendeletét közli. Megbízható forrás értesülése szerint az egész hír misztifikáció, az elhunyt nagy magyar államférfiu semmiféle levelet nem küldött a bécsi magyarfaló lap szerkesztőjének, akivel különben soha sem állott összeköttetésben.

A Bánffy-családdal igen közel álló személyiség az ügyre vonatkozólag még ezeket mondotta:

— Lehetetlen, hogy a közölt politikai végrendelet apokrif ne lenne és ki van zárva, hogy az Bánffy bárótól származzék. Bánffy az utolsó két esztendő óta, ugyezólván soha nem vett tollat a kezébe, amit irt, vagy feleségének, vagy pedig magántitkárának, dr. Szöllősenek mondotta tollba, már pedig ezek egyike sem tud az állítólagos végrendeletéről. Csak annyit igaz, hogy báró Bánffy Dezső évekkel ezelőtt

készült arra, hogy megírja emlékiratait. Erről a tervről azonban lemondott, amit azzal indokolt, bizalmasai előtt Gasteinban, ahol e nyilatkozatot tette: „Ha az igazat írnam, sokaknak nagyon kellemetlen volna; ha pedig nem írnam meg az igazat, ugy semmit sem érnék vele. Így inkább elmellőzöm emlékeim megírását”.

A szegedi mandátum. Szegedről jelentik: A báró Bánffy Dezső halálával megüresedett szegedi I. ker. mandátum elnyeréséért már eddig is sck aspiráns küzd. A munkapárt jelöltjei közül különösen két komoly nevet emlegetnek: báró Gerliczy Ferenczét és várhelyi dr. Rósa Izsóét, aki a szegedi munkapárt elnöke. A munkapárt végrehajtó-bizottsága vasárnap délelőtt fogja megtartani jelölő gyűlését. A Kossuth-párt is szándékozik jelöltet állítani és pedig, mint közöltük, Hoitsy Pál személyében.

Előléptetések a belügyminisztériumban. A belügyminiszter a vezetése alatt álló minisztériumban az elnöki osztályban dr. Fest Lajos titkárt az osztályvezetői, az I-b. (közégi, illetőségi) osztályban dr. Kovács Gyula cz. miniszteri tanácsost az osztályfőnöki; a II. (vármegyei) főosztályban dr. Gárdonyi Zsigmond cz. miniszteri tanácsos osztályvezetőt eddigi hatáskörének megtartása mellett a III. főosztály főnökhelyettesi; a III-b. (városi háztartási) osztályban Kissely Gyula cz. titkárt az osztályvezetői, a IV. (közégi és anyakönyvi) főosztályban Zeley Lajos osztálytanácsos, osztályvezető eddigi hatáskörének megtartása mellett a IV. főosztály főnökhelyettesi; a IV-b. (közégi) osztályban Sorbán János miniszteri titkárt az osztályvezetői; az V. (államrendőri) főosztályban dr. Kégl Imre miniszteri tanácsost a főnökhelyettesi; az V-a. (rendőri) osztályban Vársárhelyi Gyula cz. osztálytanácsost az osztályvezetői, a VI-b. (kihágási) osztályban dr. Pásztélyi István cz. osztályvezetői; a VIII-a. (gyámügyi közigazgatási) osztályban dr. Pásztélyi István cz. osztálytanácsost az osztályvezetői, a IX. (közjótékonsági) főosztályban dr. Ebergényi Sándor osztálytanácsost a főnöki és dr. Radinovic Iván osztálytanácsost az osztályvezetői; a XI. (kivándorlási) főosztályban dr. Ghyczy Jenő osztálytanácsost a főnöki és Ottlik Géza osztálytanácsost az osztályvezetői teendőik ellátásával bizta meg.

Az összeférhetlenségi törvény. Rakovszky István képviselő az összeférhetlenségi törvény szigorítása dolgában ma indítványt jegyzett be az indítványkönyvébe. A Ház elnöke a jövő szerdán állapítja meg az indítvány megokolásának idejét.

Fel is ut, le is ut...

Írta: Drasche-Lázár Alfréd.

(Utánnomlás tilos.)

I.

— Szervusz, Tibor, hogy vagy!
— Jónapot, Kardos ur.
— Megázol? Mi jut eszedbe?
— Kikérem magamnak ezt a bizalmas megszólítást! Ne felejtse el, Kardos ur, hogy én a méltóságos főispán ur fia vagyok, míg az ön atyja csak fűszerkereskedő. Azt hiszem, be fogja látni, hogy ilyen körülmények között nincs helye a tegezésnek.
— Ugyan Tibor, ne bolondozz! Ha eddig nem derogált méltóságodnak, hogy velem jó barátságban légy, ezentul sem fogunk ceremóniáskodni egymással! Éppen négy évig ülünk most egymás mellett az iskolában!
— Nos hát, ennek vége, Kardos ur! S ha egymás mellett is ültünk, az nem ok arra, hogy továbbra is fenntartsuk a barátságunkat.
— De mit vétettem ellened?
— Mit? Sokat. Először is megbuktam...
— Erről én csak nem tehetek?
— Dehogyan is nem! Talán arról sem tehetés, akarom mondani, talán arról sem tehet ön, hogy az első lett az osztályban? Maga, Kardos Árpád, a fűszerkereskedő fia?
— Arról már tehetek. De nem tudom belátni, hogy ezzel mit ártottam magának!
— Nem? Mikor hazahoztam a bizonyítványomat s megmutattam az atyámnak, pofon ütött. Aztán ekkorát ugrott dühében s rámondított, hogy ha a Kardos Móni fia első

lehet, akkor én legalább megtehettem volna azt, hogy meg ne bukjam. Azt mondta.

— Ebben igaza volt a méltóságos urnak.
— Vigyázz magadra, mert tovább adom az atyai pofont! Viszket a tenyerem!

— Most ismét tegezel?
— Ha az ember pofont ígér, nem szokás az illetőt magázni. A bátyám mondta s az a Kaszinó tagja.

— Az más. Tehát vége a barátságunknak!

— Végképpen vége. Nem is járok többé a piaristákhoz, hanem az ősszel felmegyek Pestre. Van ott egy intézet, ahol tekintettel vannak az ember társadalmi állására, születésére s ahol nem ségényithetik meg az embert mindenféle izraeliták, mint amilyen ön, mert oda csak mágnást és gentryt vesznek fel.

— Valami számariskola lehet...
— Ne szemtelenedjék, Kardos ur, már mondtam, nyakon ütöm!

— Az ilyen sértésekre nem reflektálok.
— Mert nem lovagias ember.
— Nincs kedvem veszekedni!

— Nem is ajánlom. Egyáltalában jó lesz kitérni az utamból, tudja?

— Nem vagyok tolagódó. De csak most látom, mit ér a maga szava, Kility ur!

— Hát ez már megint miféle szemtelenség?

— Mikor a télen egyszer az írásbelinél a pad alatt odaadtam az összes kérdések megoldását a számtanból, majdnem a nyakamba borult valaki s megesküdött, hogy én vagyok az egyetlen barátja s hogy engem soha el nem fog hagyni az életben! S ime? Hál! Istennek, nem szorulok rá!

— Ah mit! Következő vasárnap meg voltál hiva, azaz meg volt hiva hozzánk uszonára, Kardos ur! Ezzel ki lett fizetve. Nem tartozom önnek semmivel sem.

— Tibor!
— Isten önnel!
— Ez nem volt szép tőled, Tibor...

II.

— Kility Tibor, ugyebár? Azt hiszem mi már találkoztunk.

— Igazán? Nem emlékszem...
— Együtt jártunk iskolába, sőt évekig egymás mellett ültünk X-ben, a piaristáknál!

— Igen, igen, én is a piaristáknál tanultam néhány esztendőig. Most már emlékszem!

— Régen volt.
— Nagyon régen. Alig emlékszem már volt társaimra. Az ember később nem találkozik többé, különösen társadalmilag nem. Csak véletlenül. S ha nem emlited, sohasem ismertelek volna meg.

— Én rögtön megismertelek. Már az első ülésen. Első izben vagy képviselő, ugyebár?

— Igen.

— Én is.

— Kellemetlen mesterség, mondhatom. Ezek a választások, — na! Aztán még meg is támadhatják az ember mandátumát!

— Az én választásom jóformán egyhangu volt.

— Persze! A gimnáziumban mindig első voltál, most meg egyhangulag választanak meg. Nem tudom, miért van némely embernek ilyen szerencséje mindenben!

— Nálam nemcsak szerencse volt. A ke-

Éljen Barkóczy.

Budapest, május 27.

(**Σ**) A liberalizmust a mi hivatalos világunkban mindig felette opportunisztikus szellemben fogták fel; rendszeren úgy, hogy magát a liberális eszmét sutba állították. Liberalizmus nekik az a politika, amely mindennel megegyezik, mindent elfogad és eltűr, főképen pedig a maga rovására saját ellenségeinek, minden nem liberális iránynak biztos fedezetül szolgál. Az e fajta hivatalos liberalizmus egy mindig használható kényelmes jelszóval is rendelkezik, kivált, ha felekezeti érdekekkel kapcsolatos ügyek kerülnek szőnyegre: Ne tessék megbolygatni a felekezeti kérdéseket, ne tessék megzavarni a vallások békés együttélését.

Hát hiszen magában ez igen szép jelszó és hozzá igen helyes is. A liberalizmusnak, mint politikai és társadalmi elvnek épp az a legfőbb célja, hogy az állami életet a felekezeti vonatkozásoktól megszabadítsa és a kormányzatot minden felekezeti szervezet fölé semleges magasságba emelje. Csak hogy odáig a liberalizmus utja, sajna, nem egy helyütt még mindig erős harcokon át vezet. A liberalizmusnak legtöbbször ott kell kezdenie feladatát, hogy a modern államot valamely szervezett felekezeti hatalom történelmileg fejlett, privilégiumokkal is biztosított gyámsága alól felszabadítsa. Ezt a változást pedig semelyik uralkodó felekezet nem fogadja el önként, legkevésbé a feltétlen tekintélyt öltetve alapított, világhatalommá szervezett katolikus egyház. A valóságos helyzet az, hogy mindazokban az államokban, ahol újabb időkben liberális szellemű törvényhozások az államnak felekezeti bilincseit letördelték, a vatikánból irányzott egyházi és világi hadseregek szünetlen ostrommal rontanak a már megteremtett jogállapot ellen.

A megtámadottak között nem ez utolsó sorban áll a mi államunk, amelyik pedig a felekezeti viszonyok liberális megoldásában még alig esett át az első félénk kezdeten. Most a liberalizmus követelése az legyen, hogy a klerikális hadak örökös aknaásait tétlenül nézzék a liberális hagyományokra kötelezett pártok, sőt lábhoz állítsák fegyvereiket még az alkotásaik ellen intézett rohamokkal szemben is?

Hogy a vallási békét nem kell megromtani? De hiszen a vallás az emberi léleknek ez a szent és elidegeníthetetlen kincse, a liberalizmus és klerikalizmus ellentétében nincs is érintve. Még Franciaország mai radikális törvényhozása is, ha eltekintünk a harci szenvedélyek okozta tulzott jelenségektől, elvében nem vallásellenes, hanem csak az egyház és állam elválasztásán sarkal. Nem vallásról van nálunk szó, hanem egy egyházi szervezet hatalmi érdekéről és hatalmi felsőbbiségéről, amelyet más felekezetek rovására és a már rég meghozott törvények rendszeres megbontásával az állami intézmények egész vonalán érvényesíteni törekcsenek. Ma is azzal a harcias klerikalizmussal állunk szemben, amely már két évtized előtt agresszív törvénytöbbség irányzatával oly súlyos zavarokat okozott, hogy végül a mi zsidóhívatalos liberalizmusunkat is erőlyes védekezésre és az egyházpolitikai korlátok felállítására kényszerítette. Az idők különbsége az, hogy a klerikalizmus visszafeltesztő irányzata ma még ádázabban tör előre és ami a legnagyobb baj, ma ezt éppen az állami hatalom gyöngéd támogatásával vagy legalább is gondos fedezetével cselekedheti.

A legilletékesebb hangok mutattak már a klerikális veszedelem legfőbb forrására abban a közismert tényben, hogy az állami iskolákban mindenütt rendszeresen folyik a felekezeti gyűlölködésnek és középkori obskurantizmusnak munkája és ezt a rendszeres munkát egyenest a közoktatási minisztériumból szervezik is, táplálják is. Nem lehet eléggé ismétlni: itt a mételey. Igaz, a dolog úgy van rendezve, hogy egyik kultuszminiszter a másik után mint a hivatalos liberalizmus képviselője nem is sejtja a nyilvánvaló üzemeket és ámulva hallja a fölhangozó vádakat. Mert amikor a sötétség lovagjai vasredőkkel bereteszlik a hivatalos ablakokat, a hivatalos liberalizmus kultuszminiszterének, noha rajong a világosságért, az a tartozása, hogy a legvastagabb párnák alá dugja fejét és ne lásson, ne halljon semmit. De nevezetes dolog, amíg a párnák alól nem látja azt, hogy hivatalos tekintéllyel, állami hatalommal folyik a törvények rontása és a felekezeti béke megbontása, a legélesebb távolbalátással egyszerre föl tudja fedezni a vallási béke ama veszedelmét, hogy valahol zsenge ifjak vagy apró stréberék utcasarkai

klubboeskává verődve a „szabadgondolat“ és atheista-kultusz mókáival mulatoznak.

Nem lehet bizony azt sem tagadni, hogy a koalíció kultuszminiszterségével köszöntött be az az alkonyóra, amikor a hivatalos baglyok és egyéb éji madarak bátran kirebentehettek. Ha nem is láttuk őket jól, elárulták magukat hühögésükkel. Apponyi Alberttől bizonyára még legszebben hangzott, a hogy mai beszédében ajánlotta, hogy ne firtassák a felekezeti kérdéseket. Csak hogy az ő minisztersége alatt kellett tapasztalunk, hogy ez a „nem firtatás“ ez éppen az a sötétség, amely az éji madaraknak kell. Mert amily nagy véleménynyel vagyunk az ő nagygyógyó államférfiúi képességeiről, de nem különös-e, hogy éppen a parlamentarizmusunknak ez az előkelő heroldja tette nyilvánvalóvá a parlament gyengeségét a klerikalizmus irányában. Milyen különös lefokozása az ő miniszteri hivatottságának, hogy az ő vezetése idejéből kell keltezni a Barkóczy-korszakot, mert azóta a kultuszminiszteri politika és az általános felekezeti gabolvadás központjában ez az inkvizitori eszelemű, bigott türelmetlenségtől eltelt miniszteri tanácsos áll. Mily félelmetesen jellemzetes bizonyosság a klerikális befolyás elhatalmasodásáról, hogy Apponyi, mint miniszter, kétszer is helytelenítette nyílt parlamenti ülésben a miniszteri tanácsos vakbuzgó cselekvéseit, de úgy látszik ennek a parlamenti megbélyegzésnek is csak fedezetül kellett szolgálnia. Ma a néppárttól, amely a harcias klerikalizmus ellenzéki szerepét hordozza Rakovszky István mintegy győzelmi végszóul elkiáltotta: Éljen Barkóczy! Bizonyára annak jelzéseül, hogy ez az ellenzéki párt felekezeti kérdésekben már most is a hivatalos hatalom külső őrállását foglalja el.

Budapest, május 27.

Darányi választói között. Mint Tapolczáról jelentik, Darányi Ignác, a tapolczai kerület orsz. képviselője ma délután két órakerület odaérkezett. A város lakossága, élén a testület képviselőivel, lelkesedéssel fogadta Darányit, akinek tiszteletére banketet rendeztek. A város fel van lobogozva.

Justh Gyula Hódmezővásárhelyen. Justh Gyula, a függetlenségi párt elnöke ma este Hódmezővásárhelyre érkezett, hogy az általános, egyenlő és titkos választójog mellett ott tartandó

riütemben, ahol már évek óta, mint ügyvéd működöm, ismernek s ez sokat tesz.

— Engem a választóim nem ismertek. Sohse láttak! S nem is fognak sokat látni. Az atyám kívánta, legyek valami. Hát felléptem. Most képviselő vagyok. A többivel nem törődöm!

— Mindig a könnyű oldalról fogtad fel az életet. Már akkoriban is!

— Természetesen! Nálam a foglalkozás szórakozás, nem kenyérkérdés.

— Mindenesetre kellemes tudat. Hallom, hogy megnősültél?

— Igen... Te is?

— Még nem. De igazán örülök, hogy találkoztunk!

— Részemről volt a szerencse.

— Ha megengeded, valamelyik napon teszem tiszteletemet; mikor is fogad a nagyságos asszony?

— Végtelenül fogja sajnálni a grófnő, de olyan visszavonultan élünk! Aztán el is utazunk, mihelyest megalakult a Ház.

— Értem...

— Nem haragszol, ugyebár? Jézusom, már háromnegyedégy s egyre dejeunerre várunk az Országosban! Adieu!

— Jó mulatást...

III.

— Alázatos szolgálója, méltóságos uram! Kility Tibor, az „Excelsior“ porszivógép részvénytársaság vezérképviselője vagyok s a méltóságos ur részéről nyert engedelem alapján embereimmel elhozattam a gépet, hogy annak működését személyesen mutassam be. Ez a gép, amely különösen nagyobb

intézeteknél nélkülözhetetlen s kezelésének könnyűsége folytán...

— Tibor! Hát nem ismersz meg?

— Kardos Árpád, — csakugyan te vagy?

— Én vagyok! Annyira megváltoztam talán?

— Nem, dehogyan! Csak háttal méltóztattál állani az ablakkal s így nem ismertelek fel, méltóságos uram. Azért kissé meg vagyok lepelve s sohsem jutott volna eszembe, hogy —

— Hogy?

— Semmi. Ha megengeded...

— Ráérünk még a gépedre. Parancsolj helyet foglalni! Szóval, nem hitted, hogy az a bizonyos vezérigazgató és udvari tanácsos a Kardos Móni fűszeres fia lehessen!

— Csakugyan, ugy van. Azaz, nem is igen foglalkoztam ezzel a gondolattal... Örülök, hogy az Isten felvitte a sorsodat. Ezt nem mindenki mondhatja magáról...

— Hallom, nagy peched volt a kártyában.

— Ott is, egyebekben is, mindenben. Hiába, vannak életrevaló emberek s vannak olyanok, akiknek semmi sem sikerül, akármit is vesznek a kezükbe. Kivált, ha az ember nem tanult dolgozni. Most ötven éves vagyok s porszivógépeket mutatok be... Ez itt szép nagy szőnyeg, ezen majd meglátod, méltóságos uram...

— Nem vagyok kíváncsi a gépedre, Tibor. Ugyis tudom, hogy nem ér semmit. Nem gyújtasz szivarra?

— Köszönöm, teljesen leszoktam róla.

Azt mondd, semmit sem ér a gépem? Bocsánat...

— Igen, igen, a gép rossz. Tökéletlen, egy másik gyártmánynak a silány utáizata s a vállalatotok meg fog bukni. Az elszász gyár holnapután már be is fogja szüntetni az üzemet.

— Tehát már tudod...

— Biztos információim voltak.

— És mégis fogadtál?

— Igen. Nem a géped kedvéért, hanem téged akartalak látni, Tibor.

— Értem. Kéjelegni akartál abban a látványban, mikor előttem hajlongva, alázatosan, megjelenik Kility Tibor, a büszke, kiállhatatlan iskoltársad, a volt képviselő, akinek grófnő volt a felesége! Nos, ezt elérted, méltóságos uram. Itt állok tehát előtted, egy tönkrement ember, akit mindenki elhagyott, még a felesége is s ha jól esik, ünnepélyesen bocsánatot is kérek tőled viselkedésemért, amelyet, mint éretlen ficzkó irányodban tanusítottam. Boldog vagy most?

— El vagy keseredve, Tibor, de félreismered a szándékomat!

— Annál jobb! Ezek után, azt hiszem, már nincs itt mit keresnem, méltóságos uram.

— Ne szaladj. Komolyan akartam veled beszélni. Ismerem kétségbeejtő helyzetet s ha nem is bántál velem mindig valami nagyon kedvesen, még sem tudok megfelekedni arról, hogy együtt nyomtuk az iskola-padot s hogy négy évig jó pajtások voltunk. Szeretnék rajtad segíteni.

— Meg vagyok hatva, de nem fogadok el könyöradományokat.

— Nem arról van szó, Tibor. Hová gon-

holnapi nagygyűlésen részt vegyen. A Budapestre jövő küldöttek Szegeden találkoztak Justh Gyulával. Justh Gyula kíséretében vannak: *Abrahám Dezső, Benedek János, Bikády Antal, Papp Elek, Vertán Etele, Faragó Antal, Eszterházy Mihály gróf és Mádi-Kovács János* orsz. képviselők. A Választójog Országos Szövetsége részéről: *Goda Géza* és *Vámos Henrik*, a szociáldemokrata párt részéről: *Klárk Ferencz* utazott le. Csatlakoztak Justhhoz a makói, szegedi, orosházi, szentesi, battonyai, esztergomi, Mindszenti, szegvári, kecskeméti, főlegyházi és csabai függetlenségi szervezetek kiküldöttei. Hódmezővásárhelyen rendkívül imponáns fogadtatásban részesült Justh és a kísérete. A nagygyűlést vasárnap délelőtt tartják a Kossuth-téren.

Korteskedés Békésabán. Országra szóló botrány kerekedik ki abból a vásárból, amelyet Achim András örökségével, a békésabai mandátummal üznek egyes kis politikai ügynők. Állítólag a párt egyik alvezére egyszerre két embernek is felajánlotta a jelöltséget, természetesen kellő anyagi biztosíték ellenében. Így *Kristóffy*nak, akitől hat ezer koronát és dr. *Szegő* Gábor budapesti ügyvédnek, akitől hétezer korona alkotmányos költséget kapott. Időközben a parasztpárt e két jelöltre rájött a turpiságra, *Kristóffy* nem bánta a dolgot, de dr. *Szegő* visszakövetelte a pénzt. Egy részét — négyezer koronát — sietve vissza is kapott, míg a másik részét, három ezer koronát *hétfőig kell visszaszolgáltatni* a becsapott jelöltnek, dr. *Szegő* Gábornak, aki különben mégis jelöltette magát, de nem a parasztpárt, hanem ennek egyik frakciója által.

A *Békésabai Friss Újság* című lap, amelybe Achim a Zsilinszky-ellenes cikkeket írta s amely azóta is már több botrányban volt ludas — mint békésabai tudósítónk jelenti — *ma gazdát cserélt.* Dr. *Szegő* Gábor vette meg a kis lapot ezer koronáért Staffel János kiacól. Erre a lapra egyelőként az utóbbi napokban nagyon rájárt a rad. Legutóbb *Urszinyi* Jánost, az ellenpárt jelöltjét gyanúsította azzal, hogy része volt *Achim* meggyilkoltatásában. Urszinyi ezért bünvádi feljelentést tett a lap szerkesztője ellen, az alispán pedig elkövetette a lapot és megvonta az utcai elárúsítás jogát. Staffel János nincsen Békésabán, de mihelyt hazakerkezik, a hatóság *le akarja tartóztatni.*

A holnapi nap különben a programbeszédnek napja lesz Békésabán. Két jelölt, *Szegő* Gábor dr. és *Urszinyi* János dr. mond programbeszédet, míg a harmadik jelölt, *Kristóffy* József helyett *Hodza Milán, Csizmadia Sándor, dr. Fényes Samu, Szokolozay Árpád és Padovszky Lajos* fognak beszédeket mondani s ezekben ismertetik *Kristóffy* programját. A parasztpárt ma elárúszította a város rópezedulálkával s ezeken fellivta a népet, hogy a vasárnap délután három órakor ar-

dolsz? De egyetlenegy tollvonásomban kerül s kineveztetlek valami kisebb állásra, itt, a bankunknál! Persze, kezdő fizetéssel, de mégis biztos állásban volnál s meg volnál mentve a megélhetés gondjaitól!

— Nagyon köszönöm, méltóságos uram, de nem fogadhatom el. Majd csak megélek valahogyan.

— Hogyan?

— Van egy új szisztémám, amelylyel feltétlenül sprengelnám a montecarlói bankot. Csak nincsen pénzem, odautazni. Arra akartam szerezni pár száz koronát ezzel a nyomorult géppel. Hja, ha akadna, aki az utazási költségeket előlegezné — kamatostul egyséig visszafizetném s még jó százalékban is részesíteném a nyereségből! Ha kedved volna hozzá, csináljuk meg együtt az üzletet!

— Köszönöm, ilyen üzleteket nem csinállok.

— Az utazásomra sem adnál előleget? Biztos pénz —

— Nem adok. Igaz, hogy meg sem érzem azt a pár száz koronát, de ezt nem teszem. Tibor, Tibor, hová jutottál!

— Rendben van. Megkapom mástól.

— Gondold meg még egyszer, Tibor! Kineveztetlek 2400 korona kezdő fizetéssel, s ha félig-meddig beválsz, felviheted a háromszorosára is!

— Nem kell! Nem akarok én senkinek sem a kegyelemkenyerén élni, de legkevésbé a tieden!

— Ez más. Ilyen körülmények között nem akarlak tovább tartóztatni.

— Felesleges engem kitessekelni, ugy is megyek. Isten önnel, méltóságos uram!

— Isten veled, szegény Tibor barátom...

tandó négygyűlésen hallgassa meg jelöltjük, *Kristóffy* József megbízottait. Nagy az elkeseredés a parasztpártban *Kristóffy* meg nem jelenése miatt. Achim András özvegye sincs megelégedve a jelöltséssel és jobban szeretné, ha Achim régi jóbarátját, *Miklós* János csabai gazdát jelölne a parasztpárt. Az intelligencia is *Kristóffy* ellen foglal állást, metr azt tartja, hogy *Kristóffy* megválasztásával csak a város érdekei ellen oseklednek.

A holnapi programbeszédre való tekintettel, mivel zavargásoktól lehet tartani, a katonaságot készenlétben tartják.

Apponyi a kultusz-tárczáról.

— Sztérényi és Heltai indítványa. —

A képviselőház ülése.

Budapest, május 27.

A tegnapi zajos, izgalmas nap után ma ismét csendes, de annál emelkedettebb hangú és szellemű ülése volt a képviselőháznak. A néppárt harcseverői nem kerültek még sorra, hanem beszélt gróf *Apponyi* Albert, a Kossuth-párt egyik vezető embere. A kiváló politikus a maga disztingvált modorában, ragyogó elokvenciával szólott a közoktatási reszorthoz, amelynek nemrégiben igazán hivatott vezetője volt ő maga. A tanügyi kérdések mindegyikével foglalkozott, az alsó iskoláktól az egyetemig, s ezek mellett a tanítók és tanárok dolgára is kitért. De találó megjegyzései voltak a művészetekről is. Miután az 1848: XX. törvényezik végrehajtásának és a katolikus autonomia megvalósításának szükségét hangsúlyozta, válaszolt Kelemen Samu tegnapi kongregáció-ellenes támadására. Mint meggyőződéses jó katolikus és vallásos ember sajnálkozását fejezte ki az egyház belső életének megbolygatása felett s azt a véleményt vallotta, hogy az elfogult bíráló nem alkalmas a felekezeti béke megszilárdítására. De objektive azt is hozzáfűzte, hogy, ha vannak kinövések, akkor azokat ki kell küszöbölni, nem pedig a parlament vitáiba beerőszakolni a kongregáció intézményét. Nagyon helyesen mondta *Apponyi*, hogy a különböző felekezeteket házhatározattal megszüntetni nem lehet, ellenben arról lehet igenis gondoskodni, hogy a különböző vallású emberek tiszteljék egymás hitelveit s ne rontsanak egymásnak azok miatt. Nagyszabású és mély hatást keltő beszédét azal végezte be *Apponyi*, hogy a kultusz-költségvetést nem fogadta el, de nem gróf *Zichy* János miniszter kétségtelen jóakarata, hanem az egész mostani kormányrendszer ellen érzett bizalmatlansága miatt, amely rendszer nem kívánja megalapozni Magyarország gazdasági és politikai függetlenségét. A baloldal lelkes tapsal és éljenzéssel honorálta a klasszikus felépítésű, remek irányu órációt.

Az ülés elején *Sztérényi* Józsefnek és *Heltai* Ferencnek a talpa-szállításokra vonatkozó indítványait olvasták föl, amelyeknek megokolását június kilencedikére tüzték ki. *Pop-Csicsó* István és *Szüllő* Géza személyes jellegű felszólalásai után következett a kultusz-tárcza folytatolagos tárgyalása, amelynek során elsőként *Damján* Vazul nemetiségi és *Brantsch* Rudolf munkapárti szász szóltak fel. *Apponyi* után következtek az interpellációk. *Polónyi* Dezső a margitszigeti állapotról bejegyzett interpellációját, talán tekintettel a *Garancsy* Mihály miniszteri tanácsossal történt afférjára, elhalasztotta. *Barcsay* Andor a hunyadmegyei állapotokról kérdezte meg a miniszterelnököt, de választ nem kapott.

Részletes tudósításunk a következő:

Napirend előtt.

Náray Lajos alelnök az ülést egynegyed tizenegy előtt nyitja meg.

A tegnapi ülés jegyzőkönyvét ellenvetés nélkül hitelesítették.

Pop Cs. István szólalt fel. Május 9-én a földmivelésügyi tárcza vitájában mondott beszédében fölpanaszolta a szegény román nép zaklatását a közigazgatási hatóságok részéről. Ekkor *Szüllő* Géza azt mondta, hogy ő hatóságot rágalmoz. E súlyos vád folytán heterjeszti a Ház elé hiteles alakban az okiratokat, amelyek az ő igazát bizonyítják. A

szolgabíró csak füres nyomtatványokat íratott alá a tanukkal és azután töltötte ki a blankettát. Ezt az illető tanuk eskü alatt vallották. Ő tehát nem rágalmozott, hanem a valóságot mondta el.

Szüllő Géza személyes kérdésben szólal fel. Konkrét eseteket előhozni lehet, de nem megvádolni az egész tisztviselői kart.

Pop Cs. István tiltakozik az újabb vád ellen; ő beigazolta, amit mondott. A dolog Kőrösbanján történt.

Elnök: Felhatalmazást kéri, hogy a *Bánffy* Dezső halálával megüresedett szegedi első kerületben a választás kiírása iránt intézkedhessék.

A Ház a felhatalmazást megadja.

Elnök: Bemutatja a miniszterelnök átiratát, mely szerint a király a szabadalmazható találmányok és védjegyek ideiglenes oltalmáról szóló törvényt szentesítette. Bemutatja a hadvezetőség meghívóját az első csatahajónak június 24-én történendő ünnepélyes vízrebozására; kéri, hogy a résztvenni kívánók június 10-éig jelentsek be nála a szándékukat. Az indítványkönyvbe két indítványt jegyeztek be, mind a kettőt a koalíciós kormány talpfazállítási szerződéséi megvizsgálása tárgyában. *Sztérényi* József az egyiket, *Heltai* Ferenc a másikat. Az indítványok megokolását a június 9-iki ülés elejére tüzték ki. Az interpellációs könyvben két bejegyzés van és pedig *Polónyi* Dezső a Margitsziget helytelen adminisztrációja, *Barcsay* Andor a Hunyadmegye közigazgatásában előforduló törvénysértések tárgyában.

Az interpellációkra fél 2 órakor térnek át.

Következik a kultusz-tárcza költségvetésének folytatolagos tárgyalása.

A kultusz-tárcza vitája.

Damján Vazul az egyházak és felekezeti iskolák segélyezéséről beszél és panaszkodik, hogy a román egyházak és iskolák méltánytalanul kevés segélyben részesülnek. Az 1848: XX. t.-cikk rendelkezéseivel szemben a román egyház sérelmes helyzetben van és sérelmes a kongrua megállapítása is a román egyházra. Kéri a minisztert, hogy a kongrua felosztását a jövő évi költségvetésben részletezze és részesítse egyenlő bánásmódban az egyházakat a kongrua megállapításánál és utalványozásánál. Az elemi iskolákról szólva, sérelmesnek tartja a román iskolákra az 1907: XXVII. t.-cikket. Statisztikai adatokat sorol fel arról, hogy mily nagy az országban az iskolázatlanság s ebből azt a következtetést vonja le, hogy a felekezeti iskolák segélyezése állami érdek s nem bezárni kell a meglevőket, hanem segíteni a felekezeteket iskolák létesítésében. A költségvetést nem fogadja el.

Brantsch Rudolf szólalt fel ezután. A népiszkolák szomorú állapotáról beszél és azoknak szaporítását sürgeti. A népiszkolai oktatás terén új rendszert ajánl, amihez mintául el lehetne fogadni az erdélyi szásziskolákban divó rendszert. Sürgeti, hogy a népiszkolákban a nemzetiségek nyelvének tágabb teret adjanak. A költségvetést elfogadja.

Apponyi beszéde.

Gróf *Apponyi* Albert: A vallás- és közoktatásügyi költségvetés számarányai az utolsó négy év alatt kerek összegben száz százalékkal nagyobbodtak. Igen boldog volnék, ha ennek a száz százaléknak megfelelőleg száz százalék kulturális haladást is lehetne konstatálni, de ez hiu dicsővá válna, mert mindenki tudja, hogy minden tárcza körében, ugy a vallás- és közoktatásügyi tárcza körében is, a költségnövekedésnek igen nagy része oly körülményekre esik, amelyek automatice működnek és amelyek nem függenek össze nagyobb és tökéletesebb teljesítéssel. Ilyenek a drágaság folytán a dologi kiadásoknak óriási növekedése minden téren, az építkezési kiadásoknak roppant növekedése, a fizetési rendszerek nagy tömege, melynek csak indirekt összefüggésben állanak a tárcza körében teljesített munkák tökéletesítésével. Tehát, dacára annak, hogy ezen költségvetés az utolsó években ekkora emelkedést mutat, be kell vallanunk — s mindenestre az a férfi, kire e tárcza kezelése reá van bízva, érzi ezt legjobban — hogy még mindig, hogy ugy fejezzem ki magamat, koldustarisznyával jár ez a tárcza. (Igaz! Ugy van!) és hogy egyedül a népnevelés terén az égető szükségletek kielégítésére az én számításom szerint 24—30 millió többkiadásra volna szükség.

Miniszterségem utolsó éveiben teljesen átlátam, hogy feltétlenül szükséges gyorsabb léptékekkel előrehaladnunk ezen a téren, az új tanítóknak nagyobb számát állítani be a költségvetésbe — nem mondom mennyit, nem mondok számot, ez nem az én dolgom — és nagyon örülök, hogy a jelenlegi miniszter ur szintén át van hatva ettől a tudattól és hogy ahhoz, hogy ezen a téren gyorsabban előrehaladhasson, tárczáját is hajlandó hozzákötöni.

Ellentétben azzal, amit *Damján* Vazul t. képviselőtársam mondott, abban a hitben vagyok, hogy az 1907—1908-ban megalkotott népiszkolai törvények megalapozták azt, hogy minden iskola ebben az országban, jellegkülönbség nélkül a nemzeti ügyet,

az állameszmét, a hazafias érzést szolgálja és terjeszti. (Igaz! Ugy van! a baloldalon.)

A tanítók fizetésrendezése.

Meg kell emlékezni a tanítók fizetésrendezési kérdéséről is. Amikor az 1907. évi fizetésrendezés keresztülvitett, amely a néptanítók illetményeit az előbbiekhöz képest — mindent együttvéve — 400—600 koronával javította évenként, akkor is megmondtam arról a helyről, amelyet most t. barátom, a jelenlegi kultuszminiszter elfoglal, hogy én ezt a fizetésrendezést véglegesnek nem tekintem, de olyan, amelylyel a mi pénzügyi viszonyaink között megalkudni lehet és kell is és amelynek alapelveit rövid idő múlva felforgatni lehetetlen. Hiszen az az egy kívánsága a tanítóságnak, hogy az 1400 koronás alapfizetésbe jussanak, ne öt év múlva, amelybe az állami tanítók öt év múlva jutnak, hanem rögtön, az az egy kívánsága, ha kiterjesztjük valamennyi tanítóra, mint ahogy ki kellene terjeszteni, miután 32—34 ezer tanítónk van — mindenki kiszámíthatja — 13—14 millióba kerülne. De én nem is azt tartom a legsürgösebbnek, hogy amikor a viszonyok megengedik, a fizetésrendezés javításához hozzáfogjunk. Legsürgösebbnek tartom — és ebben egyetértek a miniszter ural — az állami tanítóknál a lakberek rendezését (Helyeslés.); de erről nem is szövegek bővebben, mert ez közösen elfogadott tétel, hanem az állami tanítók fizetésének javításánál sürgösebbnek tartom azon intézkedéseket, amelyek arra czéloznak, hogy az összes tanítóknak jellegkülönbség nélkül, egyenlő legyen az ellátásuk. (Helyeslés.) Már most áttérve a középiskolai kérdésekre, szólni kívánok egy differenciáról, amely az én felfogásom és a t. miniszter ur között van és amelynek tekintetében gróf Tisza István t. barátom fejtegetésével sem tudok semmiképpen sem egyetérteni. Ez a tanítói nyugdíjképeség éveinek megállapítására vonatkozik. En egész határozottan pártolom ebben a tanároknak az állásponciát, akik a 30 évi teljes nyugdíj mellett vannak. (Élénk helyeslés balfelől.)

Művészeti kérdések.

Áttérve a művészetekre, van egy tétel a t. miniszter ur erre vonatkozó beszédének, melyet sajnálattal hallottam és nem hagyhatok megjegyezés nélkül. T. i. ő színházról és az Operáról beszélve, azt a tételt állítja fel, hogy európai színvonalon álló operát fenntartani nálunk nem lehet. Ezzel én éppenséggel nem értek egyet. Volt európai színvonalon álló operák azon években, mikor Mahler Gusztáv állott az Opera élén. Nem kellett más, mint egy kiváló nagy művészlel, nagy munkaképességgel és fegyvelmező képességgel, hogy a vendégszerepléseknek majdnem kizárásával, — mert, hogy egy-egy fenomenális művész, kitől igazán tanulhatunk, néha hozdánk ellátogasson, azt senki nem ellemezheti, — de közepes vendégszereplések kizárásával, a hazai erővel és tisztán az ő művészi lelkiismerete által vezetve és a többnyelvűség kiküszöbölésével is tudjon itt az Operában nemcsak olykor-olykor egy jó előadást, hanem rendszeresen olyan előadásokat megteremteni, melyek az ide hozzánk ellátogató elsőrangú zenészeknek — épp csak Brahmára és Goldmarkra hivatkozom — legteljesebb elismerését, sőt bámulatát vívta ki. Sem a tudás, sem a tehetség nem hiányzik, hanem egy baj van nálunk mindenütt az egész vonalon. En ezt úgy szeretném jellemezni minden hivatási ágban, hogy a magyar ember — magamat sem veszem ki, mert ne tessék azt hinni, hogy én egy magas püdesztárlól akarok az én fajomhoz beszélni; benne vagyok, mikor ezt a böjti prédikációt hozzá intézem — csak a legszükségesebb munkát teljesíti. A földművelő munkás annyit dolgozik, amennyi szükséges, hogy a jövő télre az élelme valahogy biztosítva legyen; azt a surplust, ami vagyongyarápításra szükséges volna, már nem teszi. A diák annyit dolgozik, hogy a vizsgán meg ne bukjak. (Igaz! Ugy van!) a hivatalnok — mindig tisztelt a kivételnek — annyit, hogy fegyelmi alá ne jusson. (Derűtség.) A művész, visszaélve az a könnyűséggel, melylyel a magyar ember egy bizonyos fokig eljut, amelyen csak éppen meg lehet állni bukás nélkül, a művész is, ha nincs egy erő, amely őt serkenti, csak éppen odáig, csak annyit tanul meg az ő művészetének technikumból, hogy valahogyan a kiállításoknál elfér — és most e tekintetben nagyon tágira van a kör vonva — képeket hozhasson létre, hogy egy előadást kezdettől végig le lehessen bonyolítani fennakadás nélkül; és idáig, mondom, aránylag kevés fáradsággal ellehet jutni. Ahol azután a fáradság kezdődik, hol az ember kell, hogy lelki minden tehetségét megfeszítse, ahol az a labor improbus kezdődik, az éppen a csiszolás, a fegyvelmezés, a tökéletesedés.

Konfesszionális viszonyok.

A konfesszionális ügyekről beszélve, reflektálnom kell néhány szóval arra a beszédre, amelyet tegnap Kelemen Samu t. képviselőtársam tartott.

(Halljuk! Halljuk!) Én ezt nem abból a czélból teszem, hogy abba a vitába belemélyedjek, melyet megindított, hanem azzal a czélzattal, hogy kérjem a Ház tagjait a Ház minden oldalán, hogy ennek a témának a vitájától álljanak el, azzal hagyjanak fel. (Helyeslések.) Ha van kérdés, amely nem idevaló (Igaz! Ugy van!), amelynek tárgyalása teljesen természetellenes a parlamentben, hát ez az. Ez nem egyházpolitikai kérdés; (Igaz! Ugy van! a jobb- és a szélsőbaloldalon.) itt sem az egyes hitfelekezetek egymásközti, sem valamely egyház és az állam közti viszony kérdéseiről nincsen szó. Itt tisztán az egyik egyház, a római katolikus egyház benső hitéletének egy tisztán devotionalis mozzantáról van szó. De maga az intézmény, mint a vallási, a legszigorubb értelemben vett egyéni vallási és áhitatbeli életnek szentélyébe tartozó intézmény kell, hogy minden megtámadáson felül álljon, kell, hogy ezen képviselőház vitaközössainak napirendjéről lekerüljön. (Helyeslés jobb- és balfelől.) Nagyon kérem is erre t. képviselőtársamat és mindazokat, akiket illet, mert mi valóban nagy nemzeti feladatoknak megoldására vagyunk hivatva. (Ugy van! balfelől.) A felekezeti megosztás történelmi tény, amely nem szabad, hogy arra indítson minket, hogy az egyes egyházakban a nyílt benső hitélet mélyítését megakadályozzuk az az az ürügygyel, hogy ezzel ellentéteket támasztunk (Helyeslés balfelől.), mert ha ezt tennők, akkor mi a nemzet erkölcsi életének egyik rugóját bontanók meg, azoknak az ellenhatásoknak az egyikét, még pedig egy igen hatalmasat, amelyek a minden ember lelkében benlevő destruktív erőnek ellene működnek és a nemzetet megtámadó destruktív erő ellen is szolgálnak. (Ugy van! balfelől.) Előkezelve, arról kell gondoskodnunk, hogy ezek a különböző vallási meggyőződések a maguk teljes ethikai tartalmát érvényesítve, egymást tiszteljék, egymás iránt türelemmel legyenek (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.), egymásnak törvény által biztosított egyenjóságát elismerjék és senkinek buzgósága a másiknak megtámadására ne vezessen. (Élénk helyeslés jobb- és balfelől.)

Praktikus nevelés.

A t. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur beszédében egy egész mennyiség helyes, egészséges gondolatot és figyelmeztetést tár a Ház és visz a nemzet elé. Többek között azt, hogy ne tóduljon a mi ifjuságunk a lateiner-pályák felé, hanem inkább a reális, a termelő-pályákat karolja fel. Ez igen helyes, de keresztülvitelt csak akkor lesz, ha a reális pályákon, az ipari és kereskedelmi pályán nagy száma a magyar embereknek a boidogulását megtalálja. (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) De olyan közgazdasági állapot mellett, ahol ipart csak mesterségesen, szubvenziókkal tudunk úgy, ahogy fejleszteni, ahol ez a nemzet meg van fosztva attól, ami nélkül egyetlen egy nagy nemzetnek az ipara nem fejlődött még, az előrehaladott nemzetektől való védelemtől (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) szóval, a közgazdasági önállóságnak hiányában ez a felhívás, hogy menjetek ipari és kereskedelmi pályára, akármilyen jóindulattal legyen mondva, valóban csak úgy hangzik, mint egy keserű gúny a mi nemzeti állapotaink tehetetlensége fölött. (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) Így vagyunk t. képviselőház az egész vonalon, amint már az előbb czéloztam ró. Nemzetiségi politikát akarunk csinálni, a magyar állam fensége előtti meghajolást követelünk a nemzetiségiekétől és az a magyar állam, amely egyik intézményében egyenlőséget érvényesíteni akarja, legyen bár a parlament többsége ezen gondolat mellett, kénytelen kapitulálni rég megrögzött előítéletek és hatalmi érdekek előtt. (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) Nemzeti szellemet akarunk iskoláinkban fejleszteni és azután beleviszszük azt a fiut 20—21 esztendőskorában a kaszárnyákba, amelyekben nincsen sem magyar czimer, sem magyar nyelv, sem magyar király és amelyekben csak minden más van. (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) Kulturpolitikát tisztán csak a közoktatásügyi minisztérium eszközeivel csinálni nem lehet. Azzal is, de csak akkor, hogy ha a kulturális és az egészséges fejlődésnek egy egészséges és teljes nemzeti élet az alapfeltétele. (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) A költségvetést nem fogadom el. (Élénk éljenzés a baloldalon. Szónokot számosan üdvözlék.)

Elnök: Mivel a Ház úgy határozott, hogy fél 2 órakor e mfwpynrdmfywp vbgkjgkjgkj fél 2 órakor áttér az interpellációkra, a tanácskozást félbeszakítja s megállapítja a következő ülés napirendjét.

Interpellációk.

Polónyi Dezső nem terjeszti elő interpellációját.

Baresay Andor: A nemzeti életnek egyik leg-szomorubb jelensége az, ha az állami életnek valamely faktora visszaél a rendelkezésére álló hata-

lommal s azt pártpolitikai czélokra használja fel. (Ugy van! a baloldalon.) Különösen szomorú és megdöbbentő ez a vármegyei életben. Marostorda vármegye példája mutatja ezt s melléje sorakozik most Hunyad vármegye, ahol a kormány exponense a legkiáltóbb törvénysértéseket követi el.

Sümei Vilmos: Jutalmazták az alispán hazafiságát.

Baresay Andor felhívja a Ház és a kormány figyelmét arra a hallatlan törvénysértésre, amit a hunyadmegyei főispán a május 20-iki közigazgatási bizottsági ülésen elkövetett s ismerteti a bizottsági ülés lefolyását. (Zaj.)

Felkiáltások a baloldalon: Hallatlan! Ez az önkormányzat!

Baresay Andor: Ezután ismerteti az alispán fegyelmi ügyének vizsgálatára kiküldött vizsgálóbizottság elnökének, Dénes Károlynak e hó 25-én az alispánnal szemben tanusított eljárását, ami a legsúlyosabb magánlaksértést képezi. (Ugy van! balfelől.) Interpellációt intéz a belügyminiszterhez, Mara László főispánnak visszaélései tárgyában.

Elnök: Az interpelláció kiadatik a belügyminiszternek. Az ülést három órakor bezárja.

A balkáni bonyodalom.

— Oroszország fenyegető beavatkozása. —

Budapest, május 27.

A nemzetközi politika szinpadán az utóbbi napokban igen különös színjáték játszódott le. A darabnak izgalmas expozíciója, meglepő kezdete volt s miután Európa tisztába jött a helyzettel, következett a tévedések vigjátéka erős feszültséggel, sok művészettel beállítva. A politikai tényezők a lámpák elé léptek s többé kevésbé összekuszálták a szituációt. Eddig ennél a fővonásnál tartunk. A játéknak még, nincsen vége, de azért megirható már a kritika, amely egy megszívlelendő politikai tanulsággal tartalmaz: *A nemzetközi politika külső struktúrája ez idő szerint bátor vagy akár tragikus bonyodalomokra nem alkalmas.* A nemzetközi helyzet szelleme erőszakos vagy lármás jelenségekkel szemben ma meglehetősen érzéketlen és szolid egyensúlyból ki nem zökkenhető. Igaz, hogy titokban, láthatatlanul nagy tüzek és forrongások lappanganak, de ezek kitörésére aligha kerül a sor.

A török—montenegrói konfliktus előmenyei ismeretesek. Törökország, amelynek az albán zavargókkal igen sok baja van, azt követelte Montenegrótól, hogy ne adjon menedéket az albán zavargóknak és ne engedje, hogy ezek fegyvereiket Montenegróból szerezzék be. Montenegró azonban a török kérelmet nem vette figyelembe, mire természetesen Törökország a montenegrói határra koncentrált haderejét. Ekkor következett Oroszország ismeretes beavatkozása Montenegró érdekében. Az indokolatlan, tulerélyes hangú beavatkozás Európázerte nagy visszatetszést szült és hir szerint csak Bulgária az, amely háboru esetén Montenegró és Oroszország mellé állna. Az orosz beavatkozást Törökország természetesen erőlyesen és tapintatosan visszautasította. Az orosz lépés igen elhamarkodott volt. Hogy következményei is lesznek, az bizonyos. De ami ebben a lejátszódó konfliktusban a török birodalomra különös jelentőségű, annak semmi köze ehez a konfliktushoz. Hogy az albánok — akik az új, alkotmányos török reáimittel elégedetlenek és visszakívánják a rég, zavaros abszolutizmust, — zavarognak és ha Oroszország is elég bátorságot érzett a beavatkozásra, ez kétségtelen jele annak, hogy az új török kormányban nincsen meg az az erő és egyetértés, amely kívánatos volna. Az albán zavargás abból a hitből táplálkozik, hogy Törökország renaissance-a nem lesz hosszú éle. Itt az ideje, hogy Konstantinápolyban megfeleljenek erre a nehéz kérdésre és helyreállítsák az országban az egységet és egyetértést. Törökország legfőbb gondja a rendbehozás annak a látszólag zavaros és egységet nélkülöző birodalomnak.

Az orosz beavatkozás, amely eddig egy fenyegető, de át nem adott jegyzékben nyilvánult, úgy látszik újabb következményeket von maga után. Egy Szentpétervárról érkezett szenzációs távirat jelenti, hogy az orosz had-

ügyminisztert, aki Mándzsuriában van, sürgősen hazakívánták. Ebből azt következtetik, hogy Oroszország újabb komoly lépésekre készül és bizik abban, hogy eljárásához megnyeri Franciaországot, Angliát és Itáliát hozzájárulását. Németország és az Osztrák-Magyar monarchia valószínűleg Törökország mellé áll.

Az albánia fenyegető konfliktusról érkezett táviratainkat itt adjuk:

Pétervár, május 27.

Az orosz kormány azt kívánja a berlini szerződés szignatárius hatalmaitól, hogy csatlakozzanak a portán és Czettinijében tett lépéseikhez. Amnyi bizonyos, hogy Franciaország eleget fog tenni a felhívásnak. A londoni és római kab. netek is helyesleg fogadták az orosz jegyzéket: a montenegrói határon történt csapatmozgások tárgyában, csak Németország és az osztrák-magyar monarchia állásfoglalása bizonytalan.

Pétervár, május 27.

Vladivosztokból jelentik, hogy Suchomlinov hadügyminisztert, ki szemleuton Mándzsuriában van, sürgősen hazahívták Pétervárra.

Konstantinápoly, május 27.

Az új-török párt tegnapi értekezletén 96 szóval 11 ellenében bizalmat szavazott Hakki basának, a nagyvezérnek és ezzel talán jóidre elsirult a válság, amely a kormány létét fenyegette. A normális viszonyok helyreállítása közelebb hozza a megvalósulást felé a szultán utazási tervét is. Szalonikiban már készülődnek a padisah fogadására, hogy méltóan ünnepezhessenek nem feledkezve meg a szükséges biztonsági intézkedésekről sem, már azért is, mert a legvadabb hírek röpködnek a levegőben. Hiresztelték azt is, hogy a bulgárok fel akarják robbantani a vasutat, amelyen a szultán utazni fog. Igaz ugyan, hogy a híreszteléseknek koroly alapjuk nincsen és ha mégis szigorúan őrizni fogják a vaspályát, ez oly intézkedés, amely más országokban is megtörténik, amikor fejedelmek utaznak. A nép boldogan várja uralkodóját, mert Abdul Medsid, a mostani uralkodó apja óta egy kalifa sem járt Macedóniában. Az utazás nagy hordereje kétségtelen, bár a mai viszonyok közt kissé korainak tűnhetik fel. De Konstantinápolyban remélik, hogy a szultán látogatása kedvező hatással lesz az albán kérdésre is, amennyiben az arnauták a szultán láttára lerakják a fegyvert és beletörődnek sorsukba. Imponálni fog nekik, legalább így reméli a Fényes kapu, az a 40,000 főnyi katonaság is, amely fölött a szultán a Ríómezőn szemlét tart.

Szaloniki, május 27.

Torghut Sefket casa ujabban hat első és másodosztályú redifaszáljat hívott be a berati dardárhoz. A reformok megvalósítását akkor kezdik el, amidőn Torghut Sefket pasának javaslatait a hadügyminiszter jóváhagyta.

Konstantinápoly, május 27.

A hadügyminisztériumhoz érkezett jelentések szerint a malisszorok elleni operációkat, amelyeket a zord időjárás miatt félbeszakítottak, május 24-én ismét megkezdték. Az első hadosztály csapatai megszállották a Dedaj, Gradeca, Vukpale, Trabunik és Nuvantepe hegyek gerincét. Edhem pasa hadosztálya, amely Gussinjéól nyomult előre, nagy hóviharban, hat órai harcz után megszállotta Vukli falut.

A török sajtó folytatja az orosz részről tett lépés kommentálását. A Yeni Gazetta szerint ez a lépés ellenkezik a népjoggal és ezért a porta jogosan cselekszik, ha meg nem történtnek tekint. Bár a lépés barátságos jellegű, az a forma, amelyben történt, aggodalmat támaszthat, különösen a „Pétervári Távirati Ügynökség“ által történt közzététel miatt.

A lapok szerint újabb csapatokat fognak Yébenbe szállítani. Ebből azt következtetik, hogy az északi irányban levő Schechare hegység ellen akarnak előnyomulni, ahol állítólag Jahia imám tartja főhadiszállását.

Konstantinápoly, május 27.

A mai kamaraulésen a nagyvezér dekrétumot olvasott fel, amely az ülésszakot június 3-ig meg-

hosszabbítja, minthogy a költségvetési vita még nincs befejezve. Ezzel egyidejűleg bejelentette a nagyvezér, hogy a szultán macedóniai és albániai utazását június 5-ikére halasztotta el.

Róma, május 27.

A Tribunának Konstantinápolyból aggasztó jelentéseket küld tudósítója a háborus párt titkos intézkedéseiről, amely élére akarja állítani a dolgokat, hogy a kellő politikai válságról elterelje a közvélemény figyelmét a Montenegró ellen indítandó háborúban. Ezzel szemben illetékes helyen azt mondják, hogy a Balkánon nem fenyegetet háborus veszedelem.

A király.

— Junius elsején utazik Bécsbe. —

Budapest, május 27.

Az időjárás jobbrafordultával elhallgattak a király betegségéről szóló aggodalmas hírek is. Ma hosszabb sétakocsikázást tett az uralkodó, érdeklődött az államügyek iránt, megsemmélte gróf Hoyos vadászszákmányát és általában — mint Gödöllőről jelentik — viszatért régi kedélye s ezzel az egész monarchia nyugalma is. Most már véglegesen megállapították a király Bécsbe való viszatérése napját. Junius elsején utazik vissza Bécsbe az uralkodó, néhány napig Schönbrunnban időzik, majd Lainzba megy, a nyár többi részét pedig Ischlben fogja tölteni. Ez a program, amely, ha csak nagyobb események nem kerülnek felszínre, aligha fog változást szenvedni.

A király gödöllői tartózkodásáról és elutazásáról szóló híreinket itt adjuk:

Czafolat a király betegségéről.

Félhivatalosan jelentik: Egy bécsi lap jelentése nyomán a sajtóba ma a király állapotáról ismét riasztó hírek kerültek. Illetékes helyen a Budapesti Tudósító-t annak kijelentésére hatalmazták fel, hogy ezek a hírek teljesen valótlanok. A király állapota teljesen kielégítő s a legkisebb aggodalomra sem ad okot, ami már abból a körülményből is nyilvánvaló, hogy a király tegnap újra megkezdte s ma is folytatta szokásos sétáit és kikocsikázásait. Illetékes helyen az újra meg újra felbukkanó valótlan riasztó híresztelések miatt szükségesnek találják a közvéleményt arra figyelmeztetni, hogy ezeknek a híreszteléseknek ne adjon hitelt. Mivel semmi ok sincs arra, hogy valamit szépsítsenek vagy eltitkoljanak, különös nyomatékkal kell arra utalni, hogy csupán a Gödöllőről származó hivatalos jelentések tekintendők hiteleseknek. Valótlan, hogy a király állapota miatt a gödöllői tartózkodás meghosszabbítása van tervbe véve. Bár a király elutazásának napja még nincs megállapítva, az elutazás valószínűen a jövő héten, előreláthatóan közvetlenül a pünkösdi ünnepek előtt fog megtörténni. Előzően a király több kihallgatást ad; kedden, május 30-án Potiorek gyalogsági tábornok, az új boszniai tartományi főnök jelenik meg a királynál kihallgatáson.

A külsőségek, a király tegnapi kikocsikázása, mai sétája mind arra vallanak, hogy az uralkodó egészségi állapotára az utóbbi napok kedvezőbb időjárása jó hatással van. Hülése és gégebántalma még nem mult el ugyan, de úgy látszik, még sem oly veszedelmes, mint egyes bécsi jelentések feltüntették. Tény az, hogy környezete csak a legszükségesebb teendőkre szorítja, így például úgy gróf Paar főhadsegéd, valamint báró Schiessl kabinetirodai főnök, akik eddig szóbeli jelentéseket tettek a felségnek, most írásban terjesztik elő napi jelentéseiket és csak báró Bolfras főhadsegéd tárgyal szóbelileg a királylyal.

Mint Gödöllőről jelentik, a király ma délután államügyekkel foglalkozott. Délután fél 1 órakor a parkban fél óra hosszúra tartó sétát tett, délután fél 4 órakor nyitott kocsin kikocsizott Valkó felé és háromnegyed 5 órakor tért vissza a kastélyba. A király igen jól érzi magát és a szép, verőfényes időjárás kitűnő hatással van rá.

Az elutazás.

A Gödöllőről való elutazásra nézve még mindig nem történt pontos intézkedés. Harminezadikán fogadja a király Aehrenthal külügyminisztert és Potiorek tábornagyot, az új boszniai tartományfőnököt. Ezek együttes kihallgatáson jelennek meg a felség előtt. Lehetséges, hogy a király másnap már elutazik Gödöllőről, de az is lehetséges, hogy csak június másodikán megy el. Ennél tovább azonban semmi esetre sem marad és nem igaz az a hír, hogy a király június első felét is Gödöllőn tölti.

A félhivatalos bécsi Korrespondenz Wilhelm jelenti:

A király gödöllői tartózkodása most már csak rövid ideig fog tartani. Illetékes helyről úgy értesülünk, hogy ő felsége csütörtökön, június 1-én fejezi be a gödöllői szezsurt és e napon délután 1 órakor utazik el Bécsbe, hova 6 óra tájban érkezik meg. A pályaudvarról a király a schönbrunni kastélyba hajt, hol több napig fog tartózkodni. Ha tartósan szép idő lesz, néhány napig Schönbrunnban marad a király, majd azután a lainzi parkban lévő Hermes-villába költözik át. Lainzban a király előreláthatólag csakis az üdülésre fordítja idejét. Közvetlenül Lainzból Ischlbe megy a király.

Gödöllői epizódok.

A tegnap délutáni sétakocsizás alatt néhány érdekes epizód játszódott le. Negyednégykor ült kocsijába a király. Walter kocsi hajtotta a négy pompás szürkét és a bakon a király egyik régi vadásza is helyet foglalt. A valkói országuton mentek, mikor az egyik keresztezésnél egy öreg napesáros lépett a kocsi elé és egy kérvényt tartott a magasba. A király megállította a kocsit és intett a vadásznak, hogy vegye át a kérvényt. A napszamos annyira izgatott volt, hogy a földre ejtette a papirost és mélyen meghajolt a király előtt. A vadász felvette a kérvényt, átadta a királynak. A király szalutálva válaszolt a köszönésre, kabátja balzsebébe tette a kérvényt és intett a kocsiának, hogy hajtson tovább. A kérvényező egy Farkas József nevű volt fővárosi rendőr, akit iszákossága miatt bocsátottak el a szolgálatból. Azt panasolja kérvényében, hogy igazságtalanul bocsátották el és a király segítségét kéri.

Mikor a kocsi a valkói vadász-kastélyhoz ért, a király kiszállt és beszélgetésbe elegyedett Rajcsány János erdőtanácsossal.

— Sok vaddisznó van az erdőben! — kérdezte az uralkodó.

— Van vagy négyszáz, felséges uram — felelt az erdőtanácsos. — Van köztük egy, amelyiket már négy év óta tartogatjuk felséged számára. Tizenegy éves ez a vaddisznó és akkora, mint egy jél megteimett szamar. Nemrégén eltűnt, mindenfelé kerestük és most megint megtaláltuk. Gyönyörű példány.

— Ősszel — válaszolt a király — feltétlenül eljövök Gödöllőre vadászni, ha csak valami közbe nem jön.

Az uralkodó ekkor kocsiába szállt és este hat órakor visszatért dolgozószobájába. Ma reggel a szokott időben kelt fel és délelőtt hosszabb gyalogsétát tett a parkban.

Gróf Hoyos ma hajnalban a valkói erdőben vadászott és négy darab pompás őzbakot ejtett el. Különösen az egyik ritka szép példány volt. A király érdeklődött a vadászat eredménye iránt és amidőn értesült a ritka vadászszákmányról, ikjelentette, hogy látni kívánja az elejtett hatalmas őzbakot. A felség kívánságához képest az őzbakot délután három órakor a kastélyhoz szállították és galyakkal feldiszitve kiterítették a parkban a kastély mellett. A király megsemmélte a vadászszákmányt és gratulált gróf Hoyosnak a vadászat eredményéhez.

KÜLFÖLD.

A harmadik hágai békekonferencia. Kőlnből jelentik: Megindultak a tárgyalások az egyes államok között a harmadik hágai békekonferencia összehívása céljából. Ennek a konferenciának

keretében fogják ünnepiesen folytatni a Carnegie által alapított békepalotát. A hollandi kormány az új hágai konferencia elé indítványt fog terjeszteni, hogy minden gyarmati és határkérdést a döntőbírósa elé terjesszenek.

Harcz a levegőért.

☉

Ami eddig csak metafora volt, szemléltető szóábrázolás, az kézzel fogható valóság lett s a páris—madridi repülőverseny egyik legizgalmasabb, legmegkapóbb epizódja: a szó valódi s legnyersebb értelmében vett „harcz a levegőért.” Kétezer méteres magasságban, messze a hóborította csuesok fölött, felhők között, sasok és keselyűk birodalmában uszott a gépmadár, hátán a versenyzők egyikével: Gibert aviatikussal. S ott az irdatlan magasságban egyszerre félelmes ellensége támadt a zugó motorral, bugó propellerrel előre törő gépmadárnak: vészes víjjogással, aczél szárnyait verdesve, karmait előre szegezve neki támadt egy igazi madár: egy hatalmas saskeselyű. A madarak királya jött, hogy birodalmát: a levegő-egyet visszakövetelje a gépek királyától, az emberi tudás, akarat és merészség legfrissebb alkotásától: a repülőgéptől. A saskeselyű körme, kegyetlen erővel csapdosó szárnya meg-megkoppan a karsu gép fedelén, az aeroplán meg-megbillen, egyensúlyát már-már elveszti, amikor a propeller egy csapása ellódítja a gyilkos vadmadarat. A saskeselyű körülkeringi a gépet: alant, a vakító felhőkön két szárnyas árnyék közeledik egymás körül, gépmadár hátán a szokatlan veszedelem lázától megriadt ember reszkető kézzel kapdossa elő a revolverét. A saskeselyű most már a másik oldalról támad, vakon és vadul veti magát a propellerrek közé; a revolver eldördül fönn a szűz égben, ahol még soha sem hangzott fegyverropogás, a madár kifröccsent vére festi az aeroplán szikrázó fehér szárnyát, azután a keselyű mint az ólomcsú zuhan lefelé... Am meginogva, bukdaesolva a gép is követi, pár perc múlva a Pyrreusok egy szakadékaiban egymás mellett fekszik a madarak királya s az összetört szárnyu gépmadár: a roncsok közül sápadtan, kábán, minden ízében reszketve tápáskodik föl a gépmadár teremője és vezetője: az Ember...

Ebben a szimbolikus harcban tehát egyik fél sem lett győztes: sem a madarak királya, sem a gépek királya. A győzelmet azonban mégis a maga részére hódította a szívósan akaró, nyaktörő kockázatokat mérő Ember. A kétezer méter magas levegőharczteret más aeroplán is szeli: monoplánja két szárnya közt kuporodva kémleli a ködöt Vedrines... Mint az ijesztő, fantasztikus árnyak maradoznak el alatta, körülte a csuesok; egyszerre a ködből kiváltan a legmagasabb hegylánc egy merev, égneu ugró sziklája ágaskodik előtte... Még egy pillanat s a gép törékeny váza darabokra zúzódik... Vedrines keze ösztönzerű mozdulatot tesz s a gép, mint a megsarkantyuzott ló szinte független szökéssel vetődik át a sziklán... Ezen a gerinczen túl már törpülnek a hegyóriások, azután a vakmerő aviatikust szelid lankással várja Spanyolország, Spanyolországban Madrid, Madridban az aerodrom, ahol a király, a királynő lesik a levegő érkező királyát s félszázézer ember tombol és tansol, amikor az aerodrom fölött megjelenik a gépmadár s szelid siklással ereszkedik a biztos föld felé...

Ez történt néhány nap alatt, azóta, hogy a párisi versenyterén egy szerencsétlen pilóta rázuhant a miniszterelnök és a hadügyminiszter fejére s a megriadt sokaság szétszaladt a véres tetemek közeléből. Hétfőn reggel magányos, ködös, azós hajnalon Vedrines már üres mezőről indult, s mintha nem is lett volna ebben a pillanatban az emberi haladás legmerészebb viadorja, mintha csak kedélyes sétakocsizásra s nem erre a nyaktörő ultra indult volna, koránt sem kísérte az a

borzongó érdeklődés, aggdó szeretet, amelyet megérdemelt. A borzongó érdeklődés ott maradt a Berteaux véres teteménél, az aggdó szeretet megállt a Monis betegágyánál s nem ért rá törődni Vedrines-nel és társai-val, akik ezalatt a Pyrreusok szakadéka fölött vívták a legbámulatosabb élet-haláltusát. A vasárnapi borzalom hatása alatt megdermedt emberiség akkor kezdett föl-ocsudni kábulatából, amikor Vedrines megcselekedte a hihetetlen dolgot és megjelent a madridi aerodrom fölött. Most azonban ideje, hogy ocsudjunk, vegyük tudomásul, hogy az aeronautika legnagyobb értebb etapja, az Alpe-sekhez méltó Pyrreusok fölött az ezernégy-száz kilométeres rekordrepülés sikerült s engedjük, hogy a mi szívünket is megrez-gesse annak a pillanatnak a nagyszerűsége, amikor Madridban ötvenezer torokból szállt föl a levegő hőséhez ez a kiáltás:

— Hurrá Vedrines! Ben.

A czár

és

a purifikátorok.

A közönség a mai lapokból értesül, hogy a czár köszönetet mondott Neidhart és Garin szenátoroknak, továbbá az ezeknek segédkező tisztviselőknak, mert sikeresen befejezték a nagy purifikáló munkát a közigazgatás és a hadsereg körében. Abban a helyzetben vagyok, hogy az audiencia lefolyását híven közölhetem olvasóimmal.

A czár: Köszönetet mondok Önnek, kedves szenátor ur, hogy rendet csinált Oroszországban.

A szenátor: Biztosítom Felségedet, hogy a baj nem volt olyan nagy, mint amilyenek kikürtölték. A becsületes orosz nép...

A czár: Igen, a becsületes orosz nép képtelen hűtlenségre, de mégis voltak esetek...

A szenátor: Egészen jelentéktelenek... Az arasz államvasutak széntelepéről például hiányzott tizenégy millió tonna szén... A vizsgálat kiderítette, hogy ez a szén szétmállott és elhordta a heves orosz szél...

A czár (mélabusan, mintha egy kirgiz leány énekét hallgatná): A heves orosz szél...

A szenátor: A birói letételekből hiányzott kilenc millió rubel... Ez csakugyan elsikkadt és a főbűnöst, a sóhivatal portását le is tartóztattuk. Bevallotta, hogy tizenhét millió kilogramm só el-tűnt, de azzal védekezett, hogy a raktár teteje rossz és a besorgó eső elmosta a sőt.

A czár: Ez lehet.

A szenátor: El is fogadtuk a védekezést...

A czár: A katonai raktáraknál is tapasztaltak visszaéléseket...

A szenátor: Szigorú vizsgálatot indítottunk. Fétvenezer nadrág a tisztitóban volt, de a kimutatást láttuk. Negyvenezer bakkanos a talpalóban, de a nyugta teljesen rendben volt.

A czár: Ez örvendetes... Csak tovább szigoruan.

A szenátor: A tüzéségi állományból állítólag százharminc ágyu hiányzott. Az ágyu, amint Felséged is tudja, egy lyuk, amely vassal van körülvéve. Alázattal jelentem, hogy mind a százharminc lyukat megtaláltuk s ez után bizonyos, hogy meg van valahol az előirt vasmennyiség is.

A czár: Remélem...

A szenátor: Bonyolult vizsgálat indult meg a vámcshalások dolgában. A hiány állítólag negyven millió rubel, de valószínű, hogy csak összeadási hibáról van szó. Egy díjnokot már is felfüggesztettünk, egynek a megrendszabályozása készülön áll.

A czár: Csak járjon el kiméletlenül.

A szenátor: A tengerészetenél tapasztalt visszaélések szintén teljesen jelentéktelenek. Egy névtelen följelentés szerint tizenhét csatahajónk egyáltalában nincs meg, a tengernagy azonban arról világosított föl, hogy ezeket átalakították tenger alatt járókká...

A czár: A tengerészetnek ez az intenzív fejlesztése régi vágyam volt...

A szenátor: A tenger alatt járókat persze nem láthattam, mert hajóhaddá tömörítve éppen te-repfölvételeket csináltak a tenger fenekén.

A czár: Ez roppant fontos... Ne zavarja őket szenátor ur... De folytassa eddigi buzgó munkálkodását... Teljes rendet akarok Oroszországban...

A szenátor: Parancsára Felség... Dolgout könnyű... Az orosz nép oly becsületes...

(Távozik, magával viszi a tróntermet, kint zsebre vágja a Nevski-prospectet, otthon becsomagolja Jekaterinoszlávot és zálogba küldi, hogy egy kis meleg ebédet ehessen.)

Ray.

TÁVIRATOK.

A francziák Marokkóban.

Páris, május 27.

Garaut ezredes serege át akart kelni a Belta folyón, három lázadó törzs rejtékelyekről támadta meg. Véres csata támadt, amely azzal végződött, hogy a 2500 főnyi francia hadoszlop kierőszakolta az átkelést. A marokkóiak részén 120 ember esett el s a lázadók hátrahagyták fegyvereiket, úgy menekültek. A francia csapat öt halottat vesztett, egy altiszt és 22 közlegény megsebesült.

Páris, május 27.

Megbízható forrásból származó értesülés szerint a francia csapatokat e hó 23-én Aluana mellett ismét megtámadták. Egy őrnagy halálosan megsebesült és röviddel azután meghalt. A halottak száma francia részről tíz volt.

Páris, május 27.

A Havas ügynökség jelenti Taurirtól 25-ikl Kelettel: Lere tábornok megerősíti azt a hirt, hogy az alluana-törzs vidékén összeütközés volt, amelyben az ellenség 60 halottat vesztett. Francia részén egy altiszt és nyolcz lövész elesett, két tiszti és tizennyolcz bennszülött megsebesült.

A mexikói események.

Mexikó, május 27.

Diaz titokban Veracruzba utazott és ott hajóra szállt, hogy Európába menjen.

Newyork, május 27.

Mexikóból jelentik: Diaz lemondása után a nép azt kiabálta:

— Éljen Diaz polgártárs!

Az utcákon tüntetéseket rendeznek Madera mellett. Dominguez képviselő beszédében kijelentette, hogy 5000 főnyi forradalmi csapatot készen tartottak arra, hogy az esetben, ha Diaz nem mond le Mexikót néhány óra alatt megszállják. Wilson amerikai követet óvációkban részesítették és nagy tüntetést rendeztek Amerika mellett.

Newyork, május 27.

Juarezból érkezett távirat szerint, Madero manifesztumot bocsátott ki, amelyben az ideiglenes elnökségről lemond, a mexikóiakhoz felszólítást intéz, hogy De la Barrát támogassák és a fölkelők csapatait bocsássák rendelkezésére.

London, május 27.

(Saját tudósítónktól.) Newyorkból táviratozzák: A mexikói zavargásokról tegnapi kelettel jelentik, hogy mikor Diaz tegnap este több barátjával titokban el akarta hagyni a fővárost, hogy Spanyolországba meneküljön, nagy tömeg lázadó vonult ki a pályaudvarra. Elkéseredett összeütközés lett a tüntetésből, hét embert megöltek és négy súlyosan megsebesült. Egy verzió szerint Diaz teljesen biztonságban van.

Mexikó, május 27.

Diaz veraeruzi utazása minden óvintézkedés betartásából történt meg. Három vonatot használtak fel az utazásra. Diaz feleségével és fiaival a második vonaton utazott. A harmadik vonaton katonaság kísérte. Az elutazás időpontját titokban tartották, mert attól féltek, hogy a fölkelők megakadályozzák Diaz menekülését és esetleg tetteleg

bántalmazzák őt. Diaz Veracruzban az *Ypiranga* gőzösre szállt, amely osiütörtökön indul Európába

Newyork, május 27.

(Saját tudósítónktól.) Még nem biztos, hogy sikerült-e Diaznak Európába utazni. Nem valószínű, hogy a forradalmárok menekülni engedik.

London, május 27.

Limantour mexikói pénzügyminiszter benyújtotta lemondását s mielőtt hivatalát elhagyta, átadta az államtitkárnak az állami pénzkészletet, amely 260 millióra rugott. Az állami kincsről a volt pénzügyminiszter nyugtát vett.

A portugál monarchista forradalom.

Lisszabon, május 27.

A helyzet komolyságát többé nem lehet tagadni. A különböző rendőri őrségekről a legutóbbi napokban huszonhárom rendőr teljes felszereléssel megszökött. A kémkedéssel való gyanúsítás mindenki ellen napról-napra türehtelenebbé válik. A vasuti alkalmazottak forradalmi bizottsága felszólítja tagjait, hogy ellenőrizzék az utasokat és járjanak el a legszigorubbán mindenki ellen, aki a kormány ellen nyilatkozik. A kormány egy ma megjelent hivatalos jegyzékben kinyilatkoztatta, hogy megtett minden szükséges intézkedést a köztársaság védelmére, mely különben nézete szerint nincs veszélyben.

Múlt éjjel Lisszabonban a köztársasági titkos szövetség erős csapatai czirkáltak, hogy minden monarchista tüntetést, melyet esetleg a sötétség védelme alatt rendezni akarnak, azonnal elfojtsanak. Tegnap is sok gyanús embert tartóztattak le, többek közt két katonát és két lelkészt, akik az egyház és állam szétválasztásáról szóló törvény ellen tiltakoztak.

Madrid, május 27.

A portugál kormány nagykövete utján panaszt emelt az itteni kabinetnél, hogy a spanyol határon van a portugál monarchista összeesküvés főszéke, különösen *Santiagóban* az ottani jezsuita kolostorban, ahol az összeesküvők találkozni szoktak. *Canales* miniszterelnök megígérte, hogy szigorúan szemmel fogja tartani a határt s nem fogja tűrni, hogy a határmenti spanyol helységekből portugál monarchisták tartózkodjanak.

Berlin, május 27.

A *Tageblatt* közli a portugál külügyminiszternek az itteni portugál ügyvivőhöz intézett táviratát, amely azt állítja, hogy Portugáliában nyugalom van. A spanyol kormány megígérte, hogy elfogadja minden minden gyanús idegent a határról.

Az új francia hadügyminiszter.

Páris, május 27.

Goiran tábornoknak hadügyminiszterré történt kinevezéséről, amely *Berteaux* temetése után jutott köz tudomásra, több miniszternek se volt előzetes tudomása, mert *Monis* miniszterelnök már nem tudta őket kellő időben megkérdezni. Ezek a miniszterek emiatt kissé izgatottak, mert elvárták volna, hogy a kinevezés ügyében előzőleg minisztertanácsot tartsanak. *Fallières* elnök a *Goiran* kinevezésére vonatkozó dekrétumot csak a holnapi minisztertanács ülés után fogja aláírni. Biztosra veszik azonban, hogy a miniszterek a választást helyben fogják hagyni és ebben a tekintetben politikai bonyodalmaktól nem kell tartani. Nagyobb baj azonban az, hogy a kinevezés sok képviselőnek nem tetszik, mert azt szerették volna, hogy ismét polgárember legyen a hadügyminiszter.

Páris, május 27.

Goiran tábornok, a *chalons-sur-marne* 6. sz. hadtest parancsnoka késznek nyilatkozott, hogy a hadügyminiszteri távoztát elvállalja. Kinevezése külsőben áll. *Goiran* fővere az olasz hadseregben hadtestparancsnok. A *Goiran*-család Savoyából származik, ahol a két *Goiran* született, amikor Savoya még olasz volt.

Páris, május 27.

Berteaux tegnapi temetésén a gépészmunkások szindikátusának tagjai fekete fányollal bevont törös zászlót vittek. A többi munkásszervezet til-

takozott ez ellen, mert abban állapodtak meg, hogy nem fognak zászlóval tüntetni. Azonban a mechanikusok érvényt szereztek akarataknak s erre a többi szindikátus tagjai is gyorsan vörös zászlókat szereztek. A gyászmenet elhaladása közben egy *Pourillon* nevű munkás hirtelen levette sapkáját és rátette a koporsóra. E furcsa tüntetés okát senki sem tudta megmagyarázni. Több katoná és néző a hőség miatt elájult.

Páris, május 27.

Az *Elysée*-palotában ma tartott minisztertanácsban *Fallières* elnök aláírta a dekrétumot, amely *Goiran* tábornok hadügyminiszteri kinevezését tartalmazza.

A dél-kínai lázadás.

Pétóvávár, május 27.

A *Rjecs* jelenti, hogy a dél-kínai forrongás az északi tartományokra is átharapozott. A katonaság mindenütt lázong. Közvetlenül az Amur hadtestek csapatai között előfordult zendülések után *Mai Lung Ki* tartomány helyőrségei is fellázadtak s akkor történt, hogy *Fei-Fo* aranybányáit fosztogatták. A pekingi kormány utasította a kormányzókat, hogy tegyenek jelentést a katonaság magatartásáról.

Ütközet a török-bolgár határon.

Szófia, május 27.

Ma délelőtt 11 órakor török katonák a Küstendil kerületben levő *Devebair* őrháznál bolgár területen egy sigrödrot ástak. Amikor bolgár katonák közeledtek, a török tiszt megparancsolta embereinek, hogy tüzeljenek. Erre a törökök és bolgárok közt kölcsönös fegyvertűz keletkezett. Híre jár, hogy török részen egy tiszt és két katoná elesett, a bolgárok részéről pedig egy ember megsebesült. A tüzelést csak a hadügyminiszter parancsára szüntették be este 7 órakor.

Közgazdasági táviratok.

Közgazdasági táviratok

Newyork.		máj. 27.	máj. 26.	máj. 25.
Buza	helyben	97½	97½	98
	májusra	96¾	96¾	96¾
	júliusra	96	96¾	96¼
Tengeri	májusra	61¾	62	61½
	júliusra	61¾	62	61½
Chicago.				
Buza	májusra	99¾	99½	99½
	júliusra	89½	89½	89¾
Tengeri	áprilisra	54¾	54¼	54¼

Newyork, május 27. Gyapot Newyorkban, helyben 15.70 (15.80). Gyapot májusra 15.48 (15.41). Gyapot júliusra 15.61 (15.54). Gyapot New-Orleansban, helyben 15½ (15½). Petroleum Stand white Newyorkban 7.25 (7.25). Petroleum Stand white Philadelphában 7.25 (7.25). Petroleum Refined in Cases 8.75 (8.75). Petroleum Credit Blancas a tOil City 1.30 (1.30). Zsir Western steam 8.65 (8.55). Zsir Rohe és Brothers 8.70 (8.70).

Chicago, május 27. Zsir májusra 9.17 (9.20). Zsir júliusra 9.22 (9.22). Szalonna short clear 8.18 (8.18). Sertéshus júliusra 15.95 (15.97).

EGYHÁZAK.

(Püspöki installációk.) *Glattfelder* Gyula csanádi püspök, kinek ünnepélyes beiktatása holnap, vasárnap délelőtt lesz egyházmegyéje székhelyén, ma délelőtt érkezett Temesvárra. A püspök a reggeli gyorsvonattal indult el Budapestről. A korai reggel deacára igen nagy közönség gyülekezett a nyugati pályaudvaron. Az ifjuságnak amugy is rendkívül meleg bucsuja lelkes tüntetéssé változott, mert éppen a pályaudvaron tudott ki, hogy *Glattfelder* Gyula püspök 200.000 koronás alapítványt tett a Szent Imre kollegium javára. Szegeden érkezett a püspök új egyházmegyéje határára. A pályaudvaron igen nagy ünneplő közönség élén *László* György polgármester fogadta, ki üdvözlő beszédében a csanádi egyházmegye legnagyobb városának szeretetét és tiszteletét tolmácsolta az egyházfejedelemnek. Temesvár városa nagy ünnepi előkészületeket tett az egyházfejedelem fogadására. A pályaudvaron óriási közönség jelenlétében *Telbisz* Károly udvari tanácsos polgármester üdvözölte és annak a reményének adott kifejezést, hogy új működési terén is az egyháznak és hazának javára fogja fényes tehetőségét értékesíteni. *Glattfelder* Gyula püspök meleg hangú válaszában köszönte meg a fogadtatást. A

püspök előbb a szemináriumi templomba, azután pedig a püspöki palotába hajtatott, hol lakosztályába vonult vissza. Este a temesvári dalárdák szerenádót adtak a püspök tiszteletére s a várost kivilágították. Nagyváradról jelentik: Gróf *Széchenyi* Miklós az új nagyvárad püspököt május 31-én, kedden iktatják be fényes ünnepségek között. A polgárság hétfőn este fátylármenetet rendez az új püspök tiszteletére.

(A római katolikus egyház köréből.) A király a vallás- és közokt. miniszter előterjesztésére a nyitrai székeséptalanban dr. *Csippék* Sándor éneklő kanonoknak az olvasó kanonokságra, *Jeszenszky* Alajos örkanonoknak az éneklő kanonokságra, *Mihálik* József székesegyházi főesperesnek az örkanonokságra, *Kutvaszer* István trencsényi főesperesnek a székesegyházi főesperességre, *Kondor* István zsolnai főesperesnek a trencsényi főesperességre, dr. *Bartossik* Antal gradnai főesperesnek a zsolnai főesperességre, *Moncsék* József idősb mesterkanonoknak a gradnai főesperességre való fokozatos előléptetését jóváhagyta és az ekként megüresedő ifjabb mesterkanonokságot dr. *Franciscu* Lajos theologiai tanárnak és a nyitrai nagyobb papnevelő intézet lelkiigazgatójának adományozta, a roznyói székeséptalanban *Marsó* Géza székesegyházi örkanonoknak az éneklő kanonokságra, dr. *Véner* Pál székesegyházi idősb mesterkanonoknak az örkanonokságra való fokozatos előléptetését jóváhagyván, az ekként megüresedő mesterkanonokságot dr. *Göbl* Márton szentsimoni plébánosnak és roznyói papnevelő intézeti helyettes-kormányzóknak adományozta.

(A szerb zárdák vagyona.) *Karlóczáról* jelentik: A gör. kel. szerb egyházi kongresszus mai ülésén dr. *Peles* Dusan elnökölt. Harmadik olvasásban elfogadták a szerb lelkészek nyugdíjára vonatkozó törvénytervezetet. Ezután a szerb zárdák 1909. évi számadásaira vonatkozó bizottsági jelentést tárgyalták. *Petrovics* Nikola előadó kijelentte, hogy a zárdák 1909. évi számadásai hibásan vannak összeállítva, mert a bevételek között olyan tételek is szerepelnek, amelyek fönn sem állnak. A volt kongresszusi választmány ebben az évben a zárdák tiszta jövedelmét közel félmillió koronában tüntette fel, holott a tiszta jövedelem alig haladta túl a 100 000 koronát. A volt kongresszusi választmány ezenkívül a zárdák elleni pörökben 150.000 korona költségelőget folyósított. A számvizsgáló bizottság a zárdák számadásait pontosan fölül nem vizsgálhatja, mert nem állnak rendelkezésére az erre vonatkozó iratok. A volt kongresszusi választmány kiküldötte az 1909. évben zárdái ingók eladásánál és földek bérbeadásánál teljesített munkálatokért összesen 18.000 korona napidíjat és költséget vettek fel, míg a jelenlegi választmány tagjai 1910. évben ugyanezen eljárásukért összesen 1500 koronát vettek fel. A miniszterelnök leirati intelve folytán az illetéktelenül fölszámított napidíjakat és költségeket a jelenlegi választmány 1226 koronában állapította meg. Végül kijelenti, hogy a volt kongresszusi választmány lelkismeretlenség és törvénytelenül küzdelte 1909. évben a szerb zárdák vagyonát és a számvizsgáló bizottság nevében indítványozza, hogy adják ki a bizottsági jelentést egy öttagú bizottságnak azon utasítással, hogy 8 napon belül tegyen e tárgyban konkrét indítványt. *Papovics* Sándor (önálló párti) felszólalása után, aki támogatta az előadó javaslatát, dr. *Radivojevic* Jovan (radikális) kijelentette, hogy az előadó csak általában beszélt és egyetlen konkrét esetet sem bizonyított. Indítványozza a számvizsgáló bizottsági Pribicevics Szvetozár (önálló párti) az ügynek a napirendről való levételét indítványozza azzal, hogy a jelentés kinyomattassék és 8 nap múlva tárgyalassék. Végül dr. *Miladinovic* Zsarkó indítványára egyhangulag elhatározták, hogy ezt az ügyet szerdán fogják tárgyalni. Ezután a kongresszus megválasztotta dr. *Peles* Dusan lemondása folytán *Pribicevics* Valériánt az ötösbizottság tagjává. Legközelebbi ülés hétfőn lesz.

Figyelmeztetés!

Az „Egyetértés“-re sem a Magyar Kiviteli és Csomagszállítási Részvénytársaság, sem az Általános Beszerzési és Szállítási részvénytársaság utján előfizetni nem lehet.

Ennek folytán a lapot csak azoknak küldjük, akik közvetlenül az „Egyetértés“ kiadóhivatalánál (Budapest, VI. ker., Eötvös-utcza 32.), akár kihordó utján, akár posta utján fizetnek elő.

Halálugrás kétezer néző előtt.

— Az uszóhajók tragédiája. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, május 27.

Megrendítő baleset történt ma délután a Dunán. Egy lelkes sportbarát önkaratán kívül öngyilkossá lett rendőri asszisztenciával, kétezer főnyi tömeg szemelátárára. A maga nemében páratlan és megrázó eset egy szempillantás alatt történt s mire a közönség felocsudott kábultából, ijedelem lepte meg mindazokat, akik a borzasztó eseménynek szemtanúi voltak.

Tudvalevően az ifjuság most készül az olimpiai versenyekre. Vívók, evezősök, uszók, footballisták javában izzadnak a training alatt. Különösen az uszás az, amely kitartó és fáradságos gyakorlást kíván, hogy megállja valaki a vizet az uszóverseny küzdelmeiben. A magasugrás iránti versengés pályájáért többen neveztek. Így a hét elején megjelent két fiatalember a főkapitányságon. A Műgyetemi Atlétikai Club tagjaiként mutatkoztak be. Egyikük Dénes Károly aziránt érdeklődött, vajjon kapna-e engedélyt arra, hogy a Duna-hidak egyikéről fejest ugorhasson a Dunába. *Markovits* rendőrtanácsos megkérdezte: mikor akar a Dunába ugrani. A két fiatalember elmondta, hogy a pontos időt majd bejelentik. Ekkor a rendőrtanácsos kijelentette, hogy a fejesugrással egybekötött Duna-uszásra ad engedélyt, de csak a feltételek pontos betartása esetén. A napot és az órát egy nappal előbb kell bejelenteni. Az ugrás idején egy csavargózónak és két csónaknak kell a közelben lenniük, hogy baj esetén az uszó segítségére siethessenek. A vízbeugrónak nem szabad a partra usznia, hanem csónakba kell felvenni. A két fiatalember köszönettel tudomásul vette a felvilágosításokat és eltávozott.

A hét szerdáján aztán egy tizenhatéves fiatalember jelentkezett a főkapitányságon. *Csipcse* József, a nagymező-utcai kereskedelmi iskola I. c. osztályának növendéke *Torday Árpád* és *Weiss Lajos* kollégái kíséretében és elmondta, hogy tagja a B. A. C.-nak s mint ilyen, egyike a főváros legjobb mély uszóinak és ugróinak. Megtudta, hogy Dénes Károly fejest akar ugrani a Dunába s becsaványa nem engedte, hogy más megelőzze. Ő akart lenni az első. Miután az olimpiai versenyekre trenirozza magát, azt kérdezte *Markovits* rendőrtanácsostól: kaphatna-e engedélyt arra, hogy az Erzsébet-hidról fejest ugorjon a Dunába. *Markovits* rendőrtanácsos közölte vele a feltételeket s hogy ezek betartása mellett írásbeli engedelmet kell kérnie és meg fogja kapni.

Ma délután megjelent *Csipcse* József és benyújtotta az írásbeli kérelmet. Tornaing, torna sapka, rövid nadrág és szandál volt rajta. Készen a produkcióra. A rendőrtanácsos erre figyelmeztette a feltételek pontos betartására és megadta a rendőrhatalmági engedélyt arra, hogy *Csipcse* fejest ugorjon a Dunába. Az időpont délután 3 és 4 óra közé lett kitűzve.

A bátor vállalkozásnak csakhamar híre ment a fővárosban és már háromnegyed három körül sok ember kezdett tömörülni az Erzsébet-híd pesti és budai fejeinél. A főkapitányság *Tóth* Mihály rendőrkapitányt, a dunai kapitányság vezetőjét küldte ki, aki egy szakasz rendőrrel megszállta a hidat és vezette a rend fenntartását. Az ingyen látványosságnak ígérkező produkció nézőközönsége egyre szaporodott. A hid feketélt az emberektől s a Duna mindkét oldalának rakpartját valósággal megszállotta az emberáradat. A hidon és a két oldalon fotografusok állottak fel, hogy megörökítsék az érdekes vállalkozást.

Félnyolc óra lehetett, amikor Ujpest feől felütt egy motoroscsónak. Benne ült *Csipcse* József, *Schwartz* Mihály és *Löwensohn* Sándor iskolatársai; továbbá három fotografus kíséretében. Kivülök még a motoros gépésze ült rajta. A budai parton 200 diák lelkesen integetett feléje. Az emberek újjal mutogattak rá és bátorító éljenzéssel fogadták. *Csipcse* *Löwensohn*nal és *Schwartz*czal partra szállott, felmentek a feljárón és a közönség soraiba között a hid közepére tartott. Nyom-

ban vetkőzni kezdett. A ruhákat átadta barátainak s néhány perc múlva uszónadrágban, mezitláb állott a hid gyalogjáróján. *Tóth* kapitány még megkérdezte tőle, hogy nem fél-e? *Csipcse* megvetően mosolygott és azt mondta, hogy őt az uszóhajókat a magasság nem hozza ki a sodrából. A füleit betömte vattával, nehogy a vízbeugrás után a víz zugása megkábítsa. Majd mellvédő csavart fel, hogy a víz csapkodása ellen védekezzék. Mire mindennel elkészült háromnegyed négy ómúlt.

A mentőcsónak lent állott meg a Duna közepén. *Csipcse* József felmászott az Erzsébet-hid baloldalának a korlátjára és arczszal a Lágymányos felé fordult. Megigazgatta a sapkáját és intett a csónakban ülő barátainak, vajjon leugorhat-e. Azok közül ketten fényképező géppel voltak felszerelve és intettek neki, hogy járjon egy kísért. *Csipcse* várt egy percig, aztán eldobta magát a hidtól és fejest ugrott be a Dunába. A közönség lélekzetelfojtva leste a továbbiakat.

Az ugrás kezdetben jól sikerült. *Csipcse* szép ívben repült a Duna szürke vize felé. Azonban a víz színétől mintegy 6—7 méter magasságra megfordult önmaga körül és fej helyett hassal vágódott a vízbe. A víz szanaszét csapott és a motoroscsónak, a propeller és a csónakok felőre ugyszitén a nézők a partról azt lesték: hol fog felbukkanni a fiatal ember. Mindenki megdöbbenve, *Csipcse* nem került felszínre. Eleinte azt hitték, hogy a víz alatt uszik. Egyszer aztán felbukkant, amire a motoroscsónak teljes lendülettel tarott feléje. Közben *Csipcse* elmerült és többé nem bukkant fel. Csak a sapkája imbolygott a vízben. Szóltak ijedten vezényelték a motorost a partra. Szóltak *Tóth* rendőrkapitánynak, aki nyomban csákányosokat küldött a vakmerő fiu felkutatására, de nem tudták ráakadni. Kétségtelen, hogy a fiatalember már ugrás közben elszedült és a hassal való lecsapódás ereje teljesen megfosztotta eszméletétől s eltiúnt a halokban.

A nézőközönség kétségbeesve nézte a csákányosok munkájának eredménytelenségét és több nő rosszul lett. Csak lassan oszlott szét a tömeg és félhatkor még mindig álldogáltak a parton csoportokba verődött emberek, akik sajnálattal tárgyalták a rémes esetet.

Csipcse József édesapja *Liedl* Mihály hentes, a Szent László-ut 172. számú házban lakik. *Csipcse* Annaától két gyermeke származott: a 17 éves József és a 12 esztendő Imre. A szegény gyermekek árván maradtak, mielőtt apjuk feleségül vehette volna az édes anyjukat. Az asszony elhunyásával *Liedl* Mihály magához vette a két fiút és szeretettel nevelte őket, pedig az öreg *Liedl*né, a gyerekek nagyanyja nem nagyon szerette őket. *Csipcse* József a Nagymező-utcai kereskedelmi iskola első osztályába járt. Nem volt valami jó tanuló, mert minden idejét a sportnak szentelte. A szegény fiu szeggyelte törvénytelen sarmazását és ezért *Köszegi* József néven iratkozott be a Budapesti Atlétikai Clubba. Az atléta természetű, szép megjelenésű fiatalember mellett tizenkét érem díszítette. Valamennyit uszóhajónoki minőségben nyerte.

Amikor a rendőrség közölte az édes apjával fia tragikus kimulását, zokogva borít az asztalra. Különösen kétségbe volt esve a kis *Csipcse* Imre, akinek testvérbátyját nyelték el a haragos Duna hullámai. A szomorú esetet sportkönyvekben is nagy megdöbbenéssel és őszinte sajnálkozással vették tudomásul.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár: vasárnap, május 28. — Róm. kath.: A. 6. Exudi. — Prot.: A. 6. Emil. — Görög-orsz.: május 15. B. 5. Aehill. — Zsidó: Szivan 1. — A nap két reggel 4 óra 11 perczkor, nyugszik este 7 óra 43 perczkor. — A hold két reggel 3 óra 59 perczkor, nyugszik este 8 óra 31 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak. Petőfi-ház (Bajza-utca 21.) Nyitva 10—2-ig. Belépődíj, kedd kivételével 1 korona.

Nyitvalevő múzeumok: Nemzeti Múzeum összes tárai 9—12-ig. — Aquincumi Múzeum 9—4-ig. — Erzsébet Múzeum 9—1-ig. — Földtani Múzeum 10—1-ig. — Fővárosi Múzeum 9—2-ig. — Gyermektanulmányi Múzeum 9—12-ig. — Népművészeti kiállítás az Iparművészeti Múzeumban 9—1-ig. — Közlekedési Múzeum 9—12-ig.

Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig. — Néprajzi kiállítás az Iparcsarnokban 3—7-ig. — Tanszermúzeum 9—12-ig. — Technológiai Iparmúzeum 9—12-ig. — Tarsadalmi Múzeum 9—12-ig. — Vas- és fémipari kiállítás az Iparcsarnokban 9—7-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: Fővárosi Könyvtár 9—12-ig. — Iparművészeti Múzeum Könyvtára 9—12-ig. — Kereskedelmi Múzeum 9—12-ig. — Pedagógiai Könyvtár 9—12-ig. — Technológiai Iparmúzeum Könyvtára 9—12-ig.

Nyitvalevő képtárak: V. Csoportos kiállítás a Múvészaházban (Kristóf-tér 2.) Nyitva 9—2-ig. Belépődíj 1 korona. — A Szépművészeti Múzeum összes tárai. Nyitva 10—2-ig.

Nétfő, május 29. — Róm. kath.: Maxim ptk. — Prot.: Kont. — Görög-orsz.: május 16. Teodór. — Zsidó: Szivan 2. — A nap két reggel 4 óra 11 perczkor, nyugszik este 7 óra 44 perczkor. — A hold két reggel 4 óra 42 perczkor, nyugszik este 9 óra 50 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak. A közoktatásügyi államtitkár fogad délután 12-kor. A képviselőház ülése délelőtt 10 órakor.

A legsötétebb Magyarországból.

Mikor Afrikának mint világrésznek és Oroszországnak, mint birodalomnak nagy sötétségeiről teszünk említést, ez nincs bizonyos tulzás nélkül. Mert amott, ha lassankint is, de világosodni kezd. A kultura napjának sugarai oda is elhatolnak s a tömegek tudatra ébrednek. Az ideális állapot még messze van; de remélni lehet, hogy valamikor bekövetkezik. Nem minden pirulás és szégyenkezés nélkül kell azonban megemlékeznünk a legsötétebb Magyarországról. Mert nem lehet tagadni, hogy vannak területek Magyarországon, ahol elég nagy a világsötétség. Szomorú is volna, ha mindenhol egyforma sötétség uralkodnék, mikor pedig a felvilágosodásnak van sok bátor és mindenkivel szembezállni merő bajnoka.

De nagyon sok vidéki községe a kulturának még legnagyobb és legáthatatlanabb sötétségét képviseli. S ha pelengérré állítunk egy-egy ilyen sötét helyet, teszszük ezt abban a föltevésben, hogy az illetékes faktorok mégis elérkezettnek találják az időt a sötétség eloszlatására.

Most például a magyar-pécskai iskoláról van szó. Jeleis iskola van ottan. Az állam annak idején átvette a községi iskolákat, de kikötötte, hogy a község új épületet tartozik építeni. De az építkezés elmaradt. Mint-hogy pedig a gyerekeket mégis iskolába kellett járatni, tehát kibeváltak egy helyiséget. Hogy ez a helyiség éppen a koresmaépületben volt, az nem alterálta a község előljáróságát, sem az iskolaszéket, sem senkit, akinek ebben a dolgban beleszólása van, vagy volt.

Denique az iskolaköteles gyerekek és lányok odajártak. Véletlenül szálloda is volt abban az épületben. Mit láttak, mit tapasztaltak az ifjú lelkek ebben a helyiségben, arról jobb nem beszélni. De bizonyos, hogy ilyen épületben elhelyezett iskolaépület nem tűrnének talán Afrikában sem, de Oroszországban semmire.

A látott és tapasztalt dolgok elégségesek voltak arra, hogy a megyei főorvos sürgetve kérje a képviselőtestülettől az új iskola fölépítését, de nem voltak elégségesek arra, hogy a képviselőtestület föl is építtesse az új iskolát. A vége pedig az lett, hogy a szálloda speciális higiénianál fogva a gyerekek közt utálatos és ragályos betegség tört ki. Eddig — a legutóbbi jelentések szerint, nem kevesebb, mint tizenhét gyerek meghalt s több, mint hatvan gyerek súlyos betegen fekszik. A tanítást be kellett szüntetni. Legalább a tanulók serege nem látja többé a legutálatosabb jeleneteket. De nem is részszül az oktatás áldásában.

Ezek az állapotok uralkodnak Arad megye egyik legnagyobb községében. S most álljon valaki még elő a parlamentben s állítsa a meggyőződés szent látszatával, hogy nagyobb szükség van új egyetemre, mint a népiskolák gyarapítására. (t.)

— „Képes Szalon.” Az Egyetértés vasárnapi melléklete e héten is hü krónikása a heti eseményeknek. Szébbnél-szebb képek váltakoz-

bántalmazzák őt. Diaz Veracruzban az Ypiranga gőzösre szállt, amely csütörtökön indul Európába

Newyork, május 27.

(Saját tudósítónktól.) Még nem biztos, hogy sikerült-e Diaznak Európába utazni. Nem valószínű, hogy a forradalmárok menekülni engedik.

London, május 27.

Limantour mexikói pénzügyminiszter benyújtotta lemondását s mielőtt hivatalát elhagyta, átadta az államtitkárnak az állami pénzkészletet amely 260 millióra rugott. Az állami kincsről a volt pénzügyminiszter nyugtát vett.

A portugál monarchista forradalom.

Lisszabon, május 27.

A helyzet komolyságát többé nem lehet tagadni. A különböző rendőri őrségekről a legutóbbi napokban huszonhárom rendőr teljes felszereléssel megszökött. A kémskedéssel való gyanúsítás mindenki ellen napról-napra türethetlenebbé válik. A vasuti alkalmazottak forradalmi bizottsága felszólítja tagjait, hogy ellenőrizzék az utasokat és járjanak el a legszigorubbban mindenki ellen, aki a kormány ellen nyilatkozik. A kormány egy ma megjelent hivatalos jegyzékben kinyilatkoztatta, hogy megtett minden szükséges intézkedést a köztársaság védelmére, mely különben nézete szerint nincs veszélyben.

Mult éjjel Lisszabonban a köztársasági titkos szövetség erős csapatai czirkáltak, hogy minden monarchista tüntetést, melyet esetleg a sötétség védelme alatt rendezni akarnak, azonnal elfojtsanak. Tegnap is sok gyanús embert tartóztattak le, többek közt két katonát és két lelkészt, akik az egyház és állam szétválasztásáról szóló törvény ellen tiltakoztak.

Madrid, május 27.

A portugál kormány nagykövete utján panaszt emelt az itteni kabinetnél, hogy a spanyol határon van a portugál monarchista összeesküvés főszéke, különösen Santiagóban az ottani jezsuita kolostorban, ahol az összeesküvők találkozni szoktak. Canalejas miniszterelnök megígérte, hogy szigorúan szemmel fogja tartani a határt s nem fogja tűrni, hogy a határmenti spanyol helységekből portugál monarchisták tartózkodjanak.

Berlin, május 27.

A Tageblatt közli a portugál külügyminiszternek az itteni portugál ügyvivőhöz intézett táviratát, amely azt állítja, hogy Portugáliában nyugalom van. A spanyol kormány megígérte, hogy elfog távolítani minden gyanús idegent a határról.

Az új francia hadügyminiszter.

Páris, május 27.

Goiran tábornoknak hadügyminiszterré történt kinevezéséről, amely Berteaux temetése után jutott köz tudomásra, több miniszternek se volt előzetes tudomása, mert Monis miniszterelnök már nem tudta őket kellő időben megkérdezni. Ezek a miniszterek emiatt kissé izgatottak, mert elvárták volna, hogy a kinevezés ügyében előzőleg minisztertanácsot tartsanak. Fallières elnök a Goiran kinevezésére vonatkozó dekrétumot csak a holnapi minisztertanács ülés után fogja aláírni. Biztosra veszik azonban, hogy a miniszterek a választást helyben fogják hagyni és ebben a tekintetben politikai bonyodalmaktól nem kell tartani. Nagyobb baj azonban az, hogy a kinevezés sok képviselőnek nem tetszik, mert azt szerették volna, hogy ismét polgárember legyen a hadügyminiszter.

Páris, május 27.

Goiran tábornok, a chalons-sur-marnei 6. sz. hadtest parancsnoka késznek nyilatkozott, hogy a hadügyminiszteri tárczát elvállalja. Kinevezése között áll, Goiran fivére az olasz hadseregben hadtestparancsnok. A Goiran-család Savoyából származik, ahol a két Goiran született, amikor Savoya még olasz volt.

Páris, május 27.

Berteaux tegnapi temetésén a gépésznaukások szindikátusának tagjai fekete fenyővel bevont vörös zászlót vittek. A többi munkásszervezet til-

laltott ez ellen, mert abban állapodtak meg, hogy nem fognak zászlóval tüntetni. Azonban a mechanikusok érvényt szereztek akarataiknak s erre a többi szindikátus tagjai is gyorsan vörös zászlókra szereztek. A gyászmenet elhaladása közben egy Poirillon nevű munkás hirtelen levette sapkáját és átadta a koporsóra. E furcsa tüntetés okát senki sem tudta megmagyarázni. Több katona és néző a község miatt elájult.

Páris, május 27.

Az Elysée-palotában ma tartott minisztertanácsban Fallières elnök aláírta a dekrétumot, amely Goiran tábornok hadügyminiszteri kinevezését tartalmazza.

A dél-kínai lázadás.

Pétervár, május 27.

A Rjecs jelenti, hogy a dél-kínai forrongás az északi tartományokra is átharapozott. A katonaság mindenütt lázong. Közvetlenül az Amur hadtestek csapatai között előfordult zendülések után Mai Lung Ki tartomány helyőrségei is fellázadtak s akkor történt, hogy Fei-Po aranybányáit fosztogatták. A pekingi kormány utasította a kormányzókat, hogy tegyenek jelentést a katonaság magatartásáról.

Ütközet a török-bolgár határon.

Szofia, május 27.

Ma délelőtt 11 órakor török katonák a Küstendil területben levő Devebair őrháznál bolgár területen egy sigrödört ástak. Amikor bolgár katonák közeledtek, a török tiszt megparancsolta embereinek, hogy tüzeljenek. Erre a törökök és bolgárok között kölcsönös fegyvertüz keletkezett. Híre jár, hogy török részen egy tiszt és két katona elesett, a bolgárok részéről pedig egy ember megsebesült. A tüzelést csak a hadügyminiszter parancsára szüntették be este 7 órakor.

Közgazdasági táviratok.

Közgazdasági táviratok

Newyork.		máj. 27.	máj. 26.	máj. 25.
Buza	helyben	97½	97½	98
	májusra	96¾	96¾	96¾
	juliusra	96	96¾	96¾
Tengeri	májusra	61¾	62	61¾
	juliusra	61¾	62	61¾
Chicago.				
Buza	májusra	99¾	99½	99¾
	juliusra	89½	89½	89¾
Tengeri	áprilisra	54¾	54¼	54¾
Newyork, május 27. Gyapot Newyorkban, helyben 15.70 (15.80). Gyapot májusra 15.48 (15.41). Gyapot júliusra 15.61 (15.54). Gyapot New-Orleansban, helyben 15½ (15½). Petroleum Stand white Newyorkban 7.25 (7.25). Petroleum Stand white Philadelphianban 7.25 (7.25). Petroleum Refined in Cases 8.75 (8.75). Petroleum Credit Blancas a tOil City 1.30 (1.30). Zsir Western steam 8.65 (8.55). Zsir Rohe és Brothers 8.70 (8.70).				
Chicago, május 27. Zsir májusra 9.17 (9.20). Zsir júliusra 9.22 (9.22). Szalonna short clear 8.18 (8.18). Sertéshus júliusra 15.95 (15.97).				

EGYHÁZAK.

(Püspöki installációk.) Glattfelder Gyula csanádi püspök, kinek ünnepélyes beiktatása holnap, vasárnap délelőtt lesz egyházmegyéje székhelyén, ma délben érkezett Temesvárra. A püspök a reggeli gyorsvonattal indult el Budapestről. A korai reggel daczára igen nagy közönség gyülekezett a nyugati pályaudvaron. Az ifjúságnak amugy is rendkívül meleg bucsuja lelkes tüntetéssé változott, mert éppen a pályaudvaron tudott ki, hogy Glattfelder Gyula püspök 200.000 koronás alapítványt tett a Szent Imre kollegium javára. Szegeden érkezett a püspök új egyházmegyéje határára. A pályaudvaron igen nagy ünnepi közönség élén László György polgármester fogadta, ki üdvözöl beszédében a csanádi egyházmegye legnagyobb városának szeretetét és tiszteletét tölmesolta az egyházfejedelemnek. Temesvár városi nagy ünnepi előkészületeket tett az egyházfejedelem fogadására. A pályaudvaron őriási közönség jelenlétében Telbisz Károly udvari tanácsos polgármester üdvözölte és annak a reményének adott kifejezést, hogy új működési terén is az egyháznak és hazának javára fogja fényes tehetőségét értékesíteni. Glattfelder Gyula püspök meleg hangú válaszában köszönte meg a fogadtatást. A

püspök előbb a szemináriumi templomba, azután pedig a püspöki palotába hajtatott, hol lakosztályába vonult vissza. Este a temesvári dalárdák szerenádát adtak a püspök tiszteletére s a várost kivilágították. Nagyváradról jelentik: Gróf Széchenyi Miklós az új nagyváradi püspököt május 31-én, kedden iktatják be fényes ünnepségek között. A polgárság hétfőn este fáklyásmenetet rendez az új püspök tiszteletére.

(A római katolikus egyház köréből.) A király a vallás- és közokt. miniszter előterjesztésére a nyitrai székeskáptalanban dr. Csippék Sándor éneklő kanonoknak az olvasó kanonokságra, Jeszenszky Alajos örkanonoknak az éneklő kanonokságra, Mihalik József székesegyházi főesperesnek az örkanonokságra, Kulvaszer István trencséni főesperesnek a székesegyházi főesperességre, Kondor István zsolnai főesperesnek a trencséni főesperességre, dr. Bartosik Antal gradnai főesperesnek a zsolnai főesperességre, Moncsék József idős mesterkanonoknak a gradnai főesperességre való fokozatos előléptetését jóváhagyta és az ekként megüresedő ifjabb mesterkanonokságot dr. Franciscy Lajos theologiai tanárnak és a nyitrai nagyobb papnevelő intézet lelkiigazgatójának adományozta, a rozsnói székeskáptalanban Marsó Géza székesegyházi örkanonoknak az éneklő kanonokságra, dr. Vénor Pál székesegyházi idős mesterkanonoknak az örkanonokságra való fokozatos előléptetését jóváhagyván, az ekként megüresedő mesterkanonokságot dr. Gébl Márton szentsimoni plébánosnak és rozsnói papnevelő intézeti helyettes-kormányzóknak adományozta.

(A szerb zárdák vagyona.) Karlóczáról jelentik: A gör. kel. szerb egyházi kongresszus mai ülésén dr. Peles Dusan elnökölt. Harmadik olvasásban elfogadták a szerb lelkészek nyugdíjára vonatkozó törvénytervezetet. Ezután a szerb zárdák 1909. évi számadásaira vonatkozó bizottsági jelentést tárgyalták Petrovics Nikola előadó kijelenti, hogy a zárdák 1909. évi számadásai hibásan vannak összeállítva, mert a bevételek között olyan tételek is szerepelnek, amelyek fön sem állanak. A volt kongresszusi választmány ebben az évben a zárdák tiszta jövedelmét közel fémillió koronában tüntette fel, holott a tiszta jövedelem alig haladta túl a 100 000 koronát. A volt kongresszusi választmány ezenkívül a zárdák elleni pörökben 150.000 korona költségleteket folyósított. A számvizsgáló bizottság a zárdák számadásait pontosan fölül nem vizsgálhatja, mert nem állnak rendelkezésére az erre vonatkozó iratok. A volt kongresszusi választmány kiküldöttei az 1909. évben zárdai ingók eladásánál és földek bérbeadásánál teljesített munkálatokért összesen 18.000 korona napidíjat és költséget vettek fel, míg a jelenlegi választmány tagjai 1910. évben ugyantzen eljárásukért összesen 1500 koronát vettek fel. A miniszterelnök leirai intelmé folytán az illetéktelenül felszámított napidíjakat és költségeket a jelenlegi választmány 1226 koronában állapította meg. Végül kijelenti, hogy a volt kongresszusi választmány lelkismeretlenül és törvénytelenül küzelte 1909. évben a szerb zárdák vagyonaát és a számvizsgáló bizottság nevében indítványozza, hogy adják ki a bizottsági jelentést egy öttagnu bizottságnak azon utasítással, hogy 8 napon belül tegyen e tárgyban konkrét indítványt. Popovics Sándor (szállópárti) felszólalása után, aki támogatta az előadó javaslatát, dr. Radivojevics Jovan (radikális) kijelentette, hogy az előadó csak általában beszélt és egyetlen konkrét esetet sem bizonyított. Indítványozza a számvizsgáló bizottsági Pribicevics Szvetozár (szállópárti) az ügynek a napirendről való levételét indítványozza azzal, hogy a jelentés kinyomattassék és 8 nap mulva tárgyalassék. Végül dr. Miladinovics Zsarkó indítványára egyhangulag elhatározták, hogy ezt az ügyet szerdán fogják tárgyalni. Ezután a kongresszus megválasztotta dr. Peles Dusan lemondása folytán Pribicevics Valériánt az ötszáztagú bizottság tagjává. Legközelebbi ülés hétfőn lesz.

Figyelmeztetés!

Az „Egyetértés“-re sem a Magyar Kiviteli és Csomagszállítási Részvénytársaság, sem az Általános Beszerzési és Szállítási részvénytársaság utján előfizetni nem lehet.

Ennek folytán a lapot csak azoknak küldjük, akik közvetlenül az „Egyetértés“ kiadóhivatalánál (Budapest, VI. ker., Eötvös-utca 32.), akár kihordó útján, akár posta útján fizetnek elő.

Halálugrás kétezer néző előtt.

— Az uszóbajnok tragédiája. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, május 27.

Megrendítő baleset történt ma délután a Dunán. Egy lelkes sportbarát önkaratán kívül öngyilkossá lett rendőri asszisztenciával, kétezer főnyi tömeg szemelátárára. A maga nemében páratlan és megrázó eset egy szempillantás alatt történt s mire a közönség felocsudott kábultából, ijedelem lepte meg mindazokat, akik a borzasztó eseménynek szemtanúi voltak.

Tudvalevően az ifjuság most készül az olimpiai versenyekre. Vívók, evezősök, uszók, footballisták javában izzadnak a training alatt. Különösen az uszás az, amely kitaró és fáradságos gyakorlást kíván, hogy megállja valaki a vizet az uszóverseny küzdelmeiben. A magasugrás iránti versengés pálmájáért többen neveztek. Így a hét elején megjelent két fiatalember a főkapitányságon. A Műgyetemi Atlétikai Club tagjaiként mutatkoztak be. Egyikük Dénes Károly aziránt érdeklődött, vajjon kapna-e engedélyt arra, hogy a Duna-hidak egyikéről fejest ugorhasson a Dunába. *Markovits* rendőrtanácos megkérdezte: mikor akar a Dunába ugrani. A két fiatalember elmondta, hogy a pontos időt majd bejelentik. Ekkor a rendőrtanácos kijelentette, hogy a fejesugrással egybekötött Duna-uszásra ad engedélyt, de csak a feltételek pontos betartása esetén. A napot és az órát egy nappal előbb kell bejelenteni. Az ugrás idején egy csavargózónak és két esónak kell a közelben lenniök, hogy baj esetén az uszó segítségére siethessenek. A vízbeugrónak nem szabad a partra usznia, hanem esónakba kell felvenni. A két fiatalember köszönettel tudomásul vette a felvilágosításokat és eltávozott.

A hét szerdáján aztán egy tizenhatéves fiatal ember jelentkezett a főkapitányságon. *Csipcála József*, a nagymező-utcai kereskedelmi iskola I. c. osztályának növendéke *Torday Árpád* és *Weiss Lajos* kollégái kíséretében és elmondta, hogy tagja a B. A. C.-nak s mint ilyen, egyike a főváros legjobb mély uszójának és ugrójának. Megtudta, hogy Dénes Károly fejest akar ugrani a Dunába s becsavargya nem engedte, hogy más megelőzze. Ő akart lenni az első. Miután az olimpiai versenyekre trenirozza magát, azt kérdezte *Markovits* rendőrtanácosától: kaphatna-e engedélyt arra, hogy az Erzsébet-hidról fejest ugorjon a Dunába. *Markovits* r. tanácsos közölte vele a feltételeket s hogy ezek betartása mellett írásbeli engedelmet kell kérnie és meg fogja kapni.

Ma délután megjelent *Csipcála József* és benyújtotta az írásbeli kérelmet. Tornaing, tornasapka, rövid nadrág és szandál volt rajta. Készen a produkezióra. A rendőrtanácos erre figyelmeztette a feltételek pontos betartására és megadta a rendőrhatalom engedélyt arra, hogy *Csipcála* fejest ugorjon a Dunába. Az időpont délután 3 és 4 óra közé lett kitűzve.

A bátor vállalkozásnak csakhamar híre ment a fővárosban és már háromnegyed három körül sok ember kezdett tömörülni az Erzsébet-hid pesti és budai fejeinél. A főkapitányság *Tóth Mihály* rendőrkapitányt, a dunai kapitányság vezetőjét küldte ki, aki egy szakasz rendőrrel megszállta a hidat és vezette a rend fentartását. Az ingyen látványosságnak igérkező produkezió nézőközönsége egyre szaporodott. A hid feketéllett az emberektől s a Duna mindkét oldalának rakpartját valóságos megszállotta az emberáradat. A hidon és a két oldalon fotografusok állottak fel, hogy megörökítsék az érdekes vállalkozást.

Félnyolc óra lehetett, amikor Ujpest felől feltűnt egy motorosoknak. Benne ült *Csipcála József*, *Schwartz Mihály* és *Löwensohn Sándor* iskolatársai; továbbá három fotografus kíséretében. Kivülök még a motoros gépésze ült rajta. A budai parton 200 diák lelkesen integetett feléje. Az emberek újjal mutogattak rá és bátorító éljenzéssel fogadták. *Csipcála* Löwensohnnal és Schwartzal partra szállott, felmentek a feljárón és a közönség sorfala között a hid közepébe tartott. Nyom-

ban vetközni kezdett. A ruhákat átadta barátainak s néhány perc múlva uszónadrágban, meztláb állott a hid gyalogjáróján. *Tóth* kapitány még megkérdezte tőle, hogy nem fél-e? *Csipcála* megvetően mosolygott és azt mondta, hogy őt, az uszóbajnokot a magasság nem hozza ki a sodrából. A füleit betömte vattával, nehogy a vízbeugrás után a víz zugása megkábítsa. Majd mellvédőt csatolt fel, hogy a víz csapódása ellen védekezzen. Mire mindennel elkészült háromnegyed négy elmúlt.

A mentőesónak lent állott meg a Duna közepén. *Csipcála József* felmászott az Erzsébet-hid baloldalának a korlátjára és arccal a Lágymányos felé fordult. Megigazgatta a sapkáját és intett a esónakban ülő barátinak, vajjon leugorhat-e. Azok közül ketten fényképező géppel voltak felszerelve és intettek neki, hogy várjon egy kicsit. *Csipcála* várt egy percig, aztán eldobta magát a hidtól és fejest ugrott be a Dunába. A közönség lélekzetelfojtva leste a továbbiakat.

Az ugrás kezdetben jól sikerült. *Csipcála* szép ívben repült a Duna szürke vize felé. Azonban a víz színétől mintegy 6—7 méter magasságra megfordult önmaga körül és fej helyett hassal vágódott a vízbe. A víz szanaszét csapott és a motorosonak, a propeller és a esónakok felől, ugyszintén a nézők a partról azt lesték: hol fog felbukkanni a fiatal ember. Mindenki megdöbbsent, *Csipcála* nem került felszínre. Eleinte azt hitték, hogy a víz alatt uszik. Egyszer aztán felbukkant, amire a motorosonak teljes lendülettel tartott feléje. Közben *Csipcála* elmerült és többé nem bukkant fel. Csak a sapkája imbolygott a vizen. Barátai ijedten vezényelték a motorost a partra. Szóltak *Tóth* rendőrkapitánynak, aki nyomban esákányosokat küldött a vakmerő fiu felkutatására, de nem tudtak ráakadni. Kétségtelen, hogy a fiatalember már ugrás közben elszédült és a hassal való lecsapódás ereje teljesen megfosztotta eszméletétől s elűnt a halokban.

A nézőközönség kétségbeesve nézte a esákányosok munkájának eredménytelenségét és több nő rosszul lett. Csak lassan oszlott szét a tömeg és felhatkor még mindig álldogáltak a parton csoportokba verődött emberek, akik sajnálattal tárgyalták a rémes esetet.

Csipcála József édesapja *Liedl Mihály* hentes, a Szent László-ut 172. számú házában lakik. *Csipcála* Annától két gyermeke származott: a 17 éves *József* és a 12 esztendő Imre. A szegény gyermekek árván maradtak, mielőtt apjuk feleségül vehette volna az édes anyjukat. Az asszony elhunytával *Liedl Mihály* magához vette a két fiut és szeretettel nevelte őket, pedig az öreg *Liedlné*, a gyerekek nagyanyja nem nagyon szerette őket. *Csipcála József* a Nagymező-utcai kereskedelmi iskola első osztályába járt. Nem volt valami jó tanuló, mert minden idejét a sportnak szentelte. A szegény fiu szegyelte törvénytelen származását és ezért *Köszegi József* néven iratkozott be a Budapesti Atlétikai Clubba. Az atléta termetű, szép megjelenésű fiatalember mellett tizenkét érem diszította. Valamennyit uszóbajnoki minőségben nyerte.

Amikor a rendőrség közölte az édes apjával fia tragikus kimulását, zokogva borult az asztalra. Különösen kétségbe volt esve a kis *Csipcála* Imre, akinek testvérbátyját nyelték el a haragos Duna hullámai. A szomorú esetet sportkörökben is nagy megdöbbséssel és őszinte sajnálkozással vették tudomásul.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár: vasárnap, május 28. — Róm. kath.: A. 6. Exudi. — Prot.: A. 6. Emil. — Görög-orosz: május 15. B. 5. Aehill. — Zsidó: Szivan 1. — A nap két reggel 4 óra 11 perczkor, nyugszik este 7 óra 43 perczkor. — A hold két reggel 3 óra 59 perczkor, nyugszik este 8 óra 31 perczkor.

A ministerek nem fogadnak. Petőfi-ház (Bajza-utca 21.) Nyitva 10—2-ig. Belépődíj, keddi kivételével, 1 korona. Nyitvalevő múzeumok: Nemzeti Múzeum összes tálrai 9—12-ig. — Aquincumi Múzeum 9—4-ig. — Erzsébet Múzeum 9—1-ig. — Földtani Múzeum 10—1-ig. — Fővárosi Múzeum 9—2-ig. — Gyermektanulmányi Múzeum 9—12-ig. — Népművészeti kiállítás az Iparművészeti Múzeumban 9—1-ig. — Közlekedési Múzeum 9—12-ig.

— Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig. — Néprajzi kiállítás az Iparcsarnokban 3—7-ig. — Tanszermúzeum 9—12-ig. — Technológiai Iparmúzeum 9—12-ig. — Társadalmi Múzeum 9—12-ig. — Vas- és fémipari kiállítás az Iparcsarnokban 9—7-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: Fővárosi Könyvtár 9—12 óráig. — Iparművészeti Múzeum Könyvtára 9—12-ig. — Kereskedelmi Múzeum 9—12-ig. — Pedagógiai Könyvtár 9—12-ig. — Technológiai Iparmúzeum Könyvtára 9—12-ig.

Nyitvalevő képtárak: V. Csoporthoz kiállítás a Művészházban (Kristóf-tér 2.) Nyitva 9—2-ig. Belépődíj 1 korona. — A Szépművészeti Múzeum összes tálrai. Nyitva 10—2-ig.

Hétfő, május 29. — Róm. kath.: Maxim pü. — Prot.: Kont. — Görög-orosz: május 16. Teodor. — Zsidó: Szivan 2. — A nap két reggel 4 óra 11 perczkor, nyugszik este 7 óra 44 perczkor. — A hold két reggel 4 óra 42 perczkor, nyugszik este 9 óra 50 perczkor. A ministerek nem fogadnak. A közoktatásügyi államtitkár fogad délután 12-kor. A képviselőház ülése délelőtt 10 órakor.

A legsötétebb Magyarországból.

Mikor Afrikának mint világrészek és Oroszországnak, mint birodalomnak nagy sötétségeiről teszünk említést, ez nincs bizonyos tülzás nélkül. Mert amott, ha lassankint is, de világosodni kezd. A kultura napjának sugara oda is elhatolnak s a tömegek tudatra ébrednek. Az ideális állapot még messze van; de remélni lehet, hogy valamikor bekövetkezik. Nem minden pirulás és szégyenkezés nélkül kell azonban megemlékeznünk a legsötétebb Magyarországról. Mert nem lehet tagadni, hogy vannak területek Magyarországon, ahol elég nagy a világsötétség. Szomorú is volna, ha mindenhol egyforma sötétség uralkodnék, mikor pedig a felvilágosodásnak van sok bator és minden-kivel szembezállni merő bajnoka.

De nagyon sok vidéki községe a kulturának még legnagyobb és legáthatatlanabb sötétségét képviseli. S ha pelengésre állitunk egy-egy ilyen sötét helyet, teszszük ezt abban a föltevésben, hogy az illetékes faktorok mégis elérkezettnek találják az időt a sötétség eloszlatására.

Most például a magyar-pécskai iskoláról van szó. Jeles iskola van ottan. Az állam annak idején átvette a községi iskolákat, de kikötötte, hogy a község új épületet tartozik építeni. De az építkezés elmaradt. Mint-hogy pedig a gyerekeket mégis iskolába kellett járattani, tehát kibéreltek egy helyiséget. Hogy ez a helyiség éppen a koresmaépületben volt, az nem alterálta a község előljáróságát, sem az iskolaszéket, sem senkit, akinek ebben a dologba beleszólása van, vagy volt.

Denique az iskolaköteles gyerekek és lányok odajártak. Véletlenül szálloda is volt abban az épületben. Mit láttak, mit tapasztaltak az ifju lelkek ebben a helyiségben, arról jobb nem beszélni. De bizonyos, hogy ilyen épületben elhelyezett iskolaépületet nem tűrnének talán Afrikában sem, de Oroszországban semmisetre.

A látott és tapasztalt dolgok elégségesek voltak arra, hogy a megyei főorvos sürgetve kérje a képviselőtestülettől az új iskola fölépítését, de nem voltak elégségesek arra, hogy a képviselőtestület föl is építtesse az új iskolát. A vége pedig az lett, hogy a szálloda speciális higiénianál fogva a gyerekek közt utálatos és ragályos betegség tört ki. Eddig — a legutóbbi jelentések szerint, nem kevesebb, mint tizenhét gyerek meghalt s több, mint hatvan gyerek súlyos betegen fekszik. A tanítást be kellett szüntetni. Legalább a tanulók serege nem látja többé a legutálatosabb jeleneteket. De nem is részesül az oktatás áldásában.

Ezek az állapotok uralkodnak Arad megye egyik legnagyobb községében. S most álljon valaki még elő a parlamentben s állítsa a meggyőződés szent látszatával, hogy nagyobb szükség van új egyetemre, mint a népiskolák gyarapítására. (t.)

— „Képes Szalon.“ Az Egyetértés vasárnapi melléklete e héten is hű krónikása a heti eseményeknek. Szébbnél-szebb képek váltakoz-

nak a sikerült felvételek sorozatában, amelyben ott látjuk:

Takáts Mihályt és
B. Sándor Erzsi „A bolond” című opera két sikeres főszereplőjét,
az elhunyt Bánffy Dezső bárót egyik leg-
többi felvétel nyomán

a dolgozószobájában és
miniszterelnök korában.

Érdekes még:

a londoni monstre-koncert,

az upesti szeretetház,

a légeztetési obudai téglagyár,

a kelenföldiek gyűlése,

M. Harmath Hedvig temetése,

bucsu a halottól,

Garibaldi tábornok,

Inergens Mihály és

Benjamin Stone, akik lapunk külföldi

képeit fotografálják,

az új párisi divat négy képe.

Végül:

Dr. Engel Sándor,

Hayduck Gyula,

Fuchs Nándor és

Green Nándor, akiket a király kitün-
tetett.

— A bolgár király bécsi tartózkodása. Bécsi jelentés szerint Ferdinánd bolgár király tegnap este a legszigorubb inkognitóban Bécsbe érkezett és magánügyek elintézése végett a hónap végéig maradt ott.

— A csári pár a finn vizeken. Pétervári udvari körökben hire jár, hogy mikor a csári pár nyáron a finn vizeken fog utazni. A csár Ajörkö mellett nyílt tengere találkozni fog Vilmos császárral.

— Ünnepezt magyar diplomata. A párisi osztrák és magyar kolónia tegnapelőtt este a Majestic-szállóban gróf Nemes távozó osztrák-magyar nagykövetségi tanácsos és meghatalmazott miniszter és neje tiszteletére díszbédet adott, amelyen gróf Szécsen nagykövet és neje, a nagykövetség személyzete és a kolónia 150 tagja vettek részt. Nemes grófot és feleségét magyar részről többen felkínálták és emlékül Kautsch szobrász által készített szép ezüstplakettet és pompás gobelin-szőnyegét nyújtották át.

— A pápa nem beteg. Mint Rómából jelentik, az *Agencia Italiana* közölte tegnap, hogy a pápa délután fél 2 órakor *elállt*, de gyorsan magához tért. Az orvosok szerint a hirtelen rosszullétnek gyomorzarvar volt az oka s ezért szigorú diétát rendeltek. Ez a hír teljesen alaptalan. A kérdéses időben a pápa a rjó de janeiroi biborost és a bécsi új nlineust fogadta s teljesen jól érzi magát. Újabb jelentés szerint a Vatikánban kereken megegyeztek az *Agencia Italiana* ügynökségnek azt a jelentését, hogy a pápa látott.

— Az új hadseregfelügyelő. Bécsi jelentés szerint a király Schödl tábornokot, a 11. számú hadtest parancsnokát hadseregfelügyelővé, helyébe pedig Pflanzler-Baltin altábornagyot nevezte ki a 11. számú hadtest parancsnokává.

— Indus vendégek Budapesten. Külföldi tanulmányutjukban Budapestre érkeztek Lelkaka C. J. indiai postafőigazgató, Frenchmann E. P., a bombai börtönök főigazgatója és dr. Vadia D. R. bombai állami főorvos. A vendégek Budapesten megtekintik a hatáskörükbe vágó intézményeket. Ma délelőtt ellátogattak a képviselőházba, ahol Angyal József háznagy fogadta őket. Nagy érdeklődéssel szemlélték a parlament épületét s azután átmentek az igazságügyminisztériumba, ahol Vámbéry Rusztem királyi ügyészt keresték fel. A vendégek holnap folytatják látogatásukat.

— Kitüntetés. A király Ilnatko Emil gálzszei görög katolikus esperes-plébánosnak, eredményes működése elismerésül, a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta.

— Udvari tanácsosság. A király Kollár Lajos budapesti gyakorló ügyvédnek és a Budapesti Tornagyűlés elnökének, az egyesület és a testnevelés ügyének fejlesztése terén kifejtett tevékenysége elismerésül az udvari tanácsosi címet adományozta.

— Kossuth Ferencz Sátoraljújhelyen. Sátoraljújhely hazafias közönsége szobrot emelt Kossuth Lajos emlékezetének. A szobrot holnap délelőtt leplezik le fényes ünnepség keretében. A leplezési ünnepre a város közönsége meghívta az országgyűlés mindkét házát, valamint a társörvényhatóságokat. Az ünnepélyen résztvesz Kossuth Ferencz is, aki a függetlenségi és negyvennyolcas Kossuth-párt nagy küldöttségével ma délután utazott el Sátoraljújhelyre. A délutáni gyorsvonattal Kossuth Ferencz és gróf Apponyi Albert társaságában Bottlik István, Jármy István, Csemez István, Röck Iván, Gedeon Aladár, Ostffy Lajos, Nadányi Gyula, Bernáth Béla, Paizs Gyula, gróf Somsich Tihamér, Kovácsy Kálmán, Palugyay Móricz, Preszly Elemér, Szabeny Antal, báró Sennyei Miklós, Szalkay Sándor, Hartner Géza, Szluha Pál, Horváth Mihály Kossuth-párti, Szabó István és Kovács Gyula gazdapárti, Melczér László és Nehrebeckzy György munkapárti képviselők, továbbá Melczér Géza volt országgyűlési képviselő és Antal Gyula fővárosi tanácsnok, aki Budapest főváros nevében tesz le köszöret a szoborra. A vonat este nyolcz órakor érkezett a szépen feldisített pályaudvarra, hol ezrekre menő közönség hosszantartó lelkes éljenzéssel fogadta a vendégeket. Az éljenzés lecsillapulta után Farkas Gyula polgármester üdvözölte szép beszéddel az érkezőket a város nevében. Az üdvözlésre Kossuth a következőképp válaszolt:

— Oly városba jöttünk, amely meg tudja becsülni a mult nagyságát, amely szeretettel és kegyelettel érzi a haza nagyjainak emlékét. Hálát mondok az Istennek, hogy hosszú súlyos betegségem után megjelenhettem az önök körében. Sajnos még nem gyógyultam fel, de a szeretet és a kegyelet remélem erőt ad nekem. Ugy a magam, mint barátaim nevében köszönöm a szives üdvözlést.

Kossuth szavait hosszantartó lelkes éljenzés követte, majd hosszú kocsisorban megindult a menet és a közönség viharos óvációi közt vonult be a városba. Kossuth és gróf Apponyi Meczer Béla főrendiházi tag, volt főispánnál szálltak meg.

— Az osztrák vasutások Budapesten. Ma este nyolcz órakor érkezett meg Bécsből a Dunagőzhajózási Társaság fellobogozott hajóján az osztrák vasuti klub tagjai, hogy megnézzék Budapestet. A kiránduló társaságnak a magyar határon való fogadására Neugebauer Viktor miniszteri tanácsos, a Dunagőzhajózási Társaság forgalmi igazgatója utazott fel, aki az egész uton magyarára okkal szolgált a társaságnak. A Petőfi-téri hajóállomást ez alkalomra szépen feldisítették, ahol a magyar vasutasok és hajósok kitünőségei fogadták az osztrák vendégeket. Ott voltak a fogadtatáson Ludwig Gyula főrendiházi tag, miniszteri tanácsos, a Ksod elnöke, Hegyeshalmi Lajos dr. miniszteri tanácsos, a máv. elnökhelyettese, Kotányi Zsigmond udvari tanácsos, a máv. forgalmi igazgatója, bárdányi Brám Miksa lovag, a Déli Vasut magyarországi üzletvezérigazgatója, Pap máv. igazgató, domonji Domonji Mór dr., a M.F.T.R. vezérigazgatója, Schloszer Ferdinánd főfelügyelő, a Déli Vasut Társaság elnöki osztályának vezetője, esztári Csátary Frigyes udv. tanácsos, a DGT. vezérigazgatója, Adorján Sándor máv. felügyelő és még igen számosan. A mintegy kétszáz főből álló osztrák társaságot Ludwig Gyula főrendiházi tag fogadta és üdvözölte. A vendégek részéről Vittek Gyula köszönte a szíves fogadtatást, amely után az osztrákok szállásukra hajtottak. Este kilenc órakor az osztrák vendégek tiszteletére estély volt a Vasuti és Hajózási Klub Podmaniczky-utcai nyári helyiségében, ahol Marx János elnök üdvözölte a vendégeket. A társaság a legjobb hangulatban a késő esti órákig maradt együtt.

— János schleswig-holsteini herceg meghalt. Kopenhágából jelentik, hogy János schleswig-holsteini herceg, aki tüdőgyuladást kapott, ma este 87 éves korában meghalt. A herceg VIII. Frigyes dán király nagybátyja, bölcsészettudor, tábornok és rendkancellár volt.

— Báró Bánffy végrendelete. Dr. Rupp Zsigmond királyi közjegyző ma délelőtt 11 órakor hirdette ki Bánffy Dezső bárónak végrendeletét. A végrendelet kihirdetésénél jelen volt özv. Bánffy Dezső báróné két fia, Bánffy Kázmér alispán és Bánffy Ferencz nagybirtokos és két leánya: Alice férjzett Feilitzsch báróné és Dóra baronesz. A család tagjai mélygyúvással fogadták a végrendelet intézkedéseit.

— Diszes esküvő. A mágnásvilág részvételével pompás főúri esküvő volt ma délelőtt 10 órakor a budavári Mátyás-templomban. Gróf Mailáth György esküvő örök hűséget Almásy Georgina grófnőnek, néhai gróf Almásy György és felesége, Zichy Zenaide grófnő leányának. A Szentháromság-teret nagyszámu érdeklődő közönség lepte el már jóval tíz óra előtt, amelynek soraiban díszruhás lovas és gyalogos rendőrök tartottak fenn a rendet. Tíz órakor megszólalt a templom orgonája és ugyanakkor megérkezett a násznép is. A nászmenet élén gróf Almásy Imre násznagy haladt hófehér virágokkal díszített nászmagyi pálczával a kezében, azután a násznép jött a következő sorrendben:

Ifj. gróf Mailáth György, ifj. gróf Mailáth Györgyné, gróf Almásy Pál, Mailáth Livia grófnő, gróf Mailáth Nándor, Almásy Irma grófnő, gróf Mailáth István, Almásy Jaqueline grófnő, ifj. gróf Vay Ádám, Zichy Livia grófnő, gróf Darskovich Pál, Andrassy Katinka grófnő, ifj. gróf Almásy Imre, Zichy Mária grófnő, gróf Zichy Rezső, Mailáth Mairetta grófnő, gróf Mailáth József, Vay Mariska grófnő, gróf Vay Rezső, Almásy Iona grófnő, gróf Seilern Ferencz, Mailáth Erzsébet grófnő, gróf Trauttenberg Imre, Mailáth Stefánia grófnő, gróf Károlyi József, Almási Denise grófnő, gróf Batthyány Gyula, Wenckheim Daisy grófnő, gróf Andrassy Imre, Hadik Hella grófnő, id. gróf Mailáth György, Vzv. gróf Almásy Györgyné, gróf Almásy Dénes, gróf Mailáth Györgyné, gróf Zichy Jakab, özv. gróf Mailáth Györgyné, gróf Mailáth József, özv. gróf Almásy Kálmánné, gróf Hadik-Barkóczy Endre, gróf Zichy Nándorné, gróf Vay Gábor, özv. gróf Zichy Rezsőné, ifj. gróf Zichy Nándor, gróf Cziráky Jánosné, gróf Zichy János, örgróf Pallavicini Edéné, gróf Mailáth Géza, gróf Andrassy Gyuláné, gróf Mailáth László, báró Trauttenberg Frigyesné, gróf Andrassy Gyula, herceg Hohenlohe Chledwigné, gróf Zichy Aladár, gróf Vay Ádámné, örgróf Pallavicini Ede, gróf Almásy Dénesné, gróf Zichy Antal, gróf Vay Gáborné, báró Trauttenberg Frigyes, gróf Mailáth Gézáné, Hohenlohe Chledwig herceg, gróf Hadik-Barkóczy Endréné, gróf Vay Ádám, gróf Mailáth Józsefné, gróf Hadik Béla, gróf Zichy Jakabné, gróf Széchenyi Géza, gróf Mailáth Lászlóné, gróf Festetics Vilmos, gróf Almásy Imréné, gróf Esterházy Pál, gróf Hadik Béláné, gróf Keglevich Miklós, gróf Esterházy Pálné, gróf Pejacevich Márk, gróf Teleki Tiborné, gróf Károlyi Mihály, Keglevich Miklós, gróf Széchenyi Viktor, gróf Károlyi Lajosné, gróf Teleki Tibor, gróf Erdődy Sándorné, gróf Széchenyi Andor Pál, gróf Zichy Jánosné, gróf Erdődy Sándor, gróf Zichy Gézáné, gróf Széchenyi Gyula, herceg Pálffy Miklós, gróf Batthyány Lajos, gróf Wenckheim Istvánné, gróf Edelsheim-Gyulai Lipót, gróf Széchenyi Gézáné, herceg Pálffy Miklós, gróf Batthyány Lajosné, gróf Zichy Ágost, herceg Odessalchi Gézáné, örgróf Pallavicini Antal, gróf Edelsheim-Gyulai Lipótné, herceg Windischgraetz Lajos, gróf Széchenyi Viktor, gróf Károlyi Imre, gróf Széchenyi Lászlóné, gróf Szapáry György, Miss Bartl, gróf Széchenyi László, gróf Szapáry Györgyné, gróf Hadik Miksa, gróf Széchenyi Mariette, gróf Pejacevich Albert, gróf Széchenyi Lea, gróf Wenckheim József, herceg Odessalchi Lilly, gróf Esterházy Móricz, gróf Edelsheim-Gyulai Paula, ifjabb gróf Edelsheim-Gyulai Lipót, gróf Almásy Lilly, Moosonyi Antal, gróf Wenckheim Iona, báró Vécsy Miklós, báró Prónay Josefina, ifj. gróf Mailáth László, gróf Andrassy Klára, gróf Mailáth Pál, gróf Mailáth Etelka.

Az esketést gróf Mailáth Gusztáv erdélyi püspök végezte, aki szép és megható beszédet intézett az ifju párhoz. A szertartás befejezése után a násznép a Park-Klubba hajtatott, ahol díszbéd volt az ifju házasság tiszteletére s ahol az Almásy- és Mailáth-családok is tegnap este bucsuvaesőrárt rendeztek. Az ebéd során gróf Almásy Imre násznagy és gróf Mailáth Gusztáv erdélyi püspök intéztek fel köszöntő beszédeket az ifju párhoz. A lakoma után a fiatal pár az ifju férj birtokára utazott. A Mailáth- és Almásy-családokhoz még a délután folyamán is százával érkeztek üdvözlő táviratok az ország minden részéből.

— Lujza hercegnő váltói. A délnémetországi bankoknál egy idő óta Lujza hercegnősszony váltóival hálalnak, amelyek milliókról szólnak. Altitólag egy millió márkára kiállított váltókat már sikerült is 15 százalék engedménnyel leszámitoltatni. Ezeknek a váltóknak lejáratát akkorára tették, mikor a hercegnő örökségi pöre eldől, vagy ha várható örökségét Sarolta mexikói volt császárné után megkapta.

— Letartóztatott orosz anarchisták. Moszkvában sok anarchistát tartóztatnak le, akiket azzal gyanúsítanak, hogy a forradalmároknak fegyvereket és löszert szállítottak a Kaukázusba.

— **A Tagányi grófok?** Érdekes királyi kitüntetés került nyilvánosságra. A király egy egyszerű remes embert és a fiát emeli — grófi rangra. Ez az új mágnás, sem a családja nem játszott nevezetes szerepet az ország életében. *Tagányi* Sándor munkapárti képviselőről van szó, akiknek a gróffá váló kinevezési okmányait már felterjesztették a kabinetirodába és rövidesen nyilvánosságra kerül. *Tagányi* aradmegyei származású földbirtokos és ügyvéd. Ma már többszörös milliomos. A fejedelmi gazdag *Sulkovszky* herceg 20—25 millió koronára tehető vagyonának a házasságból származó *Tagányi-fiuca* a főörököse, hihetetlen ezen az elapon, a hercegi örökségre tekintettel nyerek el most a grófi rangot is... Ha ugyan igaznak bizonyul a nagyon érdekes hír?

— **Hadihajók összeütközése.** Londonból jelentik: A potsdami kikötőkben ma a *Belleophon* és *Inflexible* csatahajók összeütköztek. Az első hajó gyengébben sérült meg, de a másik hatalmas léket kapott öt lábnyira a víz alatt. Mindkét hajót azonnal partra vontatták.

— **A Kraszojevics—Pribisevics-ügy.** Karlóczáról jelentik: A Kraszojevics—Pribisevics lovasias ügyben *Kraszojevics* György dr. segédei tegnap délután bemutatták *Pribisevics* segédének, gróf *Batthyány* Tivadarnak Kraszojevicshez intézett levelét. A segédek ma délből együttes tanácskozást tartottak és megállapodtak, hogy az ügyet becsületbíró elé viszik. Ámde a becsületbíróhoz intézendő kérdések megvitatásánál a segédek széjjelmentek, mert *Pribisevics* segédei azt követelték, hogy a becsületbíró elsősorban politikai kérdések fölött döntsön és csak azután arról, vajjon *Pribisevics* köteles-e elégtételt adni. *Kraszojevics* dr. segédei viszont ezt az ügyet a Kraszojevics és *Pribisevics* személyes ügyének tekintik és ehhez a kérdéshez ragaszkodnak, vajjon *Pribisevics* feltétlenül köteles-e elégtételt adni a kongresszusi ülésben elkövetett sértésért. *Kraszojevics* segédei a tárgyalásról fölvetett jegyzőkönyv egy példányával levélben nyomban arról értesítették felüket, hogy felük részéről a lovasias ügyet befejezettnek tekintik.

— **Halálos tüzvész Newyorkban.** Newyorkból táviratozzák: Ma reggel *Coney Island*-on a *Traumland* nevű nagy ligetben tüz ütött ki, amely az egész parkot elpusztította. A kárt két millió dollárra becsülik. A tüznél a ligetben levő lelenczházban hat csecsemő pusztult el. Több ember odaégett. A tüzvész közben az állatkertből kiszabadult egy oroszlan és a tömeg közé ugrott, mely vad futással igyekezett menekülni. Végül a rendőrök terítették le revolverlövéssekkel a vadállatot.

— **A máramarosszigeti csendőráffér.** Abban az afférban, mely Máramarosszigeten a csendőrség és néhány jogász között merült föl ma a jogakadémia tanári kara értekezletet tartott. Az értekezlet eredményéről dr. *Pap* Tibor igazgató a következőket mondotta: Az az ügyvédjelölt, akit a csendőrök megvasaltak, nem tagja a jogakadémia és így vele szemben a tanári kar értekezlete nem foglalkozhatott. Az incidens folyamán azonban sérelem esett a jogakadémia több hallgatóján, de főleg az akadémia autonómiáján, mert a belügyminiszteri rendelet szabályozza, hogy az akadémia igazgatójának igazolványát bármely hatóság respektálni tartozik. Különben a tanári kar értekezletéből — folytatta az igazgató — megbízást nyertem, hogy orvoslásért a főispánhoz fordulja és Máramarossziget képviselőtestületének május 31-iki közgyűlése elé terjesztendő interpellációmmal határozatot provokáljak. Azt hiszem, a város polgármestere részéről a jövőre nézve biztosítékot fogok nyerni, hogy hasonló események többé elő nem forduljanak.

— **Hubermann Broniszlávné balesete.** Bécsi jelentés szerint *Galafrés* Elzát, a Deutsches Volkstheater népszerű művésznőjét, súlyos baleset érte. A művésznő, aki *Hubermann* Broniszlávné hegedűművésznőnek a felesége, este 10 órakor automobil-bérkocsin ment haza, amikor a *Museum-strassén* egyszerre megromlott a kormány és a kocsi nekiment egy lámpaoszlopnak. Az ütközés következtében *Galafrés-Hubermann* asszony nekivágódott az automobil üvegfalának és arcán súlyos sérüléseket szenvedett.

— **Karin Michaelis válópöre.** Berlinből jelentik: *Karin Michaelis*, „A veszedelmes életkor” című regény világhírű írónője elvált férjétől, akivel éveken át boldog házasságban élt. A válás okairól csak annyit lehetett megtudni, hogy nagyon romantikusak. *Karin Michaelis* Newyorkba utazott s ott akar megtelepedni.

— **Fiumei hajósztrájk.** Megirtuk, hogy a Magyar-Horvát Hajóársaság matrózai és fűtői tegnap este hét órakor hirtelen abbahagyták a munkát, ami a társaság forgalmát megállította. Néhány óra múlva azonban a társaság már intézkedett s így a velencei és ankonai hajók már elindulhattak a kisegítő személyzettel. Ujabbán a következőket jelentik Fiuméből: Ma reggel az abbáziai járatok is megindultak. A társaság hajóskapitányai nem csatlakoztak a sztrájkolókhoz. A hajókra a sztrájkolók helyett a révkalauzokat és a tengerészeti hatóság gépészeit osztották be. A társaság esetleg a többi járatát is föntartja és ez iránt most folynak a tárgyalások. A Pannónia gőzös vasárnapi indulása, amikor Kattaróba készül, egyelőre kétséges. Teljesen bizonytalan, hogy a sztrájk meddig tart. Lehet, hogy az alkalmazottak több napig nem állnak munkába. Tegnap este a szabad hajós társaság *Kostrena* gőzösén, amely a kikötőben vesztegel, az alkalmazottak megszüntették a munkát. A rendőrség a rend fenntartására széleskörű óvintézkedéseket tett. A szabad kikötőbe csupán a dolgozó alkalmazottakat bocsátják be. Békéltető tárgyalásról egyelőre szó sincsen s a sztrájk terjedésben van, mert más társaságok legénysége is konferál a sztrájkolókkal. A zenggi horvát társaság két hajójának legénysége is megszüntette ma reggel a munkát. A Magyar-Horvát hajóársaság megkeresése a polai hadvezetőség értesítette a társaságot, hogy a déli órákban nagyobb számú fűtő és több torpedóhajó érkezik Fiuméba a postajáratok föntartására. A munkásegylet mai ülésén a sztrájk folytatása mellett határozta. — A sztrájkolók száma körülbelül hétszáz.

Az Ungaro Croata igazgatósága délután értesítette a hajók kapitányait, hogy a hajógépészeket, minthogy elhagyták hajóikat, a *szolgálatból elbocsátja*, bérüket és munkakönyveiket a tengerészeti hatóságnál deponálja. A hajófűtőket és a matrózokat az igazgatóság szintén elbocsájtottaknak tekinti. Délből az abbáziai járatokat beszüntették. Ugyancsak a déli órákban megérkezett a haditengerészet legénysége, kiket azonnal behajóztak a gőzösökre. A délutáni folyamán utnak indították a postagőzösöket *Zengge*, *Portoréba*, *Czirkenic* és *Lovran*ába. Valamennyi gőzösön haditengerészek teljesítenek szolgálatot. Az esti velencei járat elmaradt. A tengerészeti hatóság arra törekszik, hogy a postajáratokat bár redukáljan, a holnapi nap folyamán is fentarthassa, az igazgatóság pedig mindent elkövet arra nézve, hogy az abbáziai, valamint a tengerparti fűtőhelyekkel való érintkezést fentarthassa. A holnapra tervbe vett összes kirándulások természetesen elmaradnak. A Pannónia gyorsgőzös vasárnap délelőtt megteszi dalmáciai útját Cattaróig. A sztrájk tartamának ideje még teljesen bizonytalan. Előreláthatóan egy hét beletelik, míg véget ér és a rendes forgalom megindulhat. Az idegenforgalom rendkívül megesapant. A fiumei bérkocsisok abbáziai fuvarért hallatlan összegeket követelnek. A sztrájkolók eljárását az igazgatóság érthetetlennek tartja, minthogy az alkalmazottaknak feltételeit hajlandóan nyilatkozott elfogadni.

— **Rothschild aforizmája.** *Metternich Paulina* hercegnő palotájában Garden party volt a napokban, amelyen a figyelmes háziasszony, hogy a hangulatot emelje, egy briliánsokkal ékesített cigarettatárczát tüzött ki azon vendég részére, aki az est folyamán a legszellemesebb aforizmát mondja. A díjat báró *Rothschild Louis*, a bécsi *Rothschild*-ház jelenlegi feje nyerte el a következő aforizmával: „A nők sok hódítást a véletlennek, de még többet a *Yes Porzellánpoudernek* köszönhetnek, mely bársonysimává, üdévé varázsolja arczbőrüket, szóval kívánatosá teszi őket.”

— **Munkásgyűlések a fővárosban.** A főkapitányság elnöki osztályának a következő munkásgyűléseket jelentették be: A budapesti üveg-munkások e hónap 28-án, vasárnap délelőtt fél 11 órakor a Ceylon-kávéházban (*Rottenbiller-utca* 10.) gyűlést tartanak a következő napirenddel: 1. A Magyar Üveg-munkások Országos Szövetsége alapszabályainak módosítása. 2. Az ideiglenes vezetőség megválasztása. — A budapesti kocsigyártó munkások vasárnap délelőtt 10 órakor a *Böhm-féle* vendéglőben (*Práter-utca* 26.) tartják meg gyűlést a következő napirenddel: 1. A munkaadók válasza a benyújtott emlékiratra. 2. Gazdasági és politikai helyzet. A főkapitányság a bejelentéseket tudomásul vette.

— **Lövöldöző apacheok.** Ma este *Simonyi Jenő* magánhivatalnok féltizenegy óra tájban hazafelé tartott feleségével a *Mátyás-utca* 11. sz. házában levő lakásukra. Amint a *Mátyás-utca*ba értek, egyszerre néhány külvárosi gyanus suhanavette őket körül és szorosán követték őket. *Simonyiék* meggyorsították lépteiket és mikor a ház elé értek, hirtelen becsöngettek. A házmeister rögtön kaput nyitott, de még be sem csukhatta utánuk a kaput, mikor a suhanczok egyike a házába benyomult és egy hirtelen előrántott revolverből kétszer a házaspár után lőtt. A golyók azonban célzott tévesztettek, mert a házmeister, *Vorm Rezső* szobafestősegédet találták, akinek jobb karjába furdott az egyik golyó. A suhanczok erre futásnak eredtek s nyomukban a lövésekre összecsdült nép. Hosszas hajszá után, miközben a menekülők többször revolverből visszalöttek az üldözőkre, sikerült kettőt közülök elfogni. Ezek *Notholz József* tizennyolczéves nyergestanonc és *Herincs Lajos* tizennyolczéves asztalossegéd, akiket a főkapitányságon tartanak őrizet alatt. A vizsgálatot megindították.

— **Ázsiai állapotok a szatmári közokrházban.** A szatmári közokrház igazgató főorvosa, dr. *Kölcsény Ferencz* helyszíni ülésre hívta meg a kórházi bizottságot, hogy saját szemével győződjenek meg azon tarthatatlan állapotokról, amelynek megszüntetését a főváros 1903. év óta hiába sürgeti. A főorvos jelentése főbb vonásokban a következő: a jelenlegi közokrház semmiképpen sem felel meg a követelményeknek. Nyolcz év óta állandóan sürgette az átalakítást vagy új közokrház építését. Az épület egészen elavult, tüzveszélyes és inmodern, sőt rendeltetése dacára egyenesen egészségártalmas. Szellőztető rendszer, fűtés a legprimitívebb, mosóhelyiség egyáltalában nincs is, úgy, hogy a fehérneműek tisztítását kénytelen a kórház vállalkozónak kiadni. Az új kórház építését a főorvos tíz év óta sürgeti, de a városi tanács, bár már a tervek is megvannak, következetesen halogtatja az építést. A főorvos minden erejét, tudását, tehetségét arra irányította, hogy a kórház céljainak mentől jobban megfeleljen és valóságos elkeseredéssel kell látnia, hogy nemcsak tudását nem képes érvényesíteni, de a kórház közegészségtelen volta miatt az ő egészsége is meg van támadva. A kórházból az összes modern segítő eszközök, műtőeszközök és helyiségek kivétel nélkül hiányoznak. Röntgen-féle vizsgálati módszer, *Ehrlich*-gyógymód nélkül kórházat egyáltalában nem lehet elképzelni s ezek létesítéséről a jelenlegi viszonyok mellett álmodni sem lehet. A kórház a legminimálisabb betegforgalomnak sem képes eleget tenni állandóan túlszűfolt, orvosok egyáltalában nem hajlandók itt segítségére lenni, példa rá a legutóbbi alorvisi pályázat eredménye amikor is az egyetlen pályázó is csak a legnagyobb rábeszélésre lett hajlandó állását elfoglalni. Ugyanazért egyenesen kijelentette az igazgató-főorvos, hogy a kórházban a közegészségügyi és közbiztonsági tekintetben a felelősséget tovább nem vállalja és a kórház jelenlegi állapotáról a belügyminiszternek jelentést tesz.

— **Egy szép leány rejtélyes halála.** Sopronból jelentik: *Zachs Mihály* gazdag hentesmester 25 éves feltűnő szép leányát, *Terézt*, tegnap este 11 órakor egyik nagynénjének a lakásán halva találták. A leány nyakát egy kendő és egy erős szalag szorította össze úgy, hogy attól fuladt meg. A földön mellette egy huspuhitó kalapácsot találtak és az ettől eredő ütések nyomai a leány homlokán és háltékán is látszanak. Talányossá teszi az esetet az a körülmény, hogy a nyakán lévő szalag nem volt semmihez sem odaerősítve én öngyilkosság esetén addig kellett huznia a végét, amíg megfuladt. Az is nehezen érthető, hogy a husverével önmagát ütötte fejbe. A városban szerelmi öngyilkosságról beszélnek, mert a leánynak komoly kéréje volt. A leány holttestét kórházba szállították és a boncolás fogja megállapítani, vajjon ütés vagy megfuladás volt-e a halál oka.

— **Házasság.** Ma délelőtt kötött házasságot *Francsek* Imre műszaki tanácsos a fővárosi közmunkák tanácsánál *Sacher* Eleonorával. Az esketést dr. *Bárczy* István polgármester végezte. Tanúk *Bárczy* Gusztáv és *Bánhegyi* Aladár voltak.

— **Kirabolt egyházközség.** Brassóból jelentik: kath. egyházközség irodájába az éjjel álkulesesal betörők hatoltak be és a pénztár lakatját letörve, elraboltak két takaréklönyvet összesen 14.000 koronáról, valamint 140 korona készpénzt. A betörőt ma *Fazekas* Ferencz állás nélküli asztaloslegény személyében elfogták.

— A haragos törpék. Érdekes tüntetés volt ma Berlinben a Potsdamerstrasse sportpályáján. Százötven törpe lármásan követelte a sportpálya igazgatójától, hogy lépesse fel őket s fizesse ki nekik járandóságukat. Az igazgató szerződött a százötven törpével, de egyre halogatta szerepeltetésüket azaz az ürügyvel, hogy a rendőrség nem adta meg az engedélyt. A törpék ellenben megtudták, hogy az igazgató nem is kért engedélyt fellépésükre. A tüntetésnek rengeteg nézőközönsége volt s jól mulatott az ingyen törpe előadáson.

— Veszedelemes bóra. Triesztből jelentik: A tegnapi hatalmas bóra majdnem öt emberéletbe került. Egy benzomotoros csónakot az orkán a nyílt tengerre sodort öt utasával. Szerencsére a Miramare gözös parancsnoka észrevette a veszedelemet, utána sietett és sikerült a bárkát nagynehéz vonató kötéltre erősítve visszahozni a kikötőbe. Az Adriatársaság Báthory gőzösét a nagy szélvész egy Lloyd-hajóhoz vetette, amely a kikötő torkolata előtt volt lehorgonyozva. A Báthory orra széles szakadékot vágott a Lloyd-hajó oldalába, de szerencsére a vízszínen fölül s így nagyobb baj nem történt.

— Hunyadmegyei csendélet. Déváról jelentik: Alura községben a bucsukor rendezett táncmulatságon a legények megharagudtak Szentkónyi Györgyre, mert ennek voltak a leányoknál a legnagyobb sikerei, verekedni kezdtek vele s Oprisa György, Oprisa Izák és Zonya Demeter legények botokkal, késekkel és kövel annyira összeverték és összeszurkálták, hogy halva maradt a helyszínen. A tetteseket elfogták. Alsóvárosvízen a parasztek egy szántóföld határa miatt összeverték. Egy csoportjuk rárontott Lupulesz Miklósról, aki futva menekült támadói elől. Ezek utóérték és botokkal fejbeverték úgy, hogy súlyos sérüléseibe rövidesen belehalt. A tettesek közül a csendőrség letartóztatta Diminyesek Tótyert és Zsuras Juont.

— A Grand Fayence-szappan a legkiválóbb toalette-szappan, ára 1.50 kor.

— Kauziósikkasztó szinigazgató. Az erzsébetfalvai csendőrség értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy Kiss János szinigazgató 400 korona kauziót sikkasztott Juhász Imre nevű bérletgyűjtőjétől. Kiss 400 koronát kért biztosítésként Juhásztól s tulajdonképpen ezzel az összeggel fogott a szinigazgatóhoz, ami abból állott, hogy daltárcsútlót állított össze és faluról-falura járt. A kauzió egy részét felemésztették a költségek, a jövedelem nem volt, ami pedig a 400 koronából megmaradt, azzal Kiss megszökött. A rendőrség keresi az 58 éves hajlott járásu szinigazgatót, aki már egy ízben volt direktor, de elitta a jövedelmét. Valamikor vidéki színész volt, majd a Népszínház sugója lett. De amikor a Népszínház épületébe a Nemzeti költözött bele, elvesztette az állását. Sokáig lézengett foglalkozás nélkül és sokat éhezett. Ekkor beállott betegápolónak. Barátja, Mátray József, a Magyar Színház volt tagja halálos beteg lett. Mátray teljes ellátást adott neki ápolás fejében. Sőt, amikor hiúságról bebizonyosodott, végrendeletében Kiss Jánosról is megemlékezett. De itt is ültözött a balszerencse. A végrendeletben Mátray napról-napra jobban lett, amije volt felőle és Kiss János belátta, hogy rá ugyan semmi sem marad ápolás fejében. Bosszusan odahagyta Mátrayt és rálépett a kauzió sikkasztással egybekapcsolt szinigazgatói pályára, amely most az ügyészségen fog végződni.

— A fertőrákosi forrongás. A Fertőrákoson előtű Hubertné és Trittremmel Márton temetése vasárnap délután lesz. A községben nagy csendőrkészletet vontak össze, mert attól tartanak, hogy a temetés alkalmával zavargások lesznek. A 8 éves ampel Teréz, akinek a lábán hatolt át a csendőrfegyver golyója, a soproni kórházban fekszik. Angyal Lajos őrsvezető a csapatkórházban van és mindaddig szigorú felügyelet alatt tartják, míg a hadbíróóság ki nem hallgatta.

— Ötvennégyezer koronás család. Szolnokról jelentik: Medgyesi László szolnoki lakost család miatt letartóztatták. Karczagi és medgyesi hiszékeny emberektől 54.000 koronát csalt ki azzal, hogy három anyai hamis pénzt ad érte. Valószínű, hogy országos banda élén áll.

— A dunai monitorok Budapesten. A dunai flottilla két legnagyobb monitora, a Temes és a Bodrog Budapestre érkezett. A monitorok az Erzsébet-híd közelében, a budai oldalra kötöttek ki. Kisérőükben van négy őrhajó naszád, amelyek az erős hullámverés következtében az óbudai kikötőben vetettek horgonyt. A monitorok napról-napra nagy közönséget vonzanak a budai Dunapartira. Mind a két hajó 70-70 milliméteres pánczéllövvel és erős pánczélfedélzettel van ellátva, van rajtuk két-két 12 centiméteres toronyágyú, egy tarackágyú és számos géppuska. A monitorok 400-400 tonnások és két-két 1200 lóerős csavar van rajtuk. A létszám tízekkel együtt 71 főnyi egy-egy monitoron, míg az őrhajó naszádokon egy fregatthadnagy parancsnoksága alatt állandóan 9-13 ember van. A Temes parancsnoka Gelleich János sorhajóhadnagy, aki egyúttal parancsnoka az egész dunai flottának. A Bodrogon De Francesci Károly sorhajóhadnagy parancsnok. A monitorok Sziszekből jöttek és vasárnap vagy hétfőn indulnak el Budapestre. Utközben több gyakorlatot fognak végezni és Pozsonyban, Passaunál, esetleg másutt is kikötnek. A monitorokat az őszi nagygyakorlatok után, valószínűleg szeptember végén redukált legénységgel tartalékba helyezik.

— Sikasztások egy szövetségben. Dr. Dömötör Mikály, a Keresztény Szövetkezetek Központjának ügyésze följelentést tett az intézet két főtisztviselője, Kleinhempel Károly és Fischer Ödön könyvelő ellen azon a czímen, hogy összezsarva, tekintélyes összeget sikkasztottak. A szövetségnek vidéken 234 fiókja van. Kleinhempel Károly ellenőrzéssel volt megbízva, hogy időnként megjelenjen a vidéki fiókoknál, megvizsgálja azok ügykezelését, pénztárát, fölvegye a központot megillető pénzeket és postatakarék útján még ugyanazon a napon továbbítsa Budapestre. Kleinhempel a felvett összegnél kevesebbet nyugtázott, viszont Fischer Ödön hamisan könyvelt. A kárt most állapítja meg a rendőrség, amely a két hűlen főtisztviselő ellen eljárást indított.

— Nagy péksztrájk Berlinben. A berlini pékségek, mint onnét jelentik, tegnap negyven nagygyűlést tartottak és kimondták a sztrájkot. Ma reggel mindössze 100 pék maradt el a munkából, de a szakszervezet azt hiszi, hogy még ma 800 pékmester 2000 alkalmazottja fog sztrájkba lépni.

— Vörheny. Máramaroszigeten a katolikus főgimnázium a fellépett vörhenyjárvány terjedése miatt már június 21-én tartja az évről-évre.

— A javasasszony áldozatai. Tiszaföldvárról jelentik: A napokban egy javasasszony járta be a környékbeli pusztákat és az ott talált betegeknek gyors orvosi segítséget ígért. A pusztajókuti uradalomban Medvegy János és Hanó Pál hallgattak az asszonyra, aki spirítuszba feloldott maszlagos-madragyulát adott nekik, azzal az utasítással, hogy a folyadékkal, melynek mérges voltát elhallgatta a fájó testrészeit dörzsöljék be. A két ember hogy a gyógyszer gyorsabban és biztosabban hasson, megitták a folyadékot, mire csakhamar öngyöngeni kezdtek, majd egymásra rohantak és tép-ték-harapták egymást. A környezetük előbb ittának gondolta a két embert, csak később, mikor állapotuk már válságosra fordult, szállították őket megköszönve Tiszaföldvárra. A két ember állapota életveszélyes. A javasasszony ellen a vizsgálatot megindították.

— Beketow-cirkusz. A májusi műsornak e hó 28-án vannak az utolsó vasárnapi előadásai. Két előadásban, délután 4 órakor és este háromnegyed 8 órakor bucsuzik a májusi műsor a vasárnapi közönségtől. Mindkét előadásban a teljes műsor látható, fellépnek a perzsa csoda-artisták, Mirza Golem és csoportja, Ott, a leghíresebb iskolalovos, Lavater-Lee az egyetlen cirkuszkomédiás a zenélő számmal, Pinta bohóc tudós liláival és bikaviadal élő, igazi bikával, Beketow Paula háromszoros iskolája, Beketow igazgató új lóidomításai, Thorn illuzionista egészen új mutatványival és az egész nagy májusi műsor. A vasárnapi délutáni előadásnál a gyermekek felhelyárakat fizetnek.

— Mosó delain 50 fillér métere a legdivatosabb mintákban, bordürrel, szintartó, kapható míg a készlet tart. Párisi Nagy Áruház, Andrassy-ut 39. földszint bal.

— Nagy tüzvész Innsbruckban. Ma délután nagy tüzvész volt Innsbruckban, az Allgemeine Innsbrucker Krankenhaus épülete csaknem egészen leégett. A tűz a dermatológiai osztály épületében ütött ki és csakhamar átterjedt a kórház többi részére is, erősen veszélyeztetve az egyetemi klinikát, mely szintén a kórház egyik szárnyában van elhelyezve. A tűz oly gyorsan harapózott el, hogy a beteget csak a legnagyobb erőfeszítés árán tudták hordágyakon megmenteni.

— A katonák aratási szabadsága. A honvédelmi miniszter rendeletet adott ki, amelyben tudatja, hogy a közös hadseregnek földművelő és mező munkásosztályhoz tartozó tényleges állományú legénysége az aratás és egyéb fontos mező munkák végzésének idejére három hétre szabadsághozható. Az ily kérelmek legalább egy hónappal a szabadság megkezdése előtt a rapporton adhatók elő.

— Mi teszi keccsessé a nőt? Első sorban a rugalmas, könnyű járás s hogy azt elcsúsztatja, használjon kíméletes valódi Palma-kaucsuks cipőpároskát.

— Aalbach, Baumann és Gyárfás jutalomjátéka szerdán, május 31-én lesz a Fővárosi Orfeumban. A három közkedveit komikus jutalomjátéka iránt a legszélesebb körökben mutatkozik nagy érdeklődés. A jutalomjáték műsora a kitűnő májusi attrakciókból és egy a három komikus által előadandó tréfás Fregoliadából áll. Természetes, hogy a komikusok ez estén legjobb dolgaikat fogják előadni. Ez az előadás egyúttal a Fővárosi Orfeum utolsó előadása az idei szezonban. A jutalomjáték előreláthatólag az utolsó helyig zsúfolt ház előtt fog lefolyni. A Fővárosi Orfeum előadásai egyébként minden este nagyon látogatottak. A kitűnő amerikai szellőztető-készülék olyan remekül működnek, hogy a terem hőmérsékete állandóan 16 fok R.

— A kolozsvári dohánygyári sztrájk. A kolozsvári dohánygyári munkások sztrájkja ma véget ért. A sztrájkolók, mintegy 1200 ember, kérvényt intéztek az igazgatósághoz, hogy vegyék vissza őket és a béremelés kérdéséről rábízzák a vezetőségre. A gyár hétfőn megindítja az üzemet.

— Üzletáthelyezés. Méry Béla közismert zeneműkereskedése és hangversenyirodája az Andrassy-utól már június 1-én átköltözik új, terjedelmesebb üzlethelyiségébe, József-tér 11. szám alá (az ujonnan épülő gróf Cziráky-udvar mellé), balra a Fürdő-utczáról.

— Pünkösdi kirándulás a Magas Tátrába és az Alduna vidékére. Június hó 3-án indul a Tátralomnic, Tátrafüred, Csorbató és a dobsinai jégbarlang megtekintésére tervezett kirándulás. A kirándulók a tátralomniczi Palace Hotelben szállnak meg. Ugyancsak június 3-án indul Herkulesfürdőre a Kazánosoros, Vaskapu, Orsova és Adakaléh megtekintésével tervezett kirándulás, amelynek résztvevői Herkulesfürdőre a fürdőigazgatóság szállóiban aknak. Mindegyik kirándulás összes költsége még a borraivalokat is beleértve 100 korona. Bejelentéseket még elfogad a Központi Menetjegyiroda, Budapest, Vigadó-tér 1.

— Életuntak. Ma délelőtt a Csokonai-utczában levő Nemzeti szállodában Varga István huszonhat éves urasági inas, aki báró Dóczy Lajosnál volt alkalmazva, mellbelőtte magát. Életveszélyes sebével a Kereskedelmi kórházba vitték. Szerelmi bánatában akart meghalni. — Klanszky Teréz huszonhat éves szakácsnő az összekötő vasúti hídról a Dunába akart ugrani. A járőrelők azonban megakadályozták szándékában. — Littel Paula tizenhat éves kalapdíszítő a Fortuna-utca 25. szám alatt marólugot ivott. Az új Szent János-kórházban ápolják.

— Royal-Orfeum. Diadalmas, nagy sikerekben gazdag szezonjának utolsó hetében a Royal-Orfeum művész-személyzete zsúfolt házak előtt bucsuzik hálás közönségétől. E hó 28-án, vasárnap lesz az utolsó délutáni előadás, 31-én pedig bezárul az orfeumok világában páratlan szenzációkkal teljes szezonja a Royal Orfeumnak. Alig néhány napig élvezheti már a közönség Mimi Marlov művészi tökélyvel előadott chansongjait és nagystíli operett-alkítását, vele együtt bucsuznak Haley's Juveniles, a husz bájos kis angol csoppség, Honey-suckle Company, komikus buzogány dobálók; The 4 Sisters Ruby Acrobatic Ladies.

— Halálozás. Bécsből jelentik, hogy Weindurm Rudolf tanár, zeneszerző, az Akadémiai Enek-egyesület egyik alapítója és karnagyja ott meghalt.

Paulay József, laskafalusi postamester, aki 73 évet töltött a posta szolgálatában, 89 éves korában Laskafalun meghalt.

Rieger Nándorné, Deutschmann Teréz életének 34-ik évében elhunyt Szalkán.

Özv. Mack Józsefné, remetei és pogányesti Sebástiani Regina életének 76-ik évében elhunyt Budapesten.

MOLL-FELE SEIDLITZ-POR
felülmúlhatatlan háziszor mindama gyomorhajtásnál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszerárakban MOLL készítménye kérendő. Eredeti dobozokban
2 korona.

FŐ SZÉTKÜLDÉS.
MOLLA, gyógyszerész, cs. és k. r. udv. száll által
Bécs, J., Tuchlauben 9. szám.
Vidékli megrendelések naponta posta-utánvét mellett teljesítettek. — A rakományok tössék határozottan MOLL, A. aláírásával és vödgyével ellátott részleteket kérem.

MOLL-FELE SÓSBORSZESZ
a legjobb fájdalomcsillapító bodörzsölés, csusz, köszvény és egyéb meghűlési bajoknál. A rakományban ólommal zárt (plombirt) üvegokban
2 koronáért kapható.
MOLL-készítmény kérendő.

x

Ára 2

Budape

x

Szinház

x

Hogy á

választó

azon ké

nyire k

amelyen

sülhet.

izlésük

jogukat

elegáns

meg re

keresni

x

utca 3

felszerel

a gyer

x

névnek

kat. Ká

eséplők

első tel

sonnevi

motorgy

x

kei len

zölje.

Inél is,

E tekin

zönség

Mihály

jobb, a

ható. E

és a St

„Stadler

büztet n

a czégt

kül kap

rendszer

arra, ha

lőzze st

x

pasztillá

tartani

nélkülöz

borszesz

most m

dalmitó

össze 12

ster jó

minden

x

Soha m

zönség i

formán

variété

diszes, s

zán csod

csók. A

lett a r

szenzáci

utáni, m

gyek a

REF

hadigy

eddig

felder

az edd

hadser

Etrich

x

nap les

ben I

zött. A

hogy a

titkolj

hogy a

nek jel

x

kezdőd

lékével

Kórház

x

Ner

morba

jesen

valódi

A mo

1/2-e

Feren

gyom

jesen

Feren

orvosi

x Ha őszül a haja, használja a Stella-vizet. Ára 2 K. Kapható egyedül Zoltán B. gyógytárban. Budapest, V., Szabadság-tér.

x Royal-Orfeum, Budapest, Erzsébet-körút 31. Színházi és variété-műsor. Kezdeté 8 órakor.

x Bob hashajtó a legkellemecebb, 10 fillér.

x Általános választójog Magyarországon. Hogy államjogilag mily nagy fontossága van a szabad választójognak, azt leginkább akkor tapasztaljuk, ha azon körülmény megfigyelésébe mélyedünk, hogy mennyire kifejlődött minden lényében a vágy teret szerezni, amelyen az ő akarata, az ő saját egyéni ízlése érvényesülhet. — Illygyeink a divat terén hozzák érvényre ízlésüket és akaratukat és szerencsére szabad választójogukat a tekintetben fel is használják, midőn sikkes, elegáns alakjért a bécsi Schossenfakrik cégét tisztelik meg rendelvényeikkel. — Tessék a mai hirdetést megkeresni a 25-ik oldalon.

x Fodor-féle vívóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vivásra.

x Figyelmeztetés! Kállai Lajos legjobb hírneve örövendő motorgyárára figyelmeztetjük olvasóinkat. Kállai Lajos motorgyára, mely hírneves motorcséplőkészletei által az ország legszilidabb és elismert első tekintélyű legnagyobb vállalatjai közé tartozik, hasonlóvízű cégekkel össze nem tevesztendő. Kállai Lajos motorgyára. Címe: Budapest, VI., Gyár-utca 28.

x Drótkerítés. A nagyközönségnek tájékozva kell lennie, hogy mindennemű bevásárlását kinél eszközölje. Így van ez a drótkerítés szükségletek beszerzésénél is, hogy egyedül a cég megbízhatósága az irányadó. E tekintetben szolgáltatást vélnék teljesíteni olvasóközönségünkkel szemben, ha felhívjuk figyelmét Stadler Mihály cégére, VI., Váci-körút 43. szám, hol a legjobb, a legtartósabb és legjutányosabb drótkerítés kapható. E szakmában a cég igazán versenyfőrs nélkül áll és a Stadler-rendszer minden körben közkedvelt. A „Stadler-rendszer” ugyanis 3 erősségi osztályt különböztet meg és az árt is e szerint szabályozza. A vevő a cégtől a felerősítés kellekelt külön felszámítás nélkül kapja meg. Annál minden előnye van a Stadler-féle rendszernek, hogy külön felhívjuk a közönség figyelmét arra, hogy akinek drótkerítésre szüksége van, ne mellesze Stadler Mihály cégét felkeresni.

x Meg fogja ön is ismerni az Iliol sóborszesz-pasztillát. Nem kell drága és törekény üvegeket kéznél tartani állandóan, holott a sóborszesz ma már szinte nélkülözhetetlen valami minden embernél. Az Iliol sóborszesz-pasztilla megoldotta ezt a problémát, mert most már bárki, bármikor megszabadulhat kínzó fájdalmaitól, ha beszerzi az Iliol-pasztillát, amely mindegyik 12 fillérbe kerül és amelyből majdnem két deciziter jó minőségű sóborszesz állítható elő. Kapható mindenütt.

x Az Angol Park példátlan nagy sikere a nyár-Soha még mulatóhely nem találkozott úgy össze a közönség ízlésével, mint az Angol Park. Itt mindenki egyformán mulat. A sok látóval közlő ezuttal az Ujváry-variété emeljük ki, amely a Park területén lévő óriási, díszes, szellős színházépületben van. A Variété műsora igazán csodálatos. A helyárai pedig szintén csodálatosan olcsók. A magánszámok, egyfelvonások, operettek mellett a műsor legnagyobb részét a leghíresebb és legszélesebb külföldi attrakciók töltik be, úgy a délutáni, mint az esti előadáson. A színházban váltott jegek a Park területére is érvényesek.

REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

⊙ A monarchia légi flottája. A bécsi hadügyi kormány nagyon meg van elégedve az eddigi sikerekkel, amelyeket aeroplanokkal a felderítő és hírvívő szolgálatokon tettek, tehát az eddigi öt repülőgépen kívül, amelyek már a hadsereg szolgálatában állanak, további öt Etrich-monoplánt rendelt.

⊙ A páris-turini repülőverseny. Párisban holnap lesz a start a „Petit Journal” repülőversenyében Páris—Genua—Róma—Firenze—Turin között. A hatóságok megtették minden intézkedést, hogy a repülőversenyter szabad legyen. Egyelőre titkolják az indulás helyét és idejét. Valószínű, hogy a startnál csak a rendező-bizottság tagjai lesznek jelen.

⊙ Halálos repülés. Pétervárról jelentik: Ma kezdődött a repülőverseny. Smith aviatikus készülékével negyven méteres magasságból lezuhant. Kórházba szállították, azonban utközben meghalt.

Nem kell fürdőre menni, akinek gyomorhaja van, mert a drága fürdőzést teljesen pótolja egy 3—4 heti kúra az olcsó, valódi **Ferencz József-keserűvizzel**. A mostani idő erre a legalkalmasabb. 1/2—egy egész borospohárynyi természetes Ferencz József-keserűviz naponként éhgyomorral használva, rövid idő alatt teljesen helyreállítja a hiányos emésztést. A Ferencz József-keserűvizet a világ legelső orvosi szaktekintélyei ajánlják.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

Nemzeti Szalon.

— A tavaszi tárlat megnyitása. —

Budapest, május 27.

Azokról a falakról, amelyekeken tegnapelőtt még a Nyolczak izgató, újságokat jelentő és laikus újságírókat hirtelen megtermékenyítő képei álltak elébe mosolyának, lármának, gyűlölségnek és közömbösségnek, most csöndesebb és kevesebb igényű festmények hajolnak le a látogatóhoz. A piktorok, akik összekerültek, véletlenül kerültek össze, egyénileg nem szenczációk, váratlan meglepetésekkel nem terhesek. Tiszteséges akaratukhoz és jóhiszeműségükhöz nem szabad, hogy kétség férközzék, viszont talentumok, jelentőségük és értékük szabad vita és szabad ítékezés tárgya kell, hogy legyen. Hogy milyen státust foglalnak el ezek a festők a magyar piktura lexikonjában, micsoda friss árut rakott ki a piacra ez a kis tárlat és a krokik és komolyságok vegyeskereskedésében mennyiért fogják adni ezeket a produktumokat, — ennek megállapítása nem tartozik a napi kritika kötelességei közé. A Nemzeti Szalonnak az idők változása folytán bizonyos konzervatív és konzerváló szerep jutott ki, a rohanó galopptól visszamaradt s ezért a kritikus feladata ezeknél a kiállításoknál inkább a regisztráló.

A kollektív kiállítások közül kétségen felül Novák Andor a legérdekesebb, női arcképes csoportjai modorosak, de nem biztatás nélkül valók; egy pár rajza jó fogású és konstrukcióban sem hétköznapi. Theovan Brokhusen holland piktor tíz képe teljesen érdektelen, rosszul rajzolt, színekben és formákban közönyös hatása. Nyilassy Sándor tengeri képei, Burghardt Rudolf Luxemburgia, Pont Neuf-je és Alkonya erősen és kifejezően lebírt impressziók. A női kiállítások közül legtöbbet jelent Czukor Erzsike két képe: kislány-aktja és parasztkönyve, mindkettő valami kedves naivitással, sok forma-érzékkel és nobilis finomsággal megcsinált munka, megállásra és megbecsülésre érdemes. A többi asszonyfestők sem a talentumával, sem az eredményeivel nem mérhetők össze. Esső Erzsébet iparművészeti gyűjteménye nehézkes, nem harmonikus, de tagadhatatlanul kereső, gondolkodó és emelkedő irányú próbálkozás. Egy pár aprósága (Hokusai egerei, egy tükörtartó vagy egy kis „mama-sarok”) kell, hogy figyelemmel honoráltassék...

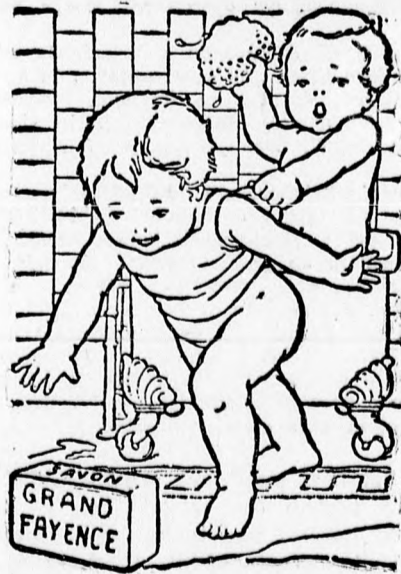
A regisztrálónak ezeket volt kötelessége megemlíteni; egyéni megjegyzések, állásfoglalások, irányok és harcok nem tartoznak ide. A Nemzeti Szalon tavaszi tárlattal szolgált: ez hozzá tartozik a társadalmi életünkhöz és nem lehet követelni, hogy viharos forradalmakat jelentsen. Hogy a maga helyiségében tért adott a Nyolczasoknak, akiknek merész, mai és meg nem értett voltak a Szalon semmiesetre sem azonosítja magukat, ez a körülmény mindenesetre a loyaltás olyan mérvére és értelmezésére mutat amely a Szalon tárlatainak a művészi harcokból és támadásokból való kirekesztését — tekintetbe véve a tárlatnak hangsúlyozott konzerváló jellegét — eléggé megindokolja. Déry Béla igazgatót és Rubovics Márkot mindenesetre elismerés és tisztelet illeti azért, hogy ezt a nem riktó és nem lázító, csöndes kiállítást gondosan és szerényen rendezték meg és nem akarják többre taksálatni, mint amit ér és nem akadályozzák meg a közönséget abban, hogy a feszült és ideges figyelmé más, nagyobb és irritálóbb művészi kifejlődések felé szálljon. Ennek a tárlatnak meg lesz és meg van a maga közönsége és ez a közönség ki is lesz elégtve.

(—a.)

(*) **Növendék-hangverseny.** Ma este a Vigadóban szép számu közönség előtt tartották évzáró-hangversenyüket **Vámos Gizella** zeneiskolájának növendékei. A sok talentumos növendék között különösen **Wodianer Zsuzsi** és **Lili Steiner** Juliska és **Lajos és Lövenstein** Endre tünnek ki. Hangverseny végeztével a közönség **Vámos Gizella** igazgatónőt is melegen innepelte.

(*) **Színházak műsora.** Az Operaházban holnap, vasárnap, először mutatkozik be **Bader Dóra**, a királyi Operaház ösztöndíjas magánénekesnője a Pillangókisasszony Suzuki-jában. A czimszerepet **Szojyer Ilona** éneklé, **Kate-Flaitné**, **Pillangókisasszony** anyja — **N. Bodor K.**, **unokanővére** — **Hardy Helén**, **Pinkerton** — **Arányi, A. konzul** — **Mihályi, Goro** — **Déri, a herceg** — **Pichler, Bonzo** — **Ney B.**, **Yakusidé** — **Hegedüs, biztos** — **Várady S. lesz. Vezénylő** karmester **Lichtenberg Emil**, rendező **Alszeghy Kálmán** főrendező. (Bérletszűnet 32. szám, olcsó helyárok, kezdeté 7 és fél órakor.) Hétfőn a hercegisasszony-t adják ezuttal először olcsó helyárral. Szereplői: **Szamosi (Mary Ann)**, **Ambrusné (czimszerep)**, **Flaitné (Gwendolyne)**, **N. Valent (Marula)**, **Környey (Sztavrósz)**, **dr. Székelyhidy (Bill Harris)**, **Hegedüs (Kristodulosz)**, **dr. Dálnoki (Periklesz)**, **Kornai (botanikus)**, **Mihályi (Barley)**, **Kertész V. (idegen vezető)**, **Ney B.**, **Déri, Kertész Ödön**, **Rónai, Ádám (rablók.)** Vezénylő karmester **Székla Adolf**, rendező **Alszeghy Kálmán** főrendező. (Bérletszűnet 3. szám, kezdeté 7 és fél órakor.) Kedden nincs előadás. Szerdán lesz dr. **Strauss Richard** új dalműveinek, **A rózsalovag**-nak negyedik előadása, melyben **Báró Ochs** szerepét ez alkalommal **Erdős Richard** éneklé, mint vendég. A többi szerepben a bemutató-előadás szereplői működnek közre: **Sebeők, Dömötör, Sándor F.**, **R. Berts, Váradi M., Várady S., Kertész Ödön, Pichler, Déri, Ney B., Kárpát, Kertész V., Juhász.** (Évi bérlet 97. szám, kezdeté 7 órakor.) Csütörtökön, június 1-én **Puccini Bohémélet**-je van műsoron **Szamosi, Szojyer, Környe, Takáts, Szemere, Dálnoki, Hegedüs, Ney B.** közreműködésével. A dalmű után **A csodaváza** című balletet adják **Nirschy Emilia** közreműködésével. (Bérletszűnet 34. szám, olcsó helyárok, kezdeté 7 órakor.) Pénteken **A Rózsalovag**-ot ismétlik meg **Erdős Richard** vendégfellépésével (**Báró Ochs**) s a többi szerepben a bemutató-előadás szereplőivel. (Évi bérlet 98. szám, kezdeté 7 órakor.) Szombaton **A zsidó előadása** van kitzüze; **Brogni** bíbornok szerepében **Erdős Richard** lép fel vendégként. **Recha—R. Berts, Endoxia—Hajduné, Eteázár—Déri,** a többi szereplő: **Pichler, Várady S., Mihályi, Ney B. lesz.** (Bérletszűnet 35. szám, olcsó helyárok, kezdeté 7 órakor.) Pünkösd vasárnapján a magyar királyi Operaház és a Nemzeti Színház Nyugdíjintézete javára szokásos jótékonyzulu előadásul **A rózsalovag** kerül színre változatlanul a bemutató-előadás szereplőivel. (Rendkívüli bérletszűneti VI. szám, kezdeté 7 órakor. Rendes helyárok.) Pünkösd hétfőjén **Erdős Richard** bucsu-fellépésével **A windsori vig** nők

GRAND FAYENCE

SZAPPAN

a legfinomabb és legkiválóbb toilette- és bébi-szappan. Mindenütt kapható 1.50 K-ért

Hozzávaló a

GRAND FAYENCE CRÉME

aluminium dobozban 3.— K.

előadását ismétlik meg a vendégen kívül Szoyer, Váradi M., Payer, Ney B., Verezell, Daincki és Kertész V., Kertész Ödön, Juhász fellépésével. (Bérlétszűnet 36. szám, első helyek, kezdete 7 és fél órákor.)

A *Nemzeti Színházban* holnap, vasárnap, az évad utolsó délutáni előadásul „Az ember tragédiája” kerül színre; este „A bagdadi völgy” című amerikai bohózatát adják, amely a jövő héten még keddre is ki van tűzve. Hétfőn Shakespeare klasszikus vigjátéka, a „Vízkereszt” van műsoron. Szerdán teljesen új betanulással és részben új szereposztással eleveníti fel a színház egyik régi kitűnő műsordarabját, Bissou „Válás után” című háromfelvonásos vigjátékát. A darab színrekerül csütörtökön, ugyancsak vasárnap este is. Péntekre a „Vadkacsa”, Ibsen tragikomédiája van kitűzve, amelynek ez lesz a tizenhatodik előadása a Nemzeti Színházban. A jövő hétfőn a „Lilliomfi” kerül színre a rendes szereposztásban Dező Józseffel a címszerepben.

A *Vigszínházban* vendégszereplő operette-társulat a jövő hétre is a legkedveltebb művekből állította össze játékkendjét. A közreműködőkhez járul Treumann Louis, a jeles művész is, aki a „Vig özvegy” első Danilója volt; ezt a szerepet nálunk is be fogja mutatni. Holnap, vasárnap a Vigszínházban délután az „Ezred apja”-t játszzák az ismert kitűnő szereposztásban, este pedig a „Denevér” kerül színre a Préger-féle társulat előadásában. Hétfőn az „Elvált asszony”-t (Die geschiedene Frau) ismétlik. Kedden lesz a „Wiener Blut” című operette bemutatás előadása. Az operette vidám szövegét Leon Viktor és Stein Leó írták, még Strauss János zenéjére, amelyet még nem hallottak Budapesten. Szerdán is a „Wiener Blut”-ot adják. Csütörtökön a „Czigánybáró”-t ismétlik meg. Pénteken lép fel először Treumann Louis, még pedig a „Dollárkirálynő” című operettben. Szombaton ismét a „Czigánybáró” kerül színre, pünkösd vasárnapon a „Vig özvegy”-et adják Treumann Louissal Daniló szerepében, pünkösd hétfőn pedig a „Denevér”-t ismétlik.

A *Király-színház* e hetének műsorán négy darab szerepel. Hétfőn, pénteken és pünkösd vasárnapján este a Lotty ezredesi-t adják Fedák Sárival a főszerepben. Holnap, vasárnap este, kedden, csütörtökön és pünkösd vasárnapjának délutánján Lehar Ferencz diadalmas operettje, a Czigány szerelem kerül színre. Szerdán, szombaton és pünkösd hétfőjének estjén Veró Szultán-ja van műsorra tűzve. Holnap, vasárnap délután és pünkösd hétfőjének délutánján a János vitéz-t adják. Pünkösd hétfőjén lesz ez évadban az utolsó délutáni előadás.

A *Magyar Színház* e heti műsorát több nagyszerű darab teszi változatossá és pedig: Hétfőn és pünkösd vasárnapjának estjén Biró Lajos népszerű vidéki története, a Sarga liliom kerül színre ugyanabban a kiosztásban, amelyben a bemutatóelőadások adták. Kedden és szombaton Csepregy Vizözön-jének az előadását ismétlik meg. Szerdán és pünkösd hétfőjének estjén Schnitzler nagyszerű ciklusa, az Anatól kerül színre. Csütörtökön Burnett Hodgson búváros életképét. A kis lord-ot adják esti előadásban Fényes Annuskával a címszerepben; a kis lord előadását megismétlik pünkösd hétfőjének délutánján is. Pénteken Csáth Géza Janika című tragikomédiája van műsorra tűzve a Hamvazó szerdával együtt. Holnap, vasárnap délután a Karenin Anna kerül színre mérsékelte helyarákkal. Pünkösd vasárnapjának délutánján Edmond Rostand világhírű remeke, a Sasfók van műsorra tűzve. Pünkösd hétfőjének délutánján lesz ez évadban az utolsó rendes délutáni előadás.

A *Budai Nyári Színházban* holnap, vasárnap délután „Az aranykakas” bohózat, este „Az erdőszelény” operette kerül színre. Kedden a „Carmen”, szombaton „Az alarezos bá” operák vannak műsoron. Jövő vasárnap „A muzikusleány” operettének lesz a budai első előadása.

A *Városligeti Színházban* a Vigszínház művészcsapata a jövő héten „Az ezred apja”, „Az őrnagy ur” és a „Diákélet” darabokban folytatja vendégjátékát. Pünkösd hétfőn délután Rátkay és Chorin ujdonsága, a „Kolumbusz báró”, Tihanyi Miklós felépítéssel kerül színre.

Az *Uránia Színházban* a jövő hét folyamán a színház legnagyobb sikerű darabjaiból összeállított vegyes műsor szerepel a játékkendben. Színpadon kerül „A fürdő ország” mellett az „Angol éret”; „Párisi asszony” Pekár Gyulától, az „Orosz-japán háború” a mozgóképkepekkel. Junius 8-án és 9-én Király Pál természet-tudományi író érdekesített és szenzációs tanulmánya: „A föld története” kerül bemutatásra 12 gyönyörű művészi kivitelű színes mozgóképkepekkel. Ez alkalomból a kiváló szerző darabját maga olvassa fel. Jegyek ezekre az előadásokra már most válthatók az Uránia pénztáránál.

(*) *Színházi munkások sztrájkja.* Több párisi színházban tegnap óta sztrájkolnak a munkások. A Marigny-színház gépészei az első felvonás után lebozsátották a vasfüggönyt, mert egyik munkásukat nem fizette ki az igazgatóság a szindikátus tarifája szerint. Az előadás abban maradt és a látogatók visszakapták pénzüket.

(*) *Az Országos Magyar Iparművészeti Társulat* választmánya tegnap este gróf Hadik-Barkóczy Endre elnöklésével ülést tartott. Az igazgatói jelentések tudomásul vétele után a választmány az alapszabályok adta jogánál fogva kilencz művésztaggal egészítette ki magát, akiknek megbízatása a legközelebbi közgyűlésig tart. Az új tagok: *Moiret Ödön, Szentgyörgyi István, Simai Imre* szobrászművészek, *Frischauf-Szablya Ferencz, Háry Gyula, Vesztroczy Manó* festőművészek, *Sárvány István, Kós Károly* építőművészek és *Lakatos Artur* iparművész. A társulat népművészeti gyűjteményének gyarapítása céljából *Szekeles Béla* és *Bokros Ferencz* iparművészek főképen erdélyi népművészeti emlékek felkutatására utazási segélyt engedélyeztetett.

délezzett. Örömmel vette tudomásul a választmány, hogy gróf *Andrássy Gyula* 200 koronás alapítványt nyújt a társulat alapító tagjainak sorába lépett. Ezenkívül 12 új rendes tagot vettek föl a társulat kötelékébe.

(*) *A király és a Képzőművészeti Társulat jubileuma.* Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat fennállása ötvenedik évfordulójának az alkalmából, gróf *Andrássy Gyula* titkos tanácsos, a Társulat elnöke hódolatteljes felirattal üdvözölte a királyt, aki a Képzőművészeti Társulatnak megalapítása óta mindig a legelső pártfogója volt és aki mindenkor szívén viselte a magyar képzőművészeteknek az ügyét. A hódolatteljes felirattal egyetemben gróf *Andrássy Gyula* elnök, az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat a király iránt érzett hálás tiszteletének a jelölő följajánlotta a királynak a Társulat jubileumának az emlékére veretett plakettjét. Most érkezett meg a miniszterium leirata, melyben a király köszönetet mond a figyelemért.

(*) *Emlékszel-e? . . .* A Harmonia kiadásában „Emlékszel-e? . . .” című műdal jelent meg, melynek szövegét írta és zenéjét szerette *Krippelné-Csergő Erzsébet*. Az érzelmes dallam kedvesen simul a poétikus verssorokhoz. Az új zenemű ára 1 korona 20 fillér.

FŐVÁROS.

A Krausz Mayer-féle telkek.

Budapest, május 27.

A Krausz Mayer-féle telekügy a mai napon zátonyra jutott. És — úgy látszik — minden befolyás hajótörést fog szenvedni a közvélemény általános felzúdulásával szemben. Az érdekeltek számítása a mai napon történtek után dugába fog dőlni és csaknem bizonyosra vehető, hogy a fővárosnak ez a legregibb, de folyton-folyvást kísértő tengeri kigyójját jó időre megint eltemették.

Ma délelőtt kellett volna a főváros telekeladó-bizottságának döntenie a telkek megvásárlása dolgában. Ma azonban jelentős fordulat állott be ebben az odiózus ügyben. A telekeladó-bizottság összeült és ahelyett, hogy a vétel dolgában határozott volna, azt határozta, hogy csak hétfőn, közvetlenül a pénzügyi bizottság ülése előtt fogja a maga döntését meghozni. Itt jegyezzük meg, hogy a pénzügyi bizottság hétfői ülésének napirendjére ugyancsak kizárólag csak a Krausz Mayer-féle telekügyet tűzték ki.

A telekeladó-bizottság tagjaival ugyanis megismertették az ügyosztály számításait, amely a következő adatokat tartalmazza:

A 408,000 négyszögöl területű telekkomplexum ára négyszögölenként 14.50 koronával számítva, körülbelül 6 millió koronát tesz ki. Am ha a szabályozás folytán eső terjedéket leszámítjuk, a megmaradó terület négyszögöle 18.62 K-ba kerül. Ha az utak feltöltésének költségét is hozzászámítjuk, 20.62 K-ba kerül a négyszögöl; az összes köz-művek beszámításával (viz, csatorna, gáz, utak stb.) már négyszögölenként 27.22 K-ba kerül a telek. Ha a létesítendő utak szilárd burkolattal (kövezés) láttatnak el, 31.05 K esik egy négyszögöltre, végül pedig a létesítendő park értékét is leszámítjuk, akkor 33 korona 28 fillérjébe kerülne a telek négyszögöle a fővárosnak.

Az ügyosztály e számításainak közlése vegyes érzelmeket keltett a telekeladó-bizottság tagjaiban. Nem volt a bizottság tagjai között senki, aki az azonnali döntést kívánta volna. Rövid eszmecsere után abban állapodtak meg, hogy kimennek a helyszínre és megtekintik a telekkomplexumot. Még szép, hogy a bizottság láttatlanban nem döntött, hanem lelkiismeretének akart eleget tenni, amikor döntése előtt meg is nézte azt a földtengert, amely hat millió koronájába kerülne a fővárosnak.

A helyszínen azután teljességgel kialakult a bizottság tagjainak a véleménye. Volt, aki azt fejtegette, hogy ily óriási telektömb megvásárlása nem városi feladat, erre a fővárosnak vállalkoznia nem szabad. Voltak olyanok, akiknek finansziális szempontból voltak aggályai, mert a telek vételére kölcsönpenzből volna fedezendő. Mások ismét drágállották a telek árát és úgy látszik ez a felfogás

fog győzni a bizottság hétfői ülésén. De egyetlen egy bizottsági tag sem pártolta az ügyosztályi előterjesztést és a helyszíni szemle után változatlanul a tanácsi javaslatot és minthogy tudomásunk szerint a pénzügyi bizottságban is nagy ellenzéke van a telekvételnek, csaknem bizonyos, hogy az egész vásár nem fog sikerülni.

(*) *Heltai Ferencz elnöksége.* A Verein der Gas- und Wasserfachmänner in Oesterreich-Ungarn ma Brünnben közgyűlést tartott, amelyen dr. Heltai Ferencz, a budapesti gázművek vezérigazgatóját, egyhangulag elnökvé választották meg. A közgyűlés első megleghangú üdvözlő táviratban értesítette Heltait, aki egyéb elfoglaltsága miatt nem vehetett részt a közgyűlésen.

(*) *Elismerés a drozdai kiállításért.* Dr. Grósz Emil udvari tanácsos, egyetemi tanár, a drozdai nemzetközi higiénikus kiállítás kormánybiztosa, előterjesztéssel fordul dr. Bárczy István polgármesterhez, amelyben arra kéri, hogy a kiállítás előkészítésében és rendezésében résztvevő fővárosi tisztviselőknek a kiállítás körül kifejtett fáradozásukért elismerését fejezze ki. Egyben azt javasolja, hogy a kiállítás befejeztével az összegyűjtött anyagokat a főváros a társadalmi muzeumnak engedje át.

(*) *Iskolai fogorvosok.* A székesfőváros idel költségvetésében nagyobb összeg szerepel az iskolai fogorvosi állások rendszeresítésére. Ausztriában ez az intézmény már rendszeresítve van. De egészen másképpen, mint azt nálunk kontemplálják, Dr. Gábor Wolf, az osztrák iskolai fogorvosok egyesület főtitkára, a Poliklinika előadótermében előadást tartott az iskolaorvosi intézmény Bécsben való fejlődéséről. Az ülésen a főváros részéről résztvettek: *Magyarevits Mladen* tisztí főorvos, dr. *Végh János* tisztiorvos, dr. *Juba Adolf* egyetemi tanár, dr. *Schuschny Henrik*, az iskolaorvosok egyesületének elnöke, dr. *Zólyomi Andor* és mások. Az ülésen a bécsi előadó kimutatta, hogy Bécsben a közönség köréből alakult meg az iskolaorvosi egyesület adakozás és hozzájárulás útján. Mert a főváros által felajánlott összegből oly intézményt, amely eredményesen működhetne, a tapasztalás szerint felállítani nem lehetséges.

TANÜGY.

= *Szülői értekezletek.* A Budapesti Tanítótestület belvárosi köre ma tartotta meg tavaszi közgyűlést *Bursics Ernő* elnöklésével. *Juhász Béla*, a kör alelnöke tartalmas előadást tartott a szülői értekezletek szükségességéről. Javasolta, hogy a közgyűlés foglaljon állást a szülői értekezletek megtartása mellett és a részletkérdések kidolgozását a tanítótestületek állapítsák meg. A közgyűlés a javaslatokhoz egyhangulag hozzájárult és *Sturcz György* igazgató indítványára kimondotta, hogy a szülői értekezletek a tanítási időszakban tartassanak meg.

RADÓ ALADÁR

BUDAPEST
Bécsi-utca 5. szám.

Va
tem k
Béla e
melyn
Miután
dot ok
sége
a bud
kenyér
vezett
jából
társúgy
lyezés
megv
Lyceum
szerve
tegye
egész
tatóság
jelent
sét ös
tartalm
(-
totta
Üdülő
rencz
temi t
Erős J
lyait,
jai rés
tesítés
tézetek
kat a
kár: S
(-
Törvén
lete ma
elnöklé
tette r
szociál
vette,
Heller
Szerén
felszól
meresse
megáll
szükség
Vargha
János
és terj
(-
András
állami
körül i
jelenik
a Várn
gyermek
Gyula
délelőtt
(-
29-én
nagyter
évi ren
(-
vasárna
tartja
mében.
Erovtb
VI
Eredet
mely a
vályok
mél, v
bántul
Széthü
Haszná
Dr.
Budap
Bendel
a. Varg
könyve
al
M

EGYESÜLETEK

(—) A Szabad Egyetem ülése. A Szabad Egyetem központi bizottsága május hó 24-én dr. Földes Béla egyetemi tanár elnöke mellett ülést tartott, melynek tárgya a lefolyt tanév tevékenysége volt. Miután az anyagi nehézségek általában is nagy gondot okoznak, a bizottság az intézet jövő évi költségvetésének tárgyalása kapcsán elhatározta, hogy a budapesti tanfolyamok támogatása, a vidéki tevékenység szélesebb körűvé tétele s a szünidőkre tervezett egy-egy hetes tanfolyamok szervezhetőse céljából megokolt előterjesztést fog intézni a közoktatásiügyi miniszterhez a szükséges költségek engedélyezése iránt. A múlt esztendői zárószámadások megvizsgálására bizottság küldetett ki, a Szabad Lyceum pedig, mint a Szabad Egyetem végrehajtó szerve felhivatott, hogy a jövő évi tanrendre nézve tegye meg javaslatát oly módon, hogy abban az egész tanéven át tartó, egymáshoz kapcsolódó, folytatlagos előadás-sorozatok is szerepeljenek. Végül jelentette az elnök, hogy az intézet eddigi működését összefoglaló kiadvány sajtó alatt van, mivel a tartalmas ülés véget ért.

(—) Tanítók szanatóriuma. Ma délután tartotta a Magyarországi Tanítók Szanatórium- és Üdülhely-Egyesülete alakuló közgyűlését a Ferencz József Tanítóképzőintézet Bókay Árpád egyetemi tanár elnöklésével. Az elnöki megnyitó után Erős Jenő terjesztette elő az egyesület alapszabályait, amelyek szerint az egyesület célja, hogy tagjai részére szanatóriumokat, nyári üdülőhelyeket létesítsen vagy megkönnyítse, hogy tagjai ilyen intézetekben elhelyezést nyerjenek. Az alapszabályokat a közgyűlés egyhangulag tudomásul vette. Titkár: Somogyi Béla; ügyész: dr. Székely Aladár.

(—) A Munkásvédelmi Egyesület ülése. A Törvényes Munkásvédelem Magyarországi Egyesülete ma délután Sztérenyi József nyug. államtitkár elnöklésével ülést tartott, amelyen dr. Bud János tette meg előterjesztését a gyermekmunka fontos szociális kérdéséről. Az előadást hosszabb vita követte, amelyen Körössi Henrik, Papp Dezső, dr. Heller Farkas és dr. Ferenczi Imre vettek részt. Sztérenyi József elnök konstatálta végül, hogy a felszólalók egyetelműleg a legmesszebbmenő elismeréssel nyilatkoztak az előadó szép munkájáról és megállapították abban, hogy a statisztikai felvételre szükség van. Az egyesület nevében felkérte azután Vargha Gyula miniszteri tanácsost és dr. Bud János előadót, hogy a kérdéseket szövegezzék meg és terjesszék a legközelebb tartandó ülés elé.

(—) A Gyermekvédő Liga közgyűlése. Gróf Andrássy Gyula volt belügyminiszter, aki a magyar állami gyermekvédelem megszervezése és fejlesztése körül igen nagy érdemeket szerzett, holnap megjelenik az Országos Gyermekvédő Liga közgyűlésén a Vármegyeház disztermében és beszédet mond a gyermekvédelemről. A közgyűlés, amelyet Andrássy Gyula beszéde rendkívül fontos és érdekessé tesz, délelőtt 11 órakor kezdődik.

(—) A Pesti Izr. Nőegylet hétfőn, folyó hó 29-én délután négy órakor tartja az izr. hitközség nagyszabású (VII., Sip-utca 12.) negyvenötödik évi rendes közgyűlését.

(—) A Dunántúli Közművelődési Egyesület vasárnap, május 28-án délelőtt tizenegy órakor tartja évi közgyűlését az újvárosi háza tanácstermében.

Nyilttér.

Érvényben közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

VÉRGYÓGYÍTÁS

(Hemopátia.)

Eredeti, 23 év óta sok ezer betegnél sikerrel kipróbált gyógymód, mely a jövő tudományos orvosi kezelésnek alapját képezi. Gövénlykór, köszvény, asthma, idült szív-, gyomor-, máj-, vesé- és ideggyógyítás, valamint vér- és bürbántalmak esetéhez tartozó és gyökeres gyógyulást hoz. Szélhűtés és elmejavítás ellen a legbiztosabb védelem. Használata kellemes és a foglalkozás megzavarása nélkül otthon végzendő. — E gyógymód megalapítója:

Dr. KOVÁCS J. fővárosi orvos, kinek rendelő intézete: Budapest, V., Váci-körút 18. sz. alatt van. Rendel naponta d. e. 9-11-ig és d. u. 3-6-ig. Ugyanott kapható a „Vérgyógyítás és eredményei” című könyv, mely könnyen érthető és élvezetes módon ismerteti a gyógykezelés alapelveit és iránvát. — Ára kötet 2 koronára.

Nyaraló

Buda remek hegyes vidékén, a harmadik kerületben, villamos közelében, nagy árnyas kertben, különálló 4 szobás, veranda és megfelelő mellékhelyiségekkel ellátott, kényelmesen berendezett burorozott nyaraló, vízvezetékkel és fürdőszobával kiadó. — Bővebbet: Arad-utca 11., I. emelet. Telefon 586.

A budai Szt.-Lukácsfürdő
„Nagyszállójában” és „Thermal”-szállójában szoba teljes ellátással naponként 10 kor-tól feljebb. Minden szoba kilitással a Dunára. Kénes iszapfürdők és iszapborogatások. Fürdőismertető díjmentesen küld Szt.-Lukácsfürdő részv.-társ.

Házlebontás miatt összes arany-, ezüst- és ékszeráruiamat jelentékenyen lezállított árban adom el. Zirner Testvérek utóda Liszt Hugó
Budapest, Váci-utca 5. szám.
Nem összetévesztendő! Pontos cím!

MATTONI FELE
GISSHÜBLER
természetes égvényes
SAVANYÚVIZ

Magánúton készülhet

tanító nélkül

a négy polgári osztály vizsgájára, aki legalább 4 elemi osztályt végzett, a

* **Gilányi-Yaszó** *

polg. iskolai igazgatók által szerkesztett

VEZÉRKÖNYV

című könyvből.

Tartalma: Számtan. — Nyelvtan. — Földrajz. — Történelem. — Fizika. — Természettud. — Mértan.

A két kötetből álló mű **8 K 55 fill.**

árá bérmentes küldéssel

Megrendelhető az „EGYETÉRTÉS” kiadói hivatalában Budapest, VI. Eötvös-u. 32.

TÖRVÉNYSZÉK!

§ A főegyházi petíció. A kir. Kuria II. választási tanácsa Zachár Emil elnöklésével ma folytatta és be is fejezte a főegyházi petíció tárgyalását. Mindenekelőtt Aigner Adolf, a választást védő választók képviselője terjesztette elő a bizonyítás eredményét méltató beszédét. A bíróság ezután tanácskozára vonult vissza, hogy a Holló Lajoshoz intézendő kérdéseket megszövegezzék. Egy órai tanácskozás után az elnök újabb megnyitotta a tárgyalást, amelyen Holló Lajos is megjelent. Az elnök ezután kérdést intézett Holló Lajoshoz, hogy igaz-e, hogy öv. Holló Józsefné május második felében állandóan etette-itatta a kérvényben megnevezett választókat. Holló Lajos kijelentette, hogy az egész állítás elejétől végig valótlan. A második kérdés az volt, hogy Pünkösöd két napján a Szentkútnál nem volt-e etetés és itatás? Holló Lajos erre a kérdésre is azt válaszolta, hogy elejétől végig valótlan. Öv. Holló Józsefné kiinn se volt a tanyán. Nem etetett, nem itatott senkit, annak költségeiről tehát nem is gondoskodhattam. A rám és öv. Holló Józsefné vonatkozó állításokból egyetlen szó sem igaz. A vallomás kivétele után az elnök az ítélet kihirdetésére június 10-ének délelőtti tíz óráját tűzte ki és a tárgyalást fél kettőkor beakasztotta.

§ A Hinkovics-pör. A Hinkovics-pör ma folytatott tárgyalásán a bíróság elvetette a védelem indítványát, hogy a pört esküdtészek mint sajtóbíróság elé utalják. Emiatt dr. Popovics védő semmisségi panaszt jelentett be. Ezután megkezdtek a tanúhallgatást. Elsőnek Pavovics és Kosutics bírakat hallgatták ki. Pavovics törvényszéki bíró a vádlott kérdésre a tanu kijelenti, hogy a hazaárulási pörben hozott ítéletet a tanács fogalmazta meg és szóla tanácsjegyzőkönyv alapján dolgozta ki. A vádlott javaslatára, hogy a tanut mint a hazaárulási pör volt első szavazó bíróját oldják föl a hivatalos titoktartás kötelezettsége alól, a törvényszék rövid tanácskozás után kijelenti, hogy erre nem tartja magát illetékesnek. Az elnök több, a hazaárulási pörrel kapcsolatban álló kérdést nem enged meg. Amidőn az elnök dr. Walter védő újabb kérdésére nem enged meg a választ, Walter lemond a védelemről. Budiszlavjevs védő Kosutics bírótól azt kérde, elismeri-e, hogy ő fogalmazta meg Accurti államügyész részére a nagyszabású pör idején a befejező indítványt. Miután a védő ezt a vádját fentartja, az elnök megvonja tőle a szót. Kosutics tanu kijelenti, hogy a szóbanforgó jegyzetek tőle származnak. Másrésztől azonban Accurti államügyész indítványának megfogalmazásában semmi része sem volt. A tárgyalás rövid félbeszakítása után Budi-

szlavjevs védőt 200 korona bírsággal sújtják. A vádlott és védői ezután különböző indítványokat terjesztenek elő. A bizonyítási eljárás ezután véget ért és fél 6 órakor Markovics államügyész emelkedik szólásra és előterjeszti vádindítványát. Kijelenti, hogy a rágalmazás vétsége beigazolást nyert.

Az ügyész rágalmazás és a zágrábi törvényszék elleni izgatás miatt kérte a vádlott megbüntetését. Utána dr. Popovics Dusan mondta el védőbeszédét. Az ítéletet hétfőn délután 5 órakor hirdetik ki.

§ Válopör fiziológiai okokból. Rómából jelentik: Odescalchi Flaminia hercegnő, Odescalchi Boldizsár olasz szenátor és magyar főrendiházi tag másodszüllött leánya 1909. április 24-én nőül ment Filippo Buffo Barcuara hercegéhez. Az esküvő után az ifju pár nászutra Párisba s onnan Londonba utazott, de a hercegné már két hét múlva visszatért Rómába, férje pedig Párisban maradt. A hercegnő egy fogadóban szállott meg s ügyvédje utján megindította a válopert fiziológiai okból. Azóta folyt a pör s a szakértők igazat adtak a felperes hercegnének, hogy férje képtelen a házasságra. A törvényszék ennek alapján érvénytelennek jelentette ki a házasságot. Odescalchi Flaminia hercegnő már jegyben jár egy fiatal arisztokratával, aki tavaly yesztette el nejét gyermekágy következtében.

§ A színészgyilkosa. Lembergben a Leviczky-tárgyalás lassan halad előre. Ma is tanúhallgatás volt. A vádlott, aki eddig teljesen apathikusan viselkedett, ma feléledt s az egyes tanukat közbeszólásokkal zavarta. Mikor Krailovic ügyvédet vallatta az elnök s ő elmondta, hogy Leviczky nagyon hamar nyakára hágott apai örökségének s egyáltalán nem komoly ember, aki csak azért fenyegetőzött öngyilkossággal, hogy Oginska Antónia szemében effektust csináljon, a vádlott felpattant s így kiáltott:

— Talán nem aludta ki magát ma, vagy megőrült!

Az elnök keményen rendreutasította, de ez sem használt. A következő tanu egy rendőrtisztviselő volt, aki a vádlottal baráti viszonyban állott. Azt vallotta, hogy Leviczkyt férfitársaságban rendkívül szerették, arisztokratikus volt a viselkedése, nem futkosott nők után. Tudomása volt a tanunak róla, hogy meghitt viszony van a színésznő és Leviczky között. Mikor egyszer Leviczky azt mondta neki, hogy kényszeríteni fogja Oginska Antónia férjét a válásra és a tanu megjegyezte, hogy az nem fog könnyen menni, Leviczky öngyilkosságot emlegetett s azt is mondta, hogy gyilkosságtól sem riadna vissza. Meg is kérdezte őt, hogy mint rendőrtisztviselő, gyilkosság esetén letartóztatná-e őt, a jóbarátot. A tanu azt felelte, hogy talán nem, de elvégezne helyette valamely más tisztviselőt.

§ A sikkasztó plébános. Csontos Károlyt, a kenesei miseépítész sikkasztó plébánosát tegnap hallgatta ki a veszprémi törvényszék vizsgálóbírója. A plébános tagadja, hogy a pénzt elikkasztotta és folyton ártatlanságát hangoztatja. Szerinte csak rosszakarói és irigyei terjesztik róla a vádakokat. Azt állítja, hogy a kérdéses 266.000 koronát teljesen jótékony célra fordította. A vizsgálóbíró Kenesére ment és ott a plébános villájában vizsgálatot tartott. Annnyit már eddig is megállapított, hogy Csontos Károly plébános kenesei villájának pazar berendezése és több veszprémi háza rendes jövedelméből nehezen telhetett ki.

§ Halálos ítélet. Pétervárról jelentik nekünk: Delavigne francia ékszerkereskedőnek gyilkosait a katonai törvényszék tegnap kötélhalálra ítélte. Az egyik elítelt megvallotta, hogy mint forradalmár már 1906-ban halálra ítélték, de a halálbüntetés élete fogytáig való kényszermunkára változtatták át. Elvitték Szibériába, ahonnan azonban megszökött.

§ Persics szabadlábban. Zágrábból jelentik: A magyar nyelvű telefonkönyvek és nyomtatványok ellen izgató Persics Iván szerkesztőt, akit emiatt perbe is fogtak és letartóztattak, ma szabadlábra helyeztek oly feltétel alatt, hogy nem távozik el Zágrábból. A vizsgálatot folytatják Persics ellen.

500 év óta gyógyítanak
Köszvény
csúszl sít.

Trenesenteplicz

rádiumos kénes hévíz és iszapfürdő.
Egész évben nyitva. Millió új epitézesek.
Új nagyszálló. Új fürdők. Festői vidék.
Nagyszerű olcsó tavaszi kúra.
Házi kúrákhoz: iszapszéküldés.
Prospektust küld
a Fürdőigazgatóság.

Előnyös részletfizetési feltételek

mellett helybéli hivatalnokok, kereskedők és iparosok minden áremelés nélkül bevásárlásaikat szőnyegekben, vászon- és fehérneműekben, kész férfi és női ruha szükségletekben legjobban eszközölik. **SZŐNYEGUDVAR. Budapest, VI., Király-utca 32. az udvarban.** Alapítotott 1895-ben. Telefon 528.

SPORT.

Bécsi versenyek.

— Harmadik nap. —

Mérsékelt mezőnyök voltak ma, favoritok és outsiders győzelmével. A *Kisbér öcsse-verseny* igen szép küzdelem után a formába jövő Batthyány-istálló lett *Princess Patsy* révén. *Mimi* vezetett a távig, itt *Princess Patsy* szökött élre s a nagy rushel *Köv Radoteur-t* nyakhozszal a második helyre uasította. Középes harmadik *Gunther*. A reás favorit: *Sarasate* verséget szenvedett az *Intrygant-handicap*-ban *Pantagruel*-től s ez némi vigasz volt a Springer-istállónak.

Részletes eredmény a következő:

I. *Lobau-verseny*. Díj 3000 korona. Táv 1800 méter. 1. Mautner V. 46 pm *Ravenswood* 60 és fél kg (Korb), 2. Gr. Wenckheim D. 46 sk *Cornette* 60 kg (Kozuch), 3. Negropontes Gy. 36 pm *Mitzaki* 50 és fél kg (Ferguson). Könnyen fél hosszal nyerve, hat hosszal harmadik. Tot.: 10:41. — Könyvfogadások: 1 és fél reá *Cornette*, 1 és háromnegyed *Ravenswood*, 3 és fél *Mitzaki*.

II. *Nyeretlen hároméves kanccák versenye*. Díj 3000 korona. Táv 1300 méter. 1. Milne H. pk *Sunnyside* 54 és fél kg (Kozuch), 2. Br. Springer G. sk *Ládika* 57 kg (Carslake), 3. Egyedi A. pk *Blikri* 58 és fél kg (Weiss). Futott még: *Gretelein* (Pretzner). — Igen könnyen hat hosszal nyerve, másfél hosszal harmadik. Tot.: 10:14, 20:22, 30. — Könyvfogadások: 3 reá *Sunnyside*, 3 *Blikri*, 4 a többi.

III. *Kisbér öcsse-verseny*. Díj 8000 korona. Táv 1200 méter. 1. Gr. Batthyány E. 36 sk *Princess Patsy* 45 és fél kg (Kozuch), 2. Br. Springer G. 36 pm *Radoteur* 49 és fél kg (Ferguson), 3. Lov. Landau H. 36 sm *Gunther* 47 kg (Peschka). Futottak még: *Unbedacht* (Winkfield), *Mimi* (Broadwood). Nyakhozszal nyerve, három hosszal harmadik. Tot.: 10:21, 20:25, 25. — Könyvfogadások: pari *Princess Patsy*, 1 és egyenegyed *Radoteur*, 5 a többi.

IV. *Kétévesek adóversenye*. Díj 3000 korona. Táv 1100 méter. 1. Mr. Redgrey sm *Gellért* 49 kg (Fetting), 2. Badesu Gy. pk *Szemérmetlen* 53 kg (Pretzner), 3. Lov. Landau H. sk *Grisette* 50 és fél kg (Kozuch). Futottak még: *Lima* (Danek), *Marche* (Ferguson), *Senor* (Schuster), *Algeciras* (Irk), *Jeanetton* (Nejedli), *Evening Star* (Hollinger K.). Küzdelem után nyakhozszal nyerve, három hosszal harmadik. Tot.: 10:03, 20:25, 24, 23. — Könyvfogadások: pari *Grisette*, 2 és fél *Szemérmetlen* 6 *Marche*, *Senor*, 7 *Gellért*, 10 a többi.

V. *Intrygant-handicap*. Díj 5000 korona. Táv 2000 méter. 1. Br. Springer G. 46 sm *Pantagruel* 48 kg (Ferguson), 2. Hg. Hohenlohe 46 sm *Sarasate* 59 és fél kg (Shaw), 3. Szemere M. 46 pk *Fortuna* 40 kg (Sas). Futottak még: *Kopie* (Hewitt), *Igor* (Kozuch), *South East* (Pretzner), *Lanzendorf* (Southey). Könnyen egy hosszal nyerve, három hosszal harmadik. Tot.: 10:37, 20:33, 23, 39. — Könyvfogadások: 1 és fél reá *Sarasate*, 2 és fél *Pantagruel*, 4 *Kopie*, 5 *Fortuna*, 6 a többi.

VI. *Gátverseny*. (Handicap.) Díj 4000 korona. Táv 2400 méter. 1. Föld M. 56 sk *Alabárd* 61 kg (Fries), 2. Egyedi A. 56 pm *Avar* 72 és fél kg (Slinn), 3. Novotny L. 46 sm *Avisio* 62 és fél kg (Krouzil). Futottak még: *Ninos* (Paul), *Gara* (Rybenski), *Pénzvesztő* (Szente), *Mikado* (Huxtable), *Osman* (Dillon), *Ganymede* (Sparkes), *Add ide* (Kollár), *Tilly* (Lázár). Könnyen három hosszal nyerve, négy hosszal harmadik. Tot.: 10:54, 20:36, 44, 43. — Könyvfogadások: 1 és fél *Ganymede*, 2 *Alabárd*, 5 *Osman*, 6 *Avar*, *Avisio*, *Add ide*, 8 a többi.

VII. *Eladóverseny*. Díj 3000 korona. Táv 1600 méter. 1. Wiltonhofi ménes 46 pm *Bursak* 57 és fél kg (Korb), 2. Negropontes Gy. 56 stpk *Raspberry* 57 és fél kg (Ferguson), 3. Szemere M. id pher *Izé* 51 és fél kg (Smutny). Futottak még: *Casserole* (Schuster), *Kár* (Baluska), *Morning Air* (Pretzner), *Fantast* (Kozuch), *Nightlight* (Brachacsak). Könnyen három hosszal nyerve, egy hosszal harmadik. Tot.: 10:50, 20:34, 32, 60. — Könyvfogadások: 1 és fél *Raspberry*, 3 *Bursak*, *Morning Air*, 4 *Fantast*, 8 *Izé*, 12 a többi.

— Negyedik nap. —

Sporteseményekben gazdag napja lesz holnap Freudenaunak, mert csupa jó díjazású futam kerül kiküzdésre, sőt még ennek betetézéseül a *Kancca-díj* képezi a nap főszámát s ez a körülmény már eleve is biztosítja a teljes sikert.

A 30.000 koronával dotált klasszikus futam évről-évre a lenagyobb érdeklődést szokta kiváltani s a legkülönbözőbb kombinációk vannak a győztest illetőleg. Idén azonban úgy áll a helyzet, hogy nincs semmi ok arra, miszerint a fogadók azon tanakodjanak, hogy melyik telivér felé forduljanak bizalmukkal, mert a jelenlegi favorit oly imponáló formát áruelt el már az idén, hogy nem lehet egy pillanatig sem kételkednünk győzelmében.

Az indulóknak jelzettek javarészával már találkozott az idén *Eva* s ezek kénytelenek voltak előtte meghajolni, sőt oly könnyedséggel oldotta meg idén két ízben feladatát, hogy még a Jegelkeseredettebb outsider-pártoló sem teheti azt, hogy ellene szavazzon. A helyek kezdése már sokkal fogasabb kérdés, mert *Verona*, *Ruth*, *Győr* és *Lira* között ezért élénk vetélkedést várunk. Ezek közül pedig legjobbnak tartjuk *Ruth*-ot.

Másik érdekessége a napnak a *Bécsi nyári nagy akadályverseny*, mely handicap-jellegű futam 10.000 koronájáért tizenegy steeplert neveztek. A 6400 méter táv ugyancsak nehéz feladat elé állítja a startolókat s annak mindenesetre jó lónak kell lenni, amelyik elviszi a díjat. Ha régi képessége birtokában volna, *Formidable II.*-től el sem lehetne vitatni, azonban most úgy áll a helyzet, hogy *Dezenter* és *Nithsdale* közé kell a verseny sorsát helyeznünk, harmadsorban pedig *Dsidás-t* vesszük kombinációba. Jelöltjeink:

- I. *Kassandra*—*Lepszy*—*Re-Contr*
- II. *Vivian-ist.*—*Dreher-ist.*—*Bony*
- III. *Eva*—*Ruth*—*Verona*
- IV. *Oh dear*—*Romola*—*Alpenvelchen*
- V. *Zeiserl*—*Winnetou*—*Pesztönka*
- VI. *Nithsdale*—*Dezenter*—*Dsidás*
- VII. *Bánda Marcsi*—*Relly*—*Berek*.

Budapesti ügetőversenyek.

— Harmadik nap. —

Holnap végre elfogadható programot látunk, ami minden bizonynyal óriási közönséget fog csábítani a versenytérre. A díjazások is elég jók s így alapos kilátás van, hogy népes mezőnyök lesznek.

Előb baj hogy a nap legjobban dotált versenyében, a *Nyári díj*-ban csak kis mezőny fog startolni, de *Sera* ellen kár is lenne indítani lovat. A *Beregszászi díj* több esélyes ló részvételével fog lefolyni. Ezek *Páva S.*, *Gondos*, *Mágnás*, *Hugó* és *Csóka*. Elsősorban *Hugó* felé fordul bizalmunk. A *Vízai díj* a legutóbbi remekül futott *Toncsi* zsákmanya lesz, de kemény ellenfelei lesznek *Mina N* és *Szigetvár*. Az *Egyesületi díj* alighanem *Vito* újabb győzelmét hozza, habár most előnyös helyzetben van vele szemben *Lucifer*.

Jelöltjeink:

- I. *Philomena*—*Hyena*—*Imitator*
- II. *Hugo*—*Csóka*—*Páva S.*
- III. *Toncsi*—*Mina N.*
- IV. *Sara*
- V. *Vito*—*Lucifer*
- VI. *Regent*—*Lebemann*—*Commander*
- VII. *Bernrieder-fog*—*Sennyey-fog*.
- VIII. *Schmidt-fog*—*Beer-fog*.

() Póló-mérkőzés. A Póló-Klub ma délutáni versenyén a vörösek csapata revancót vett a tegnapi erős vereség miatt és sikerült is a fehér csapatot megverniük. A verseny a vörösek támadásával kezdődött, akik mindjárt a játék elején goalt lőtek. Támadásuk állandósult, úgy, hogy a második játékidő végén már két goalt vezettek. A játék további folyamán a fehérek erősen küzdenek a kiegyenlítésért, ami sikerül is nekik, de az arány

csakhamar ismét megváltozik a vörösek javára, a mikor gróf *Széchenyi* László pompás lohanása ismét goalhoz juttatja a vörösek csapatát. A játék mindvégig érdekes lefolyású volt. A legközelebbi mérkőzést holnap, vasárnap délután tartják.

() Az olimpiai kongresszus. A nemzetközi olimpiai értekezlet a mai nappal befejezte tanácskozásait. Délelőtt nem volt ülés s ezt az alkalmat az idegenek felhasználták a város nevezetességeinek megzemlélésére. Délelőtt tíz órakor felmentek a Mátyás-templomba, innen a királyi várpalotába s ennek megtekintése után a Halászbástyát nézték meg, majd pedig az Országos Kaszinóban találkoztak, ahol gróf *Andrássy Géza* adott a külföldi vendégek tiszteletére reggelit. Délután megtartották a záróülést. Mindenekelőtt elhatározták, hogy az „olimpiai érmet“ I. Ferenc Józsefnek, Magyarország királyának ajánlják fel. A nemzetközi olimpiai bizottság által alapított olimpiai kupát 1912-re, a franciaországi tornaegyesületek szövetségének ajánlották föl. Ezután az értekezlet megállapította az amatőrség fogalmát az olimpiai játékokon és elfogadta az erre vonatkozó szabályzatot, amely általában megfelel a magyar szövetségek felfogásának az amatőrség kérdésében. Ezután elhatározta az értekezlet, hogy a jövő évi olimpiai konferenciát Stockholmban tartja meg. Báró *Coubertin* elnök záróbeszédében konstatálta, hogy az értekezlet teljes egészében elvégezte a maga elő tüzött programot. Közölte, hogy mindama tényezőknél, akik a bizottságot vendégül látták, levelben fogja kifejezni az értekezlet köszönetét. Nagy elismeréssel és hálával nyilatkozott gróf *Andrássy Gézáról* és *Muzsa Gyuláról*, akik mint a nemzetközi bizottság magyar tagjai ezt a konferenciát rendezték s annak egész tartama alatt a vendégszeretet és a figyelem minden jelével elhalmozták a külföldieket. Délután öt órakor *Fontenay* vicomte francia főkonzul látta vendégül teára a bizottság tagjait. Este nyolcz órakor gróf *Khuen-Hédervary* Károly miniszterelnök és felesége, *Teleki* Margit grófnő az olimpiai értekezlet résztvevőinek tiszteletére a miniszterelnöki palotában vacsorát adtak. Erre az alkalomra fényesen földisztították a palotát, a feljárt délszaki növények borították s a vendégek díszbeöltözött huszárok sora között haladtak fel az emeleti termekbe. A vacsora este tíz órakor a miniszterelnöki palota termében fényes fogadó-estély követte. Az érkező vendégeket gróf *Khuen-Hédervary* Károly miniszterelnök és felesége szives szeretetreméltósággal fogadták; a fogadásban dr. *Bárczy* István titkár segédkezett nekik. A vendégek a palota nagy fogadótermében gyülekeztek s tíz órára együtt volt az egész vendégsereg. A termekben egy ideig a legélénkebb hangulatban folyt a társalgás; gróf *Khuen-Hédervary* miniszterelnök és felesége *Teleki* Margit grófnő szeretetreméltóan foglalkoztak vendégeikkel, akik közül különösen a külföldiek elragadtatással nyilatkoztak a magyar miniszterelnök páratlanul vendégszerető házáról és egész budapesti időzésük alatt tapasztalt barátságáról és szeretetről. Az estély társasága számára ezután megnyitottak a miniszterelnöki palota nagy erkélyének ajtajait s az egész vendégsereg oda vonult ki. A gyönyörű kép, amely onnan a társaság szemé elé tárult, elragadt mindenkit, de különösen a külföldieket. A város még fényárban uszott, a Duna két partjának világsága messze kigyózott el s gyönyörű fényességben tündökölt a város főbb utvonalaiban. A vendégek alig győztek betelni a látvány pompájával s mindenfelől, főképen az idegen vendégek ajkairól a meglepetés csodálkozása hangzott föl. Közben megnyitott a buffé s a frissítőket is az erkélyen szolgálták föl. A vendégek, akiket a miniszterelnöknek és feleségének szeretetreméltósága még sokáig együtt tartott, a legjobb hangulatban maradtak együtt éjjelig, amikor a társaság elszökött a palotából.

EKSZEREK

EZÜSTNEMŐK, ÓRAK

Egyházi szerek, angol, francia, chinézüst dísz tárgyak, gyűlési óron beszerezhetők.

Legújabb angol rendszerű áramtöltő műszerek is kész.

SÁRGA JÁNOS cs. és kir. udv. szőlő- és kőművesmester.

Ókszergyáros KÖLÖZSVÁR.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Használatra valódi áldás gyomorhajosoknak és székszorulásban szenvedőknek.

Igmándi keserűvíz

Az étkezés előtt
2-3 óra alatt
teszen renbe hozza

Ka üveg 40 fillér
Nagy üveg 60 fillér

KÖZGAZDASÁG.

A Duna—Tisza-csatorna kérdése.

Budapest, május 27.

Hieronymi Károly halálával holt pontra jutott az a nagyszabású alkotás is, melytől kívándorolni készülő népünk számára egy évtizedre kiható munkaalkalmat várhattunk volna s amely messze kiható jelentőséggel bírt volna egész közgazdasági életünkre. Hieronymi előzetes nyilatkozatai után remélni lehetett azt, hogy már az ideiköltségvetési vita alkalmával végleg tájékoztatni fogja az ország lakosságát, sőt már a csatornáról szóló törvényjavaslat benyújtását is várták. Sajnos, a kereskedelemügyi tárca tárgyalása alkalmából szó se esett a csatornáról s ki tudja, a katonai terhek mellett mikor lesz az országnak módjában az, hogy produktív beruházásokat is eszközözzön. Pedig az országnak nagy érdeke az, hogy ez a nagy vízi út minél előbb elkészüljön. Sajnos, akadnak testületek, sőt vármegyék is, amelyek képesek voltak arra, hogy a csatorna megépítése ellen foglaljanak állást — ha a csatornát nem az általuk kívánt irányban vezetnék. Jász-Nagykun-Szolnok vármegye irt föl nemrégiben a kormányhoz, amelyben kifejtette, hogy időelőttinek tartja a Duna—Tisza-csatorna létesítését, mielőtt a Közép- és Felső-Tisza hajózási akadályai el nem távolíthatnók.

A miniszter — értesülésünk szerint — a felterjesztésre hosszas választ adott, amelyben kijelentette, hogy nem helytálló a felterjesztés ezen állítása, mert a Közép-Tiszán és a Hármas-Körösön élénk hajózási van, a Tisza felső szakaszainak és mellékfolyóinak a hajózhatóvá tételére pedig oly intézkedések tettek, melyeknek következtében a csatorna elkészültének idejére a Tisza folyó legalább is Tisza-Polgárig, a Körös folyó Körös-Tarcsáig és a Maros folyó Aradig hajózható lesz. Már pedig a Duna—Tisza-csatornának készen kell lennie arra az időre, mikor a Tisza és mellékfolyói hajózhatókká válnak, mert különben az ezen szabályozásokra fordított áldozatok egyáltalában nem gyümölcsöznek azon nagy utkerülő miatt, melyet a Tisza völgyéből induló hajók megtenni kénytelenek, hogy a magyar Alföldnek fő forgalmát: a Budapest és nyugat felé irányuló főmegáru-forgalmat racionálisan szolgálhassák. A szolnoki és csongrádi irányban haladó csatornavariánsok tervezetének kidolgozása és költségelése — írja a miniszter — azonos módszerrel történt az általános tervek alapján. Ez annál is inkább elegendő volt a szolnoki és csongrádi variáns vonalnak összehasonlítására, mert a tiszai torkolat kérdésében nem annyira a vonalak költsége, mint inkább a forgalom eloszlása és ennek a különböző torkolatnak ár és mély üzemi és szállítási költségek mellett történő lebonyolítása volt a mértékadó tényező. Mivel a Felső-Tisza és mellékfolyói ma még csak kis részükben hajózhatók s csak a jövőben várható az az örvendetés állapota, mikor e folyók teljes hosszukban szolgálhatják a hajózást, meg kellett különböztetni a forgalmi területnek azt a részét, mely a Duna—Tisza-csatorna elkészültének idejére már hajózhatóvá tett folyók mellett fekszik, attól a résztől, mely a folyók felsőbb, tehát csak a jövőben hajózható szakaszai mellett fekszik. Ez a megkülönböztetés azonban egészen független a torkolat helyének megválasztásától s csupán arra szolgál, hogy a csatorna várható forgalma megállapítható lehessen. Egyébként figyelembe veendő és az összes érdeket köröket kell, hogy megnyugtassa az a körülmény, hogy azokban a kérdésekben, vajjon a Duna és Tisza folyamok között tervezett hajózási csatorna megépíttessék-e és ha igen, mely irányban haladjon az, a döntő szót az ország legelső és legfőbb nyilvános fóruma, maga az országgyűlés fogja kimondani, ahol az ország minden részének alkalma lesz érdekeit megvédeni, akkor t. i. amikor a Duna—Tisza-csatorna ügye a képviselőház elé kerül. De mikor lesz ez? Erre a kérdésre vár feleletet az ország közgazdasági közvéleménye.

Kedvező terméskilátások.

— A földmivélsügyi miniszter jelentése a mezőgazdasági helyzetről. —

Budapest, május 27.

Ma tette közzé a földmivélsügyi miniszter második jelentését a vetések állásáról. Ez a jelentés, bár objektív módon bírálja az elmúlt hetek időjárását, igen kedvező képet tár elénk a mezőgazdasági helyzetről. A májusi időjárás általában kedvező hatással volt az összes termények fejlődésére, úgy, hogy a miniszteri jelentés szerint az ideai normális, bár első pillanatra egy kissé túlhidegnek látszott május nemcsak hogy nem ártott a vetéseknek, hanem különösen a búzában határozottan jó hatással volt, úgy, hogy a legszebb kilátásra jogosít fel a mostani mezőgazdasági helyzet. Természetesen erre a jelentésre most még építeni nem lehet, mert hiszen az aratásig ezer meg ezer veszély fenyegeti a termést. Mindazonáltal, ha az ezután következő időjárás normális lesz, remélni lehet, hogy az ideai év egy jó terméssel fogja az országot megörvendeztetni. A miniszter jelentése egyébként a következő:

Általános helyzet.

A május hó első napjaiban járt országos hő esőket nagyjából száraz, meleg idő követte. A hőmérséklet ez időtájt több helyen 25—30 C fokra emelkedett, úgy, hogy többnyire 3—4 fokkal magasabb volt a normálisnál. Ez az időjárás a vetések fejlődésére országszerte igen jó hatással volt s áprilisi kedvezőtlen időjárás alatt visszamaradt növények nemcsak elmaradottságukat hozták helyre, hanem oly dus fejlődésnek indultak, amilyenre pár héttel előbb számítani még nem lehetett. Május 16—18-ika táján nyugat felől jött jelentékeny hőszílyedés kíséretében zivatarok, majd ismét országos esőzések következtek, melyek a levegőt annyira lehűtötték, hogy 20—22-ike között az ország több vidékén, különösen az északi és északkeleti hegyvidéken, továbbá a Kisalföldön éjjeli fagyok, illetve reggelenként erősebb derek is voltak, melyek főleg a gyöngye kapásokban: tengeriben, burgonyában és babban, továbbá a kerti veteményekben, szőlőkben, és néhol a már virágzó rozsokban okoztak számbavehető károkat. Ezen károk nagysága felől szíza képet ez idő szerint még nem lehet ugyan szereznii, a beérkezett jelentésekből azonban már most is az a megnyugtató remény meríthető, hogy a károsodás jóval kisebb, mint a fagy utáni első napokban látszott. Mert bár az országnak csak kisebb déli és délkeleti részében maradt a jelzett éjjeleken 0 fok fölött a hőmérséklet, mégis, mert egyrészt a növények az előző kedvező időjárás alatt annyira megerősödtek, hogy a gyöngye fagyoknak sok helyen ellenállottak, másrészt mert mindenütt szelek kíséretében sülyedt a hőfok, végül pedig az idő csak lassan, fokozatosan melegedett fel ismét s a megpörkölt növények életképesek maradtak. — egyes terményeknél alig lesz a károsodás számbavehető. A kalászosok — a már néhol virágzásban levő rozs kivételével — jóformán semmi kárt sem szenvedtek. Az éjjeli fagyokat megelőző esőzések alatt helyenkint jégesők is jártak, melyek azonban inkább csak kisebb károkat okoztak. Jégesőt jelentettek: Pószony-, Somogy-, Tolna-, Fejér-, Borsod-, Ugocsa-, Kolozs-, Alsó-Fehér és Torontál vármegyékben. Az újabb ismét kedvezőbbre fordult időjárás mellett az összes termények ismét örvendetés fejlődésnek indultak, s legnagyobb részük remélhetőleg rövid pár nap alatt helyreépíthető a hideg időjárás hátrányos hatásait. A gabonamélieknek különösen a Duna—Tisza-közén a búzának az elmúlt napok hűvössége még hasznára is vált, amennyiben előbbi rohamos fejlődését megakasztva, a megdőlés fenyegető veszélye nagyjából elhunyt.

Buza.

A búzavetések az ország legnagyobb részében különösen fejlődnek, néhol majdnem tulsűrűek és sötétzöld színűek. A déli vidékeken a korai vetések már kalászolni kezdenek, egyebütt azonban még csak szában vannak. Egyes helyeken a hűvös és túlságosan nedves időjárás miatt legelső levelei kissé sárgák és rozsdafoltosak lettek, egyébként azonban teljesen egészségesek és több helyen oly bujnak, hogy megdőlésüktől lehet tartani. Terméskilátásai, — amennyiben kedvezőtlen időjárás, vagy nagyobb elemi csapások meg nem rontják, — ezidőszere még igen jók. A Duna balpartján általában igen szép, bokrosodása kifogástalan. Nagyjából már kalászol. Alsó levelei helyenkint rozsdafoltosak. A Duna jobbpartján üde, zöldszínű, erőteljes és szárbahajló, elvéve kalászolni kezd. Egyik-másik megyében oly buján fejlődött, hogy jól lehet sarlózni, a megdüléstől kell tartani, míg ellenben némely megyében gyengébb s a mélyeb-

ben fekvő helyeken alsó levelein néhol a rozsdá kezd mutatkozni. A Duna—Tisza közén gyönyörű a búzavetés és legtöbb helyen kalászolni kezd. Egyes helyeken a tulbujá vetés már megdőlt, s alsó levelein rozsdá látható. Meleg, napos időre volna szükség. A Tisza jobbpartján még az utóbbi időkben is sokat javult. A korai vetésü már kikalászolt, a többi most kalászol. Sáros vármegyében a rozsdá mutatkozik. A Tisza balpartján az esős időjárás fejlődésében elősegítette. Helyenkint már kalászolni kezd. Bár nagyjából egészséges, sőt itt-ott buja, elvéve láthatók ritka gyomos és rosszul bokrosodott búzavetések is. A zivatarok helyenkint ledöntötték s így alsó leveleit megtámadta a rozsdá, különösen Békés, Szatmár és Szilágy vármegyékben. A Tisza—Maros szögén a jól művelt uradalmi földeken szép erőteljes és jól kalászol, a kisbirtokosok hiányosan művelt földjein azonban sok helyen ritka és gyomos. Jó meleg időjárás esetén még sokat javulhat. A Királyhágón tuli vármegyékben az előbb még igen gyenge vetések május havában igen sokat javultak, most szépen fejlődnek s üde zöld színűek. Egyes helyeken panaszok hallhatók, hogy a hosszas szárazság miatt ritka és apró maradt és sokat kiszántotta.

Rozs.

A rozsvetések május hó folyamán igen sokat fejlődtek. Szárai csaknem mindenütt szép magasra nőttek, kalásza pedig jól kifejlődtek. A déli vidékeken a rozs nagyjából már elvirágzott, egyebütt pedig most virágzik. Ahol a májusi fagyok a kalászkot virágzásban érték, ott a szemképződés bizonyára hibás lesz, az ezáltal szárazított károsodás mérvéről azonban ez idő szerint tájékozást szereznii alig lehet. A rozsvetések több helyen ritkák ugyan, ezt a hiányt azonban a kalászkot hosszúsága és jó fejlettsége esetleg pótolja.

Árpa.

A tavaszi árpa általában igen szépen fejlődik, néhol oly buja, hogy sarlózni kell. A sok eső következtében azonban nagyon ellepte a vadrepcze. Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében a fritt légy, Heves vármegyében pedig a csiga kártételei miatt panaszoknak a gazdák.

Zab.

A zab fejlődését az esős idő előmodította ugyan, a később beállott hideg azonban visszatartotta. Ujában ismét szépen gyarapodik. A gyengébb vetéseket nagyon ellepte a vadrepcze és a gyom, melyek irtása a tulnedves talajban nehezen végezhető. Hogy kedvezően fejlődhessen, meleg, szárazabb időre volna szüksége.

Burgonya.

A burgonya ültetését a legmagasabb hegyi vidékek kivételével befejezték. A hegyi vidéken még inkább csak a korai burgonya kelt ki, amelyet a fagyok érzékenyen megkárosítottak. A sík vidéken ültetett burgonya a fagyoktól nagyjából csak levélzetében károsodott, szára a legtöbb helyen ép maradt. Ezek a vidékeken kapálják, a korai burgonyát pedig már töltögetni is kezdik. Az üde színi és dus levélzetű korai fajták virággani kezdenek.

Változások a Magyar Banknál. Mint ismeretes, Vajda Imre vezérigazgató-helyettes távozott a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság kötelékéből. Utódja Szalai Béla igazgató lett, vezérigazgató-helyettes címmel. Szalai Béla nyakába óriási munka szakadt, miért is az igazgatóság, hogy az új vezérigazgató-helyettesnek munkáját megkönnyítse, elhatározta, hogy Szalai Béla ügykörét megosztja, hogy az egyes ügyosztályok működése nagyobb autonómiával történhessen. Három új előléptetést (s nem új igazgatókról) van szó. Az egyik a titkárságot vezető, a másik Szalai Bélától a sőügyeket venné át, a harmadik a pénzügyi osztályba kerül. Az új előléptettek között van Rudas Gyula, a déligyümölcs-osztály eddigi vezetője, aki a só-osztály vezetője lesz. Sokat beszélnek arról is, hogy Elek Pál vezérigazgató ezentul a tényleges viszonyoknak megfelelően az intézet elnöki teendőit is el fogja látni és mint elnök-vezérigazgató fog működni. Ezekkel a változásokkal kapcsolatban most már meg fog történni az intézet régóta tervezett alapötkeemelése is, de ettől eltekintve, több nagyobb tranzakció is készül a banknál. Ez ügyekben Elek Pál most Párisban tartózkodik, ahol a francia részvényesekkel finalizálja az újabb tranzakciókat. Az új ötkéemelés 10 millió korona névértékű részvény kibocsátásával fog járnii. Az új részvényeket — tőzsdei híre szerint — a francziák 720.— korona árfolyammal veszik át több évi zárolással. Ezzel kapcsolatban természetesen végleges megállapodás történik az intézet részvényeinek

a párisi tőzsdén való kotirozása tárgyában is. A nagyobb tranzakciók közé tartozik az is, hogy az *Orientalische Tobacco-részvénytársaság* felemeli alaptőkéjét. Ezt a tőkeemelést — párisi táviratunk szerint — ma határozták el Párisban. Ismeretes ugyanis, hogy a társaság részvényeinek nagy része a Magyar Bank tárczájában van s így a tőkeemelés közelről érinti a Magyar Bankot is. A részvények csak a párisi és a londoni tőzsdéken vannak jegyezve.

Mezőgazdasági és közgazdasági egyetemek. A kultuszárca vitájával kapcsolatosan sok szó esett a felsőbb oktatás reformjáról. Általános panasz különben is, hogy Magyarországon a közgazdasági nevelés, különösen a felső fokon nem felel meg a kívánalmaknak. Ebből kiindulva Balogh Elemér, a „Hangya” vezérigazgatója megfelelő indoklás kíséretében javaslatot terjesztett az *Országos Magyar Gazdasági Egyesület*, a *Magyar Gazdaságtudományi és Gyáriparosok Országos Szövetsége* elvének értelmében az illeték intézések felterjesztését a képviselőházhoz s az utasítsa a kultuszminisztert, hogy a felsőbb oktatás reformját az alábbi elvek szerint egy éven belül készítse elő: 1. Budapesten egy mezőgazdasági egyetem állítandó fel, amely a gödöllői Korona-uradalommal lenne, a gyakorlati képzés céljából, kapcsolatosan hozandó. 2. A kereskedelmi akadémiát két éves felső tanfolyamának egyidejű beosztásával, vidéki városokban egyelőre két *közgazdasági egyetem* szervezendő négy éves tantervvel. 3. Ezek felállítását, a kvalifikációs törvény módosítását s a jövőben a szakminisztériumokban csak mezőgazdasági-, közgazdasági és műegyetemet végzett hallgatók vegyék fel. Jogászok csak azokban az osztályokban, amelyek speciális jogi ismereteket kívánnak. A gazdasági egyetemeken a közgazdasági jog is előadandó. 4. A tudományos egyetemek egyelőre nem szaporítandók s a fennállóknak a hallgatók számát oly módon kellene korlátozni, hogy minden egyetem csak annyi hallgatót vegyen fel, ahányat befogadni képes. Egyidejűleg elrendelendő volna az előadások kötelező hallgatása. Utasítsa végül a képviselőház a m. kir. kereskedelmi és földművelésügyi minisztereket, hogy a kultuszminiszteri javaslat benyújtásával egyidejűleg tegyenek javaslatot Magyarország mezőgazdasági és közgazdasági külképviseletének szélesebb alapon való szervezése, továbbá a mezőgazdasági és közgazdasági egyetemet végzett hallgatók segélyezése tárgyában, hogy a kiváltsággal az egyetem abszolválása után több évre terjedő tanulmányutakat tölthessenek. A fentebbi testületek Balogh Elemér indítványával már legközelebb foglalkozni fognak.

Mi lesz a tengerhajózási részvénytársaságokkal? Ismeretes, hogy *Hieronimi Károly* volt kereskedelmi miniszternek nagyszabású tervei voltak a tengerhajózási vállalatok segélyezése és reformja körül. Ezek a tervek természetesen Hieronimi halálával megakadtak, mint megakadt annyi más közérdekű ügy is. Mindaddig, amíg új kereskedelmi miniszter nem lesz, természetesen a tengerhajózási vállalatok szubvenzió ügye is hever, jól lehet a vállalatokra nézve most már égetően sürgetős lenne az ügy végleges elintézése. Ennek a bizonytalanságnak tudható be, hogy a tengerhajózási vállalatok részvényei a tőzsdén az utóbbi időben állandóan hanyatlanak.

Új faárugyár. Budapesti Faárugyár és Fatermesztési Rt. cég alatt új vállalatot jegyzett be a bíróság. Alaptőkéje 200.000 korona, amely ezer darab 200 koronás részvényre oszlik.

A zabring kudarcza. A budapesti gabonátőzsdé árjegyző bizottsága a májusi zab legutolsó árát ma 9.28 koronában állapította meg. Ez az ár körülbelül meg is felel a zab tényleges értékének és magában véve ennek az ármegállapításnak semmi különösebb jelentősége nem lenne. Egyenesen szenzáció számba megy azonban ez az ármegállapítás a közel múltban nagy szerepet játszott zabring tevékenységére való vonatkozásban. Ismeretes ugyanis, hogy április hó végén 11 korona 25 fillér volt a zab ára és a *Szaczelláry György* orsz. képviselő által szereplő csoport nagyrészt 8 koronától 11 koronáig terjedő árakon vette a 300.000 métermáza zabtömegeket. Magában az árfolyam-különbözetben tehát *kerek 2 korona veszteség mutatkozik 50 kilónként* az áprilisi ármegállapítás óta. Azonban ez nem az összes veszteség. Hozzá kell még számítani ehhez több, mint 1 koronára rugó kezelési költséget, úgy, hogy 50 kilónként körülbelül 3 korona az a veszteség, amelyet eddig a zabring terhére kell írni. A 11 korona 25 filléres áprilisi zab ma csak 8 kor. 75 fillért érne, ha el tudnák adni. Azonban a 300.000 métermáza zab most hat-hét héttel az új zab beérkezés előtt több, mint bizonyos, hogy a csoport nyakán marad. Azt az óriási mennyiséget még korábban sem lehetett volna elhelyezni, most pedig egyáltalában lehetetlen. A zabring ilyenformán nemcsak, hogy nem csinált — mint ahogy önmaguk

hirdették — kitűnő üzletet, hanem óriási veszteséggel zárta a budapesti tőzsde szoliditása ellen intézett támadásának mérlegét. Bebizonyosodott, hogy ma már a budapesti tőzsde olyan szilárd alapokon áll s a tőzsde tőzskara olyan szolid és tisztességes üzletet folytat, még az annyira ósárolt határidőpiacon is, hogy mesterséges eszközökkel ma már tulhajtott és illegális árfolyamot előidézni s ezáltal a tőzsdei üzlet realitásába vetett hitet megdönteni csak ideig-óráig lehet, mert az üzlet természetes menete rövid idő alatt önmagától veri vissza azoknak támadását, akik illegális eszközökkel akarnak jogosulatlan haszonra szert tenni. Az idei határidő üzlet zárata tehát fényes csáfolatot szolgáltatott azokra a rosszhiszemű és rosszakaratu vádakra, amelyeket a Szaczelláryék manővere után és a miatt úgy a budapesti, mint a bécsi agrár körök intéztek a határidőüzlet ellen. Bebizonyosodott, hogy a tőzsde minden külső beavatkozás és minden hajánál előirántott reform nélkül is képes helyreállítani saját kebelében az üzlet legális és természetes rendjét. De közgazdasági szempontból is súlyos következményekkel járt a zabring működése és bukása. A zabring ugyanis az országban körülbelül 200.000 métermáza román zabot hozott be s ez az óriási tömeg nyomasztólag fog hatni a budapesti zab árára is. *Szaczelláry György* országgyűlési képviselő nemcsak a tőzsdének tett tehát rossz szolgálatot s nemcsak jogosulatlan támadásoknak tette ki a tőzsde komoly hírnevét, hanem igen rossz szolgálatot tett a magyar gazdának is, akik az új zab piacra hozásánál szemben találják magukat a Szaczelláry akciója által becsalt 200.000 métermáza román zabbal, mely kétségkívül meg fogja nehezíteni a magyar zab értékesítését.

Nagybeeskerek város kölcsöne. Nagybeeskerek városa több függő kölcsönének konvertálására a Pesti Haza Első Takarékpénztár, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank és a Magyar Jelzálog-Hitelbanktól 1.400.000 korona kölcsönt vett fel.

A májusi határidőüzlet befejezése a gabonátőzsdén. Merő ellentétben az áprilisi terminus izgalomteljes kimúlásával, a májusi határidő a gabonátőzsdén ma egész csendesen ért véget. Próbálkoztak ugyan még az utolsó napokban a májusi buza körül némi hangulatot kelteni, de az érdeklődés olyan kis mederben mozgott, hogy minden erőlködés hiábavalónak bizonyult. Az árakat nem lehetett úgy, mint április végén felfelé kergetni, sőt amikor délelőtt 11 órakor hivatalosan is berekesztették a forgalmat, az egész vonalon visszaeső irányzatot lehetett konstatálni. A függő angazsmánok elszámolására az árjegyző-bizottság buzánál 12 K 35 fillérenyi, rosnál 9 K 23 fillérenyi, tengerinél 6 K 50 fillérenyi és zabnál 9 K 28 fillérenyi árfolyamot állapított meg. A délután 3 órakor a Giróegylet által közzétett kimutatás szerint 60.000 máza buza, 1000 máza rozs, 32.000 máza tengeri 17.000 máza zabból állott az egész májusi érdeklőség, amely tulnyomólag készáru leszállításával fog rendeztetni. Amájusi határidőnek tehát egész lefolyása alatt alig volt felemelésre való szenzációja, ha csak azt nem említjük fel, hogy a *győri sertés-hizlalók több mint 300.000 máza tengerit vettek át* és ezen aránylag elég nagy mennyiségű árut spekulációs célra Budapesten beraktároztattak. Ennek a spekulációs műveletnek tudható be kizárólagosan, hogy a tengeri ára, amely az egész évadban, tekintettel a tavalyi rekordtermésre, 5 és fél korona körül mozgott, ma 6 és fél koronán zárulhatott. Most csak az a kérdés, hogy e nagymennyiségű tengeri nem fog-e júliusban vagy augusztusban felmondott anyag formában a piacra kerülni.

A vasipari kiállítást meghosszabbítják. Arról van szó, hogy a nemzetközi vas- és gépipari kiállítást szeptember végéig meghosszabbítják. Jelenleg úgy van, hogy a kiállítást június végén beárják.

Változások a Földhitelintézetnél. Báró Forster Gyula főrendiházi tag, a Magyar Földhitelintézet igazgatója nyugalomba vonult. A Magyar Földhitelintézet felügyelő-bizottsága folyó hó 26-án tartott ülésében őszinte sajnálattal fogadta báró Forster Gyula igazgató hosszas kiváló munkásság után történt nyugalomba vonulását. A megüresedett igaz-

gatói állásra *Darányi Kálmán* választották meg, a ki az intézetnél több mint harminczhárom év óta és pedig az utolsó tizenhárom évben, mint igazgató-helyettes működik.

Bácskai cukorgyár. Zomborból táviratozzák: Az a bizottság, amely egy cukorgyár alapításának előkészítésére néhány héttel ezelőtt a tekintélyesebb bácskai földbirtokokból és egyéb érdekeltekből alakult, ma ülést tartott. Ezen az ülésen a bizottság elnöke, *Latinovits Pál* országgyűlési képviselő, nyugalmazott főispán jelentést tett arról az értekezletről, amely a minap Budapesten a Pesti Magyar Kereskedelmi Bankban tartott és amelyen tudvalevőleg a cukorgyárak mielőbbi felépítése határozatott el oly módon, hogy az az 1912. év októbercampagnóban már üzemben lesz. A bizottság az elnök ezen bejelentését örömmel vette tudomásul, tekintettel arra, hogy végre megvalósul a bácskai termelőknek régi óhaja. *Bács-Bodrog vármegye* képviselőjében *Vojnits István* főispán volt az értekezleten jelen, kinek javaslatára a jelenlevők egyhangulag elhatározták, hogy a termelők érdekében is immár valamennyien ezen új alapítás létrehozását fogják támogatni, hogy az új gyárnak minél nagyobb répa-mennyiségek álljanak rendelkezésre, mert ez fogja a gyárnak lehetővé tenni, hogy minél nagyobb répaárakat engedélyezzen.

Speciális bankok. Az új pénzügyi alapítások között szerepel néhány olyan bank is, mely kimondottan egy-egy osztály érdekeinek akar eleget tenni. Az ilyen speciális érdekeket képviselő bankok kissé furcsa módon akarják a gazdasági életet szolgálni. Az egyik bank csak a molnároknak, a másik a jegyzőknek, a harmadik a tanítóknak igyekszik a hitelkeresés néha tuskés utját megkönnyébbíteni. Természetesen azután az ilyen speciális érdekeknek istápolására alakult pénzügyi intézetek épp úgy elfogadják a kereskedő váltókat, mint jegyző vagy a molnár kötelezvényét. A különbség csupán abban rejlik, hogy ezek a legújabb jóhangzású bankok az illető gazdasági osztály pártfogásával akarnak érvényesülni. Most a mozdonyvezetők létesítményének pénzügyi intézetét, mely programszerűen foglalkozni fog az összes bankszerű üzletágakkal: elfogad takarékbetéteket, konvertál adósságot, váltókat leszámítol stb. Szép a program s mindezt 500.000 koronával akarják megvalósítani. Hiszen a mozdonyvezetők megtakarított pénzét a „polgári” bankok eddig is tisztességesen gyümöcsöztették s minden hitelgényüket a piac kielégítette. Főlöleges az ilyen alapítás, mert élénk emlékezetünkben van még, hogy rövid idővel ezelőtt a tanítók-, jegyzők-vasutasok- és mindenféle hitelszövetkezetek egymásután felszámoltak és sok ember keservesen megtakarított pénze uszott el. Ezek a törpe speciális alakulások sem rejtenek magukban vérmes reménységet arra, hogy az egyre erősebb versenyt kibírják és a nagyobb körültekintést igénylő hitelpiacon eredményesen működni tudjanak.

A bankszabadság meghosszabbítása. A jegybank privilégiumának a késő őszig való meghosszabbítása válik szükségessé, minthogy a Reichsrath még mindig nem tárgyalta le a bankjavaslatot. Az osztrák és magyar kormányok már megállapodtak egymás között, hogy a bankszabadságot november 15-ig hosszabbítják meg. A jegybank már meg is kapta az idevonatkozó hivatalos értesítést. Kedden, folyó hó 30-án a jegybank főtanácsülést tart Budapesten s ez alkalommal ez az ügy is tárgyalásra kerül.

A petroliumkartel tanácskozásai. Ugy látszik, hogy az osztrák és magyar petrolium-gyárosok között a kartel Budapesten jön létre. Hónapokig tartó tanácskozások előzték meg a tegnapi napok megkezdődött kartel-tanácskozásokat. Már a tegnapi tanácskozások elején a magyar és osztrák gyárosok olyan barátságos magatartást tanúsítottak a kartel-terv iránt, hogy a kartel létrejöttét biztosra veszik. A petroliumipar ugyanis a

Matteine ::	vállalat
	Rirály-u. 16.
Poloskairtó	Poloska és molyirtásért egy évi jóállás (Fertőtlenítés)
	Telefon 161—38.

mult év folyamán olyan súlyos válságon ment keresztül s olyan rázkódásokat szenvedett, hogy csak a kartellról remélik a piacz kedvezőbbre fordulását. A tegnapi tárgyalások teljesen megoldották a helyi piacz kérdését s az egységes ár tekintetében már nincs eltérés. Azt az indítványt azonban eljuttatták, hogy helyi irodát szervezzenek s ott a kontingenst állandóan nyilvántartsák. Még csak az export kérdését kell letárgyalni, hogy végleges megállapodások létesülhessenek.

Angol tőke Lengyelországban. Az angol tőke a világ minden táján érezte az áldásos gazdasági eredményét. Akár ipari, akár bankalapításról van szó, az angol vállalkozási kedv nem tartózkodó, még akkor sem, ha evidenten nem is mutatkozik az alapítás lukratívának. Most 100 millió rubel alapítókéval Varsóban jelzálogbankot alapít egy angol pénzügyi csoport. Az új intézet 4-4½ százalékos zálogleveleket fog kibocsátani. A címle-tek külföldi elhelyezését az alapító csoport vállalja magára.

Kilépés a Budapesti Bank igazgatóságából. Ismeretes, hogy a Budapesti Banknak volt egy díosztály. Ennek az osztálynak Kovács Béla volt a vezetője, aki egyúttal tagja volt a bank igazgatóságának is. A bank igazgatósága legutóbb — mint annak idején megirtuk — elhatározta, hogy ezt a díosztályt megszünteti és ezért felszámoltatja. Ennek folytán Kovács Béla kilépett a bank igazgatóságából, amely körülményt most a czégbíróság is tudomásul vett.

Sorsolás. A Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület nyereség-kötvényeinek tizenhatodik nyereség-huzás a 200,000 koronás főnyereséggel — a f. évi június 5-ére eső ünnep folytán — f. év június 6-án délután 4 órakor fog az egyesület központi épületében (IV., Egyetem-utca 2.) az igazgatóság ülésében kir. közjegyző közbenjöttével megtartatni.

Közgazdászok a pénzügyminisztériumban. A hivatalos lap mai száma két oly kinevezést közöl a pénzügyminisztérium köréből, amelyek a bürokratikusság életben új fordulatot jelentenek. Lukács László pénzügyminiszter ugyanis dr. Walkó Lajost, a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó bank czéggazdáját és dr. Nádas László ügyvédet és közgazdásági író-titkárt titkárokká hevezte ki. Ez a két kinevezés tehát szakit a hivatali formákkal és két gyakorlati ember bevonását jelenti az állami szolgálatba. Dr. Walkó tíz éves, előkelő helyen végzett bankpraxist visz be a minisztériumba, még pedig annak hitel-osztályába, ahol kommerciális képzettségét, üzleti szempontjait most már a köz érdekében fogja értékesíthetni. Hasonló az eset dr. Nádas kinevezésével, aki a szeszmonopólium terén végzett irodalmi munkálkodásával keltett figyelmet. Ez a két kinevezés Lukács László erős gyakorlati érzékéről tesz tanuságot.

Női kereskedelmi tanfolyamok. Az Országos Ipari és Kereskedelmi Oktatási Tanács kereskedelmi szakosztálya dr. Matlekovits Sándor titkos tanácsos, főrendiházi tag elnöklésével ma délelőtt a kereskedelemügyi minisztériumban ülést tartott, melynek főtárgya a női kereskedelmi tanfolyamok újjászervezésének kérdése volt. Az előadói javaslatot dr. Schack Béla királyi főigazgató dolgozta ki és terjesztette a tanács elé. A tanács tagjainak az volt a véleményük, hogy a tanfolyam szervezetét egyszerűvé és a gyakorlati kereskedelmi élet igényeinek közvetlenül megfelelővé kell tenni. A tanfolyam részletes tantervét a tanács május 29. napján tartandó ülésén vitatja meg.

Miről tárgyalt az Ipartanács. Az Országos Ipartanács, — amint megirtuk, — hosszas szünet után végre május 26-án ülést tartott, amelyen számos, régen heverő szubvenziós kérvényeket intézett el. Az ülésen, amelyen Wekerle Sándor v. b. t. t. elnökölt, a Honi Ipar szerint a következő szubvenziós ügyeket intézték el — kedvezően: A Goldberger-féle és Fürst-féle kartonnyomó gyárak ügyét, mely vállalatok az élvezett állami kedvezmények ellenében kikötött tőkebefektetést jelentősen túllépték és most szubvenziót kérték; az Erste oesterröichische Rasirmesser- und Stahlwärfabrik dögát, mely vállalat üzemét Ausztriából Magyarországra akarja áttelepíteni és negyedmillió korona alaptőke befektetéssel be akar rendezkedni borotvák, hajvágógépek stb. gyártására; báró Baratta Norbert ügyét (negyedmillió korona alaptőke fektetendő be kvarczhomok kristályüveg előállítására); a dugaresti textilgyár ügyét, fél-

millió többletbeftetés); a gyalai kötött-szövött-áru-gyár temesvári telepének dögát (300.000 K többlet-befektetés); Reiner Vilmos zágrábi textilgyáros ügyét (kötött-szövöttáru-gyár 400.000 korona állótőke); Bacher és társa osztrák czég ügyét (új szőnyeggyár létesítése másfél millió korona állótőkével); Putsch Sándor pinkafői gyáros dögát (szőnyeggyár 400.000 korona befektetés).

Az Országos Magyar Háziipari Szövetség fejlődése. Az Országos Magyar Háziipari Szövetség a napokban Batthyány Lajosné grófné elnök és Sztéryényi József társelnök vezetése alatt az Iparművészeti Múzeum dísztermében igazgatósági ülést tartott. Az igazgatóság letárgyalta az 1910. évi zár számadásokat, valamint az 1911. évre szóló költségvetést. A szövetség közgyűlése június 12-én délelőtt tizenegy órakor lesz az Iparművészeti Múzeumban. Az igazgatóság örvendetesen tudomásul vette a szövetség által felkarolt hazai háziipar fejlődését, mely abban jutott kifejezésre, hogy a mult évi forgalom már ötszáz ezer koronára emelkedett, ami eddig páratlanul áll a magyar háziipar történetében. A szép eredményért az igazgatóság elismerését és köszönetét fejezte ki az üzletvezetőségnek. Ezt az elismerést mindenképpen meg is érdemelte az üzletvezetőség, mely derekasan működik. Ebben pedig éppen az a páratlanul lelkes készség buzdítja az üzletvezetőséget, amelylyel Batthyány Lajos grófné az egyesület ügyeit olyan ritka kintartással szolgálja és az a gazdag tapasztalatokon alapuló, önzetlenül és fáradhatatlanul figyelmes gondoskodás, amelylyel Sztéryényi József társelnök szünet nélkül intézi, irányítja ez egyesület munkáját. Az ülés végén Sztéryényi József titkos tanácsos, társelnök melegen üdvözölte Radisich Jenő miniszteri tanácsost a háziipari szövetség igazgatósági tagját, abból az alkalomból, hogy néhány nap mulva lesz harmincz éve annak, hogy Radisich a magyar iparművészet szolgálatába szegődött. Az ünnepelt a spontán üdvözlésért meghatóttan mondott köszönetet.

A sárvári selyemgyár eladása. Magyar és francia tőke alapította a Magyar Chardonnét Selyemgyár Részvénytársaságot, Sárvárott, mely most gazdát cserél. A gyár jelenlegi tulajdonosai a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank és a Banque Alsacienne de Paris a tárczájukban levő nagymennyiségű részvényt tovább adják s ezáltal a gyár vezetőségétől is elállnak. A vállalat ugyanis 3.200.000 korona alaptőkéje mellett mindössze csak 8754 korona tiszta nyereséget mutat ki, amiből még osztalék sem fizethető. Ez a kedvezőtlen üzleteredmény onnan származik, hogy a gyár másfél éve felrobbant s földig légett. A robbanás — amint ismeretes — olyan pusztítást vitt végbe a telepen, hogy hosszú ideig szünetelt az üzem. Az építkezés csak lassan indult meg s a gyár csak minimális termelőképességre redukálódott. A június 8-ára összehívott rendes közgyűlés foglalkozik a gyár eladásával. A közgyűlés minden bizonynyal elfogadja az igazgatóság előterjesztését a gyár eladására vonatkozólag, minthogy már régebbi tárgyalások eredménye a vállalat új kezekbe kerülése. Különben a sárvári selyemgyár egyike a legnagyobb magyar ilyen gyáraknak s így a magyar ipar érdeke is, hogy ez a nagy termelőképességű vállalat megfelelő eredményt tudjon fölmutatni.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonátőzsde.

Budapest, május 27.

A készáru-piaczon ma kedvtelen volt a hangulat. Csekély kínálattal szemben a malmok semmi vételkedvet sem mutattak és jóformán még alkuba sem akartak állni az eladókkal. Mivel másrészt az utóbbiak sem nagyon erőltették a dolgot, csak egészen lényegtelen forgalom fejlődött ki, amelynek a folyamán mindössze alig 5000 q buza kelt el gyöngén tartott áron. A legdrágább eladási ár 12.80 korona volt 79 kilós tiszavidéki búzáért, a legolcsóbb pedig 12.10 korona 75 kilós pestvidéki búzáért. Egyéb gabonaművek közül a rozs nyugodt, a tengeri és a zab változatlan. Forgalmomba került: 1500 q rozs 9.00—9.20 koronás áron, 4000 q zab 9.40—9.60 koronás áron és 200 q tengeri 6.70 koronás áron kocsira rakva. A határidő-piaczon a mai üzlet a kedvezőre fordult időjárásra való tekintettel mindjárt a megnyitáskor kedvtelenül indult meg. A forgalom folyamán hamarosan túlsúlyra jutott a kínálat, mire aztán lanyhult az irányzat és esökkenő irányt követtek az árfolyamok. A mai lanyhulás arra vezethető vissza, hogy a gabonátőzsdén tudni vélték, hogy a ma délután megjelenő hivatalos jelentés a vetések állása felől nem lesz oly kedvezőtlen, mint ahogy ezt gondolják, ami különösen a kulisszt nagyobb arányú véleményes eladásokra serkentette.

A májusi buza ma 12.45 koronától felfelé 12.50 koronáig és lefelé 12.35 koronáig volt forgalomban. Az októberi buza 2 fillérrel a tegnapi zárlaton alul, 11.29 koronán indult, előbb 11.32-ig javult, aztán 11.18-ig esökkenett és zárlatkor 11.20 koronán maradt. A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az októberi buza 11 fillérrel, az októberi rozs 5 fillérrel, az októberi zab egy fillérrel, a juliusi tengeri 2 fillérrel gyöngült.

A készáru-üzlet jegyzéke a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	ára 100 kg.	kilós	ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	25.10—25.30
"	76	24.25—24.60	80	25.15—25.35
"	77	24.40—24.75	81	—
"	78	24.80—25.05	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	24.75—24.95
"	76	24.5—24.40	80	24.85—25.05
"	77	24.25—24.55	81	—
"	78	24.50—24.80	82	—
Pestvidéki	75	—	79	24.85—25.05
"	76	24.20—24.50	80	24.90—25.15
"	77	24.30—24.55	81	—
"	78	24.60—24.85	82	—
Bánsági	75	—	79	24.90—25.15
"	76	24.—24.10	80	—
"	77	24.30—24.55	81	—
"	78	24.70—24.95	82	—
Bácskai	75	—	79	—
"	76	24.25—24.55	80	—
"	77	24.4—24.75	81	—
"	78	24.80—25.—	82	—
Rozs I-rendű új	—	—	—	18.60—18.70
" középminőségű új	—	—	—	18.30—18.50
Arpa takarmány I-rendű	—	—	—	16.80—17.30
" II-rendű	—	—	—	16.20—16.70
Zab I-rendű	—	—	—	19.70—2.20
" II-rendű	—	—	—	18.90—19.40
Tengeri belföldi új	—	—	—	12.80—13.10

Kötöttett:

Buza. Tiszavidéki: 400 q 79 k 25.60 K, 200 q 77.5 k 25.— K, 500 q 77.5 k 25.— K felső, 100 q 76.5 k 24.60 K felső.
 Pestvidéki: 100 q 77 k 24.50 K, 300 q 76 k 24.20 K, 100 q 75 k 24.20 K.
 Bácskai: 800 q 75 k 24.35 K.
 Felsőmagyar: 1500 q 78 k 25.30 K.
 Rozs: 750 q 18.— K kpf pp, 200 q 18.40 K kpf p, 100 q 18.30 K kpf. p., 400 q 18.20 K kpf. p.
 Zab: 100 q 19.20 K kpf, 100 q 18.90 K kpf, 100 q 19.10 K kpf., 3000 q 18.80 K kpf., 300 q 18.90 K kpf., 300 q 18.80 K kpf.
 Tengeri: 200 q 13.40 K kpf kocsira.
 Az árak 100 kilogrammonként, koronáértékben értendők.

A határidő-piaczon kötöttett:

Délelőtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint) 1911-re:
 Buza májusra 12.45—10—34
 Buza októberre 11.29—28—32—18—23—21—

Rozs októberre 9.38-45-25-30-31-----
 Zab októberre 7.78-81-74-78-----
 Tengeri májusra 6.55-56-----
 Tengeri júliusra 6.67-69-61-----

1 óra 30 perczkor zárulna:

Buza októberre	11.20-11.21
Rozs októberre	9.32-9.33
Zab októberre	7.66-7.67
Tengeri júliusra	6.61-6.62
Buza májusra	12.37-12.38
Tengeri májusra 1911-re	6.52-6.53

Budapesti gabonaforgalom.

1911. május 25-től 1911. május 26-ig.

	Érkezett	Elszállított
méter mázsa		
Buza	17600	4081
Rozs	9552	4058
Arpa	1724	856
Zab	13771	3721
Tengeri	93288	49340
Liszt	357	8988
Korpa	—	4086

Értéktőzsde.

A tőzsde teljesen csendes, üzlet alig van s így csak természetes, hogy az árfolyamok lemorzsolódnak. Ma volt egyébként az ultimóhalasztás, amely azonban simán, változatlan kamatláb mellett bonyolítottatott le. Külföldről kedvező jelentés érkezett, ez egy kissé buzdította a vásárlást, nagyobb megbízások hiján csendesen folyt az előtőzsdén az üzlet. A déli tőzsde semmiféle változást nem hozott. A nemzetközi értékek tartott áron keltek el, a helyi piacon csak a Magyar Bank és a Rimamurányi részvényei iránt volt nagyobb érdeklődés. Ezek árfolyamai emelkedtek is. A zárlat csendes s változatlan volt.

Az előtőzsdén forgalomba került: Osztrák hitelrészvény 639.75-640.50, Magyar hitel 810.50-811, Déli vasut 110, Jelzálogbank 475.50-476.50, Leszámitolóbank 558.50-558.75, Rimamurányi 667.50-669, Közúti vasut 748.75-749.50, Városi villamos 395.25-397.50, Hazai bank 302, Magyar bank 741.50-743, Ászfalt 69.50-71.50, Cukoripar 2495-2500.

A déli tőzsdén forgalomba került: Osztrák hitelrészvény 639.50-640, Magyar hitel 810.75-811.50, Osztrák és magyar államvasut 740-749.50, Jelzálogbank 475.50-477, Leszámitolóbank 558.50, Rimamurányi 670-672.50, Közúti vasut 749.50, Városi villamos 396-397.50, Magyar bank 747.50-748.50, Hazai bank 302-301.50, Ászfalt 68-69, Ujlaki 417, Cukoripar 2500-2510, Magyar villamosági 481.

Utőtőzsdén nem volt üzlet.

Bécsi gabonátőzsde.

Bécs, május 27. (Saját tudósítónktól.) A mai heti tőzsdén az irányzat bágyadt, de mivel a vásárlási kedv teljes hiányát egyensúlyozta a gyenge kínálat, az árak nagyon hanyatlottak. Buza a múlt szombathoz képest 10-15 fillérrel gyengült, rozs 5 fillérrel és köttetett új mosoni 9.25 K augusztusra, Zab nagyon csekély üzlet mellett 15-20 fillérrel emelkedett, tengeri pedig nyugodt irányzat közepette 15 fillér árfolyást tüntetett fel.

Jegyeztetett buza: Tiszavidéki 12.85-13.30, bánáti 12.40-12.80, székeshérvári 12.40-12.75, mosoni és győri 12.25-12.60, felsőmagyarországi 12.15-12.50, délivasuti 12.15-12.50, alsóausztriai 11.70-12.20.

Rozs: Felsőmagyarországi 9.40-9.75, csepeli 9.35-9.70, pestmegegyei 9.50-9.75, délivasuti 9.35-9.70, különféle magyarországi 9.30-9.60, ausztriai 9.30-9.65 K.

Arpa: Morvaországi 9-9.30, takarmány 8.20-8.50 K.

Magyar tengeri 6.90-7.15, Cinquantin 8.75-9.615, Magyar zab 9.60-10.20, válogatott 10.25-10.55, romániai 9.35-9.90.

Buzaliscsben nem emelkedett a vásárlási kedv, ellenben jó kereslet mutatkozott közepes és fekete minőségek iránt. Rozsliszt gyéren volt s ezért irányzata szilárd, takarmányliszt és korpa tartott áron mellett is keresetett. Szeptember-decemberi határidőre az üzlet még nem fejlődött ki.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, május 27. Az előtőzsde irányzata megnyitáskor nyugodt és az árfolyamok tartottak. Skoda-értékek a tegnapi záróárfolyamhoz képest jelentékeny ingadozás után eleinte hanyatlottak, később tiz koronával javultak. — Skoda-részvények a déli tőzsdén megnyitásokor emelkedtek, Alpési értékek is élénkültek, egyébként a piac nyugodt volt. Skoda a forgalom későbbi során némileg gyöngébb lett.

10 óra 45 perczkor: Osztrák hitel 638.50, Magyar hitel 811.—, Osztrák államvasut 748.—, Déli vasut 109.50, Alpési 804, Skoda 623.

1 óra 30 perczkor: Osztrák hitel 640, Magyar hitel 811, Anglobank 318.75, Bankverein 540, Laenderbank 527.75, Unionbank 611, Államvasut 740.75, Déli vasut 109.25, Buschtiehradi B. 1039, Dunagőzhajózás 1150, Alpési 805.25, Orosz járadék 104, Török sorsjegy 246.75, Skoda 625, Kárpát 765.

Bécs, május 27. (Magyar értékek zárlata), 4 százalékos arany-járadék 111.85, Tiszal és szegedi kölcsön sorsjegy —, Magyar hitelbank részvény 809.—, Magyar leszámitoló és váltó részvény —, Rimamurányi 671.—, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság —, Magyar koronajáradék 91.20, 4 százalékos magyar földteherm. kötvény —, Magy. nyercem-köles. sorsjegy —, Kassa-Oderbergi Vasutrészv. —, Magyar jelzálogbank —, Magy. kereskedelmi bank —.

Bécs, május 27. (Osztrák értékek zárlata), 4.2 százalékos papír-járadék 92.25, 4 százalékos osztrák arany járadék 116.55, 1860-as sorsjegy 160.50, Osztrák hitel sorsjegy —, Angol-osztrák bankrészvény 318.25, Bécsi Bankverein 539.50, Osztrák-magyar bank 19.7.—, Déli vasut 110.50, Dunagőzhajózási r.t. 1158, Dohány részv. 319.—, Cs. k. arany (vert) 11.36, Német bankv. 117.38, Osztr. Lloyd 584.— 4.2 száz. ezüst jár. 92.25 96.20, Osztr.koronajáradék 92.25, 1864-es sorsj. —, Osztrák hitelintézet részvény 639.25, Union-Band 611.25 Osztrák Landerbank 528.75, Osztrák-magyar államvasut 749.20, Elbavölgyi vasut —, Alpési részvény 805.— 20 frankos 19.02, Londoni váltóár 240.02, Lipótkohó 623.— Török sorsjegy 246.40

Gallér és kezelők

Használatát legkifogástalanabban eszközi

BRADOVKA GYULA

gőzmosó-, vegytisztító- és ruhafestő gyára

KASSÁN.

Képviseltek kedvező feltételek mellett az ország minden részében kerestetnek.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, május 27. (Értéktőzsde.) A jobb amerikai hírek, a politikai viszonyok nyugodtabb megítélése és az ultimó-prolongálás sima lefolyása meglehetősen szilárd alapot nyújtottak a mai, még mindig szűk határok között mozgó forgalomnak, úgy, hogy számos javulás volt észlelhető. Támogatta a piac kedvezőbb magatartását az a hír is, hogy nem indítanak büntető eljárást a Standard Oil Co képviselői ellen, valamint az is, hogy az orosz birodalmi tanács elfogadta a nyersvasbehozatali vámok leszállítására vonatkozó törvényt. Magasabb árakon keltek mindenkéltül Kanada-részvények, amelyekben élénk volt a forgalom. Javultak kohóértékek is, különösen Hahenlohe-részvények, valamint a villamosági vállalatok és a Santungvasut értékei is. Ezzel szemben osztrák értékek, különösen déli vasut gyöngültek. Rendkívül nyugodt volt az üzlet a forgalom utolsó órájában és a zárlat kohóértékekre nézve realizációkra gyöngébb volt. A készpénzpiac ipari értékeinek nyugodt irányzata volt. Vasértékek szilárdan zárultak. Napi pénz 2 százalék, ultimópénz 3 és fél százalék, magánkamatláb 2 és háromnegyed százalék.

Berlin, május 27. Zárlat. (Saját tudósítónktól) Zárótkor jegyeztetik: 4.2 százalékos papírjáradék 96.25 4 százalékos osztrák aranyjáradék 99.20 osztrák hitelrészvény 210.50 Déli vasut 17.70 orosz bankjegyek 216.40, 4 százalékos új orosz kölcsön 90.9., Discontó Commandit 187.60, Dinamittraszt 188.40, Harpeni 183.10 Unifikált török járadék 93.90, 4.2 százalékos ezüst jár 92.50, 4 százalékos magyar aranyjáradék 94.10, Magyar koronajáradék 91.30, Osztrák-magyar államvasut 158.40 Bécsi váltóár 85.10, Olasz járadék —, Alt. villamosági Edison 274.90, Gelsenkircheni 202.40, Laurakohó 175.10

Frankfurt, május 27. Zárlat. 4.2 száz.-os papírjáradék 96.70, 4 száz.-os osztr. ar.-jár. 99.30 Magy. ar.-jár. 94.10 Osztr. hitelint. részv. 200.50 Osztrák-magyar

államvasut 158.—, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 244.20, Bécsi Bankverein 136.10 Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölcsön 77 —, 4.2 százalékos ezüstjáradék 96.30, Osztrák koronajáradék 92.15, Magyar koronajáradék 35.80 Osztrák-magyar bank 138.60, Déli vasut részvény 18.—, Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 851.25, Párisi váltóár 808.—, Union bankrészv. 153.50.

Hamburg, május 27. (Zárlat.) 4.2 százalékos ezüst járadék 96.20, 1860. sorsjegy —, Déli vasut 17.50 4 százalékos aranyjáradék 99.—, Osztrák hitelrészvény 200.50, Osztrák-magyar államvasut 158.50, Olasz járadék 153.—, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 94.—.

London, május 27. Angol consol —.

Páris, május 27. (Zárlat.) 3 százalékos francia járadék 95.97, Osztr. aranyjáradék 100.50, Magyar arany járadék 98.20, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről 514.— 3/4 százalékos Olasz járadék 104.20, Déli vasuti elsőbbségi kötv. 292.—, 5 százalékos marokkói járadék 530.— 4 százalékos 1890. román köles 98.4. 4 százalékos amort. románjár. 1905.—, 5 százalékos orosz járadék 154.50 4 és fél százalékos 1909. orosz járadék 102.92 4 százalékos spanyol jár. 97.0 4 százalékos unifikált török jár. 92.70 Török sorsjegy 217.— Török dohányrészvény 340.—, Osztrák földhitelintézet 1347, Osztrák Landerbank 655.—, Magyar jelzálogbank 505.—, Banque de Paris 18,27 Banque Ottomane 716.—, Osztrák-magyar államvasut —, Déli vasut 119.—, Meridionalvasut 662.—, Hartman gépgyár 758.—, Rio Tinto 17.40, Suererie d'Egypte 80.—, Tula 515.—, Urikányi kőszén 172.—, Chartered 42.25, De Beers 470.50 East Rand 117.50, Jagersfontein 209.50, Trans. Land Comp. 55.—, Váltó Amsterdamra (rövid) 209.37, Váltó német piacokra (rövid) 123.68, Váltó Bécsre (rövid) 105.37, Váltó Belgiumra (rövid) 9/16, Olasz arany-váltó rövid 3/8, Váltó Svájcra (rövid) 1/16, Csekk Londonra 253.05, Magánkamatláb 2 1/8.

Üzleti tudósítások.

Budapesti szeszjegyzés.

Milyen időre?	Nyers	Finomított
Azonnali szállításra	52.—	57.—
Junius—augusztusra	52.—	57.—
Szeptember—decemberre	52.—	57.—
Szeptember—májusra	52.—	57.—
Irányzat: változatlan.		
Bécsi nyersszeszjegyzés	49.—	49.25
Prágai "	48.—	—
Lembergi "	45.—	45.25
Trieszti exportszesz (finom)	21.—	21.50

Kőbányai sertéspiacz.

Május 27. Magyar elsőrendű: Fintal nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 163-165 fillér. Fintal közép (páronként 251-320 kilogrammig terjedő súlyban) 168-172 fillér. Közép (páronként 240-280 klg.) 180-182 fillérig.

Sertés-létszám: 1911. évi május hó 25. napján volt készlet 26493 drb. — 1911. május 26-án felhajtott 121 drb. — 1911. május 26-án elszállított 252 drb. — 1911. május 27. napjára maradt készletben 26362 drb. A hízott sertésüzlet irányzata: vontatott.

Sertéskonzumvásári jelentés.

(A székelyfővárosi állatvásár és közbiztosítási igazgatóságától.) Május 27. Előző napi eladatlan maradvány 653 drb sertés, 45 drb süldő. Főfelhajtás 27 drb sertés. Mai felhajtás 211 drb sertés, 34 drb süldő, összesen 891 drb sertés, 79 drb süldő. Eladatott 408 drb sertés, 73 drb süldő. Mai maradvány 483 drb sertés, 6 drb süldő.

Árjegyzés. Zsirsertés. Öreg I. rendű 350 klg. felüli elősúlyban 162 fillér. Öreg II. rendű 280-350 klg. elősúlyban 148-156 fillér. Öreg súlyú elősúlylevonással 140 fillér. Fintal nehéz 300 klg. felüli elősúlyban 160-168 fillér. Fintal közép 220-300 klg.-ig elősúlyban 164-178 fillér. Fintal könnyű 120 klg.-ig elősúlyban 174-180 fillér. Hussertés könnyű 140-300 klg.-ig elősúlyban 120 fillér, elősúlylevonással 164-180 fillér. Süldő belföldi elősúlyban 120-150 fillér. A vásár irányzata lanyha. Az árak változatlanul magasak.

Még sohasem létezett olyan gyógyszer, mint a rég elismert és jónak bizonyult

Dr. Schöfft-féle

„ARANYCSEPPEK”

váltóár és minden gyermeknél ellen, a görcsöt 15 perc alatt megszünteti és gyógyítja a hasdufultást és köhögést, továbbá vértisztításra is szolgál és megszünteti az étvágytalanságot, telmigrént, hanyásingert, aranyeret és reumatikus fájdalmakat. Aki ezen szert a háznál tartja, soha nem eshet nagy betegségbe és a gutta utestől is mentve van. Vesebaj és kolera ellen.

I üveg ára . . . I frt. 20 kr.
 I drb. sebtapasz I frt. 50 kr.

Szétküldi minden világrészben:

Franz Dommanovics

Wien, 17. Bez, Halischgasse 19. II/30.
 Magyar levelezés.

500 drb

képeslevelezőlapot készítettünk bármely beküldött, arckép, látkép, vagy rajz után 10 K-ért.

Magyar fénynyomdai r.t.

Képes levelezőlapok, plakátok és árjegyzékek gyára
 Budapest, VIII/2. Ór-utca 9. sz.

Neroli szűrvesztő, Molnár-féle.

Egyetlen szer, mely fájdalom nélkül a legerősebb szűrőket is kiirtja. Kapható kizárólagosan: **K. Ujlaky Margit** kozmetikai intézetében **BUDAPEST, IV., Magyar-utca 3, 1.** titoktartással, 5 és 10 koronáért.

Szerkesztői üzenetek.

— Magánlevelek írására nem vállalkozunk. —
— Kéziratokat vissza nem küldünk. —

Főfájás. Sokan tapasztalhatták, mily kitűnő hatása van a citromnak főfájásnál belsőleg. Azt azonban talán nem mindenki tudja, hogy külsőleg is mennyire ádósos. Különösen egyoldalú főfájásnál. Két- vagy háromfelé keresztben elvágunk egy citromot és a belével befelé odakötjük, ahol legjobban fáj. Homlokosontra vagy halántékra. Engemet már sokszor szabadított meg a szenvedéstől ez az egyszerű eljárás, sőt még a váll- és nyakizmok, ugyisintén a szemgolyók meghűléstől eredő fájdalomnál is megszűnik a szaggatás, ha a megfelelő helyre, illetve a szemhéjak fölé kötjük a citromot. Még egy dolog igen fontos a főfájásnál, az t. i., hogy minden övet, kötőt és szalagot meg kell oldani, hogy semmi, semmire nyomja a gyomrot. A fűzöt meg éppen le kell vetni, már annak, aki hord, de én a mai divat mellett különösen feleslegesnek tartom a fűzöt. Inkább lehet egy kényelmesebb fajta melltartót, testhez szabott mellénykét, nyáron batistából, télen melegebb szövetből, hordani. Az aspirin, bevéve egy port és utána nyugodtan karszékben ülni, avagy lefeküdni, már fél óra múlva megszünteti a fájdalmat. Aki nem akar port bevenni, facsarjon két-három evőkanál viz közé fél citrom levét, igya meg s melegen beburkolózva üljön csendesen és kényelmesen. Ha nem hat eléggé egy adag citrom, úgy ismételtetni kell. Ahányféle a főfájás, annyiféle reá a háziszor. Ha forró a homlok, úgy kitűnő hatása a papírvékonyágúra szelt nyers krumpli, ezt reákötni és rajtahagyni, míg teljesen megszárad rajta. Rheumas főfájásnál este az ágyban ülve szénapolyva forrázattal kell az arcot és fejet meggőzölni, de légmentesen letakarni kendővel és flannel nemcsak a fejet és vállakat, de az egész felsőtestet és ezekkel a takarókkal kell lefedetni s mindaddig nem szabad kigugni az arcot a levegőre, míg tökéletesen meg nem száradt.

Birike. 1. Timár Szaniszló nős. — 2. Tárcait még nem adta ki kötetben. — 3. Nem szeret levelezni.

S. Lipótné, Kassa. Ha valaki nagyon meghízik, vizsgálta meg magát orvosral és ha a hizás nem beteges tünet, hanem csak az ül, vagy kényelmes életmód által előidéztet lassu anyagcsere következménye, akkor fogjon a soványításhoz. Ezt pedig csak lassan és óvatosan kell tenni; jól kell enni, hanem téstát, édességet, sok kenyeret, sört, csokoládét stb.-it mellőzni, sok tej és tojás is hízal. A túlságos zsírképzést az erős lélegzés csökkentti, tehát sokat kell friss, tiszta levegőbe mozogni, nappal nem szabad heverészni és aludni, éjjel is csak 6-7 órát és jókor reggel fölkelni. A fürdés, uszás és nyáron a napfürdő igen jó hatásúak. A gőzfürdő sok embernek nem ajánlható, de a hideg vízzel való lemosás és erős dörzsölés nagyon hasznos.

Miután az erősen hizó embert rendszerint nem működik egészen rendesen a gyomor és főleg az epe, nagyon kell figyelni a rendszeres ételre, de az erős és folytonos hajtószor, például a marienbadi ásványvíz használata nagyon gyöngíti az emésztőszerveket.

Ha a rendszeres élet, a sok mozgás s munka dacára sem fogy meg az ember, akkor az emésztés sines egészen rendszerben és főleg a máj működésében lehet hiba, ezt mindenesetre orvosral kell közölni és tanácsát követni. Semmiesetre sem szabad házi- vagy titkos szereket bevenni és erőszakosan lefogyni, mert ezt megsínylik a belső szervek és sok szív- és tüdőbaj támadt az erőszakolt fogyástól.

Marianne, Legújában nem terítik be az üvegtálcát, hanem a szép, értékes himzést üveg alá teszik. Ezáltal gyönyörű szép, nehéz selyemre himzett kis műremekeket lehet használni. A himzéshez a fa színéhez illő szövetet lehet alapul használni. Szürkére pácozott fához gyöngyházzsírú moire-selyem ezüst csillámmal pompásan hat, jávorfához pedig elefántcsontszínű atlasz, kempire-alakú, vérvörös rózsakoszorúkkal; a vörös mahagonhoz igen izléses a lazacszínű selyem vagy bársony, égetet sárgás krizantemummal. E néhány példa utmutatásul szolgáljon a divatos tálcák készítéséhez. Magától értetődik, hogy az üveglapot igen gondosan kell a himzésre illeszteni, hogy semmi nedvesség ne juthasson a himzéshez.

S. Pál, Sopron. Amikor tapasztalja, hogy az új író-toll igen rövid idő alatt elromlik és vastagon ir *szokás szerint*, a lámpa fölé, vagy a gyufa lángjába tartja, hogy az a csepp olaj, — melylyel a gyárban bekenik a tollat, hogy hosszabb heverésnél meg ne rozsdásodjék — elégjen. No lássa, éppen ezzel rontják el a tollat, mert a forró láng által elveszti a rugékonyságát. Sokkal czélszerűbb az új tollat kissé megedvesíteni (sokan meg is nyáják), aztán bórdarakkal gondosan letörölni. Használat után is jól le kell törölni a tollat.

fogadták el lemondását. Meglehet, hogy nem akarták önt fölmmenteni a felelősségviselése alól — melyre, mint felleveleői bizottsági tag magát kötelezte. Csak egy tanácsot adhatunk: Hívjon össze rendkívüli közgyűlést, terjessze lemondását eléje és provokálja a felmentését.

Bácsi. Levele alapján — bármilyen világosan adja elő panaszát — bajos véleményt alkotni és tanácsot adni. Nem ismerjük az okokat, amelyek miatt nem

R. Bertuska. Azzal semmi illetlenséget se követ el, ha a külföldön utazó jó ismerősének megengedi, hogy a nevezetesebb városokból levelezőlapokat küldjön. Csak aztán a levelezőlapok tartalma ne adjon pletykára alkalmat.

Tájékozatlan. Forduljon ügyvédhez. Ezen az uton úgy se tájékozódhatnak.

St. Ignác, Szolnok. Az időleges fülzugás semmi összefüggésben sines a jobbkez irógörésével és semmi különös aggodalomra nem ad okot. Az irógörés annyira egyéni baj, hogy annak természetét, ily módon, láthatlanban, se meghatározni, sem annak gyógykezelését véleményezni, nem lehet. Némelykor masszázis útján, más esetekben villamozás, esetleg kézfürdő stb. lehet megszüntetni. Forduljon hozzáférő orvoshoz, már csak azért is, hogy a netalán túlzott és főlőleges aggodalmait eloszíassa.

Kivonat a hivatalos lapból

— Május 27. —

Kinevezések. A pénzügyminiszter Kállay Tibor dr. miniszteri segédtitkár, valamint dr. Walkó Lajos ügyvédet, a Magyar Leszámitoló és Pénzváltóbank czégvezetőjét és dr. Nadas László ügyvédet a VII. fizetési osztályba miniszteri titkárokká; Fekete Ferenc naszdói adóhivatali gyakornokot a XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségű adóhivatali tisztte a számosújvári és Szöcs János kézdívásárhelyi lakost ideiglenes minőségű segélydíjas adóhivatali gyakornokká a naszdói adóhivatalhoz; Horváth Jenő segélydíjas pénzügyi számgyakornokot a dévai pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőségél, a XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségű pénzügyi számtisztte; Maris László felsővisói adóhivatali gyakornokot a XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségű adóhivatali tisztte a técsői és Szabó Árpád inotai lakost ideiglenes minőségű segélydíjas adóhivatali gyakornokká a felsővisói adóhivatalhoz; Nagy Károly segélydíjas pénzügyi számgyakornokot a beregszászi pénzügyigazgatóság mellé rendelt, számvevőségél a XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségű pénzügyi számtisztte; Nudny István díjtalan pénzügyi számgyakornokot az aranyosmaróti pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőségél, jelen állomahelyén való meghagyása mellett, ideiglenes minőségű segélydíjas pénzügyi számgyakornokká; a belügyminiszter Benedek Zoltán fizetésnélküli határrendőrfelügyelőt valóságos felügyelővé; a honvédelmi miniszter Szemes Ernő miniszteri irodasegéditstiszte miniszteri irodatisztte, Götz Ádám igazolványos honvédőrmestert pedig miniszteri irodasegéditstiszte;

az igazságügyminiszter Pechtol Antal csáki járásbíróági díjokot a csáki járásbíróshoz irnokká; Várady Ernő takarékpénztári könyvelő, székelyludi lakost a vaskohi járásbíróshoz végrehajtóvá;

a vallás- és közoktatásiügyi miniszter Bihar Szárd pilícsabai allandó megbízott kisedővönöt a pilícsabai állami kisedővodához kisedővönövé; Szabó Mária kucsuláti allandó megbízott kisedővönöt a kucsuláti állami kisedővodához rendes kisedővönövé nevezte ki.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter Dubb Adóf vaskohi járásbíróági végrehajtót az élesdi járásbíróshoz helyezte át.

Pályázatok. Az ipolysági törvényszéknél tolekönnyvezetői állásra 2 hét alatt; a beszercezbányai törvényszéknél hivatalsszolgai állásra július 12-ig; az aradi pénzügyigazgatóságánál fővámszedői állásra; a szonoki törvényszéknél jegyzői állásra 2 hét alatt; a budapesti törvényszéknél irnoki állásra 4 hét alatt; a váci járásbíróshoz hivatalsszolgai állásra 6 hét alatt lehet beadni a pályázatokat.

VIZÁLLÁS.

		május 26. május 27.		május 26. május 27.			
		méter		méter			
Inn	Schárding	2.86	2.18	Uza	M.-Sziget	0.38	0.42
Ouna	Passau	3.53	3.48		Tekeháza	0.43	0.25
	Linz	1.03	0.84		V.-Nemény	0.38	0.30
	Bécs	1.74	1.65		Tolaj	0.66	0.90
	Pozsony	4.04	4.03		Tiszafüred	0.82	0.72
	Komárom	4.68	4.74		Szolnok	0.72	0.84
	Budapest	4.65	4.50		Csongrád	1.52	1.50
	Paks	4.64	4.40		Szeged	0.64	0.62
	Mohács	5.33	5.40		T.-Becse	2.13	2.13
	Gombos	5.20	5.38		Titel	3.78	3.81
	Ujvidék	4.08	4.21	Ondova	Hoór	0.93	0.94
	Pancsova	3.75	3.69	Tapoly	Bárta	0.60	0.32
	Orsova	3.70	3.76	Bodrog	Ladomcsa	0.58	0.87
Morva	Morvafalu	3.70	3.64	Sajó	Zsoleza	1.70	1.65
Vág	Zselina	0.98	0.90	Hernád	H.-Némét	0.38	0.78
	Trencsén	2.82	2.77	Berettyó	Margitta	0.19	0.03
	Szered	1.34	1.25		B.-Ujfalu	0.12	0.05
Rába	Szt.-Gothbár	0.16	0.23	Körös	Csúcsa	0.36	0.36
	Sárvár	0.78	0.63		N.-Várad	0.03	0.03
	Győr	4.10	4.12		Belényos	0.40	0.36
Dráva	Várasd	1.80	1.72		Tenke	0.02	0.04
	Zakány	0.24	0.20		Gurabonca	0.64	0.62
	Bárcs	1.19	1.14		Borosjenő	0.02	0.18
	Eszék	3.66	2.95		Békés	0.56	0.96
Mura	M.-Szerdah.	1.38	1.33	Máros	Gyoma	0.60	0.92
Bzáva	Zágráb	3.14	0.78		Gy.-Fehérvár	0.04	0. —
	Sziszek	1. —	0.78		Branyicska	1.70	0.70
	Mitrovioza	4.25	4.05		Arad	0.54	0.54
Szamos	Deés	0.23	0.24		Makó	0.50	0.50
	Szatmar	0.49	0.40	Temes	Lugos	0.95	0.85
	Kraszna N.-Majány	0.31	0. —		K.-Kostély	1.16	1.08
Latorcza	Munkács	0.26	0.24	Sőge	Kiszető	0.88	0.78
Laborez	Homonna	0.40	0.35		Temessvár	0.16	0.16
Ung	Perecseny	0. —	0.20		Bucskorea	1.11	1.12

Felölös szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

Háromszor lett olcsóbb a sóborszesz az

ILLIOL
sóborszesz PASZTILLAK
által.

Darabja 12 fillér.

Bizonyítvány.

A f. hó 18-án átadott „ILLIOL” sóborszesz pasztilla a mentholos sóborszeszek rendes alkotórészeiből áll és semmiféle mást — esetleg az egészségre ártalmas alkotórészeket — nem tartalmaz. Ezen pasztillával ca másfél-két deciliter jóminőségű sóborszesz állítható elő.

SPIEGL BÉLA s. k.
hites törvényszéki vegyész.

Az **ILLIOL** sóborszesz pasztillák

feleslegessé tették a drága és törékeny üvegeket

Az **ILLIOL** sóborszesz pasztillák

jóval több fájdalomcsillapító anyagot tartalmaznak, mint a készen vett sóborszesz s ezáltal hatásuk utolérhetetlenül gyorsabb és biztosabb lett.

Az **ILLIOL** sóborszesz pasztillák

ára darabonként 12 fillér
hozzáadandó 1 deci tiszta spiritusz 20
fél deci viz —

**Eredmény: 1½ deci kitűnő sóborszesz
összköltség 32 fillér.**

ellenben ugyanezen mennyiség ára üvegekben eddig volt (egy 44 filléres üvegnek tartalma csak ½ deci), tehát 3-szor annyi a 44 fillér, összesen 1 K 32 fill., tehát a megta karitás **1 pasztillánál már 1 korona.**

Kapható mindenütt.

Nagybani eladás: Török József gyógyszerész, Thal-mayer és Szeitz, Kochmeister Frigyes, Stessel Nándor, Molnár és Moser, Karcsmaroff Adolf

Minden egyes pasztillához használati utasítás van hozzá csatolva és akár egy gyermek által elvegezhető.

ILLIOL vegyészeti laboratorium

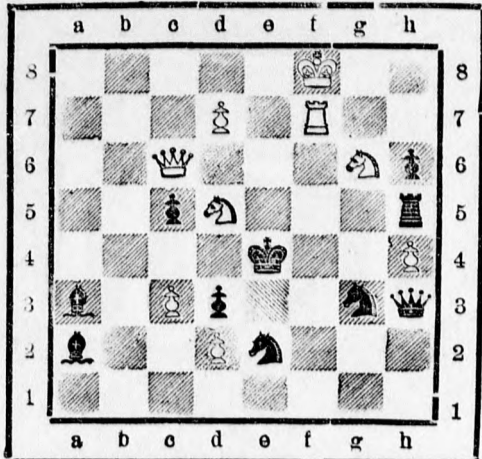
Budapest, IX., Páva-utca 7.

Telefon 52-09.

SAKK.

115. számú feladvány.

Dunka J. György, Budapest.

Matt a második lépésre.

409. számú játszma.

Játszották Olaszországban levelezés útján 1910 december—1911 márczius.

Angol huszárjáték.

Világos: Sötét: rvaldi és Knüslí Perlasca

- 1. e2-e4 e7-e5
2. Hg1-f3 Hb8-c6
3. c2-c3 d7-d5
Ezenkívül jó védelem 3. ... Hg8-f6 is
4. Vd1-a4 Hg8-f6

E helyen rendszeren a Steinitztől eredő 4. ... f7-f6 szok történni. A tett lépést Alapin ajánlotta; a fölázdozott gyalogért sötét támadó álláshoz jut.

- 5. Hf3xe5
Ha 5. Ff1-b5, vagy 5. ... Fc8-d7,
5. ... Ff8-d6
6. e4xd5
Vagy 6. He5xc6, b7xc6 7. e4xd5, 0-0 stb.

6. ... Vd8-e7!
7. d5xc6 Ve7xe5+
8. Ff1-e2
Ha 8. Ke1-d1, ugy S.... 0-0 9. d2-d4, Ve5-d5! stb.
8. ... 0-0
9. Va4-d4!
9. d2-d3, vagy 9. Hb1-a3-ra következnek
9. ... Bf8-e8. Alapin 9. d2-d4-et ajánlotta
s ha 9. ... Ve5-e7, ugy 10. c3-c4. Azonban
9. ... Ve5-e7 helyett erősebbnek látszik
9. ... Ve5-e4. pl. 10. Hb1-d2, Ve4xg2 11.
Fe2-f3, Bf8-e8+ 12. Ke1-d1, Fc8-g4! stb;
vagy 10. Va4-d1!, Bf8-e8! 11. Fe1-c3,
Hf6-g4! 12. c6xb7, Fc8xb7 13. Fe2xg4,
Ve4xg2 14. Bh1-f1, Fd6-f4 15. Fg4-e2,
Ff4xe3 16. f2xe3, Be8xe3 és sötét előnyben
van.
9. ... Ve5-g5
10. 0-0!
Ha 10. g2-g3, ugy Bf8-e8 11. f2-f3!
Hf6-g4 12. b2-b4! b7xc6 stb.
10. ... Fc8-h3!
Erősebb mint 10. ... Fc8-g4, mire kö-
vetkezhetnek 11. Fe2xg4, Hf6xg4 12. h2-h3,
Hg4-h2 13. d2-d3! Vg5-g6 14. Vd4-e4,
Vg6xe4 15. d3xe4, Hh2xf1 16. c6xb7,
Ba8-b8 17. Ba1xf1 stb.
11. Fe2-f3 Fd6-f4!
12. Hb1-a3!
Vagy 12. c6xb7, Ba8-d8 13. Vd4-e4,
Fh3xg2 14. Ff3xg2, Vg5-h4 15. h2-h3,
Ff4-h2+! stb. Szintén gyöngébb volna 12.
K' h1, Ba8-d8 13. Vd4-e4, h7-h5 14.
Ve4-e2, Bf8-e8 15. Ve2-d1, Fh3xg2+ 16.
Ff3xg2, Vg5-h4 17. h2-h3, Bd8-d3! 18. f2-f3
Vh4-g3 és nyer.
12. ... Ba8-d8
13. Vd4-e4
A fenyegető Bd8-d3 miatt szükséges.
13. ... Hf6-g4
14. d2-d3! Ff4xe1
14. ... Ff4xh2+ 15. Kgl-h1,
Vg5-h4 nem volna kielégítő.
15. Ff3xg4 b7-b5
16. Ha3xb5
Nem volna jó 16. Ve4-b4, a7-a5! miatt,
ugyszintén 16. Ve4-e4 sem Bf8-e8 miatt,
16. ... Fh3xg4
17. Ba1xc1

Ha 17. Bf1xe1, ugy Fg4-e6 18. Ve4-a4,
Fe6-d5 19. g2-g3, Fd5xc6 20. c3-c4,
Bd8-d6! fenyeget a7-a6 és Bd6-h6.
17. ... Fg4-e6
18. Ve4-a4 Fe6-d5
19. f2-f3
19. g2-g3, Vg5-h5 20. f2-f3-ra Fd5xc6
következnek, kapcsolatban Bd8xd3-al.
19. ... Fd5xc6
20. c3-c4 Bd8xd3
21. Be1-e1 Bd3-d2
22. Bf1-f2
Ha 22. g2-g3, ugy Vg5-c5+ 22. Kgl-h1,
Ve5-h5 23. h2-h4, Fc6xf3+ nyer.
22. ... Bd2xf2
23. Kglxf2 Vg5-h4+?
Jobb volt 23. ... a7-a6 s ha 24. Va4xa6,
ugy Vg5-c5+ 25. Kf2-g3, f7-f5! stb.
24. Kf2-f1 a7-a6
25. Va4-b3! Bf8-b8
26. a2-a4 Vh4xh2
27. Vb3-c3 a6xb5
28. c4xb5 Fe6-d7
29. Be1-e4 Bb8-b6
30. Ve3-e5
Fenyegetett Bb6-g6.
30. ... Vh2xe5
31. Be4xe5 Kg8-f8
32. b2-b4 Fd7-e6
33. Kf1-e1 c7-c6
34. Ke1-d2 Kf8-e7
35. Kd2-c3 c6xb5
36. a4-a5 Bb6-b7
37. Kc3-d4
Világos állása már nem tartható; tiszt-
előnyvel sötét könnyen nyer.
37. ... Ke7-d6
38. Be5-c5 Fe6-c4
39. g2-g3 Bb7-c7
40. Be5-f5 Kd6-c6
41. Bf5-h5 Be7-d7+
42. Kd4-e4 Bd7-d3
feladja.

EGYETÉRTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatal igazgató: PAJOR MÁTYÁS

Table with multiple columns: Budapesti értéktőzsde, Mai záró ár-folyam, Bankok, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gözmalomok, Iparvállalatok, Sorsjegyek, Közlekedési vállalatok. Includes various financial data and company names.

KÜLÖNFÉLÉK

Tavaszi.

Nagy álmából ébred az utca,
Hirdeti, hogy itt az új tavasz.
Mit nekem hoz, csak régi nóta,
Csak régi nóta, új panasz:

Másra fényesóvát szór az élet,
Napsugarat és illatot,
— Nekem letörte minden álmom
És csak egy árva dalt hagyott...

Szentgyörgyi Károly.

(A velencei Éva.) Velenczében egy törvényszéki tárgyaláson a tanukihallgatások során többek között bevezettek egy parasztasszonyt is, aki velencei népviseletben jelent meg a törvényszék előtt. Néhány hozzá intézett kérdésre egészen rendesen válaszolt, azután egyszerre, olyan hihetetlen gyorsasággal, hogy senki sem akadályozhatta meg tettében, levette ruháit és anyaszűz meztelen állott a terem közepén. A bírák, az ügyész, az ügyvédek és a közönség első pillanatban annyira elcsodálóztak, hogy senkinek egy hang sem jött ki a torkán s a beállott halálos csöndet csak egy koppanás zavarta meg: a törvényszéki elnöknek leest a civikker az orráról. „Néztek csak, milyen szép vagyok” — kiáltotta az asszony, de senki sem volt vele egy véleményen, mert a jólék már régen átlátható Karin Michaelis felfedezte „veszedelmes életkor”-on és bájain bizonyos bágyadság volt észlelhető.

— Örök! — kiáltott végre az elnök — dobjatok rá egy köpenyvet!

Megtörtént. És esodálatos, hogy a bíróságnak nem az volt az első dolga, hogy az asszony elmebeli állapotát megvizsgálta, hanem az, hogy megbüntesse a szemérmetlen asszonyságot. Hat hónapi fogházra ítélték.

(Tökéletesen felszerelve!) Vannak bizonyos egészségügyi intézmények, amelyekről az újságok hasábjain nem szívesen beszél az ember, nehé kétségtelen, hogy kiváló szolgálatot tesznek az emberiségnek és föltámasztó kívánatos volna, hogy minél jobban elterjedjenek. Ilyen intézmény az a szükséges berendezkedés, amelyet általában W. C.-vel szoktak jelölni és amely egy most érkezett híradás

szerint azon az uton van, hogy a legtökéletesebb és hézagpótlóbb egészségügyi és technikai berendezések egyikévé válják. Az újítás szelleme mindennél diadalokat arat, természetesen tehát, hogy azokat az eszközöket és berendezéseket is megreformálja, amelyek minden valamirevaló lakásban: teljességgel nélkülözhetetlenek. Magdeburg városában mostanában egy kisebb kaliberű egészségügyi és testápolási kiállítás vonzza a látogatókat és ennek a kiállításnak tagadhatatlanul érdekes és közderültséget keltő része az a közönségesen W. C.-nek nevezett kis kamra, amelynek ajtaján nagy betűkkel hirdetik, hogy: tökéletesen felszerelve! A csinos berendezésű fürdő első pillantásra miben sem tér el a megszokott berendezésektől és csak akkor jövünk nyitására az újításoknak, ha az oldalt alkalmazott kétrendbeli csavart, illetve rugót működésbe hozzuk. Az első arra van hivatva, hogy vékony gummicsövön át vizet fecskendezzen, míg a másik vízszintesen fekvő és forgó puha kefével működésbe hozza a székletet. Ha most már ekintébe veszünk, hogy az új találmány többrendbeli, eddig használt kelloket tesz fölöslegessé, úgy meg lehet érteni a kifüggesztett számtalan kártya szövegét, amely azt jelenti, hogy megvétel, megrendeltetett, s. b. Az újdonság egyébiránt német szabadalom s úgy látszik, hogy hamarosan vagyont fog szerezni gazdájának.

(A nögyűlölv.) Németország egyik kisebb egyeteméről írják a következő érdekes históriát: Mintegy tizenhét évvel ezelőtt először jelentkeztek a nőhallgatók a szóban levő egyetemen.

— Ide nem fogják betenni a lábukat — nyilatkozott egy professzor tanártársai körében és a legnagyobb vehemenciával tiltakozott a merénylet ellen.

— Utóvégre is ön nem akadályozhatja meg a dolgot — volt a kifakadásra az ellenvetés.

— Ugy, meg fogom mutatni önöknek, hogy amikor az első nőhallgató bemerészkedik, engem többé nem fognak itt találni.

Egy esztendővel később már hat nő hallgatta az egyetemi előadásokat, mint magántanuló.

— Tehát ismételtelen kijelentem önöknek — így szólt kártársaihoz a nögyűlölv professzor — hogy abban a pillanatban, amikor az első nő, mint rendes tanuló beiratkozik, itt fogom hagyni katedrámat.

Pár évvel később már mint rendes tanulók jelentkeztek a nők az egyetemen, habár a vizsgálati jogosítvány nem is volt megadva részükre.

— Kérem, én fentartom tiltakozásomat — nyilatkozott ismét a haragos professzor — amint az első nőhallgató vizsgára jelentkezik, bucsut mondok önöknek.

Ismét egy esztendő múlt el, amikor az első nőhallgató vizsgára jelentkezett, még pedig történetesen éppen a szigorú professornál. A vizsgát pompásan sikerült, „summa cum laude” szólt a minősítés és egy héttel később — eljegyzési kártyákat vitt szerte a posta, amely tudtára adja mindenkinek, hogy a híres professzor és a kitünően vizsgázott növendék — eljegyezték egymást.

(A szellem, mint házasságtörő.) Rendkívüli válopör tartja izgalomban Manchester lakóit. A bíróság előtt megjelent és házasságtörés címén válopört indított a felesége ellen Fowly, egy nagyon előkelő fiatal ur. Első sorban „ismeretlen” ellen indult a pör, mert a feljelentő nem tudta megnevezni családi boldogságának megrablóját. Csak annyit tudott, hogy Charlesnek hívják. A fiatal asszony keservesen zokogva jelent meg a törvényszék előtt és minden felvilágosítást megtagadott. Végül azonban mégis rábirta a bíróság az ügyvéd, hogy feleljen legalább arra a kérdésre, hogy hol él az ember. Az asszony kijelentette, hogy a házasságtörő nem is él. A férj erre azt állította, hogy az asszony hazudik, mert az elmúlt héten minden nap együtt volt a szeretőjével. A bíróság legnagyobb bámulatára az asszony ezt nem is tagadta. Végre hosszas faggatás után azt állította, hogy szerelme az égből jön s a negyedik dimenzió lakója. Azután elmondta, hogy míg férje esténként a klubjában volt, ő spiritalista ülésekre járt és itt jelent meg Charles először. Tudtára adta, hogy ő az az asszony, akit egész életében hiába keresett és husból meg vérből való szerelmesek módjára ő is egyedül akart találkozni vele. Azonul tehát otthon tartott spiritalista ülést és a megidézett Charles mindig meg is jelent. Nappal pedig leveleket irt szerelme barátjának. Ezentul a férje valószínűleg estéit nem a klubban tölti majd, hanem felveszi a versenyt szellemvetélytársával, aki azonban a látogatásai alkalmával, az asszony vallomásai szerint, csak bizalmas barátságot és nem szerelmet mutatott iránta.

FÉRJ és FELESÉG

REGÉNY.

Írta: J. LIES.

60

A rendőrök utánunk rohantak s hihetetlenül izgalmas hajszá kezdődött, ők megmenekültek valahogyan, és pedig nyugodtan hatoltam be a szobába s felkutattam mindent. A tervrajzban megjelölt asztalt felbontottam, de kulcs nem volt benne, ellenben egy kis czédulát találtam. Rajta volt jelvényünk a kettős vörös-fekete kereszt. Még aznap éjjel jelentkeztem a mesternél s másnap már tagja voltam a társaságnak. Csak később tudtam meg, hogy a rendőrök árendőrök voltak, illetve a mester emberei. Mosolyogtam rajta akkor, pedig elhiheted, hogy nagyon sok másnak inába szállt volna a bátorsága. Megdicsérték s azóta itt vagyok. Mondhatom neked, hogy nem vagyok már gyerek, volt már részem rettenetes hajszákban, például legutóbb is, mikor az a Hermann, meg Kintovin megleptek bennünket a varsói házban. Az sem volt gyerekjáték, de mondhatom, erre mindig fogok emlékezni.

— Hát fene dolog lehetett, az már igaz. Én is esodálkozom rajta, hogy nem vesztetted el lélekjelenlétedet. Rettenetes dolog bizony az a tudat, hogy a terv el van árulva.

Mindketten elgondolkodtak s aztán a bandita elsőhajtotta magát.

— Neked valószínűleg nem lesz ebben részed. Hanem játszszunk még egy pártit. Nemsokára úgy is meg kell jelennünk a tanács előtt. Ott majd elvállik, hogy mit kell csinálnod.

Ezzel ismét piquettezéshez kezdtek, mely eltartott késő éjszakáig.

— Te Prosztov, neked hihetetlen szerencséd van.

— No, no, ezt nem tudom, de az bizonyos, hogy hébe-hóba megkorrigálom egy kicsit.

— Ejnye, az angyalodat! — kiáltott Andrej — ezt ugyancsak érted. Én sem vagyok utolsó legény benne, de te mester vagy, bár egy óra óta figyellek, de eddig még semmit sem vettem észre.

— Hát tudod, az a kéztől függ, meg aztán az is fontos hogy te még sohasem játszál velem.

— Ez lehet, hanem annyit mondhatok, hogy nem utolsó dolog.

— Pedig nem kell más hozzá, mint jó szem, ügyes kéz és egy kis ravaszság. Látod, én az első osztásnál már tudtam, hogy jelzett kártyákat adtál a kezembe.

— Az ördögbe is, pedig ezek ugyancsak jól vannak megcsinálva.

— Tudom, viaszszal jelöltétek.

— Te, mondd csak, hol tanultad ki ezt a mesterséget?

— Bizony azt hirtelenében igazán nem tudnám megmondani. Annyi bizonyos, hogy nem tegnap kezdtem beletanulni. A javát akkor tanultam meg, mikor Szibériában szállítottak. A mi csoportunkban volt egy ember, aki bejárta az egész világot, s ezzel kereste meg kenyerét. Hanem Péterváron rajta vesztett s mivel a károsultak között nem egy herezeg szerepelt, a fiut eltették az útból, mert azzal fenyegetőzött, hogy leleplezi az egész kaszinót. Így kerültünk össze s mivel nagyon untuk magunkat, hát egyre-másra megtanított az uton. Persze ott aztán vége szakadt a tanításnak, bár mindketten egy bányában dolgoztunk. A fiú csakhamar megszökött. Nem nagyon bánták, sőt talán örültek, hogy megszabadulhatnak tőle. Így legalább bizonyos volt, hogy Oroszországba többé nem mer visszatérni. Később én is faképnél hagytam őket, persze nem olyan

könnyű szerrel, de tudományának egy részét magammal hoztam.

— Hát látod, ez sem utolsó dolog, legalább ennyi hasznod volt belőle. Ha a báró megtudja, minden bizonyynyal tudásodat érvényesíti is. Hanem czimbora, én most elmegegyek — szólott Andrej s összedobva a kártyákat, felállott. — Tizenkét óra van; nemsokára együtt lesz a tanács. Talán már egy-néhány meg is érkezett.

— Várj csak — kiáltott utána Prosztov. — És mi lesz velem?

— Téged majd értesíteni fognak róla, hogy mikor jössz.

— Akkor rendben van — dörmögte Prosztov s unottan heveredett végig a pam-lagon.

— Megmondhatnád nekik, hogy végezenek gyorsan, nehogy el találják aludni.

Az ajtó becsapódott s ismét egyedül maradt. Egy pillanatig még fekvé maradt, de izgatottsága nem hagyta pihenni. Felugrott fektéből s fel-alá járkált a szobáeszkában.

Mintegy negyedóra telt el így, mikor a szoba ajta ismét felnyitott s egy tetőtől talpig fekete csuhába burkolt alak lépett be. Sötét szemgolyói mozdulatlanul meredtek ki az arczát fedő csuklya üregein s méltóságteljes, kimért mozdulatai inkább gépet, mint élő lényt sejtettek. Lassan emelte fel fekete keztyűs kezét s öt ujját szétterjesztve csak ennyit mondott mély, szinte föld alól jövőnek hallatszó hangján.

— Üdv és békesség!

— Isten hozott, testvér — mondotta rá Prosztov nyugodtan, holott tisztában volt vele, hogy mi a felelet. — Mit óhajtasz tőlem.

— Az ötök, a lovagok fejei s az egész társaság azt óhajítja, hogy jelenj meg előttük.

— Rendelkezésekre állok, Vezess hát, pajtás.

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK.

Vasárnap, 1911. május 28-án.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Délután mérsékelt helyrarak.

Az ember tragédiája.

Dramai költemény 6 szakaszban. Rta: Madách Imre. Szinre alkalmazta: Paulay Ede. Zenéjét szerelte: Erkel Gyula. A „Marsallaise” átiratát szerelte: Szabados Károly.

Személyek:
 Az Ur: V. Molnár R.
 Rafael: Vizvári M.
 Gábor: György I.
 Mihály: Jyenos Bakó
 Lucifer: Hegyesi M.
 Ádám: Mihály M.
 Éva: Földszelleme
 Lovel: Hajdu
 Catulus: Horváth
 Agg eretnek: Bartos

Kezdeté 1/3 óraker.

Este rendes helyrarakkal.

A bagdadi völgy.

Fohozat 3 felvonásban. Rta: Hegan Rice. Fordította: Cholnoky Viktor.

Személyek:
 Wiggens: S. Fáy Sz.
 Aszida: Mátray E.
 Ausztrália: Kis A.
 Karópa: Parányi P.
 Bill: Rajnai G.
 Lucy: Jakos A.
 Hazy kisasszony: Nagy I.
 Lovey Mary: D. Ligeti J.
 Eichorné: K. Demjen M.
 Schultzné: Helvey L.
 Wiggs: Pethes
 Stubbins: Somlay
 Boggy: Sugár
 Redding Bob: Garamszeghy
 Chris: Mészáros
 Jones: Hajdu
 Sheriff: Barthos

Kezdeté 1/3 óraker.

VIKSZÍNHÁZ

Délután mérsékelt helyrarak.

Az ezred apja.

Bohózat 3 felvonásban. Rta: Morezy Eon és Durieux. Fordította: Heltai Jenő. Zenéjét összeállította: Stefanidesz K.

Személyek:
 Boutin: Vendrey
 Galinot: Tapolezay
 Galinotné: Pally
 Parabelle: Tanay
 Dorreen: Ifj. Ditról
 Morris: Ferenczy
 Miss Gilta: Mészáros G.
 Martial: Szerény
 Henriette: Kiss
 Chavillon: Balassa
 Chavilloné: Haraszthy
 Poiteux: Sarkadi

Kezdeté 3 óraker.

Este rendes helyrarakkal.

Preger Miksa német operette társulatának vendégjátéka.

Die Fledermaus.

(A böregér).

Kezdeté 1/3 óraker.

URANIA SZÍNHÁZ.

Délután mérsékelt helyrarak.

Monte-Carlo és a Riviera.

Kezdeté 1/2 óraker.

Este rendes helyrarakkal.

Éva.

Rta: Fálh—Végh István.

Kezdeté 1/2 óraker.

Mainetenont blouse K 16
 Madeira .. K 12
 Foulard selyem .. K 10
 Batiszt .. K 5

UNGÁR

Budapest

Kossuth Lajos-utca 2.

Vigyázzon
 ha meghült és vásároljon valódi Róthy-féle csukorkát 60 fillérért.

Jogászoknak
 nélkülözhetetlen.

A magyar kir. Curia Felülvizsgáló Tanácsa
 által a sommás eljárásról szóló törvény (1893: XVIII. t.-c.) alapján hozott

HATÁROZATOK GYŰJTEMÉNYE.

Összeállította **GOTTL ÁGOST** kir. curiai tanácselnök.

XIV. kötet (1908, 1909) 2928—2952. sz. határozatok.

Tartalmazza az 1908 július 3-tól 1909 június 28-ig terjedő időtartamon át hozott határozatok gyűjteményét.

Ára vászonkötésben 9 K.

Kiadja a **FRANKLIN-TÁRSULAT.**

Kapható: **LAMPEL R.** könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál Budapest, Andrássy-út 21. valamint minden könyvkereskedésben.

A nm. v. és köz. miniszter elismerő leiratával kitüntette **Dr. Batizfalvy I. Z. fővárosi legelső FOGORVOSI INTÉZETE** áthelyezve: **Károly-körut 3. sz. alá.** Fájós fogak gyógyítása Tartós fogtömések, Foghúszások (altatásban is.) Jótállás mellett mérsékelt szabott áron. Vidékiek félnap alatt megkapják műfogazataikat.

JARDIN DE PARIS
 VII. KER., ERZSÉBET KIRÁLYNÉ-UT I. SZ.
A májusi műsor bucsuja:
Grethe Ly a berlini Neues Operetten-theater primadonnája.
Richard Grossmann a berlini Reinhardt-színházak hírneves művésze.
Milda Breiten, a Hölle dízeje. Továbbá **Jules Boesnach** francia-német zongorahumorista. A magyar részben: **A poszt,** operett. **Utánnymás tilos!** bohózat. Továbbá **Sajó, Kovács Lili, Sándor Stefi, Kékény, Boross** stb. stb.
 A kertét 7 óraker nyitják. A Tabarinban: **MANHATTAN, BRODIE** and **Brodie** és 38 legelsőrangú attrakció. **U U**
 Jegy már váltható Zipser és König zeneműkereskedésében (Andrássy-út 2. sz.) délután 4 óráig és a jegypénztárnál 5 óráig.

Fővárosi Orfeum
 VI., Nagymező-utca 17. sz. Waldmann Imre igazg.
Ma
POLLY KOSS és GUTTMANN a bécsi Apolló tagjainak vendégjátéka a „DER KLEINE TEUFEL” című énekes játékban. — Továbbá:
MOURDINY legújabb bilincstörő mutatványával.
Elite-Quintett **U U** 5 angol női szépség **U U**
 és további 10 attrakció.
 Az előadás kezdete 8 óraker.

ERZSÉBET KIRÁLYNÉ SÓSFÜRDŐ
 Újnan átalakítva április 1-én nyit meg. Kiváló gyógyeredmények főleg **NŐI BAJOKNAL.** Elő- és utóidényben mérsékelt szobákkal. Villamos fűtéskészítés Budapest—Kelenföld. Az elismert természetes budai **Király keserűvíz** (ezelőtt Mattoni) kivitteli telepe. **A fürdőigazgatóság.**

Benes Károlyné
 VI. ker., Teréz-körut 26. sz. alatt levő elsőrangú angol és francia női divattermével kapcsolatos esztétikus **szabászáti- és varrodai tanintézetében** a beiratások a XII.ik tanfolyamra megkezdődtek és naponta d. e. 10—12-ig, d. u. 2 óratól 6-ig eszközölhetők.

TYURIN!!
 használata után nincs többé baromfivész.
1 nap alatt megszüntet mindenféle vész.
 Sok számos elismerő bizonyítja, orvosi bizonyítványok igazolják e szer kúránságát, minden gazdaembernek szüksége van rá. Alól ezen szert használják, ott baromfivész nincs s hosszú időre vézmentesíti a baromfiakat. **1 nap alatt megszünteti a vész.** Minden üveghez külön használati utasítás. Egy litert tartalmazó üveg ára 4 korona. Megrendelhető a főraktárosnál:
Dr. ODOR BÉLA gyógyszerésznél: **NAGYENYEDEN.**
 Sürgőnyozim: ODOR NAGYENYED. — Naponta postaszetküldés. — Szabadalmazva és törvényileg védve.

Szekulesz Ede
 1879 év óta fennálló **művirág- és disztollgyárát** áthelyezte. **IV., Kigyó-utca 5** (Klotild-páista).

Fontos tudnivaló, hogy a szájpaddás nélküli légzővókamrás fogcsorok oly kitűnően beváltak, még oly egyéneknél is, kiknek egyetlen saját foguk sincs a szájukban, hogy azokkal mindenki kitűnően rághat. A természetes fogaktól meg nem különböztethető, hamar és könnyen megszokható minden fájdalom és nehézségek nélkül.
Guttermuth János m. f. specialista. **BAROSS-TÉR 18.,** a keleti pályaudvar közelében. Telefon 159—63. Kitűntetve.

Nyaralóknak : pianinót : kölcsönöz
 valamint javítást és hangolást szakszerűen és lelkiismeretesen intéz el a **MUSICA** RÉSZVÉNYTÁRSASÁG **U U** BUDAPEST **U U** VI., Teréz-körut 1. sz. TELEFON 4-81. SZAM.

SZINHÁZAK.

Vasárnap, 1911. május 28-án.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Pillangókisasszony.

(MADAME BUTTERFLY)
Tragikus dalmű 3 felvonásban (3 részben). Szövegét Long János L. és Belasco David nyomán írta Illica L. és Giacosa G. Fordította Várady Sándor. Zenejét szerzte Puccini Giacomo.

Személyek:

Pillangó kisasszony	Szőyer I.
Suzuki	Bader D.
Kate	Flatt G.
Pinkerton	Arányi
Sharpless	Mányai
Goro	Léri
Yumadori horcog	Pichler
Bonzo	Ney B.
Yakusidó	Hegedűs F.

Kezdeté 1/2 8 órakor.

Fővárosi Városligeti Színház

Délután mérsékelt helyárak.

A vén bakancsos és fia a huszár

Kezdeté 1/2 4 órakor.

Este rendez helyárakkal.

A Vígyszínház személyzetének vendégjátéka

Az ezred apja.

Kezdeté 1/2 8 órakor.

KIRÁLY SZINHÁZ

Délután mérsékelt helyárak.

János vitéz.

Daljáték 3 felvonásban. Petőfi külföldi elbeszéléséből írta Bakonyi Károly. Zenejét Heltai Jenő verseire szerzte: dr. Kacsah Pongrácz.

Személyek:

Kukoricza Janosi	Fedák S.
Iluska	Gyenge A.
A gonosz mostoha	Tárnoky G.
Sztrásmester	Sajó
Bago	Király
A falu csöze	Csiszár
A francia király	Rátkai
Királykisasszony	T. Harmath
Tábornok	Kiss Pál

Kezdeté 3 órakor.

Este rendez helyárakkal.

Czigányszerzem

Operette 3 felvonásban. Szövegét írta: Bodánszky Robert és Willner A. M. Zenejét írta: Lehár Ferencz.

Személyek:

Dragutin Péter	Papir
Zorika, leánya	Harmath L.
Jolán, huga	Balogh E.
Körösházi Ilona	Fedák S.
Józi	Toronyi
Bölcske Jónel	Tóth
Karcsmáros	Németh
Dimitreanu	Csige
Julesa	Erdői B.
Mosé	Sáfrány

Kezdeté 8 órakor.

BEKETOW CIRKUSZ

VÁROSLIGET. TELEFON: 107-46.

2 nagy előadás 2
vasárnap délután 4 és este 7/8 órakor

UJ MŰSOR

Klein család NAMBÁ
komikus kerékpárművészek. japán császári művészcsoporthoz tartozó.
MIRZA GOLEM perzsa csodakész: artista.
Mindkét előadás azonos műsorral, a délutáni előadáshoz gyermekek félhelyárakat fizetnek.

ROYAL ORFEUM

FRISZSERET-KÖRUT 31 TELEFON 10-7

Ma, május 28-án, Vasárnap
két előadás

Délután 3/2 órakor utolsó mérsékelt helyáru nagy családi előadás: a teljes esti műsor.
Este 8/4 órakor világvárosi műsor

MIMI MARLOW

kabarédíva rövid vendéggjátéka pompás magán-számokkal és a „Brüderlein fein” című operettben. Előadja Mimi Marlow és a bécsi operett-társulat.

The 4 Sisters Rubys Honeysuckle Company
Acrobatic Ladies. komikus sportjelöltek.
Haleys Juveniles
Solti Hermin Májusi Cirkusz Pószki találmánya.
Mona and Dora Ismay. kacagató új bohózat
Uj bohózatok, tréfák és a többi elsőrendű attrakció.

Kiváló magyar festők legjobb festményei láthatók és vásárolhatók a Művészeti Festményeket Értékesítő Vállalatnál
Budapest, VII., Rottenbiller-utca 1. sz.
Kedvező fizetési feltételek is.

TOST és MOLNÁR

kereskedelmi-, díszítő- és tájkertészete
BUDAPEST, VII. ISTVÁN-UT 50.
Elvállal ablak és erkélydíszítéseket, kertek, parkok tervezését, alakítását, fenntartását. Alkalmi és állandó díszítéseket. Téli kertek berendezését, minden e szakba vágó munkát. || || ||
Telefon: 88-75. Telefon: 88-75.
Külső telephely: Gyarmat-utca 25.

SIÓFOK :: FÜRDŐ :: IDÉNYNYITÁS PÜNKÖSDRE.

Junius hónap kiválóan alkalmas pihenésre és üdülésre.

A fürdőtelepi szállókban modern kényelem. Elsőrendű ellátás, kívánságra diétikusan is. Pensio ár 9 korona, gyermekeknek 5 korona. Pompás fürdő, remek park; mindennemű sport. Levél- és sürgönycim: Fürdőigazgatóság. Siófokon nincs szünyog. Telefon: 1.

MINDENKI
aki irodákban, hivatalokban, üzletekben s gyárakban a tisztaságot, kényelmet és czélszerűséget szem előtt tartja
AZ „A. B. C.”-NÉL
hygien. tisztított kölesöntőrukközöknek, portörölőknek, padlóruháknek bevezetését, nagyon olcsó kölesöntő mellett házhoz szállítva és hetenként pontosan cserélve, okvetlen meg-
KEZDI.
„A. B. C.” Egyesült Fehőrnemű Kölesöntő Vállalat.
Éőtívös-utca 30. szám. Telefon 46-86.
Külön osztály vendéglők részére.

|| Kedvező fizetési feltételek ||
Eredeti művészeti festmények
„MAGYAR MŰKERESKEDELMI VÁLLALAT”
szalonjában
Budapest, VI. Nagymező-utca 4.
Feltűnő olcsó árak! Ingyen bemenet!

Művirágok, kócsag, struc- és disztollak,
koszorúk, pálmák, szobadiszek
gyári árban
kaphatók: **Jünker Henrik**
művirág gyárainak raktárában
Budapest, Király-utca 54. Telefon 118-09.
Mesés újdonságok rózsákban.

PETROLNERUDA

A LEGJOBB HAJÁPOLÓSZER
Neruda Sándor
CSIRKÉKIR. UDV. SZÁLLÍTÓ
BUDAPEST, IV. KOSSUTH LAJOS U. 7.

FŐNÖKÖK

ezrel eddig hiába vártak arra, hogy könnyű szerrel jussanak irógéphez.
HA FIZETNEK
havonta 20-30 koronát, kapnak egy elsőrendű, látható írásu, visszaváltós, tabulátoros, összedobillentyűs, automatikus sorváltós, csupa acézből és vasból gyártott, rendkívül tartós, univerzál-kiválasztású
Ujlaki-irógépet.
Nem írnak alá váltót és folytonosan halmozódó irodai munkálataikban könnyen
BOLDOGULNAK.
Bármely rendszerű használt irógépet legmodernebb Ujlaki irógépünkbe
BECSERÉLÜNK.
Díjmentes bemutatás országszerte. Arjegyzék ingyen és bérmentve.
UJLAKI BÉLA Budapest, VII. ker., Erzsébet körút 28. sz.
Telefon 122-60.

Vidéki hivatalnokok, kik könnyű mellék-korcsokra reflektálnak, közölik ezimüket. Vidéki képviselők keresteknek.
Butor közpénzürt, vagy részletfizetésre legolcsóbban
EHRENTREU és FUCHS testvéreknek
Budapest, VI., Teréz-körút 8.
Képes arjegyzék ingyen. Telefon 88-59.

1 HÉT

teljesen elegendő, hogy vörös arca, vörös orra, vörös keze, hófehér, tiszta és finom legyen, mert sohasem volt divatban a vörös arc, orr és vörös kéz és minden nő és férfi egyaránt igyekszik ezektől a csunya bőrbántalmaktól, valamint szeplőtől és pattanástól a legrövidebb idő alatt megszabadulni.

Csak a híres bőrápoló szerekhez:

Diana-crém

Diana-szappan-

hoz kell fordulni, akkor nem lesz többé piros orra, piros keze, piros arcbőre.
Több, mint egy millió köszönő-levél igazolja a fenti körülményt.

Diana-Puder

pedig arról nevezetes, hogy az arcon egyenesen tapad, szabad szemmel teljesen láthatatlan; amennyiben pedig teljesen ártalmatlan szerekből van összeállítva, ki van zárva a láthatósága a kékeszintű arcbőrnek, mely szín olyan nők arczán látható, kik ártalmas összetételű pudert használnak.

Egy üvegtégely Diana-crém (nappali és éjjeli használatra) 1 kor. 50 fill.
Egy üvegtégely Diana-crém (csak éjjeli használatra) 1 kor. 50 fill.
Egy nagy darab Diana-szappan 1 kor. 50 fill.
Egy nagy doboz Diana-puder szárvashőrrrel együtt (fehér, rózsaszín vagy sárga színben) 1 kor. 50 fill.

Kapható egész Európában a gyógyszertárakban, drogeriákban és parfümériákban. Aki nem tudja saját helységében beszerezni, az rendelje meg a központból:

Erényi Béla

gyógyszerész

Budapest, Károly-körút 5. szám.
(A legkisebb megrendelést is fordulópostával utánvétellel teljesítjük.)

SZINHÁZAK

Vasárnap, 1911. május 28-án.

MAGYAR SZINHÁZ.

Délután mérsékelt helyárak.

Karenin Anna.

Dráma 4 felvonásban. Irta: Tolstoj után Guiraud.

Személyek:

Karenin gróf	Sebestyén
Anna, a feleség	G. Kertész E.
Obonszki herceg	Kertész
Wranszky gróf	Góth
Miazkaja grófné	Báthory G.
Cherbatzky herceg	Réthei
Serpuchovszky herceg	Pártos
Levin	Papp
Kitty	Tóth I.
Twerszkoj hercegnő	Csáth J.
Nordstone grófné	Gerő I.
Szomatov	Huszár
Szomatovné	Zala K.
Jachvin hadnagy	Vándori
Makhotin	Thuróczy
Tábornok	Dobi
Naszlja	P. Tárnoki G.
Szergiusz	Lakos V.

Kezdete 3 órakor.

Este rendez helyárrakkal.

Janika.

Tragikomédia 2 felvonásban. Irta: Csáth Géza.

Személyek:

Pertics Jenő	Rátkai
Perlicsné	T. Forray R.
Bozr kálmán	Törzs
Tolnay	Kürky
Telkeslóné	Gerő I.
Pataky	Csiszér
Schwartz	Huszár
Idegen cseléd	Nagy T.
Szakácsné	P. Tárnoki G.
Szobaleány	Gsatay J.
Temetkezési szolgá	Czobor

Utána:

Namvázó szerda.

Bábjáték 1 felvonásban. Irta: Csáth Géza.

Személyek:

Utolsó vendég	Törzs
Az anyja	Bera P.
Az apja	Kürthy
Nagyanya	T. Halmy M.
Főpinczér	Giszér
Borlú	Kis Bellák
Tanácsos	Gerő
Abbé	Róthay
Leányka	Nagy T.
Válaszköz	Huszár
Takarítónő	Gerő I.

Kezdete 3 órakor.

APOLLO-PROJEKTOR

Végszínház-utca 1-3. Telefon 68-39.

Világosemények:

Schaumburg-Lippe uralkodó herceg temetése. A turini kiállítás. Az orleansi szűz emlékünnep. A spanyol rekruták felkészítése. A legújabb párisi női divat. Egy angol dreadnought vízrehozása. A londoni munkások tüntető felvonulása. — Az angol-orosz football-match Moszkvában. — I. Vilmos német császár szobrának leleplezése. — A svájci tavaszi népiünnepélyek. A francia csapatok elutazása Marokkóba. A shalford-on-avoni Shakespear-emlékünnep. Azonkívül a teljesen új fálheti műsor.

Legközelebbi műsorváltozás hétfőn, f. hó 29-én.

Az első előadás hétköznapokon d. u. 7 órakor, vasár- és ünnepnapokon 5 órakor kezdődik.

KÖLTÖZKÖDES ELŐTT!

VÁRADY BÉLA

főhercegi szállító

BUDAPEST, IV. Türr István-utca 9. sz.

Legfinomabb minőségű divatáru készletének egy részét minden várakozást fölülmuló **OLCSÓ, SZABOTT ÁRON** KÜLÖN ELADÁS UTJÁN **BOCSÁTJA ÁRUBA.**

Férfi és női felöltők, nyakkendők, zsebkendők, ingek, stb. dus választékban.

AGYTOLLAK, „MARABU“-hoz,

Agytoll-góztisztítás. (Telefon 71-25.)

VII., Károly-körut 7. (A háztól való el- és visszazállítás még aznap díjtalanul eszközöltek.)

Ne vegyen

reszeltizetűre beszélőgépet, mert készpénzért gramofont már 25 koronáért, Eufont már 35 K-ért kaphat

Ha nem akar fizetni

kérje legújabb gramofont és Eufont árjegyzékemet. **Szenzációs hang-lemoz újdonásokat** darabja kor. 2,40 (Jegyzék ing. en). Összes hangszerek javítása.

Reich Aladár műhangszerkészítő Budapest, Akácfa-utca 36/D.

Tulajdonosok: MEINHARDT TESTVÉREK

ANGOL PARK

HERMINA-UT 61-55. SZ. Tel. 146-55

Példátlan nagy sikere a nyárnak az

ANGOL-PARK

Az egyetlen családi mulatóhely Budapesten. — Szenzációs attrakciók. — Vasut. — Ródi. — Csedakerék. Varieté stb. **EGYIPTOMI-SZUDÁNI NEGER FALU. KELET CSODÁI.** Jegyek minden előhánytűzdében. Belépődíj 20 fill. Főnteken este 60 fill.

Tennis-rakett

Kezdőknek — — — 8, 9, 11 K

Haladóknak — — — 12, 15, 17 K

Jó játékosoknak — 15, 20, 25 K

Jó játékosoknak kiváló minőség — 25, 30, 40 K

Versenyrakettek — 30, 40, 50 K

Az összes rakett-formák egy-egy példánya a verseny nélküli olcsó szabott ár feltüntetésével külön osztályba vannak kiállítva s annak megtekintésére a t. vevőközöniséget meghívja

Plökl és Haas

VI. Andrásy-ut 13.

Tennis-cikkekéről, u. m. labda, prés-táska, kerti és középháló oszlop játszma és pályajelzők, labdakosarak és Tennis-öltözködéséről stb. szíveskedjék Tennis-árjegyzékünket kérni. — Saját rakettjavító-műhely a háznál.

Tennisjáték és pályajelző könyv 1 kor. 50 fill.

Prizmas rendszerű Goerz stb. Színházi

Látcsővek

havi lefizetésre.

Képes látcsőárjegyzék ingyen és bérmentve.

Aufrecht és Goldschmied utóda

Elek és Társa R.-T.

Budapest, IV., Károly-körut 10.

Vadászati Tábori

BUTOR

készpénzért és részletre.

Nem kell banknál törleszteni és semmiféle kamat nem számítatik. Háló, ebéd-, uri- és szalonberendezések, óriási választék, egyszerű és modern konyhák.

FUCHS BÓDOG butornagykereskedő

Budapest, VII., Erzsébet-körut 32. Árjegyzék ingyen.

Császárfürdő

BUDAPESTEN. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kénes hővízű gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszap-, medence- és kádifürdők, melyek kiváló gyógyhatással használatnak az összes reumatikus és idegbántalmaknál. Uszodák, bölég-, szénsavas és villamosvíz fürdők. Ivó- és belélegzési kúra. Prospektust ingyen és bérmentve küld az igazgatóság.

Új irodalmi értesítő!

A FRANKLIN-TÁRSULAT és a LAMPEL R.-féle KÖNYVKIADOVÁLLALATOK KÖZLEMÉNYEI

1911. 1. szám ingyen

E címen egy új irodalmi értesítőt indítottunk meg mely tájékoztatni kívánja a közönséget a cégek kiadásában újabban megjelent és ezentúl megjelenendő kiadványairól. Első száma most jelent meg. Évente kétszer bocsátjuk közre; tavasszal és ősszel.

Első száma jóformán az irodalom és tudomány minden ágából ismertet könyveket; minden könyvről rövid, tárgyilagos ismertetés van benne, amelyből az érdeklődő fogalmat nyerhet tartalmáról s így tájékozódhatik arra nézve, hogy milyen könyveket szerezzen meg.

E közleményeket mindenki ingyen megkaphatja a Franklin-Társulattól, Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

Perzsa-szőnyeg raktárunkat

IV. ker. Váczi-utca 9. szám alá helyeztük át.

Rendkívül kedvező vétel következtében 4 egységes ár és pedig:

selyemfényű imaszőnyeg. K 47

elsőrendű perzsa-szőnyeg darabonként K 69, 83 és 105

Agobian és Adorján

SZINHÁZAK.

Vasárnap, 1911. május 28-án.

FŐVÁROSI NYÁRI SZINHÁZ.
(BUDAI SZINHÁZ)

Délután mérsékelt belvárak.

Az „Aranykakas.”

Enekés bohózat 3 felvonásban.
Iriák: Bumenthal, Oszkár és Kadéburg Gusztáv. Zene: J. Ússze.
Alította: Barna Izsa. Magyarosította: Fáy J. Béla.

Kezdeté 3 órákor.

Este rendezés helyárrakkal.

Az erdésleány.

Operette 3 felvonásban. Szövegét írta: Buchbinder Bernát. Zenejét szerzelte: Jarno György.

Kezdeté 1/8 órákor.

ROYAL-ORFÉUM
VII, Erzsébet-körút 31.

Ma május 28-án, vasárnap

két előadás

délután 3/4 órákor utolsó mérsékelt helyi nagy családi előadás: a teljes esti műsor. Este 8/4 órákor

Mimi Marlow,

Kabardiva rövid vendégjátéka pompás magánzámokban és a „Brüderlein Fein” című operetben. Előadja Mimi Marlow és a bécsi operettársulat. The 4 Sisters Hubys Hubys Acrobatic Ladies — Honeysockle Company komikus sportjelenet. Halesy Juveniles husz angol csoppszó. Solt Hermin. — Májusi ezirkusz — Pószli találkaja kacagató új bohózat. Mona and Dora Ismay. Új bohózatok, tréfák és a többi elsőrendű attrakciók.

Butorait

csak szakembereknél szerezzé be, ha megtekintitek raktarainkat, rájön, hogy aránylag **ingyen** vagy legalább is 50%-ot megtakarít, ha szükségletét **WITTMAYER ÉS TÁRSÁNÁL** **szerzi be.**

Tömörfa hálóberendezések 145 frt. Sima, fele cseresznye, mahagóni 285 frt. Pálisander, mahagóni ebédberendezések 300 frt. Uri szobák, börgarnitúrák, amerikai irodaberendezések mesés kivitelben és Alandón raktáron: **Andrássy-út 60., Csengeri-utca 54., Szondy-u. 56.**

Kiváltunk

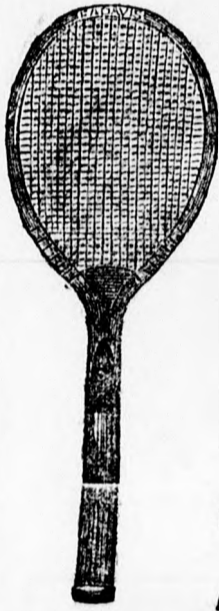
ZÁLOGBAN

levő arany- és ezüstékszereket, sorsjegyeket s azokra magasabb kölcsönt nyújtunk.

MANNHEIM SIMON ÉS FIA

Budapest, IV., Párisi-u. 5.

..... (Főpostával szemben)

Legalkalmasabb bevásárlási forrás

SPORT- CIKKEKBEN

WEINBERGER és FODOR

— ezélett WEINBERGER IZDOR —

sportáruháza

IV., Városház-tér 2. magastödsz. 1.

Telefon 113—59.

Arjegyzék ingyen és bérmentve!

Cizella-telep
Fürdő

Klimatikus gyógyhely vizogyintézet
Fest m. Posta: Visegrád

Vizgyógykezelés. Szénasavas-villanyforróvíz. Forróvíz: mór-, sós-, fenyő- és napfürdő. Villanyozás, massage, fizioló- és sorányító-kurák. Remek felvétel. Orvosi levegő. Kénes gőz. Mérsékelt árak.

Rivánatra prospektus. Fürdőidény: április 15-től szeptem. 30-ig.

Györffy Imre

uridivat- és fehérnemű üzletét

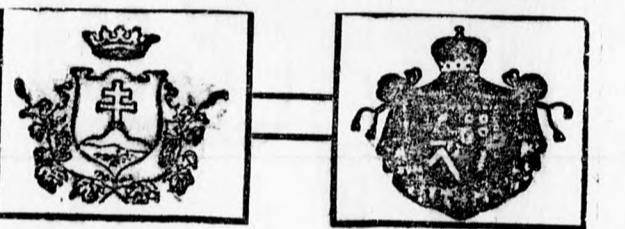
Váci-utca 9. szám alól

Koronaherceg-utca 2. szám alá

a Belvárosi Takarékpénztár palotájába helyezte át.

NEM BÉRLI
a részletfizetés lépés alatt, hanem azonnal Öné a **zongora**
de csak ha 10 forintos havi részletfizetésre

Reményi Mihály
a magy. kir. Zeneakadémia szállítójánál veszi azt meg
Budapesten, VI., Király-utca 58. sz.
Telefon 87-84. Árjegyzék és prospektus díjtalan.

Tokaji bortermelők Társ. R.-T. Tokaj.

Elnök: **Herczeg Windischgraetz Lajos.**
Minden asztal vagy háztartás hiányos Magyarország kincse, a felséges tokaji bor nélkül.

ÜNNEPI ALKALMAKRA

ajánljuk próbaküldemény vagy ajándék gyanánt:

5 kg.-os bérmentes postakosarak:

3 palack 0.5 lit. 1904. évi zamatos szamorodni és — K 12.—
2 : 0.5 lit. 1904. évi 3 puttonos aszu és —
1 : 0.5 lit. 1901. évi kiváló szamorodni, együtt. — K 7.40

3 palack 0.7 lit. 1901. évi kiváló szamorodni — K 14.25
5 palack 0.5 lit. 1906. évi 3 puttonos édes aszu, —

Bérmentes vasuti ládák:

10 palack 0.7 lit. 1907. évi tokaji finom pecsénye bor (hercegi töltés) — K 32.— K
10 palack 0.5 lit. 1901. évi kiváló tokaji szamorodni bor — együttesen vagy — K 51.— K

5 palack 0.25 lit. 1906. évi 2 putt. édes tokaji aszu és
5 : 0.25 " 1904. " 3 " " " és
5 : 0.25 " 1901. " 4 " kövér " " és
5 : 0.25 " 1899. " 4 " nehézgyógy, együttesen

Bérmentes vasuti hordók:

60 liter 1908. évi tokaji asztali bor — K 60.—
60 " 1907. " zamatos pecsénye bor — K 72.—
60 " 1904. " kiváló szamorodni bor — K 90.—

Heti műsor:

Május hó	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vigszínház	Magyar Színház	Király Színház	Fővárosi nyári Színház (Budai Színház)	Fővárosi Városi Színház	Uránia
29 Hétfő	Vizkereszt	Herczeg kisasszony	Die geschidene Frau	Sárga liliom	Lotty ezredesei	Taifun	Az ezred apja	Fürdők országa
30 Kedd	A bagdadi vőlegény	—	Wiener Blut	A vizözön	Czigány szerelem	Carmen	Diákélet	Angol élet
31 Szerda	Válás után	Rózsálovag	Wiener Blut	Anatol	A szultán	Tatárjárás	Az ezred apja	A párisi asszony
1 Csütörtök	Válás után	Bohémiélet, Csodaváza	Der Zigeunerbaron	A kis lord	Czigány szerelem	Tiszt urak a zárjában	Az őrnagy ur	Az orosz-japán háború
2 Péntek	A vadkacsa	Rózsálovag	Die Dollarprinzessin	Janika, Hamvazó szer a	Lotty ezredesei	Boccacció	Az ezred apja	A fehér cár birodalma
3 Szombat	Franczillon	Windsori vig nők	Der Zigeunerbaron	A vizözön	Az elvált asszony	Az álarcos bál	Az őrnagy ur	—
4 Vasárnap	d.n. este	—	Bernát	A sásúók	Czigány szerelem	A gyimesi vadvirág	A szökő t katoná	—
5 Hétfő	d.n. este	—	Die lustige Witwe	Sárga liliom	Lotty ezredesei	A muzikusleány	Az ezred apja	—
	Lili-mű	Zsidónő	Diákélet	A kis lord	János vitéz	János vitéz	Kolumbusz paró	—
	—	—	Die Fledermaus	Anatol	A szultán	A muzikusleány	Az őrnagy ur	—

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

I-ső emelet

BUDAPEST, VI., ANDRASSY-UT 39.

I-ső emelet

Leányka ruha

Ara:

2 kor. 20

kék-fehér keskeny csikos vászonból, sötétkék bordúrral, gombokkal és övvel, kitűnően mosható, sikkes façon, 1-2 évesnek ... ára **2 kor. 20**, minden következő nagyságnál 50 fillér áremelés.

I-ső emelet

Leányka-kalap
fehér madeira himzett szövettől, világoskék vagy rózsaszín Liberty-szalaggal, fenti rajz szerint ... ára **3 kor. 80**

Tennisz-gyermekcipő
finom hajlékony szürke talppal, selyemszövésű víortávaszonból, szürke és drapp színben
20-25 26-28 29-34 Női Férfi
ára **2 kor. 60 3 kor. 20 3 kor. 80 4 kor. 50 5 kor. 50**

I-ső emelet

Női vászonkalap

Ara:

4 kor. 20

Tiszta fehér angol vászonból letűzött széles karimával, kék vagy drapp színű vászonnal alábélelve, nagyon sikkes façon, ára ... **4 kor. 20**

I-ső emelet

Női grenadin-bluz
Elsőrendű mosó grenadinból, fehér alap, világoskék pettyezett mintával, Valenciennes nyak- és ujj-betéttel, fenti rajz szerint ... ára **9 kor.**

Földszint bal

Rendkívüli olcsó elárúsítás!
MOSÓ-DELAIN 50 fill.
széles, színes bordúrral, legújabb szintartó mintákban, méter ára

Fiu matróz öltöny

Ara:

3 kor. 50

drapszinű angol vászonból, széles sötétkék matrózgallérral, zsinórdíszítéssel, kitűnően mosható, 3-4 évesig ára, fenti rajz szerint ... **3 kor. 50**, minden következő nagyságnál 50 fillér áremelés.

I-ső emelet

Fiu-szalmakalap
széles karimával, sötétkék szalaggal, ára fenti rajz szerint ... **1 kor. 10**

Fiu-szokerli (földszint bal)
színes kötött pamutból, csikos patent szárral, fenti rajz szerint, párja ... **30 fillér**

Gyermek-szandalkcipő
könnyű hajlékony, varrott bőrtalppal, barna bőrből, finom, elegáns és tartós, fenti rajz szerint
20-25 26-28 29-34 Női Férfi
ára: **3 kor. 80 4 kor. 50 5 kor. 50 7 kor. 8 kor.**

Képes nagy árjegyzék az összes létező árucikkekről kívánatra ingyen és bérmentve.

Ö csász. és Apost. kir. Felsegenek legfelső felhatalmazása folytán
A közös katonai jótékony célokra szánt
XXVIII-ik csász. kir. államsorsjáték.
Ez az Osztrák birodalomban egyedüli törvényesen engedélyezett sorsjáték 21.135 készpénz nyeresémet tartalmaz. 620.000 korona összértékben.
A főnyeremény 200.000 korona.
A húzás 1911 június 22-én fog megtartatni. Egy sorsjegynek ára 4 korona.
A sorsjegyek Wienben a csász. kir. államsorsjáték osztályánál, III. ker., Vordere Zollamts-
strasse 7. sz. a., továbbá a lotóügyletjében, dohányüzletekben, adó-, posta-, távirat-
üzletekben, vasúti állomásokon és váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyvásá-
rjára ingyen adnak ki. A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.
A csász. kir. lottóüdvédéki igazgatóság (államsorsjátéki osztálya).

Bőrbutoripar!
Kendi Antal,
Epest, IV., Semmelweis-u. 7.
Bőrbutorszakértő, mely minőség, formai kivétel és árak tekintetben külföldön ismert. Angol bőrbutorok, ebédli székek, foteuilok, férfitiszorok és irodahelyiségek butorizása!
Bőrbutor bevásárlása bizalmi dolog!

BERLINI VICTORIA
Általános biztosító részvénytársaság. Alapított 1853.
Biztosítási állomány 1909. december 31-én: K. 2.075.730.136.-
Vagyon 1909. december 31-én: K. 2.222.984.189.-
Bevétel az 1909. évben: K. 180.229.285.-
Nyereség az 1909. évben: K. 38.674.367.-

Különös előnyök!
Megtámadhatatlanság: A kötvény egy évi fennállás után semmiféle alapon sem támadható meg.
Párosaj vagy öngyilkosság: Az első évben a teljes díjtartalom, ennek eltelével pedig az egész biztosítási összeg fizetetik ki halál esetében.
Világ-kötvény: A biztosított minden külön pótlás nélkül kezdettől fogva tartozkodhat és utazhat az egész földön.
A biztosítás megszűnésének kizárása: Három évi fennállás után a biztosítás nem válhat érvénytelenné.
Legmagasabb költsön- és visszaváltási érték 3 évi fennállás után.
Legszűnt biztosítók érvényes helyezetők 6 hónapra belül orvosi vizsgálat nélkül.
Három biztosítás teljesen költségmentes a teljes biztosítási összeg érvényével.
Nyereség-részesedés: A tiszta nyereség 50%-a biztosító laknak szavatoltatik.
Az 1909. évtől 25.734.621 korona utaltatik az a biztosító laknak mint nyereség-részesedés. Már 1878 óta az összes díjbefizetés 50%-val emelkedő osztalék fizetetik ki.
Példa: 10.000 korona elérés és halál eseteire szóló biztosítás 25 évi időtartamra egy 30 éves egyének csupán 664 koronájába kerül.
Rövid, világos biztosítási feltételek, fenntartások nélkül. Ügyes képviselőket alkalmazunk.
Igazgatóság M gyaro szág és a Kelet részére:
Budapest, V., Dorottya-utca 1. szám.

AMERICAN SHOE COMPANY LTD.

Amerikai cipő részvénytársaság
Budapest, V., Dorottya-utca 6. Wurm-udvar és VII., Erzsébet-körút 42.

Kizárólagos elárúsítása a következő elsőrangú amerikai gyártmányoknak:

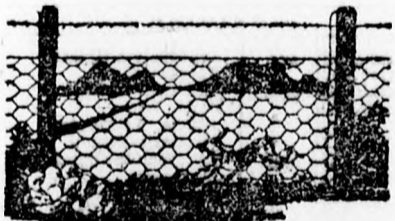
Urak részére:	Syermekeknek:	Hölgyek részére:
Edwin Clapp & Son	Piehler	Sorosis
Barry		Cousins
Walk-Over		Patrician
Commonwealth	Kérje képes árjegyzékünket.	

Gazdasszonyok és gazdák

ha sok tojást akarnak hozassanak,
Vajda-féle tojóport.
Biztos és eredményes hatás. Dozoz 1 K. Uradalmak részére 1 kg. 10 K franco szállítással. — Szétküldi:
Főhercegi udvari gyógyszerész
Alcsut.

Hutter és Schrantz

Részvénytársaság.
Az osztrák magyar monarchia legrégibb szakmaból öce. — Alapított 1824-ben. — Ajánlja első minőségű
lébbszörösen csavart, kész állapotban
üzben horganyozott gépsodronyfonatait.

A kitűnő horganyozás következtében tartósság tekintetében páratlan gyártmány! Nem tévesztendő össze a négyzetes () lyukú, végig sodrott svédig hüllőzött szálakból álló fonatokkal!

Meglepően olcsó árak! **26 fillértől feljebb!**

és nagyobb vételnél még magas engedély! — Kapható minden jobb vaskereskedésben! Sűrű (6 cm. tüske távolság) horganyozott tuskódrót méterre **5 fill.** Korlátozottan kovacsolt vasból, kapuk, ajtók sodronyfonatos botékokkal igen csinos kivitelben és minden e szakmához tartozó cikkek kitűnő minőségben legolcsóbb árak mellett. **Legmagasabb kitüntetések. Ezekre menő elismerőlevelek. Árjegyzékek és minták bérmentve és díjtanul.**

Magyarországi telep:
Budapest, Váci-körút 61/27. sz.

Schottola Ernő Budapest

gyáros és nagykereskedő VI., Váci-körút 53. szám.

Gummi-
Locsoló-
Rendszer-
Rerti-
TÖMLŐK

legjobb minőségben legolcsóbb árakon
Kertfecskeendők, szivattyúk
Tessék árjegyzéket kérni! Tessék árjegyzéket kérni!

Doktor: Igen, uram, ha okvetlen biznissággal akar járni, akkor vegyen „**OLLA**”-t, a legújabb hygienikus gummikülönlegességet, mert „**OLLA**” a tudomány mai állása szerint bebizonyított legjobb létező minőségű, szakértő által megvizsgáltatott, orvosilag ajánlva. Két évi jótállás minden darabért.
Ur: De hát Doktor ur, hol kapható „**OLLA**”?
Doktor: Tucatoként 4, 6 és 8 koronáért minden gyógyszerárban, jobb, szolid drogeriában és a legelőkelőbb szakbavagó üzletekben.
Követelje azonban, hogy szállítója önnek csakis „**OLLA**”-t adjon.

Árjegyzéket, eredeti propaganda-reklámot és az eredeti árusítói helyek felsorolását ingyen

„OLLA”-gummigyár
Wien, II/817, Praterstrasse 57.

Kedvelt minőség 1203. sz. tucuzatja 6. kor., 1204. sz. tucuzatja 8. kor. Raktár Budapest: Thalmayer és Seitz Zrínyi-utca 3. Török József Király-utca 12., Utasi Ferenc Andrássy-ut 35., Lukács S., Váci-körút 82a., Szécsi Lajos Andrássy-ut 78., Kafka Emil Tavasz-utca 8., Kiss B. Lövyöde-tér 7., Kadar Gyula Király-utca 63., Nagy Sándor Király-utca 93., Szentirmai Gy. Erzsébet-körút 37., Markovits Gara István-ut 41., Szikla D. Károly-körút, Wagner és Seitz Népszínház-utca 29., Fischer Jenő Lipót-körút 27., Watterich A. Dohány-utca, Berger Lajos Üllői-ut 3., Fritz Sándor Király-utca 2., Barabás és Stefanovits Abay-ut 5., Czukor László Nagymező-utca 40., Molnár Tarsa Király-utca 24., Schlager Andor I. Fehérvár-ut 10., Molnár Vilmos Károly-körút 18., Roth Zoltán Teréz-körút 29.

ARCZ-MASSAGE FŐLŐSLEGES!
ORIZOL
„ vagy Rizsvaj törv. védve. „
Az éretlen rizs **TEJNEMŰ** nedvéből készített csodás és gyors hatású arcz-szépítő.
Teljesen kisimítja a ráncokat! Egy adag ára 3 K 50 f. Egy drb szappan ára 1 K 50 f.
Főraktár Magyarország részére:
Bpest: Török gyógytár Király-u.
Kolozsvárt: Dr. Biró gyógytára.

SZOBRÁNC
GYÓGYFÜRDŐ Ungmegyében.
Glaubersós, hideg kénes, sós víz. Gyomor és májbetegnek magyar Karlsbadja.
Fürdőidény: május 15-től szeptember 15-ig. Előidény: május 15-től június 1-ig. Utóidény: szeptember 1-től szeptember 15-ig. 30% árengedménnyel a lakásoknál.
Ez a maga nemében páratlan gyógyvíz, mint ivógyógyvíz biztos segélyt nyújt gyomor- és bélbetegnek s alhasi pangásoknál, makacs székrekedéseknek enyhén oldólag hat, májbetegnek, epehomok és epekövek oldólag hat. Vértóvulásoknál, szédülések, hűdések, gutaütési rohamoknál vérelvonólag, felszívólag hat, eszusz és köszvényes hántalmaknál e kör okozta erjesztő termékekre, elrakódásokra az ízületekben, azok oldására és kiküszöbölésére hat. Kövérség, szívhajlásodás ellen, cukorbetegségeknek, veséjbetegségeknél, vesebajásoknál úgy a cukor, mint a fehérjékiválaszt gyorsan és kedvezően befolyásolja.
Mint fürdő kiállítású izzadányokat, daganatokat, ízületi és esontálmakokat, esontálmakokat, csontszövet kezezően osztja. Gyűrlykóros daganatok, fekélyek ellen, méh és méh közötti izzadányok, hashártya izzadányok felszívódását elősegíti, a legkülönfélébb makacsidült bőrbetegségek ellen bámulatos gyorsan hat.
Vasúti állomás: az Alföldről és Pest felől jöveknék Ungvár, a felvidék és illetve Kassa felől jöveknék Nagy-Mihály, honnan kényelmes bérkocsikon 1 és 1/2 óra alatt elérhető.
A víz otthon is sikerrel használható. Ára: egy nagy láda 40 üveggel 20 kor., kis láda 20 üveggel 11 kor. A víz a vasúton szállítási kedvezményben részesül.
Megrendelések és tudakozások: „Szobráncz gyógyfürdő igazgatóságának Szobráncz gyógyfürdő” címzendő. Posta- és távirat-állomás helyben. A fürdő igazgató-örvosa: dr. Russay Gábor Lajos.
A fürdő igazgatósága.

A legjobb benzinmotoros magánjárókat
a világhírű angol „Campbell” motorgyár egyedüli vezérképviselője
Korányi Viktor
szállítja. A legtartósabb, a legjobb szerkezetű, a legbiztosabb üzemi.
Olcsó árak! Olcsó üzem! Kedvező fizetési feltételek! Több évi jótállás! Vevőket a motorkezelésben díjmentesen oktattunk ki! Kiváncra díjmentes költségtérítéssel és felvilágosításokkal szolgálunk!
KORÁNYI VIKTOR
Bpest, Liszt Ferenc-tér 9.

Hirdetések felvételnek
a lap kiadóhivatalában

„A köztudatba ment át”, csakis KÁLLAI LAJOS motorgyára
Budapest, VI., Gyár-utca 28.
szállítja teljes jótállás mellett a leghíresebb motorcséplő-készleteket.
Saját érdekében kérjen minden gazda dísz-főartapot, melyet ingyen és bérmentve küld a gyár!
Fontos figyelmeztetés! Kállai Lajos hírneves motorgyára nem tévesztendő össze más Kállai névű cégekkel.

Országos Iparbank Részvénytársaság BUDAPEST, V., Ferencz József-tér 6. (Gresham-palota.)

Sürgőnyezim: „INDUSTRIA”. a Zivnostenská banka, Prága alapítása (részvétel: 60 millió, tartalékok 16 millió.) Telefonszám: 131-65, 131-66,
Elfogad: takarékbetétet **4 1/2%** netto kamatozás mellett. Betéteket folyószámlára megegyezés a. Jan kuláns tétel mellett.
A bankszakma összes ágával foglalkozik.
Ertékpapírok vétele és eladása. Váltóüzlet;
Ertékpapírok megőrzése és kezelése, V. Ferencz József-tér 6.
Előleg értékpapírokra. (Gresham palota.)
Külföldi váltók és pénzemek vétele és eladása.
Hitellevelek kibocsátása. Váltók, utalványok stb. behajtása.
Folyószámlaforgalom.
Váltak lezáraitása.

500 ezer darab különféle dísztárgyat nagy tiban feláron kiárusít.

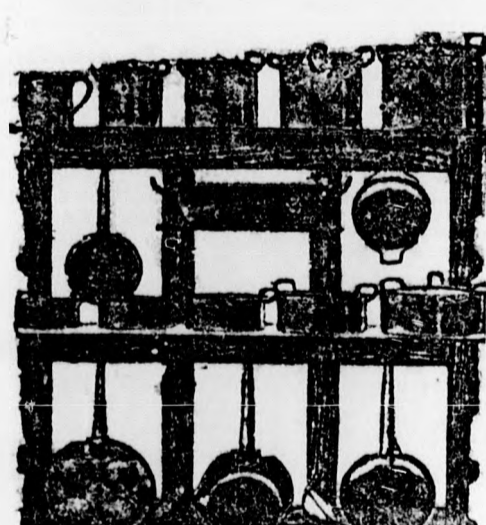

Óriási raktár, állandóan 50 vagon választék üveg-, porcellánára-, vasdény-, kelengye-, nasszajándék-, konyha-berendezésből. Ingyen láda, ingyen csomagolás, nagyon szelíd kiszolgálás. Teljes vendéglői és kávéházi berendezések, 30% engedély.

- Diszes függőlámpák** ... 3 firtól 25 firtig
- 5 személyes metszett és mintázott üveg-készlet csak ... 6 firt 50 kr.
 - 6 személyes kávé vagy tea-készlet, modern, aranyozva és festve ... 2 firt 10 kr.
 - 6 személyes étkező-készlet aranyozva és festve ... 6 firt 25 kr.
 - 6 személyes étkező-készlet, rococo, csodaszép ... 8 firt 25 kr.
 - 12 személyes ebédlő-készlet, legfinomabb meiszem porcelán ... 18-100 firtig
 - 12 személyes étkező-készlet, rococo, csodaszép, modern, aranyozva és festve, 42 tányér, mindenből 2 tál ... 20 firt
 - Romok szép angol mosdó-készlet diszesen festve ... 4 firt 50 kr.
 - 12 darab legprimább kék zománc fazék-lábos, 1/2 literől 5 literig ... 3 firt 50 kr.

Felülműt mindent egészségi szempontból, tiszta alumínium evészköz, 6 kás, 6 villa, 6 kanál, 6 kávé-kanál, 6 készesen 24 db, csak 6 firt.

Porcellán-Ház
Baross-tér 4. sz.

Alumínium világhírű excelsior védjegyű legjobb gyártmány főzőedény, kapható, teljes konyhafelszerelés állvány nélkül 10 forint, állvánnyal 24 forint, mely áll a következő 25 drából:

6 fazék 1/2, 1, 1 1/2, 2 1/2, 3 1/2 liter	1 tájkörtojásító 4 szecmél
6 lábas 1/2, 1 1/2, 2, 2 1/2 liter	1 passzírozó szita 14 cm.
2 tedő	1 merítő 8 cm.
1 sütőtepel 30 cm.	1 habzókanál 8 cm.
1 tojásító 18 cm.	1 oltrompré
1 omlettésítő 30 cm.	1 teaszűrő
1 tejforraló 1 1/2 cm.	25 darab

Darabonként igen kedvező ár!

Fazék	1/2	1	1 1/2	2 1/2	3 1/2
Lábos	45	50	1.10	1.50	1.90
	1/2	1	1 1/2	2 1/2	3 1/2
	40	70	1.10	1.50	2.30 firt

Fedők nagyság szerint.
Nem tetőzés esetén a pénzt szívesen visszaadjuk.

Takács Porcellán-ház
Budapest, Baross-tér 4. szám.

BUDAPEST, VII., AKACZFA-UTCZA 32. SZ.

Mindennemű férfi és női

NEMI BETEGSÉGEK

ugyszintén vér-, bőr-, idegbajok, bujakór (siphilis) és férfigyöngöség (impotentia) alapos gyógyítására legjobban ajánljuk

Dr. KAJDACSY

rendelő intézetét

BUDAPEST, VIII., József-körút 2. sz.

Rendel 10 órától 4-ig és este 7-9-ig. Levél útján is biztos gyógyulást találunk azok, kik személyesen meg nem jelenhetnek vagy távol a fővárostól laknak. Gyógyszerek utasítással kívánatra küldetnek.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka

egy régiónak bizonyult háziszert, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvénynél, ... oszúnál és meghűléseknel.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt be vásárlaskor óvatosnak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K 1.40 és K 2.- és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. Dr. Richter gyógyszerertára az „Arany oroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Valódi Brünni Szövetek

1911. évi tavaszi és nyári idény.

Egy vég 3.10 mtr	1 vég 7 korona
hosszu teljes uri	1 vég 10 korona
előtönynek	1 vég 12 korona
elegendő (k a b á t),	1 vég 15 korona
n a d r á g, mellény)	1 vég 17 korona
ára csak	1 vég 18 korona
	1 vég 20 korona

1 vég, fekete szalon előtönynek K 20.— felöltőszövetek, turistaloden selyemkammarnak stb. stb. szállít gyári árban a szolidnak elismert

posztógyári raktár

Siegel-Imhof, Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

A magánvevők előnye szöveteket közvetlen Siegel-Imhof cégnél a gyártás helyén vásárolni, felette nagyok. — Kolosszális áruforgalom következtében mindenkor legnagyobb választék egész friss szövetekben. Legolcsóbb szabott árak. A legkisebb megrendelés is teljesen minta szerint és legelőzékenyebben lesz eszközölve.

Világhírű eredeti angol The Champion és Premier

kerékpárokat dupla harang-csapágygyal és szabadonfutóval, 3 és 5 fvi jótállással, minden árfelcseles nélkül szigorúan az eredeti gyári árakon havi 12 és 16 koronás részletek adjak és

kerékpár-alkatrészeket

az egész világon létező összes kerékpárhoz, külső és belső gumikat, csengőket, lámpákat, pedálokat, lánczokat, konuszokat és csészéket óriási forgalmunk következtében melyen leszállított nagyban eredeti gyári árban szállítunk vidékre is bárnova

LÁNG JAKAB és FIA

kerékpár- és alkatrész nagykereskedők

Budapest, VIII. kerület, József-körút 41. szám. Flóküzetek: Baross-tér 4. és Budán: Margit-körút 6. Díszajgyezükünk 1000 képpel kerékpár- és alkatrészről ingy. és bérmentve.

Gummi-övszerek

legfinomabb francia gyártmány 12 drb.-ként 1.80, 2.40, 4.— és 5.— korona.

NEVERRIP eredeti gyártm., 12 db 6.— K

legfinomabb Paara gummi-hólyag 6 darab 3.50 korona, 12 darab 6.50 korona.

minden eddigi gyártmányt felülműl, kizárólag cégemnél kapható.

CAPOTTES rövid, eredeti amerikai, 12 darab 3.— koronától 5.— koronáig.

HALHÓLYAG valódi francia „Duchamps” gyártm. 12 darab 4, 5, 6, 8 és 10 korona.

Mintagyűjtemény 12 drb legfinomabb 4 korona.

IRRIGÁTOR zománczott vagy üvegen teljesen felszerelve, 2.50, 3, 5, 6, 8 koronáig.

Suspensor (heretartó) drbja -.50, 1.—, 1.20, 1.50, 3.— K-ig.

Has- és Sérvkötők a Gummiharisnyák legnagyobb választékban, mérték után is készíttetnek.

„GLORIA-ÖV” (havibaj ellen) 6 darab betéttel darabja 5 koronától 6.50 kor-ig.

Neumayer Lipót

készít, gummiárak és betegápolási cikkek raktára

V., Budapest, Váci-körút 2. szám.

LINOLEUM üzleteim:

VI. Váci-körút 1. (Ankerkőz), VII. Rákóczi-ut 8. szám. Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

Legszebb Legjobb Legolcsóbb

Pap Pap Pap

Kárpitosáru-, réz- és vasbutorgyáros, fabutor, nád- és kertibutor, ernyő és sátor, minden méretben megrendelés szerint is. Gyógykezelő fehér és szürkepokróczok, gyapju- és flaneltakarók, szőnyegek minden nagyságban, storrok, szövet és cipkeffüggönyök, ágyterítők, butorszövetek és mindenféle kellékek nagy választékban. Gyermekszékek és korsztelőkészleteket a leggyorsabbtól a legfinomabb kivitelig

Szálloda-, Intézet-, fürdő- és kórház-berendezési gyár

GICHNER JÁNOS

Budapest, VII., Erzsébet-körút 20. Gyári VII., Kertész-u. 7., 9. és 20. sz.

Árjegyzék bárkinek kívánatra ingyen és bérmentve küldetik

Réz- és vaságyak minden kivitelben.

Betegtolókoosk.

Sodronyos kessálós minden méretben 30.— kor.

Összezsukható vaságy kivétel 3 matracal 22.— kor.

Sodrony-ágybetétek bármely nagyságban.

Roletták, Jalousinok és nádrolozták minden méretben készíttetnek.

E hirdetés rovataiban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkkel 4 fillérrel, kompakt betűkkel szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovataiban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkkel 4 fillérrel, kompakt betűkkel szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények,
okmányszekrények, használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Bálvány-utca 6—C.

Sok száz vagyonos hölgy
(fiatal vagyonos amerikai, — bécsi pékmester egyetlen leánya, — több magyar hölgy, hajadonok és özvegyek stb. stb.) óhajt férjhez menni. Komoly szándéku urak (ha vagyontalanok is) írjanak e címre: L. Schlesinger, Berlin 18.

Huszonháromeves
független urhölgy 80,000 korona készpénzhezományával és még sok száz hölgy óhajt mielőbb férjhez menni. Bővebbet Faragó Jenőnél, Rákóczi-ut 86. I. em. I. (Diszkrét, lépcsőházi bejárat.)

Akar Ön szellemes lenni?
Akar a társaságban tekintélyhez jutni? Akarja, hogy kellemes társalgónak tartásák? Olvassa el a „Társalgás Művészete“ (Ellenállhatatlanságot) rendkívül érdekes könyvet. Megtudja ebből, mint viselkedjék, hogy férjt, nőt, alattvalót, feljebbvalót egyaránt meghódítsa. Korrekt utmutatója lesz az élet minden helyzetében! Tartalomjegyzékét ingyen küld Deák, Budapest, Rákóczi-ut 86.

Pénzszekrényeket
tíz és betörésmenteseket ajánl olcsó áron Budapesti pénzszekrénygyár, Rákos-u. 4/h.

Üresedésben
levő számos különféle állás jelentetett be, melyek teljes címmel olvashatók az Országos Pályázati Közlönyben. Ingyen mutatványszám. IX., Üllői-ut 55. (ezelőtt József-körút 38. szám.)

25 koronáért
készülnek saját műhelyekben mérték után remek szabásban, finom kivitelben dívatos férfikönyvek vagy felöltők finom szöveteiből. Lichtman Sándor férfiszabómester, Budapest Rottenbiller-utca 4/A. sz. Vidékre postát minták bérmentve, helyben szabászatot kívánatra házhoz küldöm. 28592

Torda mellett,
Aranyos-Polyán községben ótszobás modern lakás, egy hold gyümölcsös, 35 hold prima birtok eladó. Értekezhetni ugyanott a körjegyzővel.

Pénzt
akar Ön azonnal butorra, zongorára, varrógépre, kerékpárokra és mindenemű kereskedelmi árucikkre, akkor forduljon bizalommal csak a régi Tauber céghez, Baross-tér 17. sz. Telefon: 149—00. Fióktöltet: Klauzál-tér 2. Telefon: 78—97. 29387

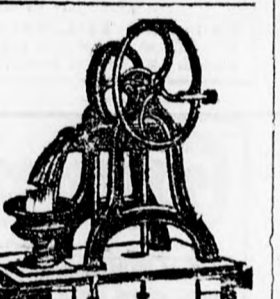
Koporsó asztalosok
részére mindennemű koporsók díszítése, összes temetkezési cikkkel képes árjegyzékét kívánatra ingyen küldi a Budapesti Ravatlyár Részvénytárs. Nagymező-utca E. 46. sz.

Réthy-
név látható a valódi pemetefü cukorka minden egyes darabkáján.

Hirdetmény.
Az Első os. kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság közli, hogy budapesti főügyénél raktármunkások vétetnek fel havibérrrel. Jelentkezni lehet reggeli 7 órától esti 6 óráig V. ker., Ferencz József-tér 1. szám alatt. Budapest, 1911. május 24. A magyarországi forgalmi igazgatóság.

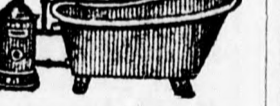
Zálogcédelülakat
veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt, platint és ékszerket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem. Ugyanitt aranyláncok olcsón kaphatók.

SCHILLER IZIDOR
ékszerkereskedő
Budapest, Sip utca 8.
Telefon 54—74.

Lánczkutak
nagy vízmennyiségű szállítására, házi és gazdasági célokra újonnan javított szerkezettel, szilárd kivitelben legelőnyösebben szállít

Magyar Láncutgyár
Thököly-ut 133. sz.
Tessék prospektust kérni.

Fürdőkádak
magy. kir. szab. fűtéssel jégszekrények, fotenül és gyermekkádkak kaphatók

Wiesel Adolt
Váci-körút 47. Podmaniczky-utca sarok. Telefon 91—20. 28793

Soványág
Az egyedüli eredménytől kísért háziser a dr. William Hartley tanár amerikai erőtáp-pora. Soványak tartós, szép telt testidomokat nyernek. — Hölgyek remek keblet. Hat hét alatt 20 kiló gyarapodásért jót állást. Vérszegénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomorbetegségeknél kiváló hatású. Chicago, Berlin, London Hamburgban. Kés őné levelek minden országból. Dobozaenként 1 frt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11. II/I. Telefon 156—80.

A f. cz. gazdaközönség
az iparvállalatok figyelmébe ajánlom 1883. óta fennálló gazdasági és iparszemélyzeteket elhelyező irodámat. Gazdatisztek, gépészek, kovácsok, molnárok, szesz-főzők, kortészek, kezesség és felelősséggel, főnököknek díjmentesen elhelyeztetek. — Krakauer Armin, VI., Dávid-utca 4. szám. Telefon: 94—76.

Szép uriház
300 C-öles telek öt lakással, pinco, mosókonyha, villamos megálló, 11.000 forintért eladó. 5000 forint készpénz szükséges. Bővebbet: Erzsébetfalván, Vörösmarty utca 28. sz.

„Hungaria“
beszélő-gépek
tölcsérszerűkúliak is kizárólag eredeti elsőrangú gyártmány, részletfizetésre is olcsón kaphatók.

Deményi és Társa
Budapest, VI., Teréz-körút 4.
Kérjen árjegyzéket.

Soha nem létezett
rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett szállítunk helyben és vidékre teljes lakberendezéseket, valamint egyes butor-árakat részletfizetésre.

Modern lakberendezési vállalat
Budapest, Szerecsen-utca 10. sz.
Diszes butor-album I kor.

NAGY LÁSZLÓ
A GYERMEK ÉRDEKLŐDÉSÉNEK LÉLEKTANA.
Ára 3 korona.

Kapható **LAMPEL R.** könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nél, Budapest, VI., Andrásy-ut 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

Cseresznyét,
piszkét (magyszeműeket), tököt, zöldbabot, cukorborsót, kalarabét, esipkegombát, uzorkát, ötkilönként 250 fillérért, Wellisz, Üsongrád. 6076

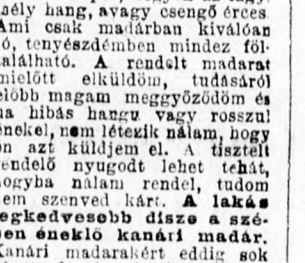
INGYEN TANULNAT
november 1-től két hónapra át kereskedelmi szaktergyak, gépirást, gőrsírást, helyesírást, szépirást, német nyelvet, Magyar Tanügyi Intézet, Rottenbiller-utca 5/a. sz. Tanítás napi három óráig. Nappali és esti tanfolyamok.

Zöld mandula
befőzési utasítással ötkilós postakosárban négy korona Schönbeck Imre Esztergom. 6075

Tisztviselői kölcsönt
köztisztviselőknél és katonatiszteknek előjegyzéssel és előjegyzés nélkül. Jelzálogkölcsönt 60 évre. Váltókölcsönt kereskedők, iparosok és magántisztviselőknél gyorsan és előnyösen folyósított.

Rigócz és Hartmann bank-iroda, Róza-utca 29. sz. Telefon 94—66. 29100

Magyar harzi kanari-tenyésztő Debrecenben.
Ki a madár dalát meg tudja énekelni és annak énekét föl tudja beszélni kanari tenyésztőm keresse az fel a tiszteljen meg onnan rendelésével. Minden mit egy madár előadni képes, legyen az lágy sely hang, avagy csengő érces. Ami csak máltában kiválóan jó, tenyésztésben mindez föl található. A rendelt madarat mielőtt elküldöm, tudásárolt előbb magam meggyőződésem és ha hibás hangú vagy rosszul énekel, nem létezik nálam, hogy én azt küldjem el. A tisztelt rendelő nyugodt lehet tehát, hogyha nálam rendel, tudom nem szenvedni kárt. A lakás legkedvesebb díze a szépen éneklő kanari madár. Kanari madarakat eddig sok pénzt adunk a külföldnek. Ma már nincs szükség erre, mert a szakkereskedés alatt álló Agoston magyar harzi kanari-tenyésztő telep Debrecen Murgó-utca 9. sz., gyönyörűen fűvelő, nemes fajú kanari madarakat szállít darabonként 7, 8, 10 és 12 forintért. Tenyésztésre alkalmas remek szép nőstények darabját 3 forintért. A szállítást a legnagyobb hidegben is gondosan csomagolva, szavatosság mellett történik. Árjegyzék és ápolási utasítás ingyen. Számos elismerő és köszönőirat birtokában. A legnagyobb tenyésztőtelep és szőlőkérdési intézet.

drága
gramofont. Ezt a rendszert sokan utánozzák már. Másból is kapni ingyen gépet, ha 10 különféle lemezt vesz, Dacapo, Elő Magyar Diadal stb., melynek bárhol és így nálunk is 2 korona 40 fillér darabja. Tehát 10 lemez 24 koronába kerül és külön 16 koronába egy ócska kis gép. Nálunk azonban nem 2.40 koronáért lemezeket.

de a legjobb
tíz darab 4.— koronás lemezt adjuk 40 koronáért az ingyen próbarendelést. Mi kötelezőleg kijelentjük, hogy a pénzt azonnal visszaküldjük, ha nincs megelégedése a géppel vagy a lemezekkel. Kérje azonnal

lemez
árjegyzékünket, ingyen rendszerű prospektussal együtt. Május hó 1-től kezdve irodahelyiségeinket

Erzsébet-körút 12. szám
alá a félemeletré helyezük át, a New-York palotával szemben. SZENT LÁSZLÓ INTÉZET, ezelőtt Veress Pálné-utca 18. sz.

LEFKOVICS ADOLF
Budapest, VII., Wesselényi-ut. 51/E. Telefon 113—46. — Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Nemi betegek Férfiak, nők
tippertől csak a valódi és világhírű Lericin Capsulatól (dr. Klein) gyógyulhatnak meg a legbiztosabban. — Több mint 100 orvosi bizonyítvány tanúsodik a gyógyszer kiváló hatásáról. Kapható utánvét mellett kizárólag a készítőnél 2 K 50 f.-ért illés Ar. gyógyszertárban, SZ. B. ADRA, Budapesti főraktáros: Balta Sándor gyógyszerész, VII., Erzsébet-körút 18. Utánvételtől óvakodjunk.

Rayonképviselők
ügynökök és reprezentábilis viszonteladók kiknek nagy ösmerettségük van jobb izr. körökben, egy szabadalmazott képleti újdonság értékesítéséhez kerestetnek. Csakis jó megjelenésű, kaucazióképes acquiliteuros lesznek figyelembe véve. Havonta 1000—1200 kor. jövedelem. Molnár M. Lajos szerkesztő Budapest Rottenbiller-utca 10 Mo. — Prospektusok ingyen.

Tátrai máltaszörp
5 kilós postakosárban K 8.— Barta József konzervgyára Felka (Szepes-megye).

MAGANTANULOKAT
polgári iskolai, gimnáziumi, kereskedelmi-iskolai magánvizsgálatokra, érettségire felkészítéssel előkészít

Magyar Tanügyi Intézet
Rottenbiller-utca 5/a. sz.

A gyakorló
gyorsírók Társasága gyorsírási (Gabelsberger-Markovits rendszerű) és gépirási magyar és német tanfolyamaira, különféle rendszerű, látható írású írógépekre beiratkozhatni naponként. Beiratási díj nincs. Tandíj igen mérsékelt. Végzett növendékeinket díjtalanul állásba segítjük. Telefon 18—09. GLOGOWSKY és TÁRSA, Andrásy-ut 12. és Révay-utca 6. szám.

Riadó
femezeink az egész országban a legkedveltebbek. Akinek még nincsen gramofonja, vegyen 10 darab kétoldalu Riadó lemezt darabonként rendes gyári áron 4.— koronáért és mi ingyen küldünk azonnal egy pompás

de a legjobb
tíz darab 4.— koronás lemezt adjuk 40 koronáért az ingyen próbarendelést. Mi kötelezőleg kijelentjük, hogy a pénzt azonnal visszaküldjük, ha nincs megelégedése a géppel vagy a lemezekkel. Kérje azonnal

lemez
árjegyzékünket, ingyen rendszerű prospektussal együtt. Május hó 1-től kezdve irodahelyiségeinket

BUTOR
30% megtakarítás!
Régi Butorszalon
Budapest, Ferenciek-tere 3. félemelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek, mahagoni és palisander butorok, uriszobák, angol börgarnitúrák és teljesen berendezett mintaszobák, keleti szőnyegek, csillarak. Telefon 82—13. 28598

Zálogcédelülakat
veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszerket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem.

Singer Jakab
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. sz.
Izabella-utca sarkán.

Ajtók, Ablakok,
vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók

Wiener A. utódánál
BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123.
Telefon: 62—80.
Alapított 1886-ban.

Technikum Mittweida.
Igazgató: A. Holz, tanár. Magasabb technikai tanítvány elektro- és gépészmérnökök, technikusok és művezetők kiképzésére. Gazdagon felszerelt elektrotechn. és gépi-techn. laboratóriumok. Gyári tanulói műhelyek. 3600 hallgató a 36. iskolai évben. Program stb. díjtalanul a titkárságtól.

Parlamenti
gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépirás és magyar-német levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémiai tanórák által oktatott szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület miniszteri jóváhagyással szervezett tanfolyama. Alapította Markovics Iván 1863-ban. Biztos állás közvetítés. Közérvényi egyesületi oklevelek. Nyitva szent. 1-től jul. 1-ig. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola (Csak Liszt Ferenc-tér 10., május 1-től Hegedűs Sándor-n. 7.) Címre vigyázzunk! — Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépezékektől s más hirdetésünket kizárólag újabb tanfolyamoktól független. — Telefon 64—68.

Halló!
Egy remekhangú hangverseny

gramofon
20 drb. dupla nagy lemezzel
20 frt.
Ne mulassza el rendelését mielőbb feladni. Babuska, Cziganyszerelem, Paikó, Trombitás, Guk el, Naprángó, szobák, stb lemez, újdonságok óriási raktára.
A lemezek dbja 1.25 frt.
Nagy raktár Pálthé tőlüküli gépek és lemezekből, eredeti Eufonok valamint az összes saját készítmény hangszerekből.
Marnitz Frigyes
műhangszerkészítő
BUDAPEST
József-körút 37—39
Hangszer, gramofon és lemezgyártás, külön-külön ingyen.

KÖZIGAZGATÁS

A jegyző és a községi autonómia.

Budapest, május 27.

A községek autonóm életének minden megnyilvánulásában ott van a község jegyzője: ez ad tartalmat, életet az autonómia működésének s még azokban a községekben is, amelyek képviselőtestületeikben nagyobb foku és számú intelligenciát foglalnak be, a kezdeményezést az autonóm élet minden terén a jegyzőtől várják s ennek kell irányt szabnia az autonómia feladatainak, ennek kell keresnie azokat a feltételeket, amelyeket az autonómiaának a község fejlődése szempontjából biztosítania, illetve megszereznie kell.

A jegyző ma ebbeli hivatásának megfelelő, amennyiben lehetővé teszi reá nézve felettes hatóságának, a főszolgabírónak elfoglalt álláspontja és a vármegye felfogása, mert — sajnos — ma a község autonóm életműködésére a felettes közigazgatási hatóságok gyakran és illetéktelenül avatkoznak be saját akarataikat kényszerítve a községre és a jegyző nem képes kellő erélyvel megvédeni az autonómia határait, mert fegyelmileg teljesen ki van szolgáltatva a vármegye önkényének, miből folyólag kénytelen azok illetéktelen beavatkozását tűrni, sőt igen sokszor magát a felettes hatóság akarata eszközül átadni.

Természetesen e visszás állapot ma nem tisztázható, mert a ma érvényben lévő községi törvény lehetetlenné teszi, hogy a jegyző teljes bátorsággal és erélyvel szálljon szembe minden oly szándékkal, amely a községi autonómia jogainak megsemmisítésére irányul, mivel az esetben, ha bátran visszaverne minden az ellen intézett támadást, saját existenciáját tenné kockára.

A községek autonóm szabadságának paládiuma a jegyzőnek felettes hatóságaitól való fegyelmileg függetlenítése lesz, mihez képest ennek bekövetkezése fontos községi érdek, mert az autonóm szabadságok teljes gyakorlásához fűződik a községek fejlődését, haladását biztosító előfeltételek megszerzése.

Mi a jövő községében, a nagy községi reformok után is, a jegyzőben keressük és találjuk ama szervet, amely a községi autonóm élet vezetésére és irányítására hivatott és mi a reformált községi igazgatásban a mainál

sokkal intenzívebb szerepet kívánunk juttatni a jegyzőnek az autonóm élet megnyilvánulásában.

A jegyző, akinek existenciáját garanciát nyújtó, üldözésekre fel nem használható fegyelmileg törvények védelmezik, akinek jogai, kötelességei félremagyarázhatatlanul körül vannak írva a szolgálati pragmatikában minden idegen befolyástól függetlenül, egyedül saját legjobb belátásától, a gondoskodásra bízott községi érdekektől vezéreltetve, kétségtelenül be tudja tölteni az autonóm életben reá váró szerepkört, meg fog felelni a hozzá fűződő összes várakozásoknak.

A jegyző által az autonóm életben elfoglalt hatáskört illetőleg a vélemények különbözőek. Vannak, akik a jegyzőt öhajjtják a községi képviselőtestületek elnöki székében látni, míg az előadói teendőket a jegyzői személyzet egy tagjára kívánják ruházni, abban a jogos feltevésben, hogy egyetlen egy jegyzőség sem lesz, amelyben legalább egy jegyzőileg képzett, szervezett állást betöltő segédjegyző ne legyen. Vannak mások, akik a képviselőtestületi elnöki állások betöltését — szabad választás útján, — magukra a képviselőtestületekre akarják bízni, azért, mert a jegyző az előadói székéből sokkal inkább képes irányítani és vezetni az autonóm élet által felszínre vetett ügyek intézését, mint elnöki minőségében, mivel az elnök kevésbé folyhatik bele a tárgyalás rendjén felmerülő vitákba és így álláspontját kevésbé képes közakarattá emelni.

Mi a magunk részéről is szívesebben látunk a jegyzőt az előadói, mint az elnöki székben, éppen a fentebb felhozott okoknál fogva, ugy azonban, hogy az autonóm feladatok intézésére hivatott testületet harmadik személyekkel és hatóságokkal szemben nem az elnök, hanem az előadó jegyző képviseli, amennyiben a képviselőlet szüksége nem a jegyző által közbetett felelősség elbírálása miatt vált szükségessé.

Abban, hogy nem az elnök jelentkezik kifelé az autonóm szerv képviselőjeként, nem látunk semmi lehetetlenséget, mert a jegyző e képviselőlet teljesítésére képesebb, mint a többnyire dilettáns elnök s mert ez eset nem is áll egyedül és nem képez újítást, ugyanis a vármegyei törvényhatósági bizottságok közgyűléseiben az elnöki teendőket a főispán

látja el, míg a törvényhatóságot kifelé a vármegye alispánja képviseli.

A jegyző, mint előadó, mint az elnök támogatója, sokkal becsesebb munkásságot képes kifejezni, mintha tevékenysége kimerülne az elnöki feladat formáságainak betöltésében.

Mi — amint ennek már több ízben kifejezést adtunk, — a mai jegyzőválasztási rendszer helyett a jegyzők alkalmazásánál a kinevezést kívánjuk behozni, természetesen úgy, hogy a kinevezési rendszer és független fegyelmileg bíróság között junctim létesítsék, mert a független fegyelmileg bíróság felállítására kellő garanciául szolgál arra nézve, hogy a vérreható hatalom a jegyzők nagy és a népmilliókra befolyással bíró testületét nem használhatja fel nemzeti czélok letörésére.

Azon álláspontra, hogy a jegyzők kinevezés útján nyerjék el alkalmaztatásukat, a választási rendszernek oly benső hibái vezetnek bennünket, amelyek semmiféle reformmal ki nem irthatók, mert magának a választási eljárásnak természetéből folynak. A választási rendszer mellett nincs biztosítva, hogy a jegyzői pályára lépő ifju álláshoz jut, nincs biztosítva a már megválasztott jegyző részére a megérdemelt előléptetés, de nincs arra nézve sem semmiféle biztosíték, hogy a megválasztott jegyzők mindenike képes-e, alkalmas-e a választás útján nyert állás betöltésére, mert a speciális készség a választásoknál éppen a legcsekélyebb indító ok a választás eredményének kialakulására.

Azon álláspontunk, hogy a jegyző kinevezés útján nyerje el állását, semmilyen oldalról kellő érvekkel meg nem czáfoltatott; ezt kívánják magának a községi igazgatásnak és a jegyzői karnak érdekei is, mi tehát, akkor, amidőn a reformált községi igazgatás szélesben megnyíló perspektíváit látjuk: a jegyzőt, mint kinevezett, állami tisztviselőt tekintjük.

Kérdés most már az, hogy a kinevezett jegyző alkalmas-e arra, hogy a községi autonómia nagy feladatainak intézése reá megnyugtató bizassanak, kérdés, hogy a kinevezett jegyző azzal a szeretettel, gondossággal fogja a községnek autonóm hatáskörébe eső ügyeit intézni, amilyen szeretettel, gondossággal ma a választott jegyző csüng községi érvényesíthető érdekein!

Mi e tekintetben nem aggodunk. A kinevezett jegyző a községi életnek ugyanazon iskoláját járja ki, — mint a választott, a kinevezett jegyzőt a törvények éppen úgy kötelezik az autonóm feladatok ellátására, mint a választottat s minősítése függ az autonóm

A romantika alkonya.

— Párisi levelezőnkől. —

Páris, május 25.

Napjaink korszakalkotó technikai vívmányai kétségkívül fölüeny büszkeséggel töltik el a huszadik század minden lényének szívét. Mindamellett van ennek a jogos büszkeségnek egy árnyoldala is és bizonyos, hogy nem egy érzékeny ember sajnálja, hogy ezek a technikai vívmányok — kivívdák. Mindazok, akiknek van egy kis érzékük a romantika szépségei iránt, szomorúan látják, hogy a század fejlődése nyomán mindaz, ami poétikus, ami regényes — korunkhoz méltó gyorsasággal tűnik el mindenünnen.

Valahányszor egy hosszú utazás után fáradtan megtörve, egy városba érkezünk, elvárjuk s örömmel élvezzük a Hotel Royalok modern komfortjait; de mielőtt a pihenéssel a kényelem utáni fizikai vágyunk megszűnik, fájdalommal látjuk, hogy eltűntek a német városok „Gasthaus zum goldenen Löwen“-jei és Calábria „Albergo del toro negro“-i, amelyekben a szobák kicsinyek voltak ugyan és sötétek, de tele szépséggel, misztikus költészettel. — Valahányszor sürgős ügyben utazunk valahová, áldva emlegetjük Stephenson, hogy a gőzgépet feltalálta; de amikor érzelmeket hajszolva, gondtalanul kóborlunk Toscana hegyes, váromos vidékein, szomorúan vágycokunk vissza a jó, öreg, döcögő

delizánszhoz, amely lassu volt ugyan és rázós, de felejthetetlenül regényes.

A latin népek országai tartották meg még legutóbb ebből a haldokló romantikából, de sajnos, már itt is egyre jobban pusztul és kivesz. Manapság már a spanyol Alhambrában villanyos reflektorok rontják a fényhatást s Velencét a raportétkés veginetónakok vetkőztetik ki pittoreszk mivoltából.

Egy nemrég megjelent városi rendelet véglegesen száműzte Páris területéről a lovas-omnibuszokat. Ezzel a rendelettel Páris egyik legérdekesebb és legtípusosabb sajátága vesz ki. Annyi kedves emlék fűződik ezekhez a döcögő öreg járművekhez, hogy bizony nem kevés szomorúsággal fogjuk nélkülözni őket. Pompás élvezet volt, mikor Páris lüktető életét akartuk tanulmányozni, felmászni egy-egy ilyen öreg butár tetejére s a Madeleine-től elkoicsikázni a Bastille-ig, végig a nagybulvárok néparádatall teli, tarka zürzavarán. Vagy pedig, egy csendes nyári estén, a holdvilág bágyaút fénye mellett végigkoicsikázni Páris komor, sötét faubourg-jain, el egész Charantonig vagy Malakoffig — egyike volt a legegyszerűbb s a legpoétikusabb gyönyöröknek.

A kocsis, mikor az utazók már néptelenobbeké lettek, magukra hagyta öreg gebéit, akik az unalomig ismerték a járást s politizálni kezdett az utasokkal. Szerelmes párok suttogtak, összebuja s öreg nénikék bóbiskolva kötögettek a pad sarká-

ban. A konduktor ujságot olvasott, vagy a holdat bámulta s mikor a kocsi lassan kapszkodott valami hosszú emelkedésen, leszállt, hogy kinyújtóztassa egy kicsit elgémberedett tagjait. A hosszabb vonalakon a feleutnál lovakat váltottak s az utasok kiszálltak egy perczre, hogy időközben valami innivalót hörpintsenek egy közeli kocszmában: öt percz múlva csak annál kedélyesebben folyt tovább az „utazás.“

A most száműzött emeletes omnibuszok a második császárság elején jöttek divatba, angol mintára. Kezdetben azonban az *imperiálon* (emeleten) való utazás nem volt olyan egyszerű dolog s a feljutáshoz sok tapasztalat s valóságos tornászgyűség kellett. Épp ezért nők s a lokális viszonyokkal kevésbé ismerős egyének nem is merték megszerezni a tetőre való felmenetelt. A lépcsőt egy három fokos, egyenes létra képezte, amelyen a feljutáshoz egy tapasztalt hármas lendítésre volt szükség s ha valamelyik tekintélyesebb súlyú pasasérnak nem sikerültek ezek a légtornászi mutatványok, olyankor a kalauz hátulról tolvá, a kocsis meg felülről huzva segítették fel a magasba.

Igy azután az ut nem télt el soha néhány komikus incidens nélkül, pláne mikor valami tapasztalatlan, de vállalkozó szellemű idegen kísérelte meg a magasba való feljutást.

Ezekkel az öreg alkotmányokkal szükségképen néhány nagy ember emléke is össze van fűzve. Így például az „ötödik evangélista“ Renan, akiből tökéletesen hiányzott az elhatározóképesség, a bul-

hatáskörben elért eredményektől is: igyekezete tehát nem lehet kisebb a községi érdekek kielégítése terén, mint amily igyekezettel ma azon a választott jegyző küzd.

Azt mondják sokan, hogy a választott tisztviselő a választás ténye által elválasztathatatlán érzelmi kapcsolatokkal fűzetik hozzá ahhoz az önkormányzati testülethez, amely őt a választás folyamánaképpen keblére ölelte. Az e felfogáson lévők azt is állítják, hogy a kinevezett tisztviselőket semmiféle érzelmi szálak nem kötnék a községhez és a kinevezett jegyző, idegenül állván a községben, nem lévén gyökere abban, hiányzani fog benne a szeretet és az együttérzés a község érdekei iránt, amely érzelmei pedig nélkülözhetetlen feltételei annak, hogy a jegyző községe sorát igazán szíven viselje.

Mi nem félünk attól, hogy a kinevezett jegyző községét mostohagyermekként kezelje, pedig mi a községi érdekek megóvását, a községek lehető nagyarányú fejlődését mindenkor elsőrangú nemzeti czélul vallottuk és éppen a községek jelentőségének felismerése vitt bennünket arra a gondolatra, hogy a községi igazgatás érdekeinek kivívásáért harcot indítsunk, harcot folytassunk mindaddig, amíg azok az érdekek kielégítést nem találnak. Ismételjük, nem tartunk attól, hogy a jegyző, ha nem választatik, hanem kinevezés útján nyeri el állását, községe érdekeivel szemben közönyös lesz. Hiszen ma is a jegyző idegen attól a községtől, amelynek jegyzőjévé választották, annak érdekei, fejlődése nem hevitették, tettekre nem készítették megválasztása előtt s mégis, amidőn a választás után jegyzői székét elfoglalja szívének, lelkének minden érzése együtt dobban községével, azzal való közösséget tehát maga az alkalmaztatásnak, a jegyzői szék elfoglalásának ténye szüli meg, — e tényre nézve pedig alárendelt jelentőségű maga az alkalmaztatás módja.

A jegyző, ha egyszer elfoglalta valamely községben a jegyzői székét, azzal a községgel együtt érez, annak a községnek fejlődése az ő öröme, annak a községnek bajai az ő fájdalma, mert nem az alkalmaztatásnak mikéntje, hanem faktuma tette őt működése tartamára a község szerető, annak minden érdekeiért hevülő polgárává.

A községi jegyzői kar bebizonyította, hogy hivatásának magaslatán áll és kötelességteljesítés tekintetében az első közé tartozik: előtte a jövőben is csak kötelességei lesznek a világító fátyla, amely követendő utját megjelöli.

Mi azt tartjuk, hogy a községek autonómiájának kiterjesztése, az autonóm jogoknak

várokon mindig utána kiabált az omnibuszoknak, de mikorra az megállt, sosem tudta magát elhatározni, vajon felszálljon-e, avagy gyalog folytassa tovább útját, elannyira, hogy végre is a kocsis szitkozódva tovább hajtott s Renan mint az „amnibuszok bolondítója“ szerepelt s akinek poczakos alakját a konduktorok már messziről megismerték s integetésére megállás nélkül döcögtek tovább.

Scribe, a drámaíró, akiben mellékesen nagy fővénység is lakozott, mindig eltévedtette a helyes omnibuszt s ilyenkor addig veszekedett a konduktorral, amíg az fizetés nélkül hagyta leszállni. Gautier pedig egy ilyen „vieux véhicule“ tetején találkoztott első szerelme tárgyával s hálából nem egyszer énekelte meg az imperale-t. Victor Hugo pedig egyenesen rajongott az omnibusztetön való utazásért.

Czélalanul felült időnkint valamelyik kocsi tetejére s egy sarokba huzódva, elmerengett valamely új költemény tárgyán s valahányszor lekerült az impérialeről, mindig volt egy új vers-témája.

Manapság azonban, mikor a poéták szerelme, vagy összetört szíve száz-százötven kiadást ér meg, a költők automobilon járnak s mivel a prózai emberiségl óhalálban akar futni, a regényes öreg omnibuszokat kiszorítja az otromba és lakomás autobus.

Havas Zoltán.

minél szabadabb gyakorlása s a jegyzőnek a községtől, felettes hatóságaitól függetlenítése s részére az autonóm hatáskörben széles szerepkör biztosítása: eredményezni fogja a haladás terén elmaradt községeink fejlődését.

Elvi jelentőségű döntvények és rendeletek.

Utrendőri kihágások nyomozása. Utrendőri kihágásoknál a szükséges kiszállások a közut védelme érdekében történnek s ha az eljáró elsőfoku hatóság uti általánnyal bír, e kiszállásokért semmi díjat sem számíthat fel. (A m. kir. ker. miniszter 1911. évi 7173. sz. hat.)

Erdei közutak osztályozása. Az erdők kihasználásának fokozottabb biztosítása — kisebb közforalom mellett — nem elegendő ok arra, hogy valamely közut jellegének megfelelő osztálynál, magasabb közuti osztályba soroltassék. (A m. kir. ker. min. 1910. évi 76817 sz. hat.)

Mezőrendőri kihágás elbírálása. A mezőn kazalba rakott és 60 K értéket meg nem haladó gazdasági terménynek ellopása, ha az nem minősített büntett, mezőrendőri kihágást képez, melynek elbírálása a közigazgatási hatóság hatáskörébe tartozik. (A hatásköri bíróság 1910. évi 22. sz. hat.)

Véderőmentesítésre vonatkozó bizonyítvány. Az osztrák főiskolákat látogató magyar honosságú tanulók részére a véderő kötelekbe való nem tartozást igazoló bizonyítványt a járási tisztviselő kiállítani tartozik. (A m. kir. honvédelmi miniszter 1899. évi 33.125. sz. ált. hat.)

Utazásrendészeti hatáskör korlátozása. A közigazgatási bizottság utrendészeti ügyekben határozni vagy intézkedni nem illetékes. A törvényhatóság elsőfokú tisztviselőjének, mint utrendészeti hatóságnak, az 1890. évi I. t. cz. 145. szakaszán alapuló intézkedési joga arra, hogy valamely járművel való közlekedést betilthasson, nem terjed ki. (A m. kir. kereskedelemügyi miniszter 1910. évi 88.936. sz. hat.)

Alispán utrendészeti hatásköre. A vasuti állomásokhoz vezető közutak felügyelete az alispánt illeti meg s ezen felügyeleti jog másra át nem ruházható. (A m. kir. kereskedelemügyi miniszter 1911. évi 3933. sz. hat.)

Községi közigazgatás.

Megüresedett községi jegyzői állások. Tótkeresztur, segédj. á., május 31-ig. Főszolg. *Muraszombat.*

Mezőhegyes, II-od segédj. á. 1400 K fiz., butoros szoba, fűtés, világítás, június 6-ig. Főszolg. *Battonya.*

Galambos, segédj. á. 1000 K fiz., szabad lakás, június 15. déli 12 óráig. Főszolgab. *Szolyva.*

Ólálhapos, segédj. á. 1000 K fiz., május 31-ig. Főszolgab. *Magyar-Lápos.*

Kisösz, segédj. á. 1000 K fiz., június 1-ig. Főszolgab. *Perjámos.*

Szászfalva, körj. á. (8 község) 1600 K fiz., szabad lakás, kerttel, június 10-ig. Főszolgab. *Élesd.*

Kölnök és Krassóvár, körj. á. 1600 K fiz., stb., június 5-ig. Főszolgab. *Resiczabánya.*

Pálos, jegyzői á. 1600 K fiz., szabad lakás, 270 K kül. átalányok, június 15. déli 12 óráig. Főszolgab. *Kőhalom.*

Szatmárkökötő, körj. á. 1600 K fiz., szabad lakás és díjak, július 1-ig. Főszolgab. *Csenger.*

Sővényesség, jegyzői á. 1561 K kezdőfizetés, 6 öl tűzifa, 100 K postakézeltési át., 60 K kéz. díj, szabad lakás, június 14. déli 12 óráig. Főszolgab. *Kőhalom.*

Szászfalva, körj. á. 1600 K fiz., szabad lakás, udvarral, kerttel, június 10-ig. Főszolgab. *Élesd.*

Alsóvíst, körj. á. 1600 K fiz., 168 K lakp., 278 K átalányok. Főszolgab. *A. Árpás.*

Sáránd, közs. jegyz. á. 1600 K fiz., 17 hold szántó éska száló, szabad lakás, kerttel, 400 K kiegészítő díjak, június 7-ig. Főszolgab. *Derecske.*

Szélzug, körj. á. 1600 K fiz., 400 K lakasp., 400 K átalányok, június 19-ig. Főszolgab. *Szilágyceh.*

Marospetres, körj. á. 1500 K fiz., 240 K szanálletmény, 240 K fuvarált, tűzifa, szabad lakás, háromnegyed hold kerttel, jun. 16-ig. Főszolgab. *Máriaradna.*

Sajószentpéter, I. jegyzői á. 1346 K fiz., 10 és egy negyed hold szántó, szabad lakás, kerttel, jun. 6-ig. Főszolgab. *Sajószentpéter.*

Megüresedett községi orvosi állások. Pészak, közs. orv. á. 1600 K fiz., 5—5 évenként 800 koronáig emelkedő 200 K ötdéves pótlék, 500 K lakpérez és a régi jegyzői lak díjmentes használata, jun. 10-ig. Főszolgab. *Perjámos.*

Giléd, közs. orv. á. 1600 K fiz., korpóték, 5 szobás lakás, mellékhelyiségekkel, fürdővel, látog. díjak, husszemle, halottkéml. díjak, kézi gyógyszer-tár, jun. 20-ig. Főszolgab. *Csák.*

Kőrösladány, orv. á. 1400 K fiz., 500 K lakp. és megáll. díjak, június 20-ig. Főszolgab. *Szeghalom.*

A rovatvezető üzenetei.

A községi elöljáróságok teendői május 29—jun. 5-ig: *Május 29-én:* Közhírré teendő, hogy az esküdtképes polgárok nevjegyzőke június 1-től 15 napon át, bárki által megtekinthető és az ellen a közszemlére tétel ideje alatt felszólalhat; e felszólalásokra pedig további 8 nap alatt az észrevételek megtehetőek. (1897:XXXIII. t. cz. 10. §. I. M. 3300/1898.)

Május 30-án: A trachomás hadkötelesekről kimutatás terjesztendő be a főszolgabíróhoz. (B. M. 20.225/1886.) Az adóátalány havi részlete a kir. főszolgabíróhoz. (H. M. 58.200/1902.)

Május 31-én: Tartózkodási jelentkezési lapok főszolgabíróhoz. H. M. 58.200/1902.)

Június 1-én: Közhírré teendő a gőzcséplőgépek és egyéb gazdasági eszközök körül foglalatokódó munkások testi épségének megóvása tárgyában alkotott vármegyei szabályrendelet.

Esküdtképesek alaprajstroma közszemlére teendő.

Június 2-án: Adóbehajtás eredményéről kimutatás főszolgabíróhoz beterjesztendő. (1883:XLIV. t. cz. 84. §.)

Halottvizsgálati jegyzőkönyvek főszolgabíróhoz. (1876:XIV. t. cz. Vh. u. 31.015/1876.)

Június 3-án: Fegyver- és vadászati adót fizetők nevjegyzőke főszolgabíróhoz. (P. M. 39.280/1883. B. M. 28.871/1883.)

Június 4-én: A pótelő- és leírásokat tartalmazó jegyzőke kivétel után kir. adóhivatalnak visszaküldendő. (P. M. 48.493/1884.)

Pénztárvizsgálati jegyzőkönyv előző hóról főszolgabíróhoz beterjesztendő. (Vm. szabályrendelet.)

Kérdés: A jegyzői földék után járó vizszabályozási költségek a jegyző, vagy a község által viselendők-e?

Válasz: A m. kir. belügyminiszter 1525—1891. sz. a. határozatában kimondta, hogy a vizszabályozási költségek, mint a birtok javítására több éven keresztül befektetett és hosszabb idő alatt megtérülő beruházások a község, mint tulajdonos és nem a jegyző, mint birtokos által fizetendők. A m. kir. Kuria is kimondotta, hogy amennyiben a haszonbérlet a közterhek viselésére kötelezte magát, a közterhek alatt vizszabályozási költségek nem érthetők. — Ezekből folyólag a jegyzői földék után vizszabályozási költség viselésére a jegyző csak az esetben lenne kötelezhető, ha a fizetést a tulajdonos községgel szemben kifejezetten magára vállalta volna.

Kérdés: Községi elöljárók fegyelmi ügyében a közigazgatási bizottság fegyelmi választmányának az ülésén ki az előadó, ha az elsőfoku határozatot az alispán hozta, a főjegyző pedig az elsőfoku határozat meghozatala körül az előadói teendőket látta el.

Válasz: A m. kir. belügyminiszter 92333—1907 és 134.957—1907. sz. rendeleteikben kijelentette, hogy az alispán és a főjegyző azokban a fegyelmi ügyekben, amelyekben alsóbb fokban ök döntöttek, a közigazgatási bizottság fegyelmi választmányában az előadói teendőket nem láthatják el, — viszont azonban az, hogy az ügy elsőfoku elintézésében a főjegyzői előadói (fogalmazási) teendőket teljesített, reá nézve kizáró okot nem állapít meg.

Kérdés: Van-e szükség bizalmiférfiakra községi jegyző választása alkalmával s azok mellőzése okul szolgálhat-e a választás megsemmisítésére. Ugy emlékszem, hogy van egy belügyminiszteri határozat, amely a jegyzőválasztásnál is előírja bizalmi férfiak alkalmazását?

Válasz: A belügyminiszter 83.607—889. sz. a. tényleg úgy határozott, hogy a jegyzőválasztásnál bizalmiférfiak alkalmazandók. Most azonban végső fokon a m. kir. közig. bíróság dönt, a jegyzőválasztás ellen beadott panaszok tekintetében s a bíróság azon gyakorlatot követi, hogy a községi képviselőtestület által eszközölt tisztviselőválasztásnál bizalmiférfiak nem alkalmazandók, mert ezt a törvény nem kívánja meg. (M. kir. közig. bíróság 1903. évi 8. sz. határozata.)

Kérdés: A községi erdő fának eladása iránt a főszolgabíró hirdetett árverést, az ő általa meghatározott feltételek mellett s most elnöklete alatt tartandó képviselőtestületi közgyűlésen jóvá akarja hagyatni az általa megkötött szerződést. Jogos-e ez az eljárás?

Válasz: Semmiesetre sem jogos, mert a községi vagyon bérbeadásának vagy eladásának módjait a képviselőtestület állapítja meg, az árverést az elöljáróság tartja, a szerződést ugyanez köti meg s a képviselőtestület, a községi bír. vagy helyettesének elnöklete alatt határoz, mert a főszolgabíró ily ügyekben rendelkezni gyűlésen elnökölni jogosítva nincs. A főszolgabíró egész eljárása megfeleltetendő s a felettes hatóság azt bizonyára meg is semmisíti.

A szülő

Mind a foglaltul mert ebbe gunk eltérlettől s meggygyakoroidja meg

Mind a mi az a b való beszárított értékesítéskak a lesleve, akik kölnök fel mindazt tani tartoz zeltsége n vagy amire a törvénye

A törv a felmenő tás, kihaza vagy amit fizetésre f betudás a az egyik g többbe is ke kivétel van mekre vagy csakhogy g szerezhesse tunk az ily tetési költs tudni rende dalmi költs zetesen már örökrészébe

Ami a felmenő a most fels az az örökr azt a felmen vel adta. A ingyen jutta gyont végre rokonának ő esetben végről van szó örökösödés e tudástól, men vény alapjár az egyenlő ő pott érték; e esetben azt örökösök, am deletben hag nekik hagyot a köteles rés követelhetik dekozott vag

A törvé menő örökös nek) örökrés ban rejlik, l egyenlő mód gyatekában. arra nézve, h letet nem alk rokonokra s konokra száll részben oszto azonban meg nemelyik lem rábbi szülött álló lett, avagy kénytelenség rult viszonyai képpen mégis son, mint az

JOGÉLET

A szülő ajándeka a gyermek örökrészebe betudható-e?

Budapest, május 27.

Mindennapi kérdés ez, amit a czimbe foglaltunk; de azért érdemes róla szólni, mert ebben a kérdésben legfelsőbb bíróságunk eltért néhány éve az eddigi joggyakorlattól s most állandóan az alább ismertető joggyakorlatot követi, amely nemlegesen oldja meg a feltett kérdést.

Mindenek előtt azzal jőjjünk tisztába: mi az a betudás, amit másként örökrészebe való beszámításnak vagy az előre kapott érték leszámításának is neveznek. Betudásra csak a leszármazó örökösök vannak kötelezve, akik ha nem végrendelet alapján örökölnék felmenő rokon örökhagyójuk után, mindazt törvényes örökrészükből beszámítani tartoznak, amit vagy a betudás kötelezettsége mellett kaptak az örökhagyótól, vagy amire nézve a törvény rendel, hogy az a törvényes örökrészebe betudassék.

A törvény szerint betudás tárgya, amit a felmenő rokon lemenő rokonának önállósítás, kiházasítás vagy hozomány czimén ad, vagy amit lemenő rokonának adósságai kifizetésére fordított. Nem tárgya azonban a betudás a neveltetés költsége, ha mindjárt az egyik gyermek több iskolát végzett és többé is került, mint a többi gyermek. Egy kivétel van ez alul, ha a szülő az egyik gyermekre vagyoni erején tulmenően költsékezik, csak hogy gyermeke magasabb képzettséget szerezhessen. Ebben az esetben joggyakorlatunk az ilykép a gyermekre fordított neveltetési költséget a gyermek örökrészebe betudni rendel. Nem betudás tárgya a lakóalmi költség sem, kivéve ha a szülő azt előzetesen már kikötö, hogy majdan a gyermeke örökrészebe betudassék.

Amit a szülő gyermekének, illetőleg a felmenő rokon lemenő rokonának életében a most felsorolt czimeken kívül ingyen ad, az az örökrészebe csak akkor tudható be, ha azt a felmenő rokon a betudás kötelezettségével adta. A felmenő rokon ezenfelül az ilyen ingyen juttatott, vagyis ajándékozott vagyont végrendeletében is betudhatja lemenő rokonának örökrészebe, csak hogy ebben az esetben végrendelet szerint való örökösödésről van szó s ez azért különbözik a törvényes örökösödés esetében való örökrészebe való betudástól, mert utóbbi esetben a lemenők a törvény alapján egyenlően örökösödnek s ebbe az egyenlő örökrészebe tudatik be az előre kapott érték; ellenben végrendeleti örökösödés esetében azt tartoznak elfogadni a lemenő örökösök, amit nekik az örökhagyó a végrendeletben hagy, kivéve, ha a végrendeletben nekik hagyott örökrész még annyi sem, mint a köteles rész. Ámde ekkor a köteles részt követelhetik s ebben az esetben már az ajándékozott vagyont is szerepet játszik.

A törvényes örökösödés esetében a lemenő örökösöknek (rendszerint a gyermekeknek) örökrészebe való betudásnak alapja abban rejlik, hogy a lemenők egymás közt egyenlő módon örököljenek felmenőjük hagyatékában. Nincs ugyanis semmi jogos ok arra nézve, hogy ha az örökhagyó végrendeletet nem alkot, az ő hagyatékában, mely a rokonokra s persze első sorban a lemenő rokonokra száll, ezek a rokonok ne egyenlő részben osztozzanak. Ezt az egyenlő osztozást azonban megzavarhatja az a körülmény, ha némelyik lemenő rokon akár mert mint korábbi szülőtt már az örökhagyó életében önálló lett, avagy férjhez ment, akár mert a kénytelenség úgy hozta magával, hogy szorult viszonyain az örökhagyó segítsen, ilyenképpen mégis végredményben többhez jusson, mint az a lemenő, aki vagy még nem

nőtt fel az önállósulás koráig, vagy okos módon való élés következtében nem szorult felmenője támogatására.

Az ajándékozott vagyont azelőtt a kir. Kuria a most mondott okból mindig beszámította a lemenő örökös törvényes örökrészebe, azt mondván, hogy az ajándékozással az igazságos egyenlő osztály meg van zavarva s azért az ajándékozott vagyont be kell tudni a lemenő törvényes örökrészebe s pedig annál is inkább, mert ha az örökhagyó ezzel az ajándékozással a megajándékozott lemenőjét a többiekkel szemben előnyben akarta volna részesíteni, úgy megtehette volna azt, hogy az ajándékozást kifejezetten a betudásra való kötelezettség nélkül juttathatta volna lemenőjének. Ez a joggyakorlat köztudattá vált s most ellenkező joggyakorlat fejlődött ki legfelsőbb bíróságunknál, melyet jórészt a kir. ítélőtábla is követnek. Éppen ebből az okból tartottuk czélszerűnek ezt a kérdést ezen a helyen megbeszélni. Mert nemcsak a jogászoknak érdeke tudni, hogy törvénykönyv hiányában mi a kir. Kurianak álláspontja ilyen kérdésben, mely körül érdekl a szülőket és gyermekeket egyaránt. A szülő az új gyakorlat ismeretének hiányában különös kikötés nélkül juttat valamely gyermekének ajándékot, mert úgy tudja, hogy az az ajándékozott örökrészebe be fog tudatni s halála után áldatlan s felesleges per támad. Ellenben ismerve a megfelelő jogelvet, intézkedhetik úgy, hogy az a többi gyermek sérelmére ne legyen. Vagy ha mégis ajándékoz minden betudási kötelezettség nélkül, akkor tudatában van annak s tudhatják a többi lemenők is, hogy a megajándékozottat a szülő a többiekkel szemben előnyben akarta részesíteni.

S most röviden lássuk: miért tartja a kir. Kuria azt a szabályt, hogy az ajándékozott vagyont a lemenő örökös törvényes örökrészebe nem tudható be. A kir. Kurianak ebben a tekintetben az a felfogása jutott kifejezésre határozatainak indoklásában, hogy az ajándékozás magában véve az ingyenesen juttatott vagyont következtében előnyben való részesítés s így nem kell külön kifejezni azt, hogy a felmenő rokon ezzel az ajándékkal előnyösebb helyzetet akar biztosítani az ő megajándékozott lemenőjének, hanem ellenkezőleg, ha azt akarja, hogy lemenője az ajándékozás ellenére sem jusson a többiekkel szemben előnyhez, ezt kell neki kifejeznie azal, hogy az ajándékozott vagyont egyúttal a törvényes örökrészebe betudni rendel; vagyis hogy nem ajándékot ad, hanem előre ad ki az örökrészből értéket.

Vádolható-e a vádlott büntetlenül mást? A vádlottnak a büntető perrendtartás széles körben ad kedvezményeket, hogy magát kellően védhesse; tettszése szerint védekezhetik vagy hallgathat, válótlanságokat mondhat és azokat visszavonva, új válótlanságokkal zaklathatja a bíróságot. Mindehhez meg van a joga, mert a modern büntető perrendtartás nem ismer a vádlott ellen alkalmazható kényszerítő eszközöket, melyekkel őt vallomásra lehet bírni. Ámde ennek a szabadságnak is van korlátja, amint az a következő esetből kitünik: F. Károly lopással vádolva került a vizsgálóbíró elé. Itt nemcsak tagadta a lopás elkövetését, hanem megvádolta lakótársát és oly tetszetősen adta elő hazugságait, hogy a vizsgálóbíró a vizsgálatot a lakótárs ellen is folyamatba tette. Ámde az igazságszolgáltatás mégis csak kiderítette az igazságot s F. Károly bizonyult a lopásban bűnösnek. Ennek tetejébe a lakótárs feljelentette F. Károlyt hamis vád büntette miatt, aki azzal védekezett, hogy a védelem szabadsága őt a lakótárs megvádolására feljogosította. A bíróságok azonban F. Károlyt a hamis vád büntetésében elmarasztalták, mert úgy találták, hogy a vádlott a maga érdekében másokat nem vádolhat igazságtalanul büntetendő esekelményével.

Végrehajtás 23 fillér miatt. Egy alsóausztriai ügyvéd ügyfelének adósától posta útján megkapta a megítélt tőkét, kamatot és költséget; mégis az adós postadíj és postautalvány fejében levont 23 fillért. Az ügyvéd ügyfele nevében a hiányzó 23 fillér erejéig végrehajtást vezetett az adós ellen, aki jókora költséget volt kénytelen fizetni. Ebbeli haragjában följelentette az ügyvédet fegyelmi hatóságánál és a bécsi legfelsőbb ítélőszék mint fegyelmi bíróság feddésre ítélte az ügyvédet.

Az anyós, mint bontó ok. A kir. Kuria egy vádlóperben a mult hóban hozott ítéletével az alsó bíróságok ítéleteit megváltoztatva, a házasságot a férj hibájából felbontotta, mert a férjnek az a cselekménye, hogy a feleségét anyósa bántalmazása ellen meg nem védte, a férj terhére a házastársi kötelesség súlyos megsértését állapítja meg s ez alapon a feleség jogosan kérhette a házasság felbontását.

A házassági együttélés megszakítása esetében, de ha a felek a házasságot fel nem bontják, a különélő házastárs nem követelheti vissza a házastársának adott ajándékot azon a czimen, hogy ő ezt az ajándékot az együttélés feltételezése mellett ajándékozta hitestársának. Így döntött legközelebb a budapesti kir. ítélőtábla.

TELKEK

120 parcella 300 □-öles a villamos közelében, □-ölenként 4 koronától 6 koronáig 5 évi részletfizetésre eladó. Ezen helyen már 3000 telek adatot el és az építkezés nagyban folyik. Bővebbet:

Várady, Alsó-erdősor 12. szám.

Telefon 105-33. Telefon 105-33.

ÖNMAGÁNAK

eliensége, ha üzleti költségeit csökkenteni nem

igyekszik.

Kérjen mintákat sokszorosító viaszpapiros és festék

dobozárunkból Roneo vagy bármely más rendszerű sokszorosító gép számára.

Áraink és minőségeink minden versenyen felül állnak.

ZILAHÍ és SZABÓ

Budapest, VI. kerület, Mozsár-utca 9. szám.

Réztisztító pasztánk felülmulhatalan! Sokszorosító- és írógépszalag-festékes kezeket pillanat alatt tisztít.

Telefon 139-90.

Telefon 139-90.

Idegenek Utmutatója.

Bankok és takarékpénztárak.

Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület. Budapest. Alapítva 1840-ben. Befizetett részvénytőke 20.000.000 K. Tartalékai 59.329.862 K 89 fillér. Könyvecskére és folyószámlára elhelyezett betétek álladéka 1910. december hó 31-én 369.403.373 K 18 fillér. Forgalmában lévő saját kibocsátványok 233.571.450 K. A takarékpénztár 4 százalékos és 4½ százalékos zálogleveleket, valamint 4 százalékos és 4½ százalékos községi kötvényeket bocsát ki. Ezen címletek teljesen adómentesek, minden tekintetben kauczióképsek és községek, testületek, alapítványok és nyilvános felügyelet alatt álló intézetek pénzeinek elhelyezésére, valamint hitbizományi és letéti pénzek gyümölcsöző elhelyezésére alkalmasnak nyilvánítottak. Mind a záloglevelek, mind a községi kötvények alkalmasnak nyilvánítottak továbbá katonai házasági óvadékok céljaira s a záloglevelek ezenfelül árvapénzek elhelyezésére is. A takarékpénztár ezenkívül 1906-ban 30.000.000 K összegű, egyenkint 100 K névértékű nyereségmentes kötvényt bocsátott ki.

Budapesti Bank Részvénytársaság, VI., Teréz-körút 22. szám. Alapítke 10 millió korona. Fiókok: V., Zoltán-utca 16. sz., VI., Váci-körút 15. sz. Elfogad betéteket folyószámlára és takarékpénztári könyvecskére. Előleg ad értékpapírokra. Külföldi pénzek vétele és eladása. Tőzsdéi megbízások. Safe deposit a Zoltán-utcai fiókban.

Első Magyar Iparbank váltóüzlete, Budapest, V., József-tér 1. szám. Értékpapírok, sorsjegyek, ércpénzek vétele és eladása a hivatalos napi árfolyamon. Tőzsdéi megbízásoknak úgy az érték-, mint a gabonatőzsdén a legelőnyösebb feltételek mellett eszközlése. Szelvénnyek és kis-sorsolt értékek díjmentes beváltása. Olcsó, magas előleg értékpapírokra és sorsjegyekre. Sorsjegyek részletfizetésre. Igérvények minden huzásra. Osztálysorsjegyek eredeti áron. Szerszám-ellenőrzés költségmentesen. Katonai házasági óvadékok ügyében minden utbaigazítás és eljárás ingyenes.

Magyar Leszámitoló- és Pénzváltóbank, V., Dorottya-utca 6. Fióktintézetek: Budapest, IV., Muzeum-körút 1., V., Nádor-utca 25., V., Lipót-körút 32., VII., Erzsébet-körút 41., VI., Andrassy-ut 30. Vidéki fiókok: Piume, Kolozsvár, Kassa, Pozsony. Közrakatárak: Budapestben és Barcsán. Alapítke 40.000.000 korona.

Wiener Bankverein magyarországi fióktelepe, Budapest, V., Nádor-utca 4. Fiók-osztályok: IV., Koronaherczeg-utca 10. és VI., Deák-tér 3. sz. Alapítva 1889. Alapítke 130.000.000 korona. Telefon: 74-52.

Budapesti Takarékpénztár és Országos Zalogkölcson Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Központ és Magy. kir. szab. osztálysorsjáték főkezesítő helye: VI. kerület, Andrassy-ut 5. Kézi zálogüzletek: IV., Károly-körút 18.; IV., Ferenciek-tere 4., Irányi-utca sarkán, VII., Király-utca 57., VIII., József-körút 2., VIII., Ulloi-ut 6. sz.

„Hermes” magyar általános váltóüzlet r.t. IV., Koronaherczeg-utca 5. sz. Fiókok: V., Dorottya-utca 8., V., Nádor-utca 25. Alapítke 3 millió korona. Értékpapírok és sorsjegyek vétele és eladása. Betétek takarékpénztári könyvecskére és folyószámlára. Utalványok és hitellevelek az összes piacokra. Osztálysorsjáték. Safe deposits.

Budapesti Kereskedelmi Részvénytársaság, VIII. ker., Rákóczi-ut 9. sz. „Palace pezsgőgyár” elnevezés alatt Budafokon modern berendezésű pezsgőgyár van, ahol francia minta szerint első rangú magyar pezsgőt gyárt. E mellett borkereskedelemmel, főleg fajborokat palackokban, likőr, rum, cognac és gyümölcs-pálinka gyártásával foglalkozik. Tokaji borokban Tokaj-hegylánján külön pinczéi vannak és a legmegbízhatóbb szamorodni és asszu borokat árusítja. Importál kínai és japán teákat, amelyeket Nippon-tea elnevezés alatt hoz forgalomba. A részvénytársaság pénzületeket leboncolit és takarékbetétet elfogad. Telefon: 141-83.

Országos Magyar Vasutas Takarékpénztár r.t. VI., Váci-körút 22. Alapítke: 1.000.000 korona. Fióktelep: Miskolc. Fuzionált a Budapesti Székesfehérvári Takarékpénztár r.t.-gal.

Belvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság, IV., Kigyó-tér 1. Alapítke 16.000.000 korona. Tartalékai 4.000.000 korona. Elfogad betéteket takarékpénztári könyvecskére, pénztári jegyre és cheque-számlára. Leszámitól váltókat. Jelzálogkölcsonöket nyújt földbirtokokra. Előleg ad értékpapírokra s azok vételét és eladását lelkiismeretesen és legmegtányosabb feltételek mellett eszközli. Tőkebefektetésül ajánlja 4½ és 4¼%-os adómentes zálogleveleket.

Budapesti Kölcsonös Segélyöz Egylet m. sz. V., Arany János-utca 18. Takarékbetétek gyümölcsöztesztését elvállalja heti befizetések mellett. Kölcsonöket folyósít olcsó kamat és előnyös visszafizetési módozatok mellett.

Budapesti Iparbank részv. társ. IV., Eskü-tér 8. Telefon: 25-65. Kölcsonöket folyósít váltóra vagy kötelezvényre; leszámitól folyószámla-követeléseket s elvállal minden, a banküzletbe vágó megbízást előnyös feltételek mellett.

Gaedicke bankház részv. társ. A magy. Lir. szabadalmazott osztálysorsjáték főelárusítója. Játéktérvek ingyen és bérmentve.

Magyar Fakerekedők Hitelintézete r.t. V., Széchenyi-utca 1. Alapítke 3.000.000 korona. Alapítási és részesedései: Egyesült Fatermelők r.t., Kisjenői Fatermelő r.t., Központi Faértékesítő r.t., Magyar Fakereskedelmi r.t. Elvállal minden, a fatermelés és fakereskedelem ágát a tartozó pénzügyi műveletet, felbecslest, értékbecslest, vételt és eladást előnyös feltételek mellett. kérne. Felvilágosítás Budapest, IV., Kessuth La-

Hazai Bank Részvénytársaság, V., Dorottya-utca 3. Alapítke: 32.000.000 korona, tartalékai 9.500.000 korona. Nádor-utcai fiók: V., Nádor-utca 18., Oktogon-téri fiók: VI., Andrassy-ut 48., Rákóczi-ut-i fiók: VII., Rákóczi-ut 16.

Budapest-Terézvárosi Takarékpénztár r.t. VI., Andrassy-ut 47. sz. Alapítke: 1.200.000 korona. Elfogad betéteket betétkönyvekre, pénztárjegyekre, valamint cheque- és folyószámlára. Leszámitól váltókat a legelőnyösebb feltételekkel bank-utón és hitelegyletben; előleg ad értékpapírokra; elfogad megbízásokat értékpapírok bizományserű vételére és eladására.

Budapesti Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság, IV., Koronaherczeg-utca 3. szám. Alapítke 2.000.000 korona. Elfogad takarékbetéteket 4½% mellett Köztisztviselői kölcsonöket folyósít 10-30 évi törlesztésre minden előleges költség nélkül. Elvállal tisztviselő-házak építését és telepek létesítését lakbérlekötés mellett.

Általános bank részv. társaság, VII., Erzsébet-körút 39. Alapítke 3 millió korona.

Az Algemeene Bank voor Zalcijk Onderpand németalföldi (hágai) pénzüteket kölcsonöket folyósít használatra, életjáradékokra, kötétt tulajdonra stb., anélkül, hogy váltófedezetet kérne. Felvilágosítás Budapest, IV., Kossuth jós-ut. 4. az Általános Óvadékbank helyiségében.

Országos Iparbank Részvénytársaság, Budapest, V., Ferencz József-tér 6. szám. (Gresham-palota.) A Zivnostenská banka, Prága a.l.a. i-tosa. Részvénytőke 60 millió, tartalékok 16 millió. Telefonszám: 131-65, 131-66. Sür-gönyözim: „Industriale.” Elfogad takarékbetéteket 4½% netto kamatozás mellett. Betéteket folyószámlára megegyezés alapján kuláns tétel mellett. A bankszakma összes ágaival foglalkozik. Értékpapírok vétele és eladása. Értékpapírok megőrzése és kezelése. Előleg értékpapírokra. Külföldi váltók és pénznemek vétele és eladása. Hitellevelek kibocsátása. A budapesti és külföldi tőzsdéken megbízások kuláns eszköz-lése. Váltók, utalványok stb. behajtása. Folyószámlaforgalom. Váltók leszámitolása. Váltóüzlet: V., Ferencz József-tér 6. (Gresham-palota.)

Szállítványozási és Iparbank r.t. VI., Váci-körút 37. Alapítke 400.000 K. Telefon: 21-29.

Magyar Kereskedelmi Hitelbank Részvénytársaság, Budapest, V., Erzsébet-tér 18. Alapítke 8.000.000 korona. Elfogad betéteket takarékpénztári könyvecskére, folyó (cheque) számlára és pénztárjegyekre. Leszámitól váltókat, utalványokat, kötelezvényeket és nyit számlákra alapuló künnlevőségeket. Előleg nyújt értékpapírokra és azok vételét és eladására vonatkozó megbízásokat lelkiismeretesen és legelőnyösebben teljesíti. Külföldi pénznemek vétele és eladása. Vállal szeszállítóbiztosítást a kincstárral szemben és letesz minden-nemű óvadékok. Elfogad letéteket megőrzés végett. (Safe deposit.) Kiállít hitelleveleket.

Budapest-Erzsébetvárosi Takarékpénztár r.t. VII., Károly-körút 13. Befizetett alapítke 5.000.000 korona. Elfogad betéteket takarékpénztári könyvecskére és folyószámlában. Tőzsdéi megbízásokat teljesít, értékpapírokat, csekket, külföldi pénznemeket vesz és elad.

Budapest III. ker. takarékpénztár, III., Lajos-utca 183. Telefon: 41-82. Alapítke 500.000 korona. Alapítva 1872.

Biztosítás.

Assicurazioni Generali (Trieszti Általános biztosító-társaság) Alakult 1831-ben. Részvénytőke és tartalékai 366.829.741 korona 68 fillér. Az eddig teljesített kárfizetések összege: 1.018.074.811 korona 43 fillér, az érvényben levő életbiztosítások összege: 1.106.056.556 korona 66 fillér. Budapest, Dorottya-utca 10., az intézet saját házában. Életbiztosítás minden módozat szerint, valamint finellátási és leánykihazasítási biztosítások. — Tűz-, szállítvány-, betöréssel lopás elleni és üvegbiztosítások. — Jégbiztosítás a Magyar jég-és viszontbiztosító részvénytársaság (Budapest, Nádor-utca 5. sz.) által. Részvénytőke és tartalékai 7.000.000 korona. Egyenkénti és csoportos balesetbiztosítások (egyenkénti balesetbiztosítások díjvisszatérítéssel is) az Első o. ált. baleset ellen biztosító társ. által (Budapest, Dorottya-utca 10. sz.)

Magyar Élet- és Járadékbiztosító Intézet m. sz. VI., Teréz-körút 52. Az életbiztosítás összes nemét kultiválja jutányos díjak és előnyös feltételek mellett; továbbá a nyugdíjbiztosítás különböző nemű magánhivatalnokok részére, kihazasítási biztosítást leányok részére.

Első Leánykihazasítási Egylet m. sz. Gyermekek és életbiztosító intézet, Budapest, VI., Teréz-körút 40-42. Alapítva 1863. Legelőnyösebb díjtáblázatok gyermekek és mindennemű életbiztosításokra, havi fizetések mellett is. — Tartalékai: 10.000.000 korona. Eddig kifizetett biztosított összeg hétémillió korona. Biztosítási állomány 46.000.000 korona.

„Duna” Biztosító Társaság, VI., Andrassy-ut 30. Alapítke: 2 millió korona.

„Friedrich Wilhelm” porosz élet- és kezességi biztosító r.t. Berlinben. Magyarországi igazgatóság: Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 17. Alapítva 1866-ban. Telefon: 69-75. Eddig biztosítva: 1500 millió korona.

Ipari vállalatok.

Pizsnanyi L. utóda Janisch János és fia, Budapest, VII., Jósika-utca 12. sz. csatornázási vállalata, épületbádógos műhelye és horgany díszítmények gyára. Légszesz- és vízvezetékek, központi fűtések, szellőztető készülékek, szivattyuberendezés, árnyékszékék, vízelékek, mindennemű gőz-, magán- és nyilvános fürdő, hidegvízgyógyintézetek, melegvízkészítő-berendezések, fűtő-tűzhely összekötéssel, gépek, világítási, fűtési és műszaki czélokra. Saját légszesz-készülék minden házában. Telefon 20-83.

Gyorstalpaló ipar r.t. V., Andrassy-ut 4. Elvállal mindennemű czípjávitást gyorsan és olcsón. Telefon: 28-33.

Hungária műtrágya, kénsv és vegyi ipar r.t. Z., Fűrdő-utca 8. sz. Alapítke 4.000.000 korona. Gyárak: Zsolna és Budapest. Telefon: 39-57.

Continental lemosható gallér- és közelgyár r.t. Budapest, VII., Telep-utca 43. sz. Telefonszám: 115-92.

Hazai likőr-, rum- és szeszgyár r.t. (Singer és Reichsfeld.) VI., Lehel-utca 17. sz. Telefon: 15-30.

Szabadalmazott Osztrák-Magyar Államvasut-Társaság magyar bányái, hutái és uradalmainak igazgatósága, Budapest, IV., Egyetem-utca 1. szám Vas- és aczélművek: Resicznán és Aninán. Hidépitő- és gépgyárak: Resicznán. Gazdasági gépgyár: Román-Bogánon. Petroleumfinomító, má mok, cementgyár, erdészeti és gazdasági: Oravicznán. Megrendelések a budapesti igazgatósághoz: IV., Egyetem-utca 1. szám alá intézendők.

Amerikai Czipő Részvénytársaság — American Shoe Company Ltd. Budapest, Dorottya-utca 6. és Erzsébet-körút 42.

Unió gőzmosógári részv. társ. Budapest, VII., Telep-utca 43. sz. Telefonszám: 115-92.

Ullaki Tégla
9. Alapít
Ullak. T
hegyi dű
pest, V.

Urikány-Zs
vénytárs
Telefon
pest. B
Darabos
gép- és
porment
részenet
vácsolási
gyárt: D
koczká p
ment- és
kénsvas
trágyát.
Hitelbank

Északmagy
Iparvállal
utca 29.
szobafűt
darabos s
a csibaji
aljai töm

Magyar Asz
4 sz. Gy
34.), Ara
Versecz. A

Beocsini Cz
utca 10.
mentgyár
köszénbár

Magyar M

Háló!

Még nem ju
hatna meg
megmondol
mennyi időv
van, be fog
mázzott házi
meg magát
(szám 10-4
ki díjtalanul
telefonjainkr
VI., Pođman

Ker

Aufrecht és
IV., Károly
sit könyve
fegyverek
czikkeket

Idegenforgal
tér 1. sz.
Nagyvárad
tőke 800.0

Budapesti K
Rottenbill
(457 drb. 8

A Smith Pre
azonnal és
írással és
tel. „Gran
és Brüssze
és termés
költségmen
vételkötele
dapest, VI
Telefon 8

Általános B
fabutor és
VII., Gizel
czim: Ber
szébeli me
tervekkel

Budapesti K
körút 22.
40.477.800
78-06, 19
20-99,

Ujlaki Téglá- és Mészégető r.-t. V., Akadémia-utca 9. Alapítók: 6 millió korona. Mészégető: Buda-Ujlak Téglá- és cserépgyárak: Óbuda, Péter-hegyi dűlő, Békásmegyér, Habarcsgyár: Budapest, V., Vízafogó 1455.

Urikány-Zsilvölgyi Magyar Kőszénbánya Részvénytársaság. Budapest, V., Nádor-utca 19. sz. Telefon: 38-83. Sürgőnyezim: Urikány Budapest. Bányák: **Lupény** (Hunyadmege). Termel: Darabos szenet, koczkaszenet szoba-, gőzoséplő-gép- és gőzke-fűtésre, diószenet, aknaszenet, portmentes aknaszenet kazánfűtési czélokra, aprószenet körkemence fűtésre, kovácszenet kovácsolási czélokra. Lupényi kokszműveiben gyárt: Darabos pirszenet kohászati czélokra, koczka pirszenet, dió pirszenet szobafűtési cement- és czukorgyártási czélokra, kátrányt, kénvas ammoniumot, magas hatásfoku műtrágyát. **Vezérbizományos: Magyar Általános Hitelbank,** Budapest, VI., Nádor-utca 12. sz.

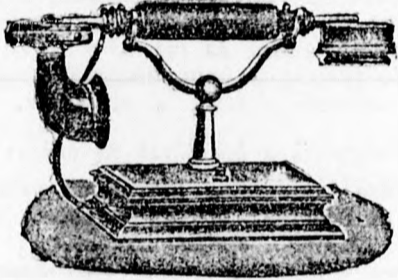
Északmagyarországi Egyesített Kőszénbánya és Iparvállalat Részvénytársaság. V., Arany János-utca 29. sz. Alapítók 4 millió korona. Ajánlja szobafűtésre az országsterre kedveit csibaji darabos szenet, gazdáknak és iparosoknak pedig a csibaji aknaszenet, valamint a kitűnő bagyjas-aljai tömör- és gyárszenet.

Magyar Aszfalt Részvénytársaság. V., Nádor-utca 4. sz. Gyártelepek: Budapest (VIII., Orczy-ut 34.), Arad, Mezőtelegd, Felső-Derna, Fataros, Versecz. Alapítók 5 millió K. Alapítatott 1878

Beocsini Czeméngyári Unió r.-t. V., Alkotmány-utca 10. sz. Alapítók 7,600,000 korona. Czeméngyár: Beocsin; malomkögyár: Ujvidék; kőszénbánya: Ujbánya.

Magyar Magántelefon Részvény-Társaság

HALLÓ!

HALLÓ!

Még nem jutott eszébe, hogy sok pénzt takaríthatna meg, ha házteléfonojait bevezetné? Ha megdondolja, hogy Önnek és alkalmazottainak mennyi idővesztése, hiábavaló ide-oda járkálása van, be fogja látni, hogy mindentől csak szabaddalmazott házteléfonojaink bevezetése által kímélhet meg magát Levélbeli vagy telefon felszólításra (szám 10-49) azonnal elküldjük megbízottunkat, ki díjtalanul fog Önnek szabaddalmazott házteléfonojainkról költségvetéssel szolgálni. Budapest, VI., Podmaniczky-utca 27.

Kereskedelmi vállalatok.

Aufrecht és Goldschmid utóda Elek és Társa r.-t. IV., Károly-körút 10. Egyetemes áruház. Elárulit könyveket, képeket, fényképező csikkeket, fegyvereket, mindenféle háztartási és fényüzési csikkeket előnyös részletfizetésre.

Idegenforgalmi és utazási vállalat r.-t. IV., Viadó-tér 1. sz. Pókok: Brassó, Fiume, Kolozsvár, Nagyvárad, Nagyszében, Temesvár, Zágáb. Alapítók 800,000 korona.

Budapesti Központi Tejcarnok-Szövetkezet. VII., Rottenbiller-utca 31. Üzletész-tőke 265,600 K (457 drb. 800 K-ás üzletész). Telefon: 58-56.

A Smith Premier látható írású gép az egyedüli, azonnal és állandóan látható írással és teljes billentyűzettel. „Grand Prix” Páris 1900 és Brüsszel 1910. Árjegyzék és természetbeni bemutatás költségmentesen és minden vételkötéletezés nélkül. Budapest, VI., Deák Ferenc-tér 6. (Anker-palota) Telefon 80-60.

Általános Berendezési Részvénytársaság. Billiárd, fabutor és hűtőkészülékek gyára, Budapest, VII., Gizella-ut 26. Telefon: 65-75. Sürgőnyezim: Berendezők Budapest. Levélbeli vagy szóbeli megkeresésre költségvetéssel, rajzokkal és tervekkel készségesen díjtalanul szolgálunk.

Budapesti Közuti Vaspálya-társaság. V., Lipót-körút 22. sz. Alapítatott 1865. Alapítók 40,477,800 korona. Telefon: 24-52, 85-92, 73-08, 19-90, 22-35, 47-56, 8-78, 84-31, 20-99.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

* **A Történelmi Társulathól.** A Magyar Történelmi Társulat a nyári szünet előtt nem tart már több felolvasó ülést. A szokásos nyári vidéki kirándulást sem tartja meg a társulat az idén, minthogy a tervbe vett megyei törvényhatóságok, amelyeknek területén eddig még nem volt vándorgyűlés, a vándorgyűlés tartásának későbbre halasztását kérték. A társulat folyóirata, a Századok, július és augusztus hónapokban nem jelenik meg. A történetírók s így a társulat vezetősége is a nyarat levéltári kutatásokra fordítják.

* **A Régészeti Társulat ülése.** Az Országos Régészeti és Embertani Társulat május 30-án, kedden délután 5 órakor a Magyar Tudományos Akadémia üléstermében tartja rendes havi ülését. Tárgysorozat: 1. Dr. *Hekler* Antal, Római sisakok Duna-penteléről. 2. Dr. *Semayer* Vilibald. Az abonyi és gödöllői honfoglaláskori sírokban lelt koponyák. Vendégeket szívesen látnak.

* **Az első német Heine-szobor.** A Majna melletti Frankfurtból jelentik: A városi tanács megengedte a Heine-szobor bizottságának, hogy Frankfurtban szobrot emeljen a nagy német költőnek. A szobor költségei már majdnem teljesen együtt vannak és így nem-sokára meglesz Németország első Heine-szobra.

* **Jung-Ungarn.** A Vészi József Berlinben Paul Cassirer kiadásában megjelenő havi folyóiratának májusi füzeté Ambrus Zoltán, Bródy Sándor és Heltai Jenő egy-egy novelláját mutatja be a német közönségnek, továbbá Babits Mihály költeményeinek egy sorozatát Horvát Henrik kitűnő fordításában. A politikai rész Vészi Józsefnek egy hosszabb tanulmányát hozza a katonai büntető perrendtartás körül keletkezett harcokról. A Gábor Ignác Edda-fordításainak méltatása kapcsán Mohácsi Jenő a magyar versrythmus ősi formáinak a germán népek legrégebbi rythmikájával való meglepő rokonságát mutatja ki. Két közgazdasági tanulmányt is hoz ez a füzet. Dr. Balkányi Kálmán értekezését a bolgár kereskedelmi szerződés magyar vonatkozásairól és dr. Fellner Frigyes nagyérdéki statisztikai vizsgálódásait a magyar földbirtok jelzőterheiről.

* **Móka.** Hangay Sándor szerkesztésében megjelenő egyetlen magyar humoros szépirodalmi és művészeti hetilap ismét a legelső rajzolójától hoz színes képeket és legelső modern íróink tollából dolgozatokat. A IV. évfolyam 21. számát Tichy Gyula rajzolta, kivülé Szigethy, Fodor, Sajó és Vanek nevével találjuk. Szobrászati részében: Lukácsy Lajos szerepel. Szépirodalmi részében: Kiss József, H. László Aranka, Orbók Attila, Norbert Guis, Molnár Béla, Hangay Sándor, Fodor Arthur és dr. Halmi Bódog írtak. Ezen kívül számtalan humoreszki, mókáság és élcz teszi élvezetessé. A Moka egész évi előfizetése 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. Mutatvány-számot ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, VI., Teréz-körút 33. sz.

* **A Vasárnapi Ujság** május 28-iki száma szép képekben közli a legfrissebb aktualitásokat, köztük a franciaországi repülőgép-katasztrófa képeit s az áldozatul esett minisztereket, a turini kiállítási sportünnepeket, a tavasi löversenyt, Strauss „Rózsalovag”-jának budapesti előadását (feltűnő szép képekben). Egy közlemény a sárközi nép művészetét mutatja be. Szépirodalmi olvasmányok: Szász Béla és Mezey Sándor verse, Kaffka Margit novellája, Rákosi Viktor regénye, Marcelle Tinayre franciaiból fordított regénye. Egyéb közlemények: az elhunyt Báró Bánffy Dezső arcképe, kép Achim Andrács temetéséről, Mahler Guszláv és Harmat Hedvig arcképei, a budapesti katonai díjlovaglás nyertesei, tárcázottak a hétről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték stb. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona, a „Világkrónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában. (Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. szám.) Ugyanígy megrendelhető a „Képes Néplap”, a leg-elsőbb ujság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

* **Jó Pajtás.** Buda várának történetéről mond el érdekes dolgokat Váradi Antal, Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermeklapja, a Jó Pajtás legújabb számában, elmondva, hogy kerítette hatalmába 1541-ben Budát a török. Ugyanabba a számba szép mesét írt Benedek Elek, érdekes elbeszélést Zsoldos László, a Vaskapu felé utaztatja Dörmögő Dömötört Sebők Zsigmond, kedves verset írt egy szép képben Géza bácsi, három kedves kis mesét mond el Elek nagyapó, Zsiga bácsi vidám történetet Tatáról, a hü elefántról, Rákosi Viktor regénye, a Kis Krónika rovat képes érdekességei, a rejtvények, szerkesztői üzenetek egészítik ki e szám gazdag tartalmát. A Jó Pajtást a Franklin-Társulat adja ki; előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona. Egyes szám ára 20 fillér. Előfizetéseket elfogad s kívánatra mutatványszámokat küld a „Jó Pajtás” kiadóhivatala Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

* **Az Arany János-Társaság ülése.** Az Arany János Társaság hétfőn, f. é. május hó 29-én, d. u. 5 órakor Temesvárott, a m. kir. állami főreáliskola dísztermében felolvasó ülést tart a következő tárgysorozattal: *Adám Éva* (Kamenitzky Etel), vendég: Lélekaratás. Történelmi elbeszélés. Felolvassa Lendvai Miklós, rendes tag. Szabolcska Mihály: *Költemények.* Szöcs Géza, rendes tag: Történelmi igazság és nemzeti sovinizmus. (Székfoglaló).

* **Báró Bánffy Dezsőnek** egy rendkívül jellegzetes és karakterisztikus arcképet hozza az Uj Idők utolsó száma, amelyben egyébképpen is gazdag képmellékleteket találunk. Feltűnnek még az Achim Andrács temetéséről készült nagyszabású felvétel. Az új számban Heltai Jenő folytatja Az én második feleségem című széles körökben nagy feltűnést keltett regényének közlését, azonkívül novellát Pakots József és H. G. Wells írtak, csikkeket Gárdonyi Albert és Lyka Károly. A számban találjuk még Vágó Maczának egy kedves rajzát és Jörgné-Draskóczy Ilona, Kiss Menyhért és Osváth Eszter verseit. A gazdag Különféle rovat és az érdekes-feszítő fordított regény A levegő hajtórúttjeinek folytatása egészíti ki a számot. Az Uj Idők előfizetési ára negyedévre 5. félévre 10, egész évre 20 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, VI., Andrássy-ut 10.

* **Az alaszakai aranyásók.** Kalandos regény, írta Emilio Salgari. Az Athenaeum Salgari-munkáinak kiadásával egy világszerte ismert, de különösen Olaszországban ünnepezt írónak akart Magyarországon is népszerűséget szerezni. Hogy ez a kísérlet sikerült, eléggé bizonyítja a nemrégiben megjelent két Salgari-kötetnek nagy sikere, melyet bizonyára csak fokozni fog „Az alaszakai aranyásók” című most megjelent regénye. Salgari legjobb írói tulajdonságait egyesíti magában. Cselekménye változatos, érdekes-feszítő, gyorsan haladó. Fehér arczu aranykere-sők és indiánusok harca köré csoportosulnak az izgatón érdekes események. Ott van a fehérek között Amerika népszerű hőse: Buffalo Bill is. A fehérek csak tömémentelen veszedelem után érik el céljukat. Nem egyszer jutnak olyan szituációba, hogy menthetetlennek látszanak. Ám nem annyira szerencsés véletlenek, mint okosság és bátorság, kiszabadítják őket a halál torkából. Friss, férfias könyv, mely minden tekintetben üdítőleg hat nemcsak a fiatal, hanem minden más olvasóra is. Bátor emberekről szól, de nem képtelen fantazmagóriákról. Salgari hőseit csodáljuk, de hiszünk is bennük, mert érezzük, hogy emberek, hozzánk közelállóak, akiket feltűnő és szeretünk. Salgari könyveinek világsikeréhez nem kis mértékben hozzájárult kiváló illusztrálójuk: Della Valle, aki minden tekintetben megértette és ki is fejezte a híres szerző intenczióit. A magyar kiadást is az ő rajzai díszítik. A fordítás Zsigány Árpád sikerült munkája. Az ifjuság szempontjából nagyon üdvösnek tartjuk a könyv szép nagybetűs nyomását. A gyönyörű fedelen feltűnő, de azért izléses dombornyomású kép vonja magára figyelmünket. A kiállításában is érdekes regénynek ára 3 korona.

* **Ernst Haeckel: Az élet esodái.** Az Athenaeum gyűjteményes vállalatának, a természettudományi könyvtárnak két új kötete jelent meg. Ernst Haeckel két kötetes munkája, *Az élet esodái.* A természettudományi világnézetnek egyik legkitűnőbb összefoglalása ez a könyv. Világos, áttekinthető módon adja az életről való tudás egész nagy anyagát. Nem tudósok, hanem a nagyközönség számára készült ez a munka, mely Haeckelnek, a „német Darvinnak” legkiválóbb írásai közé tartozik. De nemcsak népszerű és tudós ez a könyv, hanem harcos is. A haladó, szabad világnézet vivja benne nagy csatáját az elavult régi világnézetekkel. A két új kötet fordítása Czöbel Ernő dr. és Fülöp Zsigmond dr. munkája, nemcsak pontos, de jó magyarsággal adja Haeckel szövegét. A két testes, díszesen kötött könyv ára kötve 20, füzve 15 korona.

* **Ibsen „Vadkacsá”-ja magyarul.** Talán sohasem beszéltek nálunk annyit Ibsenről és sohasem olvasták annyit a nagy norvég drámaíró műveit, mint ma. Kapóra jön tehát Ibsen egyik fő művének, A vadkacsá-nak az az új fordítása, mely most jelent meg Radó Antal szerkesztette Magyar Könyvtár legújabb sorozatában. A nagyszerű drámát az eredeti minden szépségét visszaadó magyarsággal Mikes Lajos fordította s a Lampel R. (Wodianer F. és fiai) cég adta ki; ára 90 fillér.

* **A szocializmus alapvető tanításai.** A szocializmussal foglalkozó gazdag német irodalom egyik legkiválóbb és talán legolvasottabb műve a württembergi Schaeffle Albert Erhard ily című híres könyve, mely első megjelenése, 1874. óta tizennégy kiadásban forog közönségen s mely most a Radó Antal szerkesztése alatt álló ismert vállalat, a Magyar Könyvtár újabb füzetek közt magyarul is megjelent. A híres német munkát Ipolyi Tamás fordította gondos magyarsággal s a szóban forgó gondolatokban való nagy jártassággal. A nagybecsű és közérdeklő füzetet a Lampel R. (Wodianer F. és fiai) cég adta ki; ára 60 fillér.

MOLNÁROK ÉRDEKE.

— Malomipari és műszaki melléklet. —
A Magyarországi Molnárok Országos Szövetségének hivatalos közlönye.

Fővárosi malomiparunk termelése az utolsó három évtizedben. Az egykor oly hatalmas és élet-erős magyar malomipar most ezerféle bajtól vérzik. A létfentartás nehézségeivel küzd s ha a termelés nagyságában nagyobb visszaesés nincs is, az tagadhatatlan, hogy malomiparunk erősen stagnál. Élénken kidomborodik ez az alábbi kimutatásból is, mely fővárosi malomiparunknak 1876—1910-ig elért termelését tárja elénk. E szerint a budapesti malmok termelt örlemények mennyisége kitett ezer métermázsákban:

Év	Liszt	Korpa	Összesen	Örlött gabona
1876	2.388	685	3.073	3.157
1877	2.781	803	3.584	3.781
1878	3.120	888	4.008	4.147
1879	3.275	974	4.249	4.399
1880	2.798	766	3.565	3.672
1881	3.068	907	3.945	4.081
1882	3.560	1.034	4.591	4.762
1883	4.174	1.170	5.344	5.526
1884	4.045	1.174	5.220	5.406
1885	4.344	1.287	5.632	5.813
1886	3.807	1.093	4.901	5.024
1887	3.947	1.103	5.051	5.248
1888	4.757	1.325	6.082	6.222
1889	4.456	1.308	5.766	5.915
1890	4.593	1.315	5.909	6.061
1891	4.637	1.332	5.970	6.097
1892	4.583	1.347	5.930	6.069
1893	5.376	1.650	7.026	7.176
1894	5.465	1.542	7.007	7.178
1895	6.164	1.618	7.782	7.949
1896	6.387	1.720	8.107	8.270
1897	5.267	1.464	6.731	6.892
1898	4.604	1.331	5.935	6.075
1899	5.328	1.359	6.687	6.808
1900	5.776	1.535	7.311	7.471
1901	6.069	1.563	7.632	7.795
1902	5.436	1.352	6.788	6.948
1903	6.336	1.553	7.889	8.056
1904	5.985	1.462	7.447	7.567
1905	5.851	1.239	7.090	7.374
1906	6.637	1.611	8.248	8.367
1907	6.430	1.546	7.976	8.123
1908	5.606	1.347	6.953	7.055
1909	5.200	1.204	6.404	6.489
1910	5.778	1.362	7.140	7.222

Ebből a kimutatásból mindenekelőtt szembe-ötlő, hogy addig, míg az örlési forgalmat el nem törölték, évről-évre arányosan emelkedett a budapesti malmok termelése; 1896 óta azonban hanyatlak és stagnál. A millennium évében 8.107.000 mm. lisztet és korpát termeltek Budapesten; már két évvel később csak 5.935.000 mm.-ra rug ugyanazon malmok termelése, sőt 1910-ben is csak 7.140.000 mm.-ra. Szomorúan jellemző, hogy 1896 óta a mai napig csak egyszer, 1906-ban sikerült elérni a nyolcz millió mm.-án felüli termelést.

Árpagyöngy termelésünk. Malomipari export-cikkjeink között előkelő szerepet tölt be az árpagyöngy. Sajnos, e téren is csak hanyatlásról számolhatunk be. Magyarországnak 1910-ben gyenge volt az árpatermése, minek következtében az árpagyöngyárak 1910—1911-ben aránylag drága nyers-áru voltak kénytelenek feldolgozni. Kedvezőtlen jelenség volt az is, hogy a takarmányárak ez évben már régóta nem tapasztalt színvonalra süllyedtek; a takarmány értékesítésének a lehetősége pedig az arpanalmoknál annál fontosabb tényező, mivel az árpa feldolgozásánál nyert termények 40—50 százaléka takarmány, amelyeknek nagyobb vagy kisebb értéke ily módon lényeges befolyással van a gyártás jövedelmezőségére. A Magyarországon előállított árpagyöngy túlnyomó része Ausztriában talál elhelyezést. A most folyó campagne elején az osztrák gyárakon kívül, amelyek mindjártban tért hódítanak a magyar malmok rovására, az utóbbiak által elfoglalt piacokon új versenyző jelent meg: egy németországi gyár, amely száz kg.-ként tízeröt

koronára rugó vám daczára Bécsig előnyomult gyártmányával. A magas behozatali vám mellett a német árpagyöngyöt az teszi versenyképesé, hogy az örlési forgalmat, amelyet nálunk évekké elzolt megszüntettek. Németországban mindjártban fészkeszik az ottani malomipar javára. A magyar árpagyöngyárak ezideig, sajnos, semmiféle rekompencziót sem kaptak az örlési forgalom megszűntetéséért. Ismételtent tettek ugyan lépéseket, de sikertelenül, abban az irányban, hogy legalább tarifális téren részesüljenek támogatásban. A kikészítési eljárás révén velük szemben óriási előnyt élvező külföldi gyárakkal való versenyben. Korlátozott mértékben ily módon fenttartható lett volna az árpagyöngy-árvitel a kedvező fekvésű Észak-Olaszországba, míg minden támogatás híján Oroszország és a Svájc után Olaszországban is kénytelenek voltak a magyar malmok német gyáraknak átengedni a vort.

A kivétel szempontjából az árpagyöngynél nagyobb jelentősége van az árpalisztnak, amelyet más piac hiányában Ausztriában kénytelenek malmaink értékesíteni, még pedig a takarmánynak megfelelő árakon, jóllehet az árpaliszt emberi táplálékra is alkalmas s ott, ahol ily célra szolgál, természetesen jobb árakon is értékesíthető. Magyarországon ennek a cikknek nincs semmi kelendőse, a vámkülföldre való kivitel pedig csak akkor volna lehetséges, ha az árpából előállított liszt is részesülne ugyanazokban a fuvardíjkezdményekben, amelveket a buza- és rozsliszt már évek óta élvez. Az ily irányban tett ismételt lépések, sajnos nem jártak eredménnyel. Az árpagyöngy-kivitel a hivatalos statisztika szerint a következő volt:

	Ausztriába	A vámkülföldre métermázsákban
1909-ben	165.897	294
1910-ben	96.310	mintegy 2.000

Ezek az adatok is mutatják, hogy most már az export a vámkülföldre nem bír jelentőséggel mindaddig, míg a beviteli jezyek rendszerét a magyar kormány az örlési forgalom helyébe nem állítja föl. Ha így lehetővé teszi az exportot a magyar kormány, malomiparunk a maga jobb minőségű gyártmányával biztosan ki fogja vinni magának a nyugati piacokon elvesztett régi pozícióját.

Hírek a malmok körül. Orosházán nagy szóc-sata folyik két malomalapítás körül. Dr. Vangyel Tibor odaváló ügyvéd Monori Gőzmalom R.-T. czim alatt fáradozik egy új malom alapításán. Vele szemben Melega János viszont szintén malmot akar építeni, esetleg szintén részvénytársasági alapon. A két alapító egész nyilatkozat-háborút folytat egymással, nagy épülésére a közönségnek. — A Szolnoki Hungária Gőzmalom R.-T. felsz. alatt gőzmalma helyén Kovács Béla szolnoki fakereskedő másfél millió korona alaptökével gőzfűrészt, örlőmalom, ástelepet és papirlemezy-gyártat szándékozik létesíteni. — A Bánáti Múmalom R.-T. Det-tán május 14-én 600.000 korona alaptökével megalakult. — Az Ócsanádi Hengergőzmalom R.-T. kimondta a felszámolást. — Dettel Péter és társai Gomboson szivógázmotoros malmot építenek. — A vas megyei Táplán levő nagy vizimalom, mely Rosenberg Gyula orsz. képviselő, légett.

A papirzsákok. A papirzsákok meghonosítása érdekében buzógkodik egy üzleti vállalat Magyarországon. A kiindulási pont helyes. Abból indulnak ki ugyanis, hogy mivel az osztrák-magyar juttakártel valóságban kiuzsorázza a malmokat, keresni kellene valami olyan lisztesomagozási módot, amely pótolhatná a mostani zsákrendszert. Ilyen lenne a papirzsák-rendszer meghonosítása, mely az amerikai helyi fogyasztásban állítólag jól bevált ugy a 25, mint az 50 kg.-os csomagolásoknál. Az illető vállalkozó tehát az amerikai papirzsákok-gyárakkal érintkezésbe lépett s hajlandóknak mutatkozott az amerikai cikkt itten való bevezetésére. Szaklapjában dicséri is hétről-hétre az új cikket. Hanem az illető önzetlensége annyira nem megy, hogy egy hazai papirgyártat nyerjen meg az új cikkt készítésére. Pedig ez lenne első sorban kívánatos és a magyar iparra nézve hasznos, Persze, ez esetben elesnék a közvetítői haszon.

Argentina malomipara. Argentina malomiparában érdekes jelenség, hogy míg a malmok száma évről-évre fogy, addig a malmok örlekedése viszont évről-évre emelkedőben van. Izy 1907-ben az összesen összeirt 350 argentinai malom közül 350 volt üzemben, amiből 156 gőzerőre,

52 turbinára, 103 vizikerékre és 39 egyéb hajtó-erőre volt berendezve; 195 malom hengerekkel, 136 kövel, 19 pedig vegyes rendszerrel dolgozott. Az összes argentinai malmok 10.212.520 mm. buzát dolgoztak föl, miből 6.978.630 mm. lisztet és 2.959.340 mm. korpát nyertek. Tehát az összes argentinai malmok együttvéve sem képesek annyit termelni, mint a budapesti malmok a mostani rdukált üzemükkel. Ezért a világpiacra Argenti-na nem is annyira lisztjével, mint inkább buzájával tesz számot. Argentina buza- és lisztkezdlete az utolsó években a következőképen alakult:

Év	Buza métermázsza	Buzaliszt métermázsza
1898.	6.451.610	319.330
1899.	17.134.290	594.640
1900.	10.296.760	512.020
1901.	9.042.890	717.420
1902.	6.449.080	390.400
1903.	16.813.270	719.800
1904.	23.047.240	1.072.980
1905.	28.682.810	1.447.760
1906.	22.479.980	1.289.980
1907.	26.808.920	1.274.990

A kivitt lisztmennyiség 75—90 százaléka Bra-ziliába irányul; az európai államok közül csak Anglia vásárol argentinai lisztet.

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánkban tegnap a Duna—Tisza-közének déli nagyobb felén, továbbá a Duna—Maros-közén és Erdély délkeleti részein volt eső itt-ott s Brassó környékén 10 mm.-t meghaladó mennyiségben. Az idő különben változóan felhős volt; ma reggel az ország délnyugati felén általánosan derült. A hőmérséklet tovább emelkedett és maximuma 24 C. fok volt Sopronban, a minimum pedig 3 C. fok Arvaváralján. Ungvárról jelentik, hogy tegnap délelőtt 10 óra 9 percztől 16 perczig 8 mm. maximális kilengéssel és ma délelőtt 10 óra 32 percztől 40 perczig 50 mm. maximális kilengéssel távoli földrengést jeleztek a műszerek.

Prognózis a következő 24 órára:

Egyelőre lényegtelen változás várható, elvételve — inkább csak keleten — sővel. (Sürgöny-prognózis: Enyhébb, elvételve csapadék.)

Allomás	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerint	Szélirány & ereje	Felhőzet		Hőmérséklet	
				Csapadék mm.	max.	min.	
A.-Szlátina	54.4	12.8	E	2	0	—	20
Ungvár	51.7	17.1	N	1	1	—	23
Késmárk	62.0	11.5	N	1	4	—	17
Losoncz	60.6	11.4	NW	1	1	—	23
Ogyalla	61.2	12.2		1	2	—	22
Budapest	61.2	14.3	W	1	2	—	22
Héreny	61.8	13.7		0	0	—	21
Keszthely	61.5	16.8		0	0	—	20
Pécs	61.9	13.4	W	1	0	—	19
Zágráb	62.5	12.8	SSW	1	0	—	20
Fiume	61.8	14.7		0	0	—	23
Szeged	60.9	14.3		0	0	—	20
Temesvár	60.3	11.2	N	2	0	7	20
Nagyvárad	59.2	11.8	N	1	0	3	20
Kolozsvár	59.3	14.8	SW	1	2	—	22
Nagyzeben	58.7	12.8	NW	1	1	—	14
Szatmár	—	15.8	NE	1	0	1	15
Eger	—	14.7	NW	1	2	—	20
Arvaváralja	—	7.8	N	2	4	—	10
Selmeczbánya	—	12.8	NE	1	4	—	17
Komárom	—	14.2		0	0	—	21
Magyar-Ovár	—	15.4	NW	1	2	—	21
Sopron	—	14.2	W	0	0	—	24
Eszék	—	—		0	0	—	—
Cirkvenca	—	15.8		0	0	—	21
Debreczen	—	17.9	NE	4	4	—	22
Keszkemét	—	18.0	W	1	1	—	21
Oroszáza	—	15.4	N	2	0	—	21
Arad	—	12.2	N	2	0	—	21
Zombolya	—	13.3	NE	2	0	—	22
Verecz	—	10.4	NW	1	8	—	22
Orsova	—	15.8	N	4	0	—	19

Szabadalmazott
Kraplin-féle folyton működő víznyomású **OLAJSAJTÓ**
60% több munkát végez, mint hasonló nagyságu más gyártmányu. A sajtók nem repednek el, pisztonya nem maródik, szivattyu nem akad meg; legnagyobb **Jótállással** szállítom. Más gyártmányu olajsajtókért cserélek, elrepedt sajtóhengerert újat készítek, teljes olajyári berendezéseket olcsón szállítok. Artézi kútfurásokat és motorjavításokat vállalok.
KREPLIN gépműhely, Tokaj (Zemplénmegye).

Kemény Manó malomipari gépkereskedő és
BUDAPEST, V., Rudolf-rakpart 7. szám.

Első Magyar Gazdasági Gépgyár R.-T.

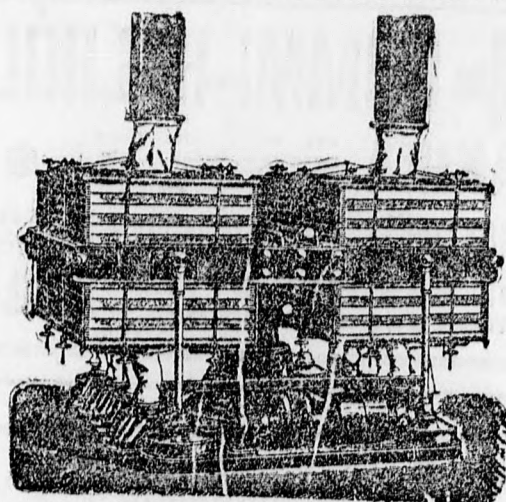
Budapest, Váci-ut 19. sz.

Malomépítése és rekonstruálása minden nagyságban saját teljesen automatikus rendszer szerint. — Modern malomgépek elsőrendű kivitelben. — A Hagenmacher K. és Voll szabadalmu siksziták és daratisztítógépek egyedüli gyártói. — Gabonamosó és szárítóberendezések. — Modern transmissiók.

Kivánatra mérnöklátogatás.

Prima referenciák.

Költségelőirányzat.

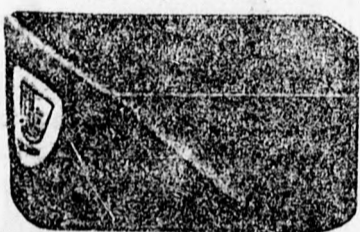

Demjén Ignác

műszaki fém- és pléchezkek gyára
Gyár és iroda: BUDAPEST, VIII., MAGDOLNA-UTCA 14. SZ.

Demjén-fele egy darabból préselt felvonóserleg acélpélekből, minden célra, bármily alak, nagyság- és vastagságban, préselve, feketén vagy duplán óozva.

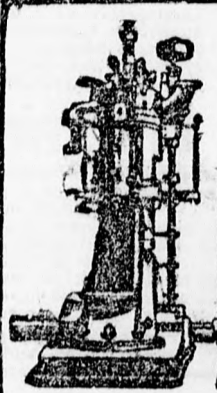
Nem akadozik, mert minden sarok lomborítva, teljesen kiüríti az anyagot, mert sehol sem szegletes, kiválóan tartós, mert egy darab acélpélekből készült.

Figyelmeztetés!

Minden felvonóserleg bejegyzett gyári védjeggyel van ellátva, melyre különösen felhívjuk az érdekeltek figyelmét!

Arjegyeket kívánatra bérmentve.

DIESEL-motorral

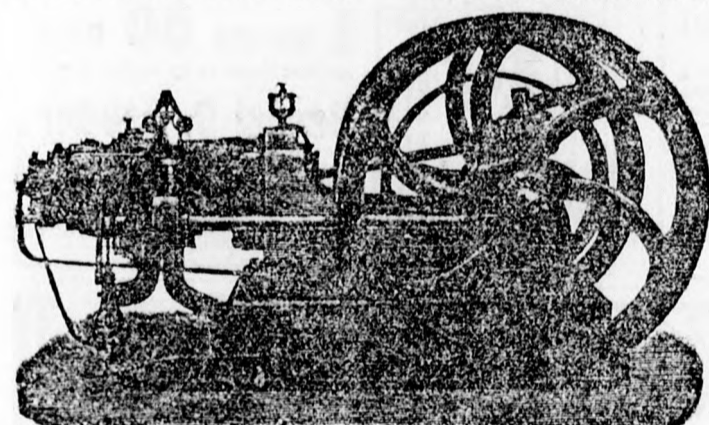
a tényleges lóerő

óránként csak 1 fillérbe kerül.

Felvilágosítással és díjmentes költségtérítéssel készségesen szolgál a Fegyver- és Gépgyár R.-T. BUDAPESTEN.

GRAEPEL HUGÓ betétitársaság

Malomépítéssel, Gép- és Rostalemezgyár Marshall Sons & Co. Limited vezérigénynöksége BUDAPEST, V., Váci-ut 40-46. szám.

Gyárt és szállít teljes malomberendezéseket, azaz NEMZETI gabonatisztítógépeket.

A legjobb koptató 1000-nél több használatban.

Ezen koptató, mely az uszkót a buzától teljesen megiszítja, erre a célra az elismert legkiválóbb gép az eddig létezők között.

Gyárunkban üzemből látható

Kizárólagos vezérképviselete a világhírű eredeti angol

„HORNBÝ” nyersolajmotorjának.

Rendkívül tartósak. — Csekély fűtőanyagot fogyasztanak. Kezelésük és ápolásuk a legegyszerűbb. Költségvetéssel, teljessal, arjegyekkel kívánatra ingyen és bérmentve szolgálunk. — Szakemberünk rendelkezésre áll.

Májerszky Barnabás

gépgyáros Nyiregyházán.

készít sok évi tapasztalatok nyomán mint speciálista

viznyomásu olajsajtókat.

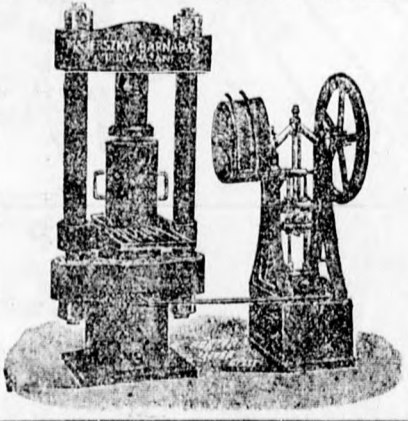
Olajmagzuzókat egyszerű és több-hengerű szerkezetben.

Olajmagpörkölőket gőz- és tüzfűtésre

Tökmagdörzsölő és osztályozókat.

Olajfinomító gépeket s az olajgyártással kapcsolatos minden berendezést.

Több mint 232 telep üzemből.

Hirdetések felvételnek a kiadóban, VI., Eötvös-utca 32. sz.

DRÓTKERÍTÉS

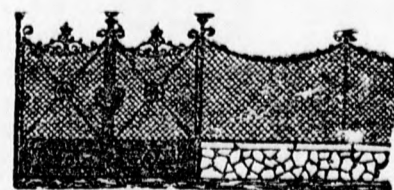
olcsó, tartós, szép, ha
Stadler Mihály

Budapest, VI/A.,
Váci-körut 43.

1872. évben alapított sodronykerítés stb. gyárából való.

Arjegyék költségvetés díjmentes.

Czelszerű a szükségletet mindjárt közölni.

POHL

gazdasági gépgyár

SZOMBATHELY.

Vizi turbinák, malomberendezések, téglagyártógépek, nyersolajmotorok.

GUMMI-HALHÓLYAG ÓVSZER Valódi angol és francia külön eszségek. **tucatonként 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14 K. 3 tucatonál 20% engedmény.**

NAKIRA törv. védett, valódi indiai paragummi férfikülönleges-ség tucatzárja 12.- korona. 3 tucatzárja 20% engedmény.

UTERUS-SPRAI feltétlen megbízható női fecskendő különleges-ség 14 kor.

PESSAR-OCL. orvosilag rendelve 3, 5, 6, 8, 11 kor. darabja. — 3 darabnál 20% engedmény.

IRRIGATOR 3 K és feljebb. Képes árjegyzéket rendkívül érdekes tartalommal kbl. 1000 ábrával ingyen bérmentve és diszkrétan küldünk.

BIDET 10, 16, 20, 24 Kor.

VII., RÁKÓCZI-UT 32. A Rókussal szemben. MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR VII., RÁKÓCZI-UT 32. A Rókussal szemben.

Pontos címre és a vörös keresztre ügyeljünk.

Gazdálkodóknak

ajánlunk locomobil és gőzekék fűtésére kitűnőnek elismert

drenkovi 7 kgos brikket, osztrau-dombraui és porosz darabosszenet, osztrói 3 kgos brikket, porosz Königs-bányai 3 és 6 kgos brikket, továbbá elsörendü osztraui kétszermosott finom és durvaszemü kovácszenet, minden vasuti és hajóállomásra való szállításra.

Gutmann Testvérek

drenkovi köszémbánya

központi iroda: Budapest, V., Mérleg-utca 8.

Heveny vagy idült **bujakór - bántalmak**

nyorválykór, börbajok, rheuma, (izzag, fekélyek stb) s romlott vertől származó egyéb bajoknál, mint mirigydaanat, rheumatizmus, a száj, gége gyenyedései, d-ga-
matok, onostosis, tehetetlenség és mindenféle szerzett vagy örökös bujakóros bántalmak esetében, a legmegrozottabb s minden gyógykezeléssel daczó betegségből biztos és gyó-
keres gyógyulást nyújtanak.

Dr. Oliver vértisztító piskótái

melyek a francia kormány és a párisi orvosi akadémia által engedélyezve és a párisi kórházakban egyedül vannak engedélyezve

Igen kellemes gyógyszer, melyet 60 év óta a legkiválóbb orvok használnak, mint egyetlen és legjobb vértisztító szert és má számos kiüntetésben részesült.

Ára egy kis doboznak 25 darab tartalommal 5.50 kor., egy nagy doboznak 52 darab tartalommal 11.- kor. Minta és prospektus rendelkezésre áll.

Raktár: Török József gyógyszerész Budapest, Király-
utoza 12. és Andrássy-ut 22. szám.

Rézágy 32 frt

összesen 8.75

Az itt bemutatott vaságy sodronnyal és rézdiszítéssel bármely színre emaillezve 16 frt, Mindennemű vas- és rézbutort legolcsóbban szállít

NÉMETH fémbutorgyára, V., Kobáry-u. 19A

Korányi Márton

hordozható accumulator-gyártó, javító és töltő műhely

Budapest, IV., Ferenczirk-tere 3. sz.

Telefon 85-33.

Telefon 86-33.

MAGYAR-HO-VÁT TENGERI GŐZHAJÓZÁSI R.-T., FIUME.

Fiuméből Dalmáciába és Olaszországba.

A turisták által elismert legrövidebb és legkényelmesebb összeköttetés.

Fiume-Dalmácia: naponta hajóindulás, ezek közül hetenként négy gyorsjárat Fiuméből, Zara, Spalato, Curzola, Gravosa (Ragusa) Castelnovo és Cattaróba. Az utazás tartama Gravosáig csak 20 óra, Cattaróig csak 24 óra.

Fiume-venezíia: hetenként 3-6 gyorshajó-összeköttetés.

Fiume-Ancona: hetenként 2-3 gyorshajó-összeköttetés.

Fiume-Ravenna: hetenként egy járat oda és vissza.

Ezen gőzösek közvetlen csatlakozásban közlekednek a Budapest felől érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal, melyek a hajóállomáig és onnan közlekednek, ugyaziatén Veneziában és Anconában az orosz vonatokkal csatlakoznak Róma, Napoly, Bari, Brindisi, Bologna, Firenze, Milano fele, stb. stb.

A gőzhajók modern kényelmel utazókkel, kitűnő étteremmel és a kényelmes és kellemes utazás minden kellekével vannak felszerelve.

Bővebb felvilágosítást nyújt a Központi Menetjegy-iroda, Budapest (V., Vigadó-tér 1.) és annak összes magyarországi fiókirodái.

BÉRCZI VITRAGE

(minta 28.253 sz. a. védve)

60/85 cm nagyságban fodorral borítottúre Point-Lace szalag munkával darabja

1 korona 50 fillér sárgarézraddal és gyűrűkkel együtt

Bérczi D. Sándor

BUDAPEST,

Főüzlet: VI., Dessewffy-utca 5. Telefon: 109-08.

Flóközlet: VIII., Üllői-ut 4. sz. Telefon: 141-53.

TITROS nemí betegsé-
get, folyást,
férfigyengesé-
get, gyorsan és
tökéletesen "606" Salva-
rigyóyítja. — Szab. elektronos vészlámpák. —
Verhajokat — Az oltó-
Ehrlich sokkal. —
anyag pontos elkészítését szerződtetett
vegyész végzi. **Dr. Bolgár**

Budapest, VII.,
Hársfa-utca
10/B. sz. a.

HAZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

JEGYGYÜRÜK, NŐSZAJÁNDÉK-TÁRGYAK

A LEÖELÖNYÖSEBBEN POLGÁR KÁLMÁN ÉKSZERESZ-és Műb. is

üzletében szereshetők de **BUDAPEST, Erzsébet körút 29.**

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOT FORDITOK. **ÁRJEGYZÉK 2000 RAJZAL INGYEN és BÉRMENTVE**

TELEFON (interurban) 144-68.

Magyar Közvetítő Bank Részvénytársaság Közvetítünk

Budapest, VI., Teréz körút 46. Táviratcím: Közvetítobank, Budapest

Elfogadunk parcellázások, finanszírozások, erdő- és bánya-üzletek, valamint egyéb pénzügyi műveletek keresztül-
vételére vonatkozó megbízásokat. A megbízások tartamára, illetve végle-
gesítéséig átmeneti hiteleket nyújtunk. A megbízásokra vonatkozó összes költségeket sajátunkból fedezzük, illetve előlegezzük.

TELEFON (interurban) 144-68.

jelzálogkölcsönök felbirtokokra, budapesti és vidéki városokban levő házak és telkekre, építkezési kölcsönöket, konverziókat, ingalla-
nok vételét és eladását, bérleteket.